

Prologus

abdiis ad helyā. Tūz recessero a te. spūs dñi asportabut
te in locū quē ego ignoro. **I**llud illud. **R**eg. 11. qd dices
rūt filii pphetaz ad helyā. **E**cce serui tuū sunt q̄niquagin
ta viri fortes q̄ p̄sit ire et q̄rere dñm tuū ne forte tulerit
eū spūs dñi. et p̄icerent eū in vñ mōiū aut in vñā vallū
q̄d nō dirissent.

In pphaz q̄ p̄i' d̄ ei'
recessu pphetauerant
mūlū possiblē cēt ḡe
spūs que erat i helyā.
A Promipul'. et ali
q̄ntulū pmp' parat'
et expedit'.

b Ezechielē. et. a.
c Nō fuisse au. affir.
d Apocry. fabu. id
ēhistorias q̄p auctor
vī veritas ignorat. **e**.
in plogo sup̄ iofie in
principio iuuenies qd
fit apocryphum. et vñ
dicat. et quod modis
accipit. **F**abula dicat
a fundo. q̄siq̄ dicit lo
cūno q̄siq̄ res q̄ nec
vera est nec verisimil.
Esi dicit q̄sido. ethy.
p̄to. **F**abulas a fans
do poete noiauerūt.
q̄ non sunt res facte
s̄ loq̄ndo ficer. Item
fabula dicat hystoria si
cut hic. **e** Illid ad.
nō ba. dñ. apud he. in
terp̄heras. occasione
hui' b̄bi qdā male in
telligētes sic fuit rufi
nus. crediderit hiero.
fensiſſe danielē nō ēē
ambitā. obus ridenti

scđo libro p̄tra rufini dices. **D**ed danielē breuiter. scđebo
me nō negasse eū pphetā. quē statim i frōte plogi. pphetā
et effessus sum. q̄d hebrei dicēt et q̄bus argumētis mi
terenē sūa. p̄bare sūiam. voluisse mōst. are. docuisse lecto
re ecclēsias xp̄i hunc. pphetā iuxta theodotionē legere. et
nō iuxta. lcr. translatōres. quoy. s. in isto libro ed. tōne di
ri multū vītate distare. et recto ecclēsiaz tpi iudicū re
probata nō ē mee culpe q̄ dī. h̄z eoz q̄ legit. i. pmpu se
cūtūs editōes. aqle. hymnach. et. lcr. theodot. et. le. le.
tūra theodotionē legūt danielē. **E**go q̄d peccauī si ecclē
sia iudicū secut' sus. **D**ā aut̄ refero q̄d aduersum susan
ne hystorā et hymnū triū pueror. et belis tracōisq̄ fabu
las. que in volumine hebreo nō habent. hebrei solēt dices
re q̄ id in me crimināt stultū se sc̄opphantā p̄bar. nō em
qd ip̄sentirē. sed q̄d p̄tra nos dicere solcant lep̄icam.
Nor op̄niō. si nō sūdi in. plogo breuitatē. studēs ne p̄
fationes. h̄z lib̄ scribere videret. puto q̄ statim subiecte
rim de q̄ nō ē hui' tpi disserere. alioquin et ex eo q̄ asserti
porphyrū p̄tra huc. pphetā multa dirisse vocauitq̄ hui'
testes methodū. eusebiū. et apolinarē q̄ multis versuſ
mūlūs illius vīfame responderūt. me accusare poterit.
quare nō in p̄ficiula h̄z lib̄s porphyrū scripsi. **Q**ui
istiusmodi vīnas cōlectat. et scripture hebraice non vult
recipere veritatem. audiat libere p̄claimatē. nemo em co
sif̄gēre q̄d nō vult. **E**go p̄tēt̄ scripsi. nō fastidiosis.

gratias. nō innūdis. slviosis. nō sc̄icitantib'. et tū mīor
q̄ theodotionē p̄tēt̄ iūdaiz. antē legit. et q̄nūcūm̄
peccatoris p̄p̄iam tranſationē fātūdit. **f** In tres si
qd̄ ptes t̄c. illud iūneis exposit. **g** I. plogo sup̄ libros
regū vībī vītingūtūr. v. libri legis. et octo libri pphetā
et nōne agiographorū

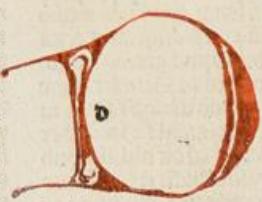
g Porphyr̄. hereti
cus credo q̄ fuit ille
platone p̄p̄im̄. de quo fit metio i des
cimo libro Aug. dc a
ui. del. le. ca. et. n.

a Per diuidus mac
tyr. d̄ q̄ dicit hierony
m̄ in li. illustrū vīo
rū. methodū olympi
lycē. et postea t̄p̄i eps
nūciū cōpositiū. t̄c
mois aquerūm̄ p̄p̄
phrūm̄ cōrectis libos
et. **i** Eusebiū. cōla.
de q̄ dicit p̄tēt̄. in co
de libro. Eusebius cō
sane palestine epis i
sc̄p̄iū dūmūs lītū
dūmūs. et bibliothe
ce dūmūe cū pamp̄i
lo mārīt̄ diligētū
m̄ p̄tēt̄. ediat
infinita vīlūm̄. El
ter fuit eusebiū. cōmūc
nūs eps elegāt̄. et re
thorici ungeniū.
j Et apolū. laodi
cēsio h̄p̄iū eps. q̄ grā
mātūs. in agiographē
tā opera dūt̄. et poli
ea i lacras icripturas
mūgētālia lēbēs.
sub theodolio impa
tore obiit. et rānt̄ eius

aduersus porphyrū. xxx. libri. q̄ inter cetera opa et mātī
me p̄banū. Alter fuit apolinaris aste hierapolitan̄ eps
sicut p̄tēt̄. in. eodē li. **k** Nō sūs. i. nō multū.
m **D**oucor. q. d. partū euro de cis. Altera plana sunt.
Fuit q̄līcūm̄ expositū illi' plogo.

Tincipit postilla fratris Nicolai de lyra sup̄ Danielē
pphetā cū adduonib'. Pauli Burge. et replicis defens
uis. Dathie domini ordinis minor.

Amelia aut̄ dedit deus intel
ligētā oīm̄ rīsonū. **D**ā. **i**
In vīo p̄p̄ito tanguntur
q̄tuor cause libri Danielē.
quē p̄tēt̄ mātūs habemus. s.
causa subiectua. effectua.
finalis et formalis. **z** cū'
intellectum sciendū. et tres
utap̄ causas in idē concur
ruunt in tota sacra scriptura
et in p̄tialib'. et libris. sub
alia tī rōe. **V**ictor em̄ in p̄bī naturali corp̄ mobile ē sub
iectū sub rōe absolute. et in p̄tialib'. libris sub rōmūs cō
tractis. et in libro de generatione. corpus mobile ad for
mā. et in libro celi. et mūndi. corpus mobile ad situm. et sic
de alijs libris partialib'. p̄tēt̄. sic in tota sacra scriptura

Danielis

deus sub rōne absoluta est subiectū, vñ theologia dī q̄si sermo de eo, et sub tractis rōnib⁹ est subiectū in p̄ibus sacre scripture, vt in veteri testo subiectū est et rex creator, et gubernator, et in novo et hūani generis redemptor et glificator, et sic pcedēdo magis tractare in p̄italib⁹ libri vñrūloq⁹ testimoniū. Sicut idē de⁹ est cā effectua sacre scripture generali, q̄r tota sacra scripture pcedit p ei⁹ reuelatione, et in libris p̄italib⁹ ē cā effectua, et reuelator notie in q̄libet libro sp̄aliter ostente. Sicut ē cā finalis totius sacre scripture, loquēdo de ultimo fine, q̄r tota sacra scripture ordinat finalis ad signaturalē b̄stitudinē consequendā q̄ plūstur i deo oblauctu, et p̄italib⁹ libris sub coacta rōne. Igitur libro danieli de⁹ ē cā subiectū, effectua et finalis, sub rōnib⁹ p̄tis, q̄d nota⁹ in vbo p̄assūpto, cū dī. Predit de⁹, q̄d ex principio clausule refutat. De us enī et rex superemēs ē hic subiectū, q̄r p̄ebit exp̄cessu libri i eo declarat superemētia regni dei ad regna terrena, de q̄ dī ps. xviij. De⁹ magnus dñs et rex magnus sup̄ oēs deos, v. ps. lxiij. Sup̄ oēm terrā. Et etiā cā effectua in h libro, puit reuelauit danieli noticiā hui⁹ regni de⁹ q̄ p̄t accipi qd scribit. Cap. x. ca. Sicut illi regnū dejet dicit sciam sc̄tor. Et etiā deus cā finalis hui⁹ libri inq̄z tū facit nos p̄icipes hui⁹ regni, vñ dī Apo. v. ca. Sicut nos deo nō regnū, et sacerdotes et regnabim⁹ sap̄ terram. Lauta vbo instrumentalis effectua tangit in vbo p̄posito cū dī Daniel. Cū dī infra. ca. Daniel vir desiderator intellige vba q̄ ego loquo ad te, intellexit enī Daniel ea q̄ scribit in h libro, vñ infra, vñ. ca. dī. Hū aut daniel clau desernones et signa libri tē. Lauta vbo formalis hui⁹ libri tangit cū dī. Intelligentia om̄ visionū. Circa qd sc̄ndū q̄ duplex est forma libri, et forma tractat⁹ et forma tractandi. Forma tractat⁹ est quoniam hui⁹ libri q̄ dividitur finē dece visionē et p̄ebit sequēdo, due vñ histo: te q̄ ponit in fine libri nō sunt de eius integratit, q̄r nec apud hebreos habent. Forma tractandi est modus agen- di q̄ in libro isto est visionū intellectio, q̄r visio nō est p̄phētia nisi sit intellecta. hoc siue sit in somno sive in vigilia, sic pharao vidit spicas. Gen. xl. Et balthasar vidit manū scribentē in pietate. Daniel. v. Ille dominice, iste vigilas uenter tui fuit p̄pha, q̄r nō intellexit visionē, ita se p̄fuit p̄pha, q̄r intellexit visionē pharaonis, et daniel sicut q̄ visionē balthasar intellexit, vñ dī. Daniel. x. ca. Intelligentia opus est in visione sc̄z ad h̄c p̄phētia dicatur. Sc̄lēndū tū q̄ hec visio dī triplet sc̄z tenetib⁹, imaginaria et intellectualis. Ensibilis visio est, q̄ si aliquid r̄ exte- riū et intelligitur significatiū ipsius sc̄z. Daniel vidit scriptū in pietate regis mane terrib⁹ phares, et intellexit Daniel, v. Imaginaria vbo visio est q̄ si in sūtute imaginariā finē formant imagines virtute diuina ad aliquid occidunt si- gnificandū, sc̄z daniel vidit quattuor bestias ascēdentes de mari significantes quatuor regna, et intellexit Daniel, v. Vilio vbo intellectualis est q̄ si sine aliquibus imaginib⁹ seu figuris menti, p̄phētia vñrūlo reuelat sic da- meli cogitatio nabuch. fuit reuelata Dani. q. Tu rex cogi- tare cepisti in stratu tuo qd esset futurū post hec tē. Plez enī somnū nabuc, fuerit danieli reuelatū visione imaginaria, q̄r somnū regi vidit somnū suo, vt infra dicetur, tū et genitio regis nō potuit si reuelari s̄ sola visione in- tellectuali. Tē in talib⁹ visionib⁹ p̄dictis aliqui apparet alia p̄sona docens, et sic frequenter legit gabriel angel⁹ ap- paruisse ad docendū danielē, et in tra videb. Et p̄t quēdo item visionē p̄phētice aliqui fuit in somno, aliqui in vigilia, sicut dictū fuit in principio libri psalmorū diffusione, de p̄phētis visionib⁹, ppter qd p̄m̄ra circuistio s̄ hūm̄i alias a me dicta, in principio hūm̄i libri ad p̄is om̄itio q̄ posita fuit in p̄incipio libri psalmorū, vñ gaudi⁹ p̄t

locum cum sit prim⁹ libert p̄phētalis fm latinos docto- res. Et vñrūlo s̄c̄ in vigilia et somno facte sunt visiones danieli, et tū in p̄te p̄tis ex p̄dictis et magi in sequen- tib⁹ apperit, et iō merito dī in vbo p̄assūpto, danieli ast dedit dñs intelligentia om̄ visionis, ppter qd in eo fuit impletū qd dñs dī. Ps. xiiij. Ego visione multiplicau- it in danieli. Am̄ dedit intelligentia om̄ visionis p̄phēti- ce mō p̄dicto, et tandem p̄eo data est subi visioni, lara dñs esse in patria, ad quā nos pducunt q̄ cum p̄ter latio- spū viuimus et regnare in secula seculorum. Amen.

Expliū et collatio sup̄ danielē p̄phētam.

Incipit daniel p̄phēta.

Primo tertio Joacim tē. Liber danielis diuidit in tres ptes, in p̄te p̄hemis, et p̄te executive, in fine principiis, in principio sedi capituli in anno sedo et p̄te inciden- tale in principio, p. c. Et erat vir. Circa p̄mū describēt sapia collata p̄mūtus actori hui⁹ libri, s. danieli, vñ p̄c̄ p̄cedit, q̄r p̄io p̄mitit qdā ad sapiam disponētia, sedo deferribit collata ei sapia, ibi. Pueris aut̄ his, tertio ponitūt qdā ad hoc se quēna ibi. Fuit aut̄ daniel. Prima adhuc in tres finē q̄ in danieli describūtur tria ad sapiam disponētia. Pri- mūtum est humilitas status, secundū nobilitas ortus, ibi. Et aut̄ r̄t̄ aphane, et r̄t̄ sol, ueras vīt̄ ibi. Proposuit aut̄ daniel. Circa p̄mū notandi q̄ dī p̄moner, vñ. Abi hūm̄as ibi sapia, io dñs q̄ p̄uderat danielē dñna sapientia decorari p̄misit eū p̄misit hūm̄i, q̄r cū esset de semicre- gō ut dicetur infra, p̄misit tū eū captiuari p̄ regē baby- lonis vñ venit vñrūl et spoliavit eū, et h̄c est qd dicitur. a Anno tertio tē, et p̄t̄ vñz ibi. Et p̄te rasoy dom⁹ dei. Et q̄ p̄t̄ et iste nabu, fecit reverētia deo celi q̄ celebatur bierlin, q̄r nō abstulit inde oīa rasa misteri, s̄z alij reliqt ad cultū dei. H̄t̄ q̄ illa q̄ asportauit nō applicauit hūm̄as vñ vbo, s̄c̄ recit balthasar nepos su⁹, ppter qd fuit pu- nitus a dñs, et dicetur infra, v. c. Is posuit ea i loco sacro finū estimationē, i tēplo deliū, et h̄c est qd dī. Et a sporauit ea iu terrā sennarā, i. in babylonia q̄ p̄io voca- ta ē sennarā, et postea dicta ē babylonia, a turre ibi edificata a filiis noe, et h̄t̄. Besi, vñ. Sin domū dei sui tē, et p̄t̄. Circa istā p̄te tria sunt h̄ tubia. Primo q̄s fuit iste na- buch, q̄r p̄les legitur fuisse sic uolari, sedo q̄s iste iocaz eadē rōne, tertio q̄r nabuch, venit s̄ eū i p̄lū. Ad pri- mū vñ dñm q̄ iste nabuch, fuit magn⁹, et dī a magnitudine operi q̄ regnū chaldeoz qd ali ipm erat quis valde am- pliavit et monarchiam fecit sicut barolus magn⁹ dī sic a magnitudine operi, q̄r primū de regib⁹ francor⁹ ade- ptus est romanū imperiū. Pictur aut̄ in aliquib⁹ histo- rīs q̄ nabuch, iste primo vocatus est hoc noīe, et hec ab euēnu, q̄r q̄s de nouo fuit natu, fuit in silvā, p̄ecus et dumissus, sed ex diuina ordinatione venit capra silvestris puerū lactans, q̄r scriptū est in ps. Lustoceti, s̄ paru- los dñs, bubo etiam aduolauit sup̄ arborēm iuxta puerū quem leprosus p̄ nemus transitens vñdit et cepit admira- ri, q̄r illa uis partū apparet de die, ppter qd diligētus atendens vñdit capram lactantem puerū lab arbore quem assumens nutrit fecit, et eum nabuch, ab euēnu vocauit, nabuch, enim bubo dicitur in illa lingua chodo capra, nosor leprosus, et patet q̄ non fuit ille nabuchodo nosor sub quo hystoria Judith dicitur fuisse, quia ille fuit post istum per magnum tempus, et communiter diciunt q̄ fuit fuius cyri, qu. a hystoria Judith fuit post redi- tum captiuatis babylonice et patet ibidem. Ad secundū dicendum q̄ iste Joacim fuit filius Josie regis iuda, qui captiuato fratre eius Joacham per regem egypti, vñ dī. Ab eadem scilicet rege egypti constitutus est reg-

Liber

inde mutato nomine ipsius quod pater eliam vocabat etz. uij
Reg. xiiij. et regnauit iste duannus. Qui successit filius eius
Joachim per scriptum in fine. et veteris capitulo eam a nabu. rege
babylonis et anno uidebatur. propter quod dubium est de qua
scriptura libenter loquitur. sed prius solutio in hebreo. quod primus
scribitur copia et mem
quod in latrone timent
et in latrone scribunt per
capha et nun. quod in la
tino timent ch. et n.
iste autem Joacum de quo
loquitur habet Daniel scrip
tus in hebreo per copiam
et mem. et apud nos uos
scribitur et in scripto per
quod iste Joacum fuit fi
lius iohes. scilicet habens
per se Joachim qui fu
it nepos iohes regna
vit solus et tres meles
ut he. iiiij. Reg. xiiij.
de isto autem Joacum
dicitur hic.

a. Anno tertio Joa
cum regit. sed istud dem
et repugnare potest
quod predictum est quod Joacum
filius iohes regnauit. et
annis. sed autem capitulo

Incipit daniel propheta
Capitulum. I.

Anno tertio regni Joacim regis iudea veit
nabuchodonosor rex babi
lonis iustum et
obsedit eam et tradidit dominus in
manu eius Joacim regem iudee
et per vasorum domus dei. et as
portauit ea in terram sennar
in domum dei sui. et vasa itulit
in domum templi sui. et
aut rex apollonem proposito eu
nuchorum ut introduceret de

dicatur. tertio anno regni sui. Ad qd ddm q non accipit
hic tertii ann regni iocacim absolute. Is ab illo tpe q ce-
perat esse tributar regi babylonis, et iste fuit. p. annus
regni sui. Tria tertii ddm q cā hui habuit iniūti a
tpe ezechie regis iuda qui oīidit oia secreta domi. Iue nū
tis regis babylōis, tunc patitur elias, vt h̄c ē sa. xix.
Ecce dies venient in qd̄ thelauri domi tuu portabuntur
babylonē, et de filiis tuis erunt eunuchi in aula regi babi-
lonis qd̄ tpe iocacim filii iuste implēti sunt. Rex enim egypti
statuerat eu regi amoto fēci ei vachā vt rūsum ē, tō
fauebat regi egypti ē nabu, regē babylōis qd̄ habebat bel-
lum ē regē egypti. Propter qd̄ rex babylonis venit ē iocacim, et
fecit eu tributarium tibi iuravit ē regē egypti. Ille tñ ioc-
acim tertio anno post rebellias a rege babylonis captius
est vt victus ē tala vel deportata t pluri de semine re-
gio sunt ducti in babylonem, et interficiuntur iste jo-
acim. Et plectum est cadaver eius extra muros iclm, et
implēti est qd̄ de eo direrat Iheremias. xxi. Scuplatura
asini sepelietur, et statutus est filius eius iochachin p. scrip-
tus rex iudei p. regē babylonis. qd̄ post tres mēses missio ex-
ercitu ē eu tradidit se cui mire multis alijs sūlio hiero-
miae. Et aperte de transimmigratio babylonis, et iste dux ē i
babylōne incarcerauit. xxvij. annis vñq ad regnum culme
radach qd̄ eum amouit de carcere fēci sibi pmesale. vt dñ
iij. Reg. viii. sic iugis p. tertii. si causa belli regis nabuc,
contra iocacim regē iude sed hec cā accipit ex pte regis de
bellānis eu. Causa aut ex pte dei fuit, qd̄ reges iuda t po-
pulus eius pestilē t idolatrie dedidit vt ht. ut. Reg. vii. qd̄
Paral. xvi. ibi. Propter qd̄ dñs punitebat eos talia fa-
cere. Ut rex egypti t rex babylonis mouerit bellum ē eos
successione. b Et aut rex Iheremias ponit secundum dispenses da-
nielē ad diuinā sapiam sc̄z nobilitas ortus. qd̄ fm qd̄ dic
Boetus. qd̄ de plo. Nobilitas generis est qdā laus pue-
nientis hominū de pbitare pentū. Et tō vt ipē dicit ibidē.
In nobilitate generis b̄ bonū ē qd̄ ipam dñm necessi-
tas ipsi nobilido iponit nea maior pbitare dege-
nescit, boies autē dn̄ monigerantur sunt dispositi ad sapiaz

sedatis passionibz fit anima sciens & prudens, ut bz. vif.
phif. ppter qd hic introducit nobilitas danielis qd nobi
lis exultens genere nobilior fuit moibz. Iō dicitur hic
inter nobiles positus eductus & nutritus, et nomine regio
decoratus, qd impositū est ei nomen balthazar, qd est res
giūm et patet in
tra. v. ca. hoc est igit
qd dicitur hic.
b Et aut rex s. nabu
chodonosor.
c Alpha, pposito
eunuchoz. i. mageo
serueriu in domo re
gis, antiquis enim illi
qui i domo regia ser
uebant ad interiora
domus, castrabat p/
pter securitate a mu
tueribz et dicunt alq.
Alij vero dicunt qd du
cebantur eunuchi p/
pter castitatem mortu
bonestatem, qd verius
videtur, hoies enim in
ponelli no gemitteva
tur leticie in domi
bus regū, tunc e qd

muchii, vñ et in actibz aploz, vñ, ca. vocat eunuchus ille
vir q̄ erat sup gazas regne ethiopū. sequitur.
d Ut intro de nascit de semine regio. Et p id est quia
volebat h̄re in aula sua aliq̄s de semine datus. e Et
tyrannoꝝ nobilium q̄ virtute armor̄ erat magnificatio. f fa-
cietab nabus ad magnificientiam iusta & memoria lucrino
ne & tales nobiles captiuauerat. sequitur. g Pueros.
in q̄ nulla esset macula. i. defectus membrorum. vñ & i lege
dicitur aiaſ sine macula & imolaticū q̄d non est cecū aut
claudicū & homō nō ppter pulchritudinē & pelis. et p b p̄t
q̄ daniel & eius soñ no dicitur hic eunuchi. q̄ fuligine
castrati p abſectione membrorum genitalium. vñ arbitur ali
qui iudei. q̄ no ſufficiunt ſine derectu membrorum nec pul-
cri aspectus. q̄ taliter castrati ſunt colter male ḡoſi etiā
in facie. g Decolor forma. ppter pulchritudinem co-
loris & aspectus. vñ in hebreo ḥ. Bone visionis.
h Et em. oī sapio. q̄tū ad phiam naturalem.
i Lautos ſcia. q̄tū ad ſciam rationale cuiusmodi ē gram-
matica. logica. thetorica. l Doctos disciplina. q̄tū
ad phiam morale ſeu q̄tū ad disciplinā moꝝ.
l Et qui pol. ſta. i. mitrare. m In palatio regis. b
dicit q̄tū ad robur corporis & agilitatem membrorum.
n Ut doceret eos Ieras & lingua chaldeoz. volebat enim
nabuch. h̄re in palatio ſuo aliq̄s de qualibet lingua. qui
enī lingua materna licent linguam chaldaicā. vñ posset
ſibi interpretari & legere Ieras omnū gentiū. p̄t̄ etiā ex b
q̄ philo iudeus d. cept̄ fuit crederes eandē lingua ē chal-
daicā & hebraicā. q̄d credebat et b q̄ abraam nū oramus
dus de chaldea. q̄d non valit. q̄ no el̄ incōueniens imo-
mūltū pbabile abraā ples linguas ſemilli. seqꝝ. o Et
coſtituit eis rex aſtronā tc. vñ q̄ bona nutritio eent ma-
gis grōſi et apti in corpe & in mente. q̄ bona diſpoſitione
corpis bene facit ad bonam diſpoſitionē mentis. q̄tū
ē de ſe. t maritū q̄i cu b̄ ē bona diſciplina. h̄c fuit i uſ
iunueni. vñ in litera. p Fuerunt ergo inter eos. id
est inter iunuenes electos de diuersis nationibz.
q De filiis iudei daniel tc.

Danielis

secū attrulerat. et h[ab]it[us] iudith, et sequit[ur]. c Hedit at de
us da, glam et mi. in con. prin. eunuchor[um] t[em]p[or]e q[uo]d s[ecundu]m
ceps eunuchor[um] miltū diligenter daniel ē. tu noluit adhesce
te tunēs ne in corpe derūnētū parere, et p[ro]p[ter] his p[ro]positis
puniret a rege tamq[ue] agēs ī mādatū ei, et p[ro]p[ter] h[ab]ita sequit[ur].
d Et dicit daniel ad malassar[um] t[em]p[or]e q[uo]d enī nō potuit ipse
trate a maior[um] q[ui] ip[er] trare a minor[um] q[uo]d erat p[ot]estū admī
nistrandū ei necessaria sp[irit]ualit[er]e. e Lenta nos obser,
tuos dieb[us], t[em]p[or]is spaciū pbatiōnē penit, quia nec m[od]i
tus longu[m] ut defacili possit impetrare nec nimis bre
ue, it a q[uo]d possit vitas apparere. f Et denf nobis le
gumina t[em]p[or]e. Ista nūq[ue] fuerit phibita iudeis, nec aī legē
iuste sub lege, nec p[ro]mis traditū libo, nec idolis fietat ob
latio de talib[us], t[em]p[or]o poterat eti talib[us] sine alibi suspitione
peti. p[ro]pter h[ab]it[us] dicit apl[es] ad Rom, xiiij. Qui infirmū est ol
māducet, et nō loquif[er] ibi de infirmū tate corporis h[ab]it[us] de infir
mitate p[ro]f[ect]ie illoꝝ q[uo]d tumebat peccare comedendo idolati
ca, et ibidē p[ro]p[ter] seq[ue]tur. g Post diuinū, et ap. v[er]ul. eoru
miliores, i. magis vividi in colore, h Et torpiditio
res, i. magis carnos. i. P[ro]p[ter] oībo p[ro]ue, q[uo]d resce, cibo re
gio, libo aut factū ē dīna v[er]ute, p[ro]pter iuueniū denotiorē
l[et]z. Porro malassar tollebat cibaria t[em]p[or]e, i. occulte porta
bat p[ro] se, familia sua, ne ab aliq[ue] p[ro]p[ter] et puniret.
l Puens, hec ē scđa p[ro]p[ter] principalib[us] ca, in q[uo] polita mil[itia]
tuplici dissortione ad sapiam, et v[er]isim est, s[ecundu]m h[ab]it[us] b[on]i
eminēta sapie collata danieli, et sociis e[st]o, et p[ro]p[ter] q[ui] ad ī
telligēta seu sapie bitū, scđo q[ui]ntū ad eloquētū seu ergi
mentū ibi. Coperis. Pruma adhuc ī dūsus, q[uo]d p[ro]p[ter] oīd[is]
sapia collata oībo generali, scđo dāllieli sp[irit]ualit[er]e ibi, dā

nieli ait. Dicit igitur p[ro]p[ter]o sic. I
et locutus suis. m Dedit deus sciām r[ati]onē. Ex hoc pater
q[uod] nō solū habuit sciām p[er] h[abitu]nā īvestigationē r[ati]onē et doctri-
nā s[ed] et p[er] dīnā infusionē et dicit. n Sciām q[uod] ad spe-
culabilitā. o Et disciplinā. q ad moralia. p q[uod] in ot-
riam. Tēta nos obsecro ser-
uos tuos dieb[us] dece[re]t den-
tur nob[is] legumina ad vescē-
dum et aqua ad bibendū. et
p[ro]templare r[ati]onē n[on]ostrovul-
lus pueror[um] q[uod] vescunt cibo
regio et sicut videris facies
cū seruis tuis. p[er] qui audito
sermonē huiuscemodi ten-
tauit eos dieb[us] dece[re].
dies aut[em] dece[re] apparuerūt
vultus eorū meliores et cor-
pulētiores p[er] omnib[us] puer[um]
qui vescabantur cibo regio
Porro malassar tollebat
cibari et vinum potus eo-
ru[er]at. dabatq[ue] eis legumina
Pueris autem his dedit
deus scientiam et discipli-
nā in omni libro. et sapia.
danieli aut[em] intelligētiā
im visionū et sommorū

S Intelligētū oīm visionū, i. occultorū, q̄tū ad ea q̄ sī
i n̄ vigilia vident̄, sic balthasar vidit manū scribentē, qd
daniel intellexit ut h̄i intra, v. cap. 13. et intelligit agnitus
illorum q̄ vident̄ auersis sensib⁹ ut h̄i aptu ⁊ etiā t̄ sūlido
quod nōcīa habuit daniel. Et somniorū q̄tū ad ea
q̄ vident̄ i sōno sic p̄s infra q̄ intellexit somniū nabuch.,
de statua magna ⁊ lapide ipsi ⁊ terete, h̄. ca. Et somnius
ei⁹ dearboz magna ⁊ vigili sc̄o p̄cipiēt̄ ea incidi, iij. c.
vtrū aut̄ tal̄ intelligētia occultorū p̄fuerit collata q̄tū daniel
li p̄ aliquē h̄tū sibi infusum ē dubium, et dicunt alii q̄ sic,
qz nō ē dubiu⁹ q̄ sc̄ia data sibi ⁊ alios fuit habuit, ⁊ eadez
tōne r̄e de ista intelligētia occultorū q̄ fuit data ipsi daniel
li, qz vtrūq̄ codem mō d̄r̄ hic datu⁹ a deo nisi q̄ vnu fuit
datu⁹ generaliter tr̄ib⁹, aliud sp̄aliter vni tñ, q̄tē, q̄, erbi,
dicunt p̄b̄e q̄ in aīa nō luit nisi tria, potētia, passiōes, r̄ha
bitus. Lal̄ ab intelligētia occultorū nō por̄ dia potētia,
qz iesu oīb⁹, nec passio, qz passiōes p̄p̄ne dicte sunt i pte
seniūra in q̄ no pōc̄ esse talis intelligētia, passiōes aīe
large dicte sicut intelligere ⁊ velle suū act⁹ q̄ trascut ⁊ sic
no dicet̄ aliquē p̄pha q̄s dormit, q̄ r̄e q̄ tal̄ intelligētia
sit habuit. Et summa r̄o, q̄b̄a m̄el p̄positis sibi somniis
vel alios occultis, statim intelligebat qd nō r̄e eī nisi ha
bentis habitū. Alij dicunt contrariū dicentes qd nō est p̄
aliquod lumen habituale impressum menti p̄phete sed
per quandam illustrationē ad modū passionis transē
tis qd pbant dicto Bregozzi in plogo sup̄ Ezechiele rbi
dicuntur. Q̄ spiritus p̄phete aliquando p̄phetus deest
nec semper corum mentibus presto est, habitus au
tem inest semper, quia est qualitas de difficultate mobilis.

Liber

Ad hoc etia*z* inducitur illud. *U*nus Regis, de heliseo, qui non ponit date nisi sum regi nisi pat^r vocato proalte. *E*t cu*z* canceret psaltes, fac*r* est ips*s* d*omi*n*s* sup*e* cu*r* t*e*, q*u* per melo diam diuine laudis qu*a* psaltes canebat excitata e*m*ens helisei ad devotionem, si*c* m*es* eius fuit disposita ad rec*i*piend*u* d*omi*n*s* illustra*t*ionem.

*C*onsiderac*u* tri*g*

q*u* l*uc*et l*um*en prop*he*ter*u* cu*r* n*on* sit h*ic* i*m* ista*z* opinione*s*, est m*u* g*ra*at*u*data, sic e*g*ra*u*ta miraculo*s* de qua cert*u* e*z* q*u* non die*s* q*u* d*omi*n*s* i*po* h*o*ie*s* diuina*s* affinitati*s* ad aged*a* miracl*u* ad p*re*c*o*ps*is* ho*s* et a r*ati*o*g*ta ali*o* d*omi*n*s* p*ro*b*o*la*s* p*o* h*o* p*o* solutio*s* ad argumeta*s* q*u* sunt p*o* alia opinio*s*.

*S*i*q*us aut*e* vult tenere alia*s* opinione*s* p*o* defaci*u*li solu*re* illas au*ct*es induc*u*tas, q*u* duo ibi requiruntur in agnitione actuali*s*, l*um*en intellex*u* ager*u* s*pe*ci*o* re*s* agnoscibil*u*. Sicut p*o* i*gn*itione naturali*s* intellex*u* ager*u* s*pe*ci*o* abstracta*s* a fantasmatio*s*. P*o*rt*u* i*g*e*z* di*ci* q*u* l*um*en prop*he*ter*u* e*z* ali*o* q*u* man*u* p*o* mod*u* bit*u*, datu*s* t*u* a de*o*. *U*bi h*o* m*u* q*u* p*ro*b*o*la*s* q*u* b*u* n*on* actuali*s* ali*o* signaturale*s* agnosc*u*nt*u*, requiruntur cu*r* ip*o* sp*iritu* acceptio*s* p*o* aliquam visione*s* imaginaria*s* in se vel in ali*o* vel et*u* ali*o* ali*o* mo*l*ic*s* e*z* in agnitione*s* p*ro*p*he*ter*u* sine tali visione*s* imaginaria*s* quia t*u*c*u* tal*o* sp*iritu* intelligib*u* n*on* immediate*s* a de*o* in intellex*u*, prop*he*te*s*, et q*u*ts*u* ad h*o* d*omi*n*s* Reg*is*, q*u* sp*iritu* p*ro*p*he*ter*u* aliqu*o* deest p*ro*p*he*ter*u*, q*u* n*on* sp*iritu* tal*o* sp*iritu* h*o* opter*u* q*u* de nouo fiat i*g*pherare act*u* i*p* h*o* p*o* il*u*il*u* de heliseo.

A *L*opler*is*, hic o*ra* sap*ia* collata daniel*is* et so*ch*s e*z* q*u*tt*u* ad exp*u*mentu*s*, et elo*qu*en*ia* cu*r* d*omi*n*s*, *L*opler*is* itaq*z* dies bus, s*tr*u*m* ann*o*z. *b* Post q*u*s dixerat rex*s*, i*ntrodu*ce*r* tet*u* r*espectu* suo*s*, et ibi p*o*bar*u*nt*u*, v*er* seq*u*nt*u*, *c* An*o* q*u* e*is* loc*u* f*u*nt*u* rex*s* i*nt*ep*ta*do*s* in diversis q*o*n*ib*o*s* sapi*u*ti*o*am e*o*z. *d* N*on* f*u*nt*u* tales de v*ni*uer*s* p*ue*ris, s*q*, qui edoc*u* fuer*u* cu*r* e*is*, seq*u*nt*u*, *e* Et o*e* v*b*u*s* sap*ie*, i*nt*ellex*u* d*omi*n*s*, *f* Et intellex*u*, resp*on*su*m* huma*n*o*s*, vel ali*o*, q*u*nt*u* ad i*udicium* cert*u*, *g* Q*u*od sciscitat*u* e*z* rex ab*is* inuen*u*nt*u* i*is* decup*l*u*s*, hic accip*u*nt*u* n*on* determinat*u* p*in*determinato*s*, i*ml*to*p*l*u**s*, *h* Sing*u*los ariolos *isti* sunt q*u* vaticinant*u* de occul*u* p*o* sacrificia*s* in aris ido*lo*z i*ml*olata*s*, *i* *M*agos, *J*ust*u*nt*u* astrolog*u*, q*u* p*st*iel*ari*o*s* i*ndic*at*u* de futuri*s* et occul*u*z, *v*ii*s* et ill*o* q*u* v*er* stel*la* vener*u*nt*u* adorare*p*rim*u*, dict*u* sunt magi*s*, et h*ic* *D*ath*is*, *h* Qui er*at* in v*ni*uer*s* regno*s* e*z*, quia tales artes*s* di*u*ni*na*di*tu* c*re*igeb*u*nt*u* in chaldea*s*. *I* Fuit aut*e*, Dec*em*er*u* v*er* t*u*ma*s* in q*u* pon*u* q*u*d*am* sequent*ia* ad sap*iam* collata*s* da*mel*i*s*, q*u* sunt honor*s* et gl*ori* ips*s* daniel*is* in regno chaldeoz*s* et psal*tu*z. *E*si d*omi*n*s* *D*ap*er*, *v*iii*s*, Propter h*ic*, i*l* sap*iam* habebo*s* claritate*s* ad turbas*s*, et honore*s* ap*osto*les lemo*s*, Iu*uen*is*z* et a*ent*is*z* f*u*ni*er*at*u* in i*ndicio* i*ml* in aspectu*s* p*o*ret*u* admirabil*u*ero*s*, et facies p*ri*ncip*u* mirab*u*st*u* me*s*. Hec aut*e* o*ra* f*u*er*u*st*u* in dani*le*, p*o*ter*u* sap*iam* a de*o* s*bi* collata*s*, *t*h*o* e*z* q*u* d*omi*n*s* h*ic*, *l* Fuit aut*e* daniel*is* in honore*s*, et gl*ori* i*ml* chaldea medio*s*, et p*si*de*s* et p*are*bit*u* et lib*ri*, p*le*c*u*to*s* a t*e*pe nabuc*h*, magn*u* r*es* ad t*e*ps*is* cy*ri* q*u* destr*u*re*s* regn*u* chaldeoz*s*, p*ter* h*ic* leg*is*, *m* E*leg* ad ann*u* prim*u* cy*ri* reg*is*, *t*h*o* p*o* defe*ct* u*lo*z q*u* expon*u*nt*u* fam*u*st*u* de t*e*pe vite daniel*is* sic exponete*s*, *l* Fuit aut*e* daniel*is* v*er* ad ann*u* p*o*im*u* cy*ri*, i*m* v*er* i*nt*uit*u* et non plu*s*, q*u* decuna*s* v*er* daniel*is* facta*s* e*is* i*bi* tertio i*na*

no*cy*ri, et habetur infra*x*, *ca*, *E*t quo patet q*u* terminus vite daniel*is* non potest accipi primo anno *cy*ri, ideo

*C*ap*itu*lum, *II*, *E*xpone*s* et prius.

i *N*anno secundo, *H*ic ponitur sed*u* pars princi*pal*is hu*m*is lib*ri* in qua int*ed*act*u* ostender*u* re p*o*tentiam reg*is* ch*risti* p*o* compatione*s* ad reg*u* mundi vel diaboli*s*, et hoc p*o* dec*re* visione*s* hic p*o*sequ*u*ter positas*s*, et divid*u* tur in duas p*res*, q*u* primo ponitur quis*s* q*u* visione*s* ad prim*u* aduentu*s* x*pi*, p*o* g*ra*u*es* p*ri*ncipal*u*, sed*u* q*u* p*ri*ncipe*s* ad sec*o*m aduentu*s* x*pi*, h*o*t*am* i*stis* q*u* in ill*o* f*u*at*u* a li*gi* m*er*io dev*ro*q*z*

*s*ed*u* incip*it* ca*v*ii*s*, anno primo balthasar*is*, *P*rima dimid*iu* in quinq*z* p*res* f*u*m q*u*ng visione*s*, prima v*is*io*s* est de la*s* p*ide* ab*lu*co sine man*u* statu*m* grande conterente*s*, in qua figurata est x*pi* co*cept*io diabol*u* cotentus*s*, sec*o*da de angelo filio dei assumulato*s* in formac*e* descend*et*e*s*, in qua figurata est natu*ta* x*pi* in infam*u* penalitat*e* de*sc*end*en*ts, ter*ti*a de vigili sancto clamante p*ec*isione arbor*s*, in qua figurata est p*o*dicatio x*pi* via*s* re*ci*scend*en*ts, q*u*ta de ma*n*u*s* i*scr*ib*et*is in p*ie*te terminatio*m* reg*is* *B*al*th*asar*is*, in qua figurata est passio x*pi* reg*u* diaboli et*ter*minantis*s*, *T*yrograph*u* decre*ti* cruci affig*et*is, q*u*ta de inclusione daniel*is* in lacum*s* et liberatione eius p*o* ang*u*lm*u* in qua figurata est resurrectio christi infer*ni* spoliantis*s*, *P*artes patent*s* in quinq*z* cap*itu*l*is* p*o* ordinem*s* sequenti*s*, *C*irca prim*u* aduentum*s* q*u* causa effectiva*s* principali*s* hu*m*is visionis*s* e*z* sp*u*sl*an*ct*u*s, causa impetu*s* est oratio daniel*is* et soci*o* eius, causa finalis*s* est et*de* pot*ia* pandere*s*, et daniel*is* exaltare*s*, et rex sup*er* h*u*am*ia*re*s*, causa aut*e* materialis*s* est p*u*nit*ia* hu*m*is visionis*s*, que ost*dit* dulcissimum mundi p*o* quattro*s* reg*is* p*ri*ncipal*u* s*bi* su*ced*entia*s*, v*er* ad ips*s* ch*risti* omnia regna*s* terrena s*bi* sub*u*tg*an*tr*s*, causa aut*e* formalis*s* est dimis*io* h*ic*, *ca*, *M*otaduz*o* q*u* q*l*ibet v*is*io*s* pon*u* he*ct*uo*s* cause*s* et posite*s* f*u* in i*st*a, q*u* q*l*ibet v*is*io*s* e*z* q*u* q*l*ibet sp*u*l*an*ct*u*s tractat*u*, *g* circa c*am* formal*u* h*ic*, *ca*, os*dit* primo i*uelatio* som*ni*u*s*, sed*u* in q*l*ist*io* v*er*, ib*i*, *P*recep*it* g*re*ter*s* ter*ri* refer*at* multe*s*, *m*, *bi*, *L*unc daniel*is*, q*u*to magnificatio*s* dei, ib*i*, *L*uc*re* i*nt*er*u* *C*irca prim*u* p*l*ider*u*nd*u* quis fuit il*le* nabuc*h*, q*u* en*s* d*omi*n*s* h*ic*, *ca*, anno sed*u* reg*u* nabuc*h*, *io* dic*u*nt*u* al*l* qui*s* fuit nabu*s*, i*un*ior*s* et filius magn*u* nabu*s*, et regn*u* ant*e* fratre*s* su*u* eu*mer*adach*s* immediate*s* post p*res* et hoc ex ordinatione*s* p*ter* malicie*s* eu*mer*adach*s* quer*at* primogenitus*s*, *D*agnus en*s* nabu*s*, *ia*z regn*u*ne*s* et p*u*ct*u* integ*re* q*u* daniel*is* de iude*ia*, *In* babylone f*u*duct*u* et iterum*s* p*tres* ann*o*s fuit daniel*is* nutrit*u* et edoc*u*nt*u* ante*q*ui*s* ei p*l*ientaret*u*, et v*er* v*er*um*s* est cap*itu*lo*s* c*ed*ent*u*, *l*um ergo*s* in hoc cap*itu*lo*s* dic*u*nt*u* q*u* daniel*is* et ali*o* sap*ient*ior*s* expos*it* som*ni*u*s* nabuchodonosor*s*, et cum dic*u*nt*u* q*u* hoc som*ni*u*s* vid*it* sec*o*ndo anno reg*u* s*bi*, ideo*s* con*clu*d*u*nt*u* q*u* non potest intellig*u* de magn*u*na bu*m*chodonosor*s*, p*ter* quod dic*u*nt*u* al*l*um*s* nabuc*h*, et filius p*dict*i, qui nabu*s*, sed*u*s regn*u* post pat*er*e*s*, et sed*u* anno reg*u* eius facta*s* sunt i*st*a que hic narrant*u*, *S*ed he*brei* et berolius historiograph*u* chaldeoz*s* q*u*o mag*u* cre*d*end*u* est, dic*u*nt*u* eu*mer*adach*s* immediate*s* regn*u*ste*s* post pat*er*e*s*, et hoc est q*u*o dicit qued*u* glo*sa* que sic incipi*u*, *non*

Danielis

filius que habeb infra sup principis. v. e. Docet etiā ride
tur p dicitū latere. xxiij. cbi ponit vbi dñi loquitur sic. De
di regi babylonis terras istas. seq̄. Et fuit ei et filio ei
et filio filii ei et nō ponunt ples. Letis est autē sūm oēs q
eulinaradach fuit filii nabuch, magni. et balthasar erat
filius filii sui. i.e. eul.

maradach, tñō dī q
fuerit ibi ali⁹ iuste
di⁹ q̄ vocat⁹ fuerit na
buc. **H**istoriographi
tū ali⁹ ponit uros si
hos inter euilmara
dach ⁊ balthasar. s. re
gusar. clabozarda q̄
h̄ q̄ auctoritas hie
remu videt discorda
re ad annales hebreos
posset dici. q̄ isti uo
st id ī nidero cū eul
"nabuchodonosor vidit na
buchonosor somniū ⁊ p̄ter
ritus ē sp̄us eius ⁊ somniū
ei⁹ fugit ab eo. **P**recepit
rex ut duocarent arioli. et
magi ⁊ malefici ⁊ chaldei
ut indicarent regi sonia sua
Qui cum yenissent steteit

maradach et balthasar. qz rterqz eoz fuit binom? ita q
euimaradach aio noie d. cl^e regusar et balthasar labosar
dach. Et^e erposito illoz q dicit q iste nabuch. de q hic
agit fuit fili^e magni nabuch. et regnauit p^r morte ei^e. aciu-
dit dictione. q. fm eos illa vltio q ponit se. ca. exponit
de magi nabuch. q vltis es i amietia t abiect^e ab hoilo. et
an. et ibi d^r q daniel fuit familiaris ei et collega et famolis
sumus i reserando occulta et secreta divina. In h aut ca. d^r p
perpositione b^r sonq daniel fuit p^r ognis esse tate sa-
piente. et a rege p^r ognis pmot^r. et loch ei^e ad iut perditione
go isto factu no potuit e p^r morte magni nabu. et i d^r
centu^r e q iste nabu. q h somm^r vidit fuit magi^r nabu.
et q d^r h. In anno regni nabu. sedo no accipit ann^r sed
regn^r sui imple qsi tac^r fuit rex chaldeoz. h^r accipit se
cudus regni^r posteg fact^r e monarcha. q m^rta regna
acq^ruit. et potissime p^r enu^r anu^r subiecto^r egyptior^r vii
et Josephus dicit de magno nabu. et. antiq^r iudaic^r
post vnu annu^r egyptiac^r captivitas vidit nabu. somu^r
hoc eti^r apparere p vltione ista. vbi significatus e p ca^r
put aureu. in q delignat regni ei^e primu^r iter qttuor re-
gna maria. h^r e ig^r qd^r d^r b. In anno sedo regni. i mona-
b^r Nabuch. vidit somm^r. spalis eni dei puid^r (chie-
tia e circa pincipes magnos. inq tu ab eis depedet res
publica. t p^r h^r aliq dicitur eis magi^r qd^r altis qbusisq
sic pharaoni fames futura et abundantia. fuit t^r vltio
exploita p toleph. sic vltio nabu p daniel. et A co-
terit^r e ipius ei^e. ex insolita vltione. d^r Et somm^r fu-
git ab eo. obliuio eni causas ex morte humor. ppter hoc
eni pueri et mltu^r senes sunt immemores fin pbin in li. de
memoria et remi. terror aut facit magna humor pnotio-
ne. et i^r causauit somm^r obliuionem. Hoc eti^r facta^r e ex di-
uina ordinatio. et occasio b^r obliuiois vocaret daniel
ad dei glam et ppli scilicet renelatione p ipi^r daniel sub-
limatione. sic ptebita ecce ca. e Precepit aut^r hec
est sedo ps in q. describit in qd^r vlti. et dividit i duas.
q pio pecto: es vocatur. sedo iterrogatur ibi. Qui cum
venissent. Circa primu^r aduerted^r. q hoies antiq^r m^r
i^r immob^r anguris somo^r sic p^r de pharaone ges-
tis. et de misbris ei^e incarcera^r. cu^r toleph. gen. d. ca. et infa-
de isto rege. ca. ut. ppter qd^r fuit solici^r de inqfusio som-
m^r fin qd^r d^r b. e Precepit aut^r rex et uocarent an-
oli q in postis de aialib^r imolatis diuinat. f A ma-
gi^r arcanis incantationib^r vtutur et h^r tro. vlti^r
Et malefici. q auerterit se nls huanos p aliquid factuz
rel dictu^r circa eos. sic auerteris sensib^r aliqu^r occulta eis re-
uelant a demonib^r. sicut de illis q do. imebat in sardos
insula. et dicit erpositor thomas sup. ut. pbl. ca. de tete.

Chaldei aut p cōsiderationē astrop̄ diuinat̄. q̄ t̄p̄ ex eze
chie rer babylonis q̄ est in chaldea misit l̄ras t̄ numeris
et c̄chis ad inquirdū de illa solis retrocessione q̄ fa ta ē
t̄p̄ suo. vt br. iiii. Reg. n.c. b. Et indicaret regi som
nia sua. q̄ artes luas palitrae. s; q̄t̄ hic q̄re nō fuit voca
tus daniel s; ioc̄ ei. q̄. d. dictū q̄ erat sa
triētores atioꝝ t̄ ma
pis. Dom q̄b̄ fuit ex
inuidia q̄t̄ cū cēn̄ u
dei dolebat babylonis
q̄ maḡ app̄c̄t̄ ēt̄ne
a rege. s; t̄p̄ ex capita
te. q̄t̄ p̄ exp̄ositiones
creabat dona t̄ ho
norē. p̄seq̄ sic p̄t̄ re
gic n̄m̄lōne ad eol

ce, i licet fuissent immēti sapientiores artilos & magis in
vibis sapie tantellec^t, q̄si p̄bat sūnt a rege, et dicitur est,
ca, mi nō erat adhuc daniel agnitus? q̄tū ad donū ap̄bie-
& intelligentia vīsionū, de q̄ erat b̄ q̄o, tūd̄ aīj q̄lā erat fas-
mosi in arte diuinacī erat magis vocati, i q̄tūcī re-
fusent. **D**ic p̄ictores de somnio interrogatur, i ponis-
tur hic triplex interrogatio. Prima ē cū sumptūcī vīsionē
tione, sedā cū fortū vīsionē & p̄mī cū p̄missione ibi. **A**
trides re & dicit chaldeis, tertia cū ficti ipsoītōe & suspi-
tione ibi. **N**udit rex & ait, Et cuihbet interrogatoriū ad-
tūtūr sua respōlio. **I**git primo dicit sic. I q̄tū cū venis-
sent steterūt corā rege, q̄si gati ad respōdēdū. **I** Et
dicit ad eos res. **C**ui somniū & mente confusus ignoto
qd̄ riderim, Et terrore enī inselitē vīsionē fantasmatā
unt facta agnita, & sic nō remālit memoria vīsionē, distin-
cta q̄ fit p̄ b̄ q̄ uniques distincte remanet in memoria,
recordabat̄ m̄ in prōso, sicut aliqui st̄ngit etiam i actib⁹
p̄umanis, q̄ aliquis recolit in coī se comedisse optuna ci-
paria in aliq̄ festo vel vīsioī pulera spectacula, illi ne
ct̄ d̄terminatē dicere. I Respondebūt chaldei, illi ne

stant principales inter pectores, qz dominatio eoz erat
aliquo mo p viam ronis. s.p plideratioem astrop, aliorum
ut dominatio erat p viam superstitionis et visum est. et iō
sti principaliter inter oēs ridens, in Regis syracus.
Hoc additur qz ab isto loco chaldaice vel syriace qd est
dem idioma qutum ad literatos, licet vulgare aliquo mo
io discordet, liber iste scriptus est vrsq ad. viii. ca. chalda
ce, hebraicis tamen literis que no distinguitur a chal
daeo in sono, sed tñ in charactere, vt dicit Herero, in plo
o suo sup libros Regum.
Per un sempiternu viue, hoc dicunt ad captandū eius
eniuolentia, tqr credebat hoies vnuos post tñm istā
transferti ad vitā deoz eternā, vt h̄. n. Nach. ii. libi. dr.
atre nostro inter deos tristato, et sunt verba antiochi
adolescentis loquentis de antiocho patre suo mortuo.
Dic somnium seruis tuis re. Nationabiliter respons
ent, quia per artem pion potest alter somnum interp
ari. Dicit enim phuosophus libro de somno et vigi. qz
est artificios uader somniorum, qui similitudines vi
s pendere ser, et partes adinuicem comparare, et etiā
et comparationem et dispositionem celi, et passiones et lo
titudines sommantis, et mores eius et complectionem.
Qui enim ibi attendenda sunt ut ibidem dicit. Alter
s magnus. Talius autem interpretatio somniū luppen
et somnum prescitum.
Et respondens rex. Hie ponitur secunda interrogatio
adjunctione pelle et pung. Et hoc est quod dicitur hic

Liber

b *Nisi indicaueris, mihi somniū prius, s. et postea cōlecturā eius.* c *Peribitis vos, i. moremī,* d *A domus vīe, i. possētis t̄ bona, e publicabuntur.*

Id ē filio vel bursa regie applicabūtur. Qd sequit p̄z in lē, f R̄udit rex. Hic ponit tertia interrogatio q̄ sit

nō solū cūn pene co-

mūnariōe t̄ p̄m̄ pro-

mūissionē h̄ etiā cum

faliū iūspitionē seu ī

p̄mūnōe, b ē qd dr b

g *Certe scio q̄ t̄ps*

redūmū, a. deūmū

in vīb̄ vel sic,

h *Lp̄us redūmū,*

id ē ipaciū vīe vīe

vīlū tēmūrē p̄ am-

bages vīb̄, i. suadū

i *Sātētē q̄ cām,*

a me rēfīmo, p̄t q̄

nō possum vōlīs lo-

nū iūdicāre,

j *Si ḡ nō iūdicāne-*

ris, i. eī de vōlī, e-

tētētē, s. uīma t̄ utē

uocābil̄ de mōrēvē

k *Qd inter, q̄ talla-*

cēm, t̄, q̄ d̄, code mo-

gibūtis h̄ talē fallaci-

am recētis, t̄t̄ h̄c

trūcātō, sīc soīt̄

trātē facēt̄ i. loquen-

do, t̄t̄ q̄ d̄cēt̄ ē, ē

supplēmāt̄. Ad bāc-

vo fallaciā remouen-

do dīcēt̄.

m *Hōmīs ita dīcēt̄,*

m̄hī, i. tēgē t̄ pfectē,

n *Cit̄cā, q̄ h̄sup,*

o *Qd iter, t̄, p̄le,*

vērā loq̄mī, t̄ non

p *R̄siden, Cōtētā,*

tes q̄ chaldei co, re, di-

Hōē h̄o sup terrāt̄,

hōdīcēt̄ q̄ ponebāt

aiāt̄ a corpē separāt̄ ēsēt̄ maioris intelligēt̄. Amāt̄ dīs-

cōtētā, sīc dī, q̄. Dach, n. Patre nō inter deos trāstato

tō dīcēt̄. q̄ Nō ē h̄o sup terrā, i. a. p̄stī vīta,

r *Qui sermonē tuā possit implere, q̄ nō p̄t fieri p̄ ar-*

tem hūanā, t̄t̄ lā vīlū est. Declarat̄ h̄ criā p̄ facta regi p̄

cedētū dīcēt̄. s Sed neq̄ regū q̄s̄ magnū, p̄

tēs, t̄t̄ tūcūq̄ fuerit magnū, t̄ pōtēs. t Uerb̄ hū-

sīcēt̄, de p̄tēt̄, s. v Ab omni ariolo t̄c̄, i. a. q̄aīq̄

dīlūnāt̄, q. d. p̄t̄ nec tu debes q̄t̄ere, cul̄, c̄ subdī-

f Her, q̄tu q̄t̄eris rer̄ grām̄ est, a. excedēt̄ vīt̄e itē

lect̄us humānī,

y *Hēcēp̄t̄ q̄t̄s̄ q̄t̄, t̄ posuerit enī*

alīq̄ plātonici q̄ demōnes habēt̄ corp̄ aērea, t̄t̄ p̄

dīcū. Apulei dīscip̄l̄i plātonis dīcēt̄, q̄ demōnes sunt

aiāt̄ corp̄ aērea mēt̄ rōnāt̄, t̄p̄ etērā, animo pāssī-

ua, t̄t̄ p̄t̄ q̄s̄ qdāmō p̄serūt̄ cū hōib̄, vīl̄, t̄f̄m̄ docto-

catholicos habēt̄ hic nobīsc̄ in h̄ aēra caliginoſo vīl̄

ad iūdīcāt̄, t̄ ab istis p̄ artēs magicas p̄fit alīq̄ q̄t̄ere,

q̄d̄ q̄z cū hōib̄ nō ē uersāt̄ vocāt̄ hic ab isti chal-

deis substat̄e totaliter segate, quarū scīēt̄ dīcēt̄ plā-

tonicēt̄ erāt̄ alīq̄ phī māt̄e q̄s̄ scīēt̄ demōnū, h̄ art̄ ma-

gica vēl dīmūnt̄ua q̄s̄ nō se extēdit ad alīq̄ redēn-

dūt̄ ab eis, z Quo audito rex in furō q̄d̄ dr q̄t̄

tōnābūt̄ mōnebat̄ cū se excusarent sufficēt̄.

a *Recep̄t̄ vt p̄ōs̄ fa, ba bylonis, i. studēt̄ p̄hīam*

t̄ cognitōem occultoz. Ille enī dī sapiēt̄ qui vītra com-

mūnē ɔgnitionē hoīm trāscēdīt̄. b Et egressa senten-

tia, a rege uocābūt̄, c Sāpientes interficiebā-

tur, i. de coz interfesi-

ctōe disponebaſ, q̄z

nō fuerūt̄ interficti

vt habēt̄ infīa.

potens verbū hūiūscēmo-

di scīscīt̄, ab omni ariolo

t̄ mago t̄ chaldeo. Sermo

enī quē tu quer̄ter grauiſ

est, nec rep̄t̄ q̄s̄ q̄ indicē

illū in ɔspectu regi, except̄

dīs quoz nō cū hōib̄ cō-

uersāt̄. Quo audito rex

in furō t̄ in ira maḡ, p̄cē-

pit vt perirēt̄ oēs sapiēt̄es

babylonis. Et egressa sens-

tētia sapiēt̄es interficieban-

tur, q̄rebāt̄ daniel zlo-

cīj̄ el̄ vt p̄irēt̄. Tūc daniel

req̄sūt̄ d̄ lege atc̄ sīnā ab

ariolo p̄cīpē milicē regis

q̄ egressus fūt̄ ad interficiē

dos sapiēt̄es babylonis. Et

interrogāt̄ eu. q̄ a rege po-

testatē acceperat, quam

ob causā tā crudelis sen-

tētia a facie regis esset e-

gressa. Cum ergo rē indi-

cāsset̄ Arioch danieli, Da-

niel ingressus rogauit regē

vt tēp̄s dāret̄ sīb̄ ad solu-

tētē indicādām regi. Et

ingressus est domum suam

ct̄um ex horēt̄ regis, t̄ ip̄i p̄t̄ vocāt̄ p̄b̄, e. vīt̄ h̄i. i.

metaph. agif q̄z ex babylonis mīla expēdērāt̄, p̄ scīscīt̄a-

one sapiēt̄. fuit numis irat̄ q̄n nō riūderāt̄ em̄ el̄ volū-

tētē, t̄ ex tā ira dedit sīnāz tādurā t̄ irreuocabilem.

e Lūc daniel. Hic ponit tertia ps h̄i ca. vīl̄ ponit

reservat̄o mīst̄, t̄ dūnd̄ in duas, q̄ p̄t̄ ponit reue-

latiō facta danieli, sc̄o interpretatio facta regi ibi. Post

hoc daniel ingressus. Circa p̄mū daniel p̄t̄ q̄t̄ regis

dīffūrēt̄, sc̄o petit dilationē ibi. Lūc̄ ḡ tē indicāt̄, tē-

to recurrent ad mēt̄is dēnotiōnē ibi. Et ingressus ēdomū

suam, q̄t̄ recipit diūnā inspirationē ibi. Lūc̄ danieli,

quinto afflūgit ad gratiāt̄ mācīt̄ōm̄ ibi. Et benedict̄.

Lūc̄ p̄mū dīciūt̄ sic. Lūc̄ daniel tēfūt̄ de lege atc̄

sentētia. Quēt̄o enī regis fūt̄ subī celata ab alīt̄s̄, t̄

inuidia t̄ cupiditatē, t̄ dīcīt̄ est supīa, t̄ ideo ignorabat

causā sentētī regis, sequit̄ur.

f Et interrogāt̄ eu qui a rege potestate acceperat, ex-

quēt̄i sentētā regis de interfictionē sapiēt̄. Actē

ta patent. g Lūc̄ ergo. H̄c est secūda pars vīl̄. Da-

niel petit dilationē ad soluēt̄ā questionē, t̄ per hoc ex-

cutio sentētī regis de sapiēt̄ā interfictionē dilata t̄, t̄

patet litera. a Et ingressus est. Hic daniel recūrit̄

Ezechielis

ad metis deuotatiōem et possit scire somniū regis et interpretationē, vñ p̄ q̄ b̄ nō q̄sunt ipsi ad dñi cōfides de p̄zio ī geno, nec p̄ rā sup̄stitiōnē sic angiratores et dinatores, qd̄ ē illicet et lege diuina prohibuit, s̄ cōfides de aduocatio dino, et b̄ e qd̄ d̄, a Et ingressus est domi suā vi sic se q̄stas ab extero: ita multi meli vacaret orōni et templatiōni, b Ananieq̄ et misa eli et adūgētū si bi socios ī orādo, da oto multo et marie bono ī mītū evaudi b Huḡ factō vñlīs, isto, i secretō factō q̄ ibi fū mētio de regno sp̄p lapidē abscluz de mōte sine manib⁹ c Et sū (vt videbit, ḡtēt da, soct̄ et) cū ceteris sapiētib⁹, i. w̄ si et ceteri lapientes q̄ apper̄ oto eoy cari tatuia, q̄ n̄ solū erat p̄ vita lūz p̄teruanda h̄ēt p̄ vita aliorū sapiētu q̄ eis umidebat et rūmū et, d Euc̄ daniel, b̄c̄ describūs daniel i sp̄ratio, a b̄ est qd̄ dicit Euc̄ danielī misteriū, unū, somniū regi occulūtū et etiō interpretationē, e Peri sonē nocte reuelatū ē a deo, s̄ non d̄r̄ b̄ q̄līs fuerit ita re uelato vñlī in somniū, vel i regula s̄ pb̄blē v̄, q̄vidit in somniū s̄ filiū visionē regis, et vñlī h̄ intellectus cū ipsius, et heriā dicit glo, q̄ somniū regis dicit som nio suo, hoc et r̄ p̄ b̄ qd̄ d̄, Nocte, q̄ tales reuelationes maḡ nate sunt fieri q̄tāt̄ sensib⁹ ab exteriorib⁹ tumulis nbo, dñ d̄r̄ Job, p̄x̄, Per somniū i vñlī nocturna q̄i uruit sopor iuñ holes et dormiuit i lectulo, tūc op̄t̄ aurei rūor et enūdēs instruit eos disciplina, f Et bñdictū hoc p̄ p̄dīcīs ponēt̄ grātūtū, iste enī erat mos antī quorū in bñficiis peccatis laudare dñi sicut grati, b̄ aut̄ fe cit daniel hic, ppter qd̄ d̄, f Et bñdictū daniel dñi ce li, i. laudauit, g Et locut̄ t̄c, vñlī in seculū, i. inefinū q̄ vñlī duplīcat̄ hoc nomē in veteri testamēto ipso, et eternitatem, cōt̄, h Quia sapia ad disponendū et ordinandū i creaturis, q̄ opus sapiētis est ordinare, et d̄, i. mēt̄, i Et fortitudine, ad exequēdū qd̄ p̄sonū, q̄ null̄ p̄t̄ ipedire, k Ans̄ unt qd̄ dispolito i e. e cato effecitus in oīb⁹ altis depēder ab ipso, et p̄ ipso ipē dñi, l Epc̄ min̄ at rega, q̄ ipē ē primus motor celestū corpor, q̄ mortū seq̄ ipsi, et b̄, i. q̄, p̄b̄, m Et cates, b̄p̄odos et̄ mirabilū et̄ corripubilū, et̄ marie hoīs, ma ior et̄ fuit p̄iod̄ vñre humane aī diuiniū q̄ p̄ vñlī i ger, n Transfēt̄ regna, et̄ hoc st̄ngit̄ frequēt̄ ppter pecca ta hoīm, sicut p̄is Ben̄, xv, vñ d̄r̄ q̄ filiū iuñ accepterunt regnū charaneoz̄ ppter peccata eoy, Sicut romani accē, p̄fisit regnū inc̄ eoꝝ post mō tem̄ xpi, o Arḡ cōst̄itūt̄, q̄ aliqui ēt̄ malos hoīs et̄ regnū elevar ad punitiōz̄ alti orum peccator, sicut pat̄ de cyro qui ex oratione dei elevar̄ est in regno ad destruētōne chaldeoz̄ et̄ libera tōnē iudeoz̄ km̄ q̄ d̄r̄ Isaiæ, xl, Nec dicit̄ deus christo meo cyro cuius apphēndi dexterā t̄c, Aliq̄s hocet̄a sit

ad exercitium et flagellatiōem sanctor, Exemplum habe mus de atrila rege humoz̄, qui dñi sancto lupo tricensi cum obſideret eūs ciuitatē, interrogatus a lupo sc̄to, quis esser̄ midit, Ego sum flagellū dei, cui ille reponit Ego sum lopus q̄ debeo flagellari, i p̄cepit ciuitatē spiri

p Dat sapiam sapientib⁹, i. noticīa vñlī vñlī illis quorū mētes cōtrahantur ad celestia, q̄ tales sunt pro p̄ne sapientes dicti, a q At ſic iam ī epoꝝ, intelligentib⁹ vñlī plānam, i. noticīa de p̄manis hoīb⁹ monige ratis vñlī, ethi, d̄r̄ q̄ passionib⁹ lector, et̄ in amis auditor, politue r Pre regular priu da tabi condita, ad q̄ intellectus creat̄ nō potest attigere ap̄ia virtute.

s At no, i. n̄t̄, cōſtituta ſeſi ignorante re ſpectu alioꝝ ab ipso, vel aliter, i. n̄t̄ tenebris ſlunta, i. peccata q̄ ſluctus occulta ipē no

t Et lux cū eo ē vñt, q̄ ipē est p̄p̄e lux et̄ b̄, i. Job, i. Eus lux est, et̄ tenebre nō ſine

in eo vñlī et̄ hoc est intelligendū ſm̄ q̄ nōmen lucis ex tentium eft ad ſignificandum manifeſta ſōem, q̄ deus ē lux vera que illuminat omnēm hoīem, vñ, d̄r̄, Job, i. v Libi deus patru nositor confiteor, facit meutōne in oratione de abraam et̄ de alioꝝ patru, q̄ ex mento eo tūtū multa bona facta ſunt filiis israel et̄ reuelationes prophetis, r Leḡ laudo, et̄ cauſam ſubdit, Omnia ſapien tiam ad intelligendum,

a Et fortitudinem ad p̄ficiāndū, b̄d̄iſt̄ i m̄bi, t̄c, vñt b Qua ſermonē regi, i. illud qd̄ requirit, ſeſt̄ur, c ſpernisti m̄bi, i. n̄t̄ corduer reuelando.

d Post hec daniel, h̄ic ſequēt̄ p̄ponit̄ interſtatio facta ip̄i regi, Et dividitur in tres, quia daniel p̄ uno regi vñlīt̄ regis indignationem, ſed oꝝ et̄ citat eūm ad mentis attentioem, ibi, Et respondens danieli, tertio aperit regi visionē, ibi, ſomniū tuum, p̄num facit p̄ hoc q̄ im pediit magistrū mulcie ab executione ſententiē regis t̄c, dicens, e Sapientes babylonis ne perdas p̄ hoc q̄ paratus est regi ſatisfacere dicens, ſuſt̄oducine in con ſpectu regis t̄c.

f Lunc arioch festinus introduxit̄ danielēm ad regēm ſc̄iebat enim eūm eſſe in deficiō ſc̄iendi, propter quod festinus introduce danielēm ad eūm, ſciens hoc regē ſe placitum.

g Et dixit ei, arioch regi,

h Inueni hominem de filiis traſmigrationis iude, in q̄

i. t̄c tera ſolent eſſe, p̄phete, ppter hoc ſequitur.

i Qui ſolutionem regi annuntiat, i. pot. n̄ ſit annun tiare, cum ſit de illis apud quos ſolent eſſe propheze.

Et nota cum dicit, Inueni hominem de filiis traſmigrationis iude, ipſementitur, quia non quiescit, i. Da

ſuſt̄oducine nec invenerat, ſed ſe obſt̄erat, Sed hic eſſe

Liber

modus illorū qui assistunt regibus fingere se fecisse illa que
scūtū cū placere. qd aut sequitū p̄z in līfa. **i** Et rīdes
līle p̄fir erat daniel regi attentōem oīdēs rāi q̄site
difficultacē dices. **m** Dīsteriū. i. occipitū qd rex iter
rogat. **n** Hāpi. magi. et ha. exponant hec noīa sic p̄?
o Et haruspices. **l** hoīaz. inspectores. et
p̄ talia dīnat de fūru
p̄ Nequeūt in līas.
dicare regi. no pot
dīsolūtū q̄tūq̄ arte
hāana vei magica. et
a deo solo. et b e q̄dōr
q̄. **b** ē dē i celo re
uelās mīsticā. q̄ ipē
tol. h̄z certa līaz tu
tuorū stūngā cur?
modi erat st̄ta i il
la reuelatio.

t Qui indicavit nī
bi. **D**īuina enī. p̄ dē
tia est p̄ncip. aīt et
ḡi rectoīe m̄. tūdīs
q̄ ab ipo dēpedet dī
rect. o mītūdīs. s̄c,
bona dīpositio cor
poris dēpedet a capi
s. **Q**ue veniu. te
ra sunt i nouissimis
tūp̄ibz. q̄r illa rāuele.
lānoē rit metio d̄ re
gno. xpi. qd ē r̄lūmūz
regno. v. i. t. u. **J**ob.
q. d. d. t̄p̄ xpi. s̄t̄lo
li nouissima hora est.

t **H**onīu tuū. b cō
sequētū daniel ape
rit regi visionē. et di
uidit i duas. q̄ p̄io
ea repetit. scđo expo
sitione iubāgūt. b ei
patierat rex a p̄cto
ribz. et patiūt. scđo
ibi. **I**nterpr̄ationē
q̄z c̄. **A**tra primū
sic. p̄cedi. q̄ p̄io re
pent cām vi. lōis. q̄

fuit cogitatio regi de futurū. et h̄z appet reuelatio mira
biliō. q̄r no solū reuelata ē danieli visio regi. h̄z ē cogita
tio regi. p̄cedēs. q̄ soli deo nota erat. b ē qd dīc.

v **T**u rex cogitare cepisti i stratu tuo r̄c. et h̄z etiā p̄t̄z q̄
solitudo p̄cedēs i vigilia bñi est cā somniorū sequētū i sō
no. si h̄z ē dupl. vno mō naturali q̄s fantalmara q̄ fūe
rūt i vigilia reuerterūt i somno vel sūlia el. h̄z no fuit h̄z
sic. q̄r talia somnia no s̄t signa futurorū. h̄z mag. p̄cedētūz
Alio mō signaturali q̄s ex solitudine circa aliq̄ futurū
disponit hō et de talibz fuit sibi aliq̄ ostēsio a deo in. se
querēt sōno. q̄r talia auenictus fuit i sōno q̄ in vigilia.
vt. s̄. dictū est. h̄z fuit h̄z. cetera patent vñq̄ ibi. **x** **T**u
rex videbas. vbi scđo repetit ipam vñionem dicens.
y **E**cce q̄s i statua vna grādis. in lōgitudine līz. et latit
dine. **z** **S**tabat cōtra te. sic enī erat dīposita i lītu re
specū regis. quasi alpiceret regem. et ipē eam.

a **I**ntuit̄ el. erat terribil. q̄r illa statua significabat
mutanōz regno et videbis. q̄ mutatio p̄ bella et occa
siones fit. et ad h̄z denotandū terrible erat videre illā sta

tuam. vñ. t. s. dictū est. q̄ rex tertū oblitus est somniū.
b **L**auis ita. ca. ex auro. r̄c. ita. no optet hic exponere.
q̄ exponuntur in p̄te sequenti. **c** **I**nterpr̄ationē. b
ponit expō pdicte vñios. t̄ h̄z est qd dīc daniel.

d **T**u līz nabuchodonosor. **e** **R**ex regū es. q̄ mul
tos reges dīcūcerat
subtributarios habe
bat. et q̄ maior rex e
rat de toto mō tpe
suo. h̄z vñ reuerit hī
tāta magnitudo sub
f. **A** Et deus ce dītūr.
li regnū līz ch. Ideo
cum primo.

g **A** Et for. ad debel
landū inūcūs. et re
b. **A** Et un. ges. alios.
perūl. monachaz.
i **E**t. tibi. q̄r deini
mo statu p̄ diuinā di
spōlinōne eleuāt̄ es
ad oīa ista. et vñsum
k **A** Et oīa i. est. i. ca.
qui. hītāt̄ hītāt̄ hoīm
b. dīc q̄tū ad citates
l **E**t bestie agri. q̄tū
ad loca campētīa.
m **V**o. q̄z celi. q̄tū
ad silvas. et hītāt̄
n **E**t. aīes. coīer.
uma. wa. j. b. est sub
p̄tāt̄ tua. Et accipit
b. ps. p̄ toto p̄ syno
doche. q̄r no oīs ter
ra habitabilis fuit et
sibieca. sed magna
pars ip̄ius. Et eraz
ibi alia figura que di
cītūt̄ hyphbole. fīmo
multum exp̄sītūs
ad exp̄sītūm excess
ue magnitudis sue.
et quo concludit.

o **T**u es ergo caput
aureum. hoc ē regnū
tuū signatur i sta
tua illa q̄ tibi apparuit p̄ caput aureum. et hoc significat
coueniet p̄ aurū. ppter magnas diuitias illi regi. q̄s
aggregauerat in babylone de enūctis regni ab eo iubū
gatis. p̄ **p** Et post te cōsūrgit regnū aliud minus. hoc
fuit regnum medoz et plarūn. quod succēsīt regno chal
deoz. et habebat infra. v. ca. **S**ignatum autem est illud re
gnū p̄ argētū. quia in illo regno multūm cābānt
sapientie et eloquentie que significantur p̄ claritatē ar
genti et eius sonoritatem. Et quia regnum medozum et
persarum primo fuerunt duo regna. et in uno regnabat
bariū. et alio. **A**rys. ideo signata sunt p̄ duo brachia.
verūtamē quia fuerunt comuncta sumul tempore. i y
ri mortuo dario eius annunculo. et dicetur infra. v. ca. et
tempē dario cui in bono successit Arys. et dīcet. i. vñ
ideo illa brachia erāt iūcta in pectore vno. idō de illa sta
tua dictū est. q̄r habebat brachia et pectus de argento.
q̄ **E**t regnū tertū aliud ereū. hoc fuit regnū alexandri
magni et grecorū. qd succēsīt regno plarū. et dīcēt p̄ sono
ritate grece eloquentie. q̄r cs int̄ alia metallā ē mag. sonoz.

Danielis

t Quod imperabat eniuerse terre hoc est q' alexander fere ab omnibus regnis recepit tributa & munera. int're e'm reges audiētes crebras. & maximas victorias ei' ext're more ne rēiret sup eos miserit sibi munera. **s** Et re' q' erit ve' fer'. isto' fuit regnū romāo'z. & cū subdit.

t Quō ferrū omuni' ier' domat oia. ita re'gnū romāo'z subiu' gant sibi oia regna p' dicta. et hoc ex tribus p' q' romani deuicerit totū orbe. sapia exer' citō armor'. & bono regumine. **q' em' cū' ho' min' ē' vnde'cun' re' nuer' ad eos' honora' uerunt fin' valorē in' um sine in' militia si' ue in' scia siue in' arte mecanica' seu q' un' q' excellēta alia. **p' p' t' p' h' excellētes vni' de oib' pribus mādi' ppter magnā pacē iun' gebant se' cor' police'. **q' d' t' regnū postea fuit diuinū in' impīu' constantinopolitanū & romanū. i' hoc fuit signatū i' statua p' du' as tubias ferreas. vel alia rōne' s. q' ille qui erat principalis iun' g' accepibat eni' sociū ad admistrādū impiū. sicut p'z de augusto & anthonio & diocleiano & maximiano & plu'rib' altis. **v** Porro q' vi. pe' & di. p' te. i. de terra fa'ctā. **r** Et p' fer. re. di. er. i. p' h' signaf' fortitudo illius regni in principio & postea debilitas ip' p' diuiniōes in' traneas. ppter ambitionēs ex q'bus regnū romanū. q' si ad nihil' deducti' ē. vt p'z ad sensum. **y** Q' tñ de plan' tario ferri orie'. sic em' erat pedes illi' statue' d'politi'. & plāta pedis erat tota de ferro. digiti aut' excētes d' plan' ta erat pati' teste' & p'z ferri. **t** p' h' signaf' p' diuiniōes ille que ore' sūt in romāis p'cellerāt ex robore diuianus & porēte' secularis. q' d' aut' seq'itur. **z** Lōm', q' des hu' semi signat' q' ad tollendū istas diuiniōes regnū romanū debilitates. facta sunt multa' nubia'. **a** H'no' ad. sibi. q' d' talia' nō potuerūt amoueri. diuiniōes annorum Auter exponit q'dā doctores hebreoz' ab illo loco. Porro q' vidisti t'c. de societate iudeoz' & romanoz'. que incepit tpe iude' machaber. vt bf'. **i** Dacha' vñ. & renocata' e' spe ionathē & symois fratris suor'. p'io Dacha'. iñ. et iudeoz' debilitas signata' ē p' testū. fortitudo aut' romāo'z p' ferri. q' d' aut' seq'itur. Lōm'sebun' q'dē h'ano' semie. exponit de hebreo' asc'lomita'. cui regnū iudeoz' d'au' ē a' romāis & c' nō ē' iude' natione' voluit sibi pueram de genere Dacha'. copulare. vt fi' i' e' teneret regnū. h' illa p' dolo' re' se' interfecit. Herodes aut' ppter lūu' luxuriaz' & puelle pulchritudinē ea mortua abulit' ē. vt dic'ut. & h' q' d' dic'ut. Lōm'sebun' h'ano' semie. nō d' femaleo'. a **q' z** nō ad. sibi. q' herodes mūnq' d'lexit iudeos. nec ipi' eu'. **b** In die. aut' regno. illor'. i. q' romanū impiū i' sua for' tuidine erit. q' d' regna in plurali. q' multa regna con' tinebat sub se'. **c** Rescita. de' celi regnū q' d' meternuz' no' dissipab'is. istud ē regnū ipi' q' d' ē eternus. fin' q' d' dic'ut******

Luce. i. Regnū eius nō erit finis. q' regnū īchoatis' ē re'gnū romanoz' existēte in maxima fortitudine sua. q' subiectis oib' natoib' descrip' ē orbis de mādato anguli' un' d' Et re'patoris. q' tpe nat' exp̄s. vt p' Luce. q' seq'tur. gnu' ei' al. i.e. q' regnū. p' potissimum est in celo. vbi aues sunt immortales

citabit deus celi regnū. q' īeter'nū nō dissipab'it. & re'gnū ei' alteri p'lo nō tradetur. Cōminuet aut' & consu'met yniusa regna h. & ipm' stabit īeter'nū. Scdm' q' de mōre ab' scis' est lapis' sine manib' et cōminuit testa' et ferrū & es & argentū & aur'. de' magn' r'uidit regi que vētura sūne postea. et vez' est somnū. et fidelis īterptatio ei'. **T**uc rex nabuchodonosor cecidit in facie' suā. et danielē adorauit. et hostias & incense' sum' p'cepit vt sacrificarent ei'. **L**oquens ergo rex ait Danieli. Etere deus vester. deus d'corum est. et domi' e' Rom. at' et cō' oia regna hec. q' in iudicio finali omis' p'ras terrena anseret. & ois' creature perfecte xpo subingab'it. & tā multa regna supponuerit ingo fidei xpi colla. se' q' tur. **f** Scdm' q' vidisti q' de mōre ab' scis' ē lapis' in h' oī' d' modis nascendi ipius xpi q' nat' est d' virg'le q' signaf' p' mōrē xpter excellentiam vite. de hoc mōre ab' scis' ē lapis'. & xpn' somnā'. q' p' lapidem signaf'. yz' i' p' lapis' d' q' de' repobauerit t'c. **g** H'ne man. id ē sine h'ano' ope'. h' sp'issanci' vtute. **h** Et p'mun' re. t'c q' oia regna māci'. p' maiori p' subiecta' se' xpo p' fide' & p'fec'is'

me subiecti' tpe'ūdies' et dictū ē. **i** T'c rex. hic p' m' p' p'dictus magnificatio dei. & d'uidit' in tre' pres. q' p'io supbia reg' reprimūt. sed' dei potētia pandit' ibi. **j** loqu'is g' re'. T'c rex danielis sapia' erig'it' ab'. **k** T'c rex nabuch. ce' ci' in fa' suā. se' humiliādo. **l** Et danielē ador' et reuert' e' t'c' exhibendo. **m** Et hostias & incen'. p'ce. vt sacrific' renfer' et hoc loco' Porphyrius arguit h'c libru' e' e' confit'. q' non' evenit'le' vt rex tamagnus & supb' adoraret Danielē in captiuitate detentū. & multo min' ē credibile q' cultū d'minū vellet sibi impēdere. vt dicit' hic. Et dato q' vellet facere nō ē credibile q' daniel p'mis'et' h'. **n** Und' Actus. xiiii. dicit'. q' Paulus i' Barnabae nō p'mis'et' se' adorari a Licamotis iustis. h' sciderūt vestes suas i' su' gnu' doloris. **o** C'ndū ē ad ista. q' adoratio ibi accipit' p' reuert'ia. licet de' Nathan p'pheta dicit' ut. Regi p'lo. q' adorauit regē d'avid p'ius in terra. Nec ē mirandū regē p'ius supb' h' facere ex admiratiōe diuine sapie quaz in eo p'cepit. **p** aut' arguit de hostiis & incenso danieli offe'rendis dicendū. q' bene' dicit' hic q' re' h' p'cepit. h' nō d' c'f' q' fuerit factū. **q** Ideo credēdū ē q' daniel' impēdium fieri. & el' q' induit' regē ad hoc q' ista offerent' ad honorē dei q' mysteriū reuelauerat ei. et hoc patet ex parte sequēti. in qua pandit' potentia dei cum dic'ut.

m Loquens ergo rex ait Danieli. Etere de' vester. que' colitis et non' dñ nostri. **n** Deus d'corum est t'c. et causa subaitur.

o Quoniam potuisti aperire sacramentū hoc. id est sa-

crum secretum per ipsius reuelationem & sic patet q' na-

buch. honorem p'dictus impēdebat deo' principaliter.

p Tunc rex danielē. Nec est terra pars. in qua danielis sapientia erig'it' ad dei gloriam & populi israel. qui ca-

LL

Liber

prius erat in regno babylonis propter revelationem, hoc est
qd dicitur hic. p **T**unc rex danielē in sublime exultit
et magna dignitate posuit, et statim patet.

q *4* tamenura multa & magna dedit ei. q accepit daniel
nō et cupiditate. s ut de illis filiis isti paupib⁹ poss⁹ be
ne facere. pater era. *5*

et h[oc] licet nō sit lici-
tū aliqd accipe ex pa-
cto p[ro] spūlūb[us] tū lici-
tū c[on]st ab eis q[uo]d spi-
ritu[m] i[m]istrata sūr-
dona tp[er]alia accipere
sicur daniel b[ea]ccepit
a rege cui secreta d[omi]ni
uina reuelauerat per
spiritu[m] sphene.
¶ Et alibi est s[ecundu]m

Dicitur eu*imp*
oës, principas babilo
nis principé, ad iusti
ciam exercentia.

etiam exercitaria;
s Et pfectus ad caus
e magnas detur
e Dagim (nandū.

ad facta ardua ordinanda.

babylonis, ut talia sunt eis filio non ageret, et roez ei red
d. rent. Et Daniel ait postulauit a rege, ut in h[ab]itac[u]lo
eius d[omi]n[u]m fidelitate sua, quod p[ro]motus ad honorem non dedit obliu
omni socios suos, sed de eis p[ro]motus fideliter cogitauit
et fecit non solum p[ro]pter eoe, sed p[ro]pter soliationem filiorum illorum
quod erat p[ro]p[ter] punctias dispersi, et quod sciebat socios suos aptos
ad tale officium, quod erat sapientes et fideles. Et ipse autem
Daniel erat in foro regis ut eni[m] teneret regem in amicicia
ideo non recedebat de latere eius, ne aliquis inuidi in eis p[ro]p[ter]
sentia semiareret oculum, et in etiam loco arguit porphyrum, istud
librum dicens, quod Daniel sanctus illius a pharaone accepit, ut habeatur
Iesu, et a mardocheo ab aliquo. Et hoc est Hester, viii, c.
Considerans etiam quod tale honore accepit Daniel, et isti hic
dicti a regibus infidelibus non ex ambitione honoris, sed ad
soliationem populi sui, et ad honorem dei, videntes quod p[ro]p[ter] hoc re
gina melius regerentur in domo et iusticiam. Circumstidit capitulo
Iii moraliter exponendo potest dici quod p[ro]p[ter] statu[m] intelligit vita
sua in qua Caput est aureum, et opatio de genere bona. Pe
ctus de argento, quod locutio scilicet Venter et femora et etc. i.
Sufflatio ficta, quod predicta fuit ad appetitum eius enim p[ro]mptur
et auricalco, quod est auto recte, et stanno quod est sile argenteum. Li
bie ferre sunt obdurate, et fixa, quod est scilicet corde, rult
p[ro]p[ter] tenere. Pedes ferrei et fistulas sunt petulantes nequeunt
tardios, et putania excusantios, h[ab]ent soliationem nequeunt
indicare. Artuoli, et sacerdotes symoniaci. Vagi, i. p[ro]p[ter] va
lere. Alefici, tauri spiritu, quod scia sua isti eotier et sunt ad
malefaciendum. Et daniel, et fidetia virtus, Hydras, i. co
inertia puritas. E[st] Isaac, i. sustentia p[ro]p[ter] viras. Abdeneago,
scia p[ro]p[ter] seu humilitas mercetur fictioe, et agnosceret ac
tiam eustare.

Abucb. fecit statua. **L**apitulum. **I**.
Recens ad primā. q[uod] sic p[ro]mīa bablyoni suntundū
cti ad agnoscendū dei potentia oīa regnauerent
eīn. ita p[er] istā in ducunt agnoscere. q[uod] metu mortis nō ē
lūis nisi deus adorādus p[er] latrā. **S**oliderādū etiā q[uod] li-
berat[ur] hec visio su[am] bystoriaca. cū h[ab]et etiā est. sphēca. p[er]ter eius
mē. s. p[er]ter apparatiōne angeli filio dei assūlati pueros
et fornacē liberat[ur]. In q[uod] hec visio tangit psonā rpi tan-
gē regis eminētis. cuius suos de mani curvulēs spūlāt
vītūs liberat[ur]. **A**uro h[ab]et siderandū materia pūn-

visionis est de statua aurea facta, et de puerorum instantia, de fornace ardente, et de angelo pueros liberante, **L**aus a filialis est ut Christi incarnatione padere, cultus dei ampliare et populus dei solare, ut in fine. **L**aus efficiens est Iesu sustinatus patus ex puerorum humiliata, patia et tribulatio. **A**gnus

bylonis sydrac misac et ab
denago? Iste autem daniel
erat in foro regis. .III.
R"Abu chodo losor rex
n secessauit a rea alti-
tudie cubitorum sex, et
latuit ea in capo duran lpu-
ie babylonis Itaq nabu-
chodonosor rex misit ad co-
gregados satrapas magistrat?"

suppliq ibi, **C**enabu, **replet**? **L**urca primū se cām liti
q̄ fuit ex b̄ q̄ tres pueri no adorabāt statuā regis duo
tanguntur. **D**umū ē statuā p̄stitutionē scdm̄ ei^z dedicatio .
Ibi, **G**atq̄ habu **L**urca primū s̄iderandū q̄ nabu, q̄ sup-
biā pp̄ter mōnarcę adeptionē voluit sibi v̄slipare ho-
nore p̄iunit. **I**o fecit statuā magnā aurēam in q̄ adora-
tur. **E**ile leḡ de **L**atio impatore romano. q̄ vt dic iose-
phus liūatiquam, reih̄ misit statuā suā p̄ totū unguī fult
vt ui eu adoraref. **A**d faciendū aut talia credibile est q̄
boice inducebāt p̄ alij resp̄ba demonū, p̄missa q̄ n̄
cūnt boice induceret ad idolatriā, dicit ioseph.

a Nabuchodonosor rex fecit statuā aureā, exterius tūc
erat aurea, q̄ nō ē credibile q̄ ibi esset ranta moles auri
vel forte erat interus cōcaua. **b** Altitudine cubito-
rum, ut bac altitudine p̄putat altitudo basis sup̄, quā
erat posita, alt nō refertur sibi latitudo q̄ dī esse sex cubi-
tū, tūcēta patet. **c** q̄ut q̄ra q̄ erat daniel q̄ erat famis
laria regi et rūsum ē, nō p̄buit est a tali infanția, p̄cē
dū q̄ forte erat absens in extremitis finib⁹ regni, p̄p̄ ma-
gna negotia, supra q̄ erat posita, vt vilū ē, vel infirmitas
re fuit ipedit, vel alia cā p̄sili q̄ v̄ ex h̄c tō accu-
satū cum locis suis, tamen certum ē q̄ non adorasse
q̄ ibi fūstis. **d** El dom⁹ q̄ vidit regē obstinatū i malicia
sua, tō tacitū vidēs se mūlū p̄cere in reprehēsiōe, h̄c ma-
gis regē ad peiora excitare, h̄c v̄ glo, interlineari, dicere

ec. sup illa loci. **P**recepit ut adduceret fiducia regi, ubi sic. **D**e danielo non fit mentio qd regi assisterat qd ppriz statu no adorabant. **C** Itaq. **H**ic sicut delictibus statuue dedicatio, volvut, n. nabu, qd pio acorato sue statue que ocaſal dedicatio fieret cu magna solenitate, ppter inas-
titudine supbie sue, t h est qd ob hic. **C** Itaq. **H**ab.
puch. misit nūcios solenites. **i.** **d** Ad congregandos la-
rapas, i. nobiles barones, et dicunt satrapes qd si satis ras-
pentes, qd solent bona inferioz rape. **e** **D**egatus, i.
coliliacis. **f** **J**udices qui sunt constituti ad audiendis
causas. **g** **D**uce, i. exercitus. **h** **L**yannos, i. era-
tores tributorum legalium. **i** **O**ptimates, i. optimates ex-
stetes, isti sunt honorabiliiores, post regem. **k** **P**refes-
tos, i. ppositos. **l** **P**rincipes regionum, sicut sunt ba-
ini qd hinc ples ppositos sub se, illi igitur pdicti prius
ocarati ad orandum statuam, ut regi presentientes ceteri
imore mortis et exemplo major, facilius indicant fad re-
as voluntatem. **S**ecunda natent esse ibi.

Danielis

m. **E**lobis dicitur populus non q̄ omnes ppli possit in campo duran collocari s̄ q̄ i principib⁹ q̄ sunt capi ta aliorū intelligūtur oēs adorare. n. **T**ribubo et lus⁹ guis. q̄ ibi erant hoies diversarū nationū et linguarū.

o. **I**n hora q̄ audierit sonū tube, forina hui⁹ instrume ti nota est et eos; ea

rūatur hoies in bell⁹

et infelix, et in aplo cō

gregationē, et h̄ lu⁹

p. **F**istule. **N**umine,

instem de ligno ba⁹

bens m̄lta foramina

q̄ emittitur sonus

et eo erunt pastores.

q. **L**ybare. instem

est figure triangulārē

ad modū dimidiū seu

ii. et tangitū digitis.

r. **S**ambuce, q̄ fit d̄

aristū pforata, et di

sambuce a sam qd̄ ē

sol, et bucca qd̄ ē pua

buccia, q̄ solū pōtū

erit in estate, et dicit

hiero. i. epla ad dar

dānū de instrumen⁹

musicis que in sa

crascriptura repūnt⁹

s. **P**salteri. instem

notū est et tangit⁹ eūz

t. **L**ympho (pēna,

ne, aliqui accepit⁹ p

melodia in cōl. h̄ hic

accepit⁹ symphonie

p̄ multo determina⁹

to oblongo qd̄ solent

portare ceci, et diguis

v. **E**nī. (tangit⁹,

ueris ḡneris, hoc ad

dīf, q̄ m̄lta erat ibi

alia instumēta q̄ nō

eramūtur hic. **T**alib⁹

autē et erant in

ado:atione statue ad

incūdū hoies q̄ et

diversis melodis er

erant in boīdūnūt⁹

se passione, et p̄t, ad

sensu, et h̄. vñ. p. ol⁹

r. **C**adentes adora-

te statuā, humiliter

et reverēter.

y. **Q**uā ostūnt n̄;

buch, et in ip̄a ado-

z. **H**i quis rāetur,

at t̄. vbi pena nūcia si obediētib⁹, cetera patet et p̄dēcis

a. **S**tatum. **H**ec est sedo ps̄ principalis hui⁹ ca. vbi po-

nitur forma iudicij, circa quā primo ponit chaldeorū ac-

cusatio, sedo puerorū etatio ibi. **H**ic nabu, in fū, tertio ci-

tatorū inquisitio ibi. **P**ronūciās, et quarto inquisitio risilio,

ibid. **N**ō oportet nos.

In prima pte d̄ sic. a. **S**tatum

q̄ in ip̄o tempe dedicatio, statue.

d. **A**ccedētes ri-

ti chaldei, ad regem,

c. **A**ccusauerit iudeos, moti in-

uidia ex hoc q̄ iudei erant eis p̄positi in negotiis regni,

et p̄t in fine p̄ce. ca.

d. **D**ixerūtq̄ nabu, regi. **R**ex in

eternū rūe, hoc dicunt ad captandū eius benuolentia

et melius impetrē voluntatem suam.

e. **Q**uā rex polūstū decretū, qd̄ est lex firma et irruoca bilis, et no est licitū illud p̄terire. f. **E**t omnis homo q̄ audierit sonū tube, forina hui⁹ instrumēti nota est et eos; ea

rūatur hoies in bell⁹ et infelix, et in aplo cō gregationē, et h̄ lu⁹.

p. **F**istule. **N**umine, instem de ligno ba⁹ bens m̄lta foramina q̄ emittitur sonus et eo erunt pastores.

q. **L**ybare. instem est figure triangulārē ad modū dimidiū seu ii. et tangitū digitis.

r. **S**ambuce, q̄ fit d̄ aridū pforata, et di sambuce a sam qd̄ ē sol, et bucca qd̄ ē pua buccia, q̄ solū pōtū erit in estate, et dicit

hiero. i. epla ad dar dānū de instrumen⁹ musicis que in sa crascriptura repūnt⁹

s. **P**salteri. instem notū est et tangit⁹ eūz t. **L**ympho (pēna, ne, aliqui accepit⁹ p

melodia in cōl. h̄ hic accepit⁹ symphonie p̄ multo determina⁹ to oblongo qd̄ solent portare ceci, et diguis

v. **E**nī. (tangit⁹, veris ḡneris, hoc ad dīf, q̄ m̄lta erat ibi alia instumēta q̄ nō eramūtur hic. **T**alib⁹ autē et erant in

ado:atione statue ad incūdū hoies q̄ et diversis melodis er

erant in boīdūnūt⁹ se passione, et p̄t, ad sensu, et h̄. vñ. p. ol⁹

r. **C**adentes adora-te statuā, humiliter et reverēter.

y. **Q**uā ostūnt n̄; buch, et in ip̄a ado-

z. **H**i quis rāetur, at t̄. vbi pena nūcia si obediētib⁹, cetera patet et p̄dēcis

a. **S**tatum. **H**ec est sedo ps̄ principalis hui⁹ ca. vbi po-

nitur forma iudicij, circa quā primo ponit chaldeorū ac-

cusatio, sedo puerorū etatio ibi. **H**ic nabu, in fū, tertio ci-

tatorū inquisitio ibi. **P**ronūciās, et quarto inquisitio risilio,

ibid. **N**ō oportet nos.

In prima pte d̄ sic. a. **S**tatum

q̄ in ip̄o tempe dedicatio, statue.

d. **A**ccedētes ri-

ti chaldei, ad regem,

c. **A**ccusauerit iudeos, moti in-

uidia ex hoc q̄ iudei erant eis p̄positi in negotiis regni,

et p̄t in fine p̄ce. ca.

d. **D**ixerūtq̄ nabu, regi. **R**ex in

eternū rūe, hoc dicunt ad captandū eius benuolentia

et melius impetrē voluntatem suam.

e. **Q**uā rex polūstū decretū, qd̄ est lex firma et irruoca bilis, et no est licitū illud p̄terire. f. **E**t omnis homo q̄ audierit sonū tube, forina hui⁹ instrumēti nota est et eos; ea

rūatur hoies in bell⁹ et infelix, et in aplo cō gregationē, et h̄ lu⁹.

p. **F**istule. **N**umine, instem est figure triangulārē ad modū dimidiū seu ii. et tangitū digitis.

q. **S**ambuce, q̄ fit d̄ aridū pforata, et di sambuce a sam qd̄ ē sol, et bucca qd̄ ē pua buccia, q̄ solū pōtū erit in estate, et dicit

hiero. i. epla ad dar dānū de instrumen⁹ musicis que in sa crascriptura repūnt⁹

s. **P**salteri. instem notū est et tangit⁹ eūz t. **L**ympho (pēna, ne, aliqui accepit⁹ p

melodia in cōl. h̄ hic accepit⁹ symphonie p̄ multo determina⁹ to oblongo qd̄ solent portare ceci, et diguis

v. **E**nī. (tangit⁹, veris ḡneris, hoc ad dīf, q̄ m̄lta erat ibi alia instumēta q̄ nō eramūtur hic. **T**alib⁹ autē et erant in

ado:atione statue ad incūdū hoies q̄ et diversis melodis er

erant in boīdūnūt⁹ se passione, et p̄t, ad sensu, et h̄. vñ. p. ol⁹

r. **C**adentes adora-te statuā, humiliter et reverēter.

y. **Q**uā ostūnt n̄; buch, et in ip̄a ado-

z. **H**i quis rāetur, at t̄. vbi pena nūcia si obediētib⁹, cetera patet et p̄dēcis

a. **S**tatum. **H**ec est sedo ps̄ principalis hui⁹ ca. vbi po-

nitur forma iudicij, circa quā primo ponit chaldeorū ac-

cusatio, sedo puerorū etatio ibi. **H**ic nabu, in fū, tertio ci-

tatorū inquisitio ibi. **P**ronūciās, et quarto inquisitio risilio,

ibid. **N**ō oportet nos.

In prima pte d̄ sic. a. **S**tatum

q̄ in ip̄o tempe dedicatio, statue.

d. **A**ccedētes ri-

ti chaldei, ad regem,

c. **A**ccusauerit iudeos, moti in-

uidia ex hoc q̄ iudei erant eis p̄positi in negotiis regni,

et p̄t in fine p̄ce. ca.

d. **D**ixerūtq̄ nabu, regi. **R**ex in

eternū rūe, hoc dicunt ad captandū eius benuolentia

et melius impetrē voluntatem suam.

e. **Q**uā rex polūstū decretū, qd̄ est lex firma et irruoca bilis, et no est licitū illud p̄terire. f. **E**t omnis homo q̄ audierit sonū tube, forina hui⁹ instrumēti nota est et eos; ea

rūatur hoies in bell⁹ et infelix, et in aplo cō gregationē, et h̄ lu⁹.

p. **F**istule. **N**umine, instem est figure triangulārē ad modū dimidiū seu ii. et tangitū digitis.

q. **S**ambuce, q̄ fit d̄ aridū pforata, et di sambuce a sam qd̄ ē sol, et bucca qd̄ ē pua buccia, q̄ solū pōtū erit in estate, et dicit

hiero. i. epla ad dar dānū de instrumen⁹ musicis que in sa crascriptura repūnt⁹

s. **P**salteri. instem notū est et tangit⁹ eūz t. **L**ympho (pēna, ne, aliqui accepit⁹ p

melodia in cōl. h̄ hic accepit⁹ symphonie p̄ multo determina⁹ to oblongo qd̄ solent portare ceci, et diguis

v. **E**nī. (tangit⁹, veris ḡneris, hoc ad dīf, q̄ m̄lta erat ibi alia

instumēta q̄ nō eramūtur hic. **T**alib⁹ autē et erant in

ado:atione statue ad incūdū hoies q̄ et diversis melodis er

erant in boīdūnūt⁹ se passione, et p̄t, ad sensu, et h̄. vñ. p. ol⁹

r. **C**adentes adora-te statuā, humiliter et reverēter.

y. **Q**uā ostūnt n̄; buch, et in ip̄a ado-

z. **H**i quis rāetur, at t̄. vbi pena nūcia si obediētib⁹, cetera patet et p̄dēcis

a. **S**tatum. **H**ec est sedo ps̄ principalis hui⁹ ca. vbi po-

nitur forma iudicij, circa quā primo ponit chaldeorū ac-

cusatio, sedo puerorū etatio ibi. **H**ic nabu, in fū, tertio ci-

tatorū inquisitio ibi. **P**ronūciās, et quarto inquisitio risilio,

ibid. **N**ō oportet nos.

In prima pte d̄ sic. a. **S**tatum

q̄ in ip̄o tempe dedicatio, statue.

d. **A**ccedētes ri-

ti chaldei, ad regem,

c. **A**ccusauerit iudeos, moti in-

uidia ex hoc q̄ iudei erant eis p̄positi in negotiis regni,

et p̄t in fine p̄ce. ca.

d. **D**ixerūtq̄ nabu, regi. **R**ex in

eternū rūe, hoc dicunt ad captandū eius benuolentia

et melius impetrē voluntatem suam.

e. **Q**uā rex polūstū decretū, qd̄ est lex firma et irruoca bilis, et no est licitū illud p̄terire. f. **E**t omnis homo q̄ audierit sonū tube, forina hui⁹ instrumēti nota est et eos; ea

rūatur hoies in bell⁹ et infelix, et in aplo cō gregationē, et h̄ lu⁹.

p. **F**istule. **N**umine, instem est figure triangulārē ad modū dimidiū seu ii. et tangitū digitis.

q. **S**ambuce, q̄ fit d̄ aridū pforata, et di sambuce a sam qd̄ ē sol, et bucca qd̄ ē pua buccia, q̄ solū pōtū erit in estate, et dicit

hiero. i. epla ad dar dānū de instrumen⁹ musicis que in sa crascriptura repūnt⁹

s. **P**salteri. instem notū est et tangit⁹ eūz t. **L**ympho (pēna, ne, aliqui accepit⁹ p

melodia in cōl. h̄ hic accepit⁹ symphonie p̄ multo determina⁹ to oblongo qd̄ solent portare ceci, et diguis

v. **E**nī. (tangit⁹, veris ḡneris, hoc ad dīf, q̄ m̄lta erat ibi alia

instumēta q̄ nō eramūtur hic. **T**alib⁹ autē et erant in

ado:atione statue ad incūdū hoies q̄ et diversis melodis er

erant in boīdūnūt⁹ se passione, et p̄t, ad sensu, et h̄. vñ. p. ol⁹

r. **C**adentes adora-te statuā, humiliter et reverēter.

y. **Q**uā ostūnt n̄; buch, et in ip̄a ado-

z. **H**i quis rāetur, at t̄. vbi pena nūcia si obediētib⁹, cetera patet et p̄dēcis

a. **S**tatum. **H**ec est sedo ps̄ principalis hui⁹ ca. vbi po-

nitur forma iudicij, circa quā primo ponit chaldeorū ac-

cusatio, sedo puerorū etatio ibi. **H**ic nabu, in fū, tertio ci-

tatorū inquisitio ibi. **P**ronūciās, et quarto inquisitio risilio,

ibid. **N**ō oportet nos.

In prima pte d̄ sic. a. **S**tatum

q̄ in ip̄o tempe dedicatio, statue.

d. **A**ccedētes ri-

ti chaldei, ad regem,

c. **A**ccusauerit iudeos, moti in-

uidia ex hoc q̄ iudei erant eis p̄positi in negotiis regni,

et p̄t in fine p̄ce. ca.

d. **D**ixerūtq̄ nabu, regi. **R**ex in

eternū rūe, hoc dicunt ad captandū eius benuolentia

et melius impetrē voluntatem suam.

e. **Q**uā rex polūstū decretū, qd̄ est lex firma et irruoca bilis, et no est licitū illud p̄terire. f. **E**t omnis homo q̄ audierit sonū tube, forina hui⁹ instrumēti nota est et eos; ea

rūatur hoies in bell⁹ et infelix, et in aplo cō gregationē, et h̄ lu⁹.

p. **F**istule. **N**umine, instem est figure triangulārē ad modū dimidiū seu ii. et tangitū digitis.

q. **S**ambuce, q̄ fit d̄ aridū pforata, et di s

Liber

sed qd ipm repitabat cui viulos honores exhibeti solebat. **E**t qd e de qd vos eripiat, dce fuit mura execa tio, qd ipm deu hebreor oportet vocauerat i pcedeti. c. qd lugdia mirabilis excecat hoiem. **S**ciendes, ibi ponit regitox misio, vni dicunt. **T**u opier nos d hac re iudere tibi qd, qd tua ita irrationabi lis qd non e digna riu sione, quia euides est qd e date vnu primum infinita potestate, et sic por nos libertare, quia ipm colimus, et hoc e qd subdit. **A**cce enim deus nq colimus te, sequitur.

V Quod si noluerit, qd aliqui deus nq libe rat seruos suos ipsali teret mel salutis eos ad res, qd transferendo ut dicit Aug. in quadaz sermone sctori matrysi. v. tratus.

Potius sic ubi, qd dos iudos nq colim ex quo priz qd illud faciuz e tribus pueris materia fornicinis qd ab impiis credeba tur e causa terroris.

Lune nabuc. **H**ic decrribit pena in piti c. vbi pio ponit res gis indignatio cu d. **R**eplet e furore, sedo iniquitatis, manife sta onis qd subditur.

S It aspe faciet illi uniu. e te, qd passio nes cordis citi apparet in oculis qd i altis prib corpis, tertio sen tete pronuntiatio. ibi. **A** pcepit vt succedes re fornar te, quanto sentiret executio. ibi.

A pse vni illi iates pueri. **b** Vici, et nullo modo posset evadere. **c** Lubrabis suis iatris, fm alijs tyara e palliis quo pse vni, fm alios e mura qd in capite ponit, vni dicit Ero, rit, de aaron. Ponit spard in capite er, inde trahit ad significandum gen' pillei qd porta bant nobiles, fm qd Eccliarum. Si vidisset viros de pictos et tyaras hepitibus eoz, qnto ponit dei vindictio. ibi. **c** Pono viros illos qd mi. te. **S**ciendis tui qd vni hic anticipato, qd dicit in istra eo. ca. qd vni illi qd misere pueros in fornicis sic debat ea, et io interficio istor p nq malis ignis intelligenda e facia qd angelus descedit, si pueris post orationem azarias, et excusit flama d fornicis et obusit eos qd erat extra, et sic rex nq solu de miraculo vlo miraret, sed et p obustionem fortissimorum viro uiz d suo exercitu puniret et hic videt. **d** Et ambulabat, bec e terris ps picipalis huius en, sciendis tui qd no est in hebrei, si ca exponit, qd e in medio ea. Agit hic ponit libratio puerorum benigna vbi tria notatur qd solent accidere i

tribularoc instor scs pmedatio supnit edat s. cedecatio diuine bonitatis ibi. **A** Et nq cessabat, collaudatio diuine maiestatis, ibi. **L**unc hi tres, circa primu aduersedus qd pano ponit pmedatio dei ab illis trib in generali, et pti scdo ipi azarie in speciali, ibi. **T**ans aut azarias vbi

pao azarias pmedat diuina iusticia, scdo implorat eius clemen tia, ibi. **N**e qsum qd, tertio allegat conlue ta dei mihi, ibi, et nunc seqmre, qnno innotat ei liberatricem potenti, ibi. **E**t tue nos, circa primu in comedatio diuine eq ras azarias atrahit deo iustici et sibi p culpam diceo.

e **B**idicus es dñe deus patru nro et fa cu meritorie qd antiquis prib, et merit. ipo r tu oratio sit magis et audibilis. Et hoc mo fecit **D**orles in oratione ad placaciu ita dñi, tra pplm de vultu fabricatoe.

f Et gloriis nomen tuu. **B**lona em p clara noticia cui laude, vni importat qndam diffusione laudis, ppter hoc dicit nonen dei gloriosus, qd debz laudari vbiq terrarum et i omni oratione te po tu, id subdit.

g In secula qd inst es, redes pena p peccatis, et hoc e qd subdit. **b** In omnibus qd fecisti nobis pmittendo nos sicut i. **E**n, **U**lani, opa tua vera, qd co fornia sunt diuine sapi entie que falli nq pot. **h** **A** ple tue recte, et pcessus tu us i mundi gubernatioe. **i** **A** oia iudicia tua vera, dicit iudic in pluram, qd eni e iudicisti et occidi in pnt, de quo dicit Job, qd. **L**unc iudicium e miseri, aliud erit aptu in futuro, certa patet vix ibi. **m** **A**ndic oia hec ppter peccata nra, vbi consideratu qd perim ppli irael voca uit suu qd erat per illi ppli. **H**amelem, et hoc eius erant innocentes et sancti, et mariane qd fuerint de hebrei traslati, et io nq fecerit illa peccata, ppter qd destruta e ciuitas hebrei de qd sic hicmetio. **n** **P**eccautum, etra pmissi, o. **A** inq egis, otra deu, et hoc duplicit, pter commis onis, qd nota est d. **R**ecedentes a te te, et pter omissionis, cum subditur. **p** **A** pcepta tua non audiun, et, et bsi nobis erit, ex te et celsu em vteris testameti pat, et filii isrl fuerint in pspitate qd auerunt obedientes do, qd. **E**t tradidisti nos in manus, te, qd qd punit de bonorum p malos, et dicit e. et heedeti, vni et demes sunt executores diuine iusticie in inferno. **r** **E**t regi inu

Danielis

sto. s. n. abus. q. occidebat innoentes. et hic p. t. s. Et
peccato. q. cogebat homines idololatrie viurpado sibi diuinos honoros. t Ultra oem terrae. s. supra oem terrenos
q. prius magnitudine sue pratis malicia ei habebat maiore effectu et evidentiâ. v Losifio et obp. o. facti su-

mus ieruis tuis. t. q. ei feri. p. obprobrio
miseria nostra cu eodes
tui colim te sic ripi
t Neq. qsum. hic azara
rias implorat dei cle
mentia allegans. pmissi
one facta sanctis pa
trib. dices. Me qsum
tradas nos hostibus.
y In ppetum. h ad
t. p. puniamur p. pec
cans nris.

s Propter nomine tu
um. q. d. luc. h. n. me
reat i nostra iusticia.
fiat tu hoc ad glorias
nomis tui et nomen
tuu gloriificet in libe
ratione nostra.
a Et ne duffi. test. tu
um. q. legem q. dissipatur
qui tenetes ea oc
b Neq. au. c. idun
mi. tu. a. noble. ppter
abram dilectu tuu.
q. fuit prim' a do ele
ct ex idolatria. et pio
facte sunt ei. pmissio
nes apte d. xpo. pter
ad dicti hic spalvare

c Et ysaac dilect.
serua tuu. dicit seru.
q. vere obdies. t pa
ter hoc cu pater volu
it cu immolare. q. iã
erat. x. annoz. t per

sis fortis. pater aut ei erat senex et debilis. noluit tui re
sistere. sed ad immolationem voluntarie accessit. vt dicit Jo
seph. l. a. antiqua. v Et usq. sanctu tuu. a. iacob. q. dici
tur hic sanctus spalvare. q. speciali cultu voluit colere de
um. vt dicit Besi. xxvii. Et mihi dñs in del. t. Illud
aut prie dicit sanctu qd applicat diuino cultui.

e Quib locutus es pollices. i. pmittes. s. io no pot fru
strari. pmissio tua. f Multiplicares semen eoz sicut
stellas t. pmissum est hoc abr. Besi. xxi. s. Q. die
imminutum sum. q. multi de filiis israel fuerant occisi p
bella. et multi captiuitati. h Sumulq. huius. i. viles
in spectu alior. l In viuenter terra t. q. iam dispsi
erat in multis terris q. captiuitate assyrior et chaldeor et
egyptior. l. Et no e in tpe hoc p. ce. sup filios is
rael q. possit eos defendere. q. sedechias iam erat cap
i. Et dix. s. ex pplo. q. d. virtute huius no possum
salvare de mamb inimicorum. Silt eis non erat via ad pla
ce. ndu deu p. vii sacrificior. et hoc est qd postea dicit.
m Appheta. q. denunciaret futuram p. solationem.
n Neq. ho. q. erat oblatio tota iecsa ad honore diuinum
o Neq. sacrificiu. qd prim' incedebat et prim' ad vsum
sacerdotu reseruabat. p Neq. oblatio q. offereret du
ctione. q Neq. incen. hoc e thymiana odo. is suauis
simi. qd offerebat sup altare thymianas ad plumbatoz

sacrificiis. et habef ad Deb. ir. Ratio omnium istorum e. q. no
erat ipis licet talia offerre nisi in hinc q. iã erat deictus
et hoc e qd dr. t Neq. loc' p. mitiar coram te. q. iã
erat destruet. et visum est. s Ut possumus inue
miseri. tuu. supple p. talia sacrificia et oblatioes. s h. i
aio co. t. c. q. d. loco sa
crificior supcipias illud
qd possum' tibi offer
re. s. cor atritum et humili
atum. p. s. l. scribit. Has
sacrificiis deo spiss cor
tributat. et sup ilud
Besi. xv. Isaac ama
bat eum dicit ra. mo
dilecte sunt mag. tri
bulationes q. sacrificia
quia quippe sacrificia
sunt de diuinitatis ho
minis. tribulationes
vero de corpe ipsi. tri
bulati qd est magis
charu subi. s. m. q. dicit
Job. t. Pellem. p. pel
le et cuncta q. habet ho
dabit. p. anima sua.

t Et sic i mili. agno.
t. q. tribulatio in q
isti erat. ppter deu. est
magis accepta deo q. sacrificia. et dictu. e.
v Qm non est confi
fusio confidentib. in
te. quod est verum de
confusione vera q. est
coram deo per pecca
tum in conscientia ma
la licet sancti bene su
stineant confusioez
coram hominibus. h
ista non est vera con
fusio. v. d. dicit Chry
so. sup Math. Lxviii
est consolatio si ho in seipso confusus sit. si tui cora hominib.
Per atrium leonis e confusio. i. modica vel nulla. si tui co
ram hominib. est et non cora deo. t Et nunc seqmuntur
hic q. azarias allegat in sua oratione consolacione dei mi
sericordiam. quam inueniunt reuerentes ad ipm. t hoc e
quod allegat. Et nunc sequimur te in toto corde t. qua
litercumq. autem peccatum. y Ne confundas nos.
id est confusibilis in conspectu hominum dimittas.

z Sed fac nobiscum iuxta man. tuam t. q. proprie
tas tua est misereri et parere. t Erue nos. hic co
sequenter azarias imo cat liberatricem dei potentiaz q
sollet aliustere in caibus desperatis fm viam humanaz
et hoc est quod dicit. Et erue nos in mirabilibus tuis. h
est per opera supia virtutem nature fienda. quod factuz
est in liberatione. corum de fornace.

b Ad glorias nominum tuo. et infideles. fidientes po
tentiam tuam mirabilem glorificant nomen tuum.
c Confundantur omnes qui ostendunt seruis tuis ma
la. et loquitur hic de confusione per penitentiaz quo ho
mo confunditur coram deo de peccato perpetrato. et h
est quod subditur. d Sciant quia tu es dominus
deus solus t. hoc factum est per hoc q. nabuc. viso mira
culo glorificant deum per totum regnum suum.
e Et non cessabant. Descripta commendatione diuine

Liber

equitatis, hic consequenter ponitur cōdescensio sue bo-
nitatis incedēs nōnos & libertans innocētes. *Lucas qd*
quattuor tanguntur. *Primū* est fornacis incendiū cū dr.
e. Et nō celsus regis q̄ miserant eos in fornaci, et
isti erāt fortissimi de exercitu regis, et dicitū est, s.

f *Succedere somam
cem nuptia, qd est ges-
nus bitumis ungen-
tu circa babyloniam
et marie nutrit ignez,
et dicit Salustius sim-
ilal. o.s sunt ossa olima
q[uod] si arefacta cū amure*

Sicut stu. et pice (ea.
et malloolis. latrmen
tis. sedo subdis chal
deor excidu cū dicis
Et effundebat. paiz
Et. terno anglicu pñ
dium subdis cum dr
Angls ast dñi desce
dit cū azaria te. qto
pueror remedii cu
dicis. Et si tergit eos
qno latr. e. p. n. lñ

Sed quicquid hic quo utri pueri non sunt lesi in fornace et videtur aliquid quod huius factum est? sed hoc quod angelus exquisitus statim de fornace et hic dicitur appositor aliquid refrigeratum interi? vix dictum turbi huius quod fecit medium fornace quasi vetum coris flante, et tunc sicut hoc via operis dicere quod non erat ardor in fornace, nec fuisse efficiens, nec finitur vel actus primus. **S**ed hoc non est tunc quod sicut dicitur est quod fuerit positus in fornace ligatus tunc ignis plenum rumpit eorum, quod ambulabat in camino, et non superpusit eorum corpora, et sic puto quod pueris existib[us] in fornace erat ubi ardor ignis, non solum in tempore vel actu primo, sed etiam cuncta ad effectum vel actum secundum quod est obvire, et quod obvirent vincula eorum. **T**unc vero ea, dicitur quod ambulabat in medio ignis ardentes. **A**d hinc igitur quod sal puerorum facta est divina virtute suspendentia actio ignis, effectum manente tunc actu primo, quod cum creatura obediat creatori in oboe possibiliter fieri potest per virtutem diuinam preservari ardorem ignis in actu primo sine ideo, quod prius potest absoluiri a posteriori. **E**t sicut potest virtus divina suspedere actus ignis simpliciter, ita potest suspedere circa unum obiectum, absque hoc quod suspedit circa aliud, et sic suspen-dit actu latere circa corpus puerorum et non circa rumpit eorum, nec circa eos quod fornace incendebat. **S**ed et predicatio potest sic argui, quod administratio rex et observatione sunt idem realis secundum, et seruari non potest in actu primo ignis quam ex parte i se secundum actus appositio obvistib[us]. **T**unc calefacere potest scilicet in instanti illud actus quod se inest alicuius non potest ab eo separari, et ergo impossibile est quod ignis maneat in actu primo et non concurrit apposito obvistib[us]. **A**d primum dicitur quod administratio rex et seruatio potest duplicitate accipi. **N**on modo ex parte cause in instanti sunt actiones dei in ipso manentes, et sic sunt idem realis, et quod in deo non est nisi unica actionis intus seca quod est idem quod sua substantia. **A**lio modo ex parte effectus quod est in creatura, et sic differt administratio a seruacione, sic enim in artificiis videtur aliud esse in istius constitutio inesse, et aliud ipso sustinuo ut, et vice de securi, ita intelligendus est in apposito, quod creature sunt ipsae artificiatae, et non aliud est creatura inesse, perducere seu tenere quod est seruare, et aliud ipsum ad operationem applicare, quod est administrare, et hoc est postea ad ipsum seruare visus. **P**eract autem posterius non possit esse sine prout, et tunc propter esse suje posteriorum, et non potest esse ignis consecutus absque hoc quod agat non sit econtra, et eadem regis potest scilicet

conseruari q̄ agit in r̄tiss et non in aliud ut dicti ē. Ad scdm ddm q̄ calefacere inest p se igni, sed b̄ ē tertio mō pseitatis, et tale pot separari. Illud autē qd p se inest primo mō, nō pot ab aliq̄ separari, etiā r̄tute diuina, q̄ pominur i eius diffinitione, ideo nō valer argumentū. Qd autē b̄

q̄si ventū toris flante, et nō
tentigē eos oīno ignis neq̄
extulauit, neq̄ q̄c̄ mole-
stie intulit. **T**unc hi tres q̄si
ex uno ore lauda bāt et glori-
cabāt et b̄sidicebāt deum in
fornace dicētes. **D**ividic̄tus
es dñe ds patrū nostroꝝ et
laudabilis et glōiosus et sup-
eraltatus in sclā. **E**t bene-
dictū nomen glorie tue san-
ctum et laudabile et superal-
tatum in omnibꝫ seculꝫ **H**e

peritos & p̄ponit collandatio diuine maiestatis ab ipsius, & dividitur in duas pres. quia primo isti prius laudant, sedo ad laudem dei creaturam invicat ibi. Deinde, nedicite omnia opera. Prima adhuc in sex, q̄ p̄tio laus dant deum in se, sedo in appropriato sibi nomine. Et, be nedictum nomen glorie tue. tertio in assumpta humana nitate. Benedictus es in templo, quartio in beata virginitate. Benedictus es in throno, quinto in angelorum distinctione. Benedictus es qui instauris, sexto in celo emperio coruscante. Benedictus es in firmamento. Et nota q̄ in omnibus istis modis quatuor nominibus communiter erit utrum quia deus benedictus dicitur ratione creationis. Laudabilis ratione confirmationis. Gloriosus, ratere & summate fructuosis. Superaltatus, rōne incomprehensibilis p̄fectionis, quia excedit omne qd̄ de ipso dicimus et cogitamus, vel aliter sic, quia deus dicitur. Benedictus ratione bonitatis. Gloriosus, rōne sapientie. Aliud dic Ambro. Gloria est clara noticia. Superaltatus, ratione potestitudinis. Laudabilis, quoniam ex istis detinatur p̄fectorio in creature. Dicit ergo primo,

Benedictus es in dñi et deus p̄ntr̄ nos troz de patrib⁹ fit
mēto q̄ ex meritis patrū p̄cedebat eoz liberatio sequit⁹.
A Et bñdictus nomē hoc est nomē dñi tetragramaton,
qđ est deo appropriatum et nulli ali⁹ attributū, qđ fin op̄
dictr̄a, moy illud nomen signifiat diuinam p̄mitatez
intrinsecam lōmib⁹ alijs separatis. **A**lia autem nomia
diuina imponuntur ab operib⁹ diuiniis, sicut pater de B
nomine heloum in heb: eo, et d̄eus in latino qđ impon⁹
tur a generali p̄ ostendit⁹, et ppter hoc coicatur alijs per
quādā p̄cipiādoem, vñ iudicēs dicitur heloum vel dñ
vt habet **Ecclesiastis**. **S**i laiz tur, dñs domus applicabit⁹
ad deos, ad iudicēs t̄c, et multo magis alia noia diuina
hoc m̄ coicantur. Nomen autē dñi tetragramaton nullē
alijs coicatur sed de solo deo dicitur. **I** **B**enedict⁹ es
in tēplo, astud templū est humanitas xpi qđ in sp̄o habi
tat plenitudo diuinitas corporaliter, et dicit ap̄ls ad **Col.**
i, ppter hoc de apocalyp̄, et de celesti hieronim⁹. **T**emplū non
vidi in ea, dñs deus ipse est templū eius et agnus.
Benedictus es in throno t̄c, hoc est in beata virgine,
qđ sp̄ali mō coniuncta est deo ratione maternitatis, et di
citur p̄sp̄ie iōann⁹ thron⁹, qđ in gremio eius sedit quād

Liber

rael tē et hoc ē q̄ ille pp̄ls sp̄lli cultu diceba F peculiaſ
deo, tertio adiuc sp̄llus sacerdotes cum dicit.
8. B̄dicite ſa. t̄c. et hoc q̄ debet pollere sp̄lli ſcritate ī
pp̄lo. Quarto ministros ſacerdotib̄ adiunctos, ibi. Be-
nedicte ſenu dñi t̄c. At q̄ laus nō eſt accepta a deo niſi
ſiate eſp̄u t̄ ſancitate
et humilitate t̄o inha-

**er humilitate: io ubi
dit. Benedicite spūs
vō. Ultimo retiniant
laudē istā i seip̄is sic
a seip̄is inchoauerūt
cum dicuntur.**

b *Benedictus anania
re, et hoc ē, qz spālem
rōz laudāci bēbant
q tangifcū subdit.*

I *Quia erit nos d
inferno rē q̄ illie de
scendūt aie coruisti
p̄sternū fūsset d̄ icē
d̄o igni v̄tare dīna.*

I *Benedic, oē re
rē. Iūd v̄lūmā addis
quia nō solū in pplo
tſeaf sed etiā i alio
pplo erant alio q̄ spe
ciali cultu colebat do
minū sicut fuit iob t
melchisedech t̄ siles
q̄ dicunt h̄ religiosi.*

I *Tūc nabue, hec
terta pa p̄cipal bū
tus capiūtū qua ponit
p̄tor exaltatio con
digna vbi ſcripſa no
tar quīo. **P**rimus eft
apparitio ageli q̄ ap
paruit quartū cū tri
bus p̄tens, et hoc eſt
q̄d t̄cē.*

1 June nabuc. ob-
stipuit. et obistio su-
bita robustissimorum vis
roy in exercit. et p-
dicti e. et de pueroru-
saluatione in fornace
m. Et surrexit pere-
ad videndis miracu-
li. n. Et ait optimatibus suis. id est pri-
mis p.incipiis p. re-
g. o Monete res-
ertos tuis. si tu non vici.

p Misum? in medio
i[n]t[er]p[re]tatis q[uod] sic, id est affirmat p[ri]ncipes, et p[ro]p[ter] q[uod] si
dit rex et ait, Ecce video quatuor, et i[n]d[ic]at admirabaf de q[ua]nto.
r Q[ui]ontos q[uod] admirabaf q[uod] ignis obuississet eorum
vincula et non corpora, et hoc est q[uod] dicitur. Et ambulantes in me-
dio ignis tecum.
s Et spes q[ua]nti filius est filio dei, q[uod] p[ro]pter
irradiationem vultus in corpe assumpto bene apparebat q[uod]
angelus non erat filius hominis, sed magis sicut q[uod] supra ho[me]s
et quid diuinus. Et cum q[uod] ponitur ibi est approbatu[m] mura-
culi cum dicitur, Tunc accessit nabucus ad ostium forna-
cis ex quo p[ro]p[ter] eius deuotio, quia non merit nuncium.
t Erat fiducia tecum seruit dei excepit i[n]f[er]no idoloz mutoz

colitur in terra. & Agredimini de fornicatis.

y Et venire ad me secuti sequuntur. **3** Et congregant la
trape, q̄ dicunt f̄ trape & h̄ mol. s. expositus ē. A lōte
plabant viros illos, admirantes de miraculo, qd̄ p̄ba per
id qd̄ subdit. Qm̄ nūlī po, ha lignis in cor coz, et q̄ plus
est. **b** Apoll? ca-
eoz no ei salutē, q̄ m̄
eoz nūlī incendit.

nabuchodonosor ad ostium
fornacis ignis ardantis. ec

Sed trac miser et abdes-
nago fui dei excelli egredi-
misi a te. **T**arior eges
Hon fuis, imu, qz
no solit no erat adia-
sta, s; nec fumo deni-

*mini ryeite. Statu regi
si sunt sidrac misac et abdes-
nago de medio ignis. Et co-*

gregari satrapē magistrālē
et iudicēs et potētes regis.
Atēplahāt viros illōs qmī

Preparabat viros viros qui
mihil patris habuisset ignis
in coriibus eorum. **E**t canill?

*in corporibus eoz: et capillaribus
capitis eoz non est adiustus
et farabella eoz non fuisse*

*z faraballa eoz non tuillet
immurata et odor ignis no*

Ait. Benedictus deus eorum,
qui militat angelus suus.
Pro hoc enim quod erat alijs

Benedictus Deus tuus, sanctus videlicet misericordia et ab
deum agnoscatur, quoniam misit angelum suum, et omnis seruus eius a
dulcissimus, et quod subito dissipavit alios egredientes
tibi de fornicatione pugnat, et fugient a te.

um, et eruit letuos luos q
crediderunt in eum,^b et verbū
regis immutauerunt, et tra-

diderūt corpora sua ne seruī
rēt et ne adorarēt oīm deūz
ercepto dō suo. **A**me eraō
etiam deb̄ in regi. 22
q̄nō solum habucim
se, sed etiam in toto reā
gnovolunt laudare deū.

excepto domino. **A**men ergo positi
tum, ideo legitur.
I **A**men ergo positi
tum, ideo dicitur te, le
genda et res. **Q**ui

cūq̄ locuta fuerit blasphemā contra deūz fidrac misericordia abdenago dispereat et

l. *Ecce rex puerorum*

saluare **unc** rex pmonit
fidrac misac et abdenago i
prouincia babylonis,

nunciar. et p[ro]p[ter] l[et]a. Et in isto ea, pot[est] assignari quadruplicis iudiciorum, sicut

plex moralitas, quia in statua est nota simulatiois, adorantibus emulatiois, in ministerio vel i instrumentis adulationis, in fornace tentaciois. Statua igitur notarum simulacionis, quae sunt excellentes illa est statua.

tionem potestis scientie, seu cuiuslibet ecclesiæ, illa et tua est facta quod virasimulata b[ea]t[er]a falsitate. Aurea quod b[ea]t[er]a falsum honestate. Alta, quod b[ea]t[er]a falsum dignitatem, alta et exaltata, quod b[ea]t[er]a inter falsum prætem. H[ab]eatur

Apter fallam pietate, **S**icut aperte ratiōne pietatis
ata, apter falsi celebratū fame. **A**doratā, apter falsi ma-
iestatē. **E**cce oia sūcūtēna facit simulatorē statuā nō
boniū. **In** adoratib⁹ ē nota emulatōnis. **A**ddoratā.

Danielis

Primo satrapie nobiles aspirantes ad nobilitatem generis
Degrat i. scilicet aspirantes ad facilitatem principis.
Judices aspirantes ad auctoritatem. **H**ucus scilicet etiam aspirantes ad nosis celebritatem. **E**tiam aspirantes ad priorem.
Optimates aspirantes ad regia dignitatem. **V**i oes adorat
seculi dignitatem ne
poterent honores vel
dumitias praeterea ex
plo subditu facilius i
ducitur. ipiusli a' ma
ioribus per potentiam. **A**
doctoribus per famam do
ctrinam. **E**t religios per
falsam ritua. **I**n mini
stis vel in instrumentis
notariorum adulatio. qdaz
enim adulatur supponi
bo tone ronoris. et b
significari tubas. qz
tertia qdaz tone cōfē
quedii honoris. et am
biolos. et signis p si
stula. qdaz tone fau
nis habedū in causis

¶ significat p cythara, quidam rōe valoris spaliam et pauperes, et hoc significat p lambucā, quidam rōne affect⁹ carinalis amore, sicut sunt prie diligētes. Et hec significat p psalteriu, quidam rōne decons, ut lastim, et h̄ec p symphonia, quidam rōne luxoris, et sic supiores possunt se indicare de alijs. ¶ Et designat p omne gen⁹ militior, q̄ ratiōles p oēm rāta q̄ sit ad plere sui p̄positi. Quarto In fornicatione pueris passione, formar eiū tribulatiōis septuplū succedit in iulios aīq̄ liberet. Per aduersitatem in insidias hostib⁹, p asperitate, in afflictiōe corporis exterio, illo, p amaritatem, in pfectu mētus interiorib⁹, p arduitatē, iō, p severitatē, p difficultate, p auctoritatē, p cœp̄ fortiorib⁹, p austeritatē, in iectu et alijs necessitatib⁹ corporib⁹, p calamitatē, in infirmitatib⁹ et languorib⁹. Formaz autē teratio q̄ qdā tetatio dubia, qdā occulta, qdā fraudulentia, subtile est se bñ h̄ec, qdā iō p̄cipua, qdā in repētūs diffūsū impugnat oībo horis, qdā ppleria, qdā violēta ex intēsione pīculi vī more, Et teratio succēditur nape, i. coēcupia peti originalis. Tertia, i. coēcupia supbie et vanitas, p̄ice, i. coēcupia luxurie camelis, Hæleolitis, i. coēcupia mūdane cupiditatis, q̄ desiccat aurari hoīem, sicut malleoli farmēta sunt desiccat. Et hac formaz eripunt p̄fuit, i. innotetos. Quinta sumuntur, i. difficultas ad bonum, p̄nititas ad malū. Errant autē illesa saraballa, bona q̄ honestant, q̄ tegit mēbra pudibunda. Tercia, id ē bona q̄ delectat, q̄ ponunt in capite, Læcianēta, ita ē bona q̄ sustentat, Testes, i. bona q̄ p̄seruat, Flama autē q̄ diffunditur p cubitos, tunc, t̄ q̄nq̄ uagelium no lassitudine, significat pena inferni q̄ nunq̄ p̄secut remissione iubitur, requie eternā q̄ p̄ remissione ubilei fecatur in scriptura, q̄ in inferno nulla ē remissio. Capitulū III.

Ehubus, ac r̄. illae est terra vītōnūmīs ap̄
p̄dicationē tr̄a humānā p̄spītū, matēa aut̄
hūis vītōis ē factū nābu, q̄ p̄ter offensam dei
v̄. annis v̄sus fūi in amētā, herbari radicib⁹ inf ala-
lia nutrītū, et post dei mīsa ad regnum restitut⁹, et sic bēn-
lūtūs rege celi landare cepit, in d̄ oīnditū mīstēriū dñi,
et p̄d̄ catōis, s. b̄nāe, p̄ spirātū fine lāndabili eīnditū
causa finalis ē p̄dicationē p̄p̄dicationē, trepidatio ve-

omnipotētis humiliatio regis sup̄bētis, exaltatio dani
elis interpr̄tātis, solatio pp̄li seruictis. **L**a efficacia est
sp̄fissanc̄ instictus, quē habuat daniel tanq̄ vir sobr̄
zdenotus, humiliis z subiect̄, interpr̄t̄iōib⁹ allutib⁹,
Lausa aut̄ formalis plūsat in mō scribēdi hac vultionez q

scrutitur p modi epi-
stole qz e ipsa regis
nabu missa p totu re-
gnu suu ad laude dei
in memoriam huius fas-
ci, qz a dante posita
eum sicut habens his-
bulitio dicitur p mo-
du eple qz primo ponit
tum fulguris fido sup-
er fugit narratio in lati-
tia certo inter con-
clusio ibi, nunc. In fa-
lutatione autem ppomie
gesona familiari quia e
mator cu de, habebuc
res postea subducunt
et sone latitante cu dir-

b Libro pplicis qd. qz
erat monarcha omnis. et dictis est. actio deservit unibz
na og. tra psonis salutari cu d. c Pax vobis multi
plicef. qz bonu partis d. rex optare subdil. qz ad hoc eis
ppomil. d Signa psonis. hanc ponit pte epifite
narratio. et primo ponit in generali. scbo in speciali ibi.
Ego nabu. circa primu visiderandu qz hic in generali
naturaf factu nabu. quō ppiter supbia suā in amentiu ver
sus est. et humiliat. et p pte a deo in regnum restatur. pro
pter qd si t mor. ad deo laudandu. et p pte am ad laude
rebus suis. dieus inviterandu. et hoc est qd d. hic.

d *Higna, i. oga diuinitatē* facia ad inducendum hōles ad
dei reverentiam, e *Ammirabilis quod excedunt intellectus*
humani facultatē, f *Fecit apud me, i. u. psona mea, t*
sunt vba nobis, g *Deus excelsus, s. d. ad differentiā*
illorum q. in tēplis colebarūt, h *Placuit g. mibi p̄dicare*
id est solenniter p̄ ep̄lam diulgare, i *Hinc signa id ē*
oga supra natura facta, l *Quia magna sunt, i. talia*
q. nullus pot. suffit facere, k *Et mirabilia eius, q. for-*
tia, cui nullus pot. relūstere v. impetrare in m *Et regnū*
eius, q. regnū sempiter, i. sine fine, n *Et p̄ias ei in*
generatioē t generationē, i. in oēm nationē, o *Ego*
nabu, p *Pic dñcib⁹ narratio ep̄le in speciali rbi p̄mitte-*
tur quoddam erordi⁹ respectu sequentiū in quo i gene-
rali tangunt psona videns, t psona interpretans, t statuo-
vitus, s. Edo aut ponit p̄secutio isto t determinatio-
ibi, q. illo caput⁹ mei, p̄ uno g. describit⁹ psona video cū
dicitur, o Ego nabu, monarca orientis,

q. **Nicetus**, la prelins sibi bungato mibi oriente.
r. **In domo mea**, et in babylone quas fecerat caput sue
monarchie, et dicer. i.e. c. s. **Et floret in palatio**
meo, qd omnia successerant sibi ad libitum fortuna cui pro-
spera dicit florio metapone. t. **Bonitatem ridi, di-**
uitus immixtum. v. **Quod pertinuit me**, et divisa
ture h. faciente, seqq;. x. **Et p. me propositum est** decretum
hic incipit gloriam interpliantem tangere. At intro. a co-
spe, me, cur ei sa. rc.
y. **Lunc ingrediebatur hariolis te**, supra erposita est q
dicebant hariolis et ceteri hic nominari.
z. **A solutionem eius non indicauerunt mibi**, quia h. e
solua dei, ex quo patet eos falsum re. pondisse in prava
vulnione quando dixer. it. **Rer. dicat somnium seruis suis**, et lo-
luimodum indicabuntur, qd hic dicit episcop. qd rer narrantur

Danielis

Sicut pueri ante vsum ronis non erubescunt de sua nuditate, sed h est manifeste sum. quod sic per peccatum melius; at fuisse statu primo bono, quod per h adeps fuisse vissum rois. et eodem modo dicitur h iosephus, dico deo quod nabu fuit mutar in bouem b. Et vix tunc mutens sup eu, in septem anni, per ipsos enim iste ligat annus scriptura.

Et dicitur i. m. c. d. Per

ipsos et tpa et dimidius ipsos. Et quod per te fumus et aliud dicitur, vix annos fuisse mutatos, in, et meles orone daniel. et dicuntur super loca ista et in finia hoc narratur visione regis ad di-

vine sine cam cui dicitur.

In finia vigilium

decretum est et, ad pe-

titionem letorum qui sunt in

terra quam angeloi pse-

tit cora deo dectreti

et hoc a deo in conspectu

angelorum qui dicuntur vi-

gues ronim padiis.

d. Hoc etiam subdit,

nec agnoscat viuente

super fratrebois. et

Quid omnia excedit? In regno hominis

serendo regna sunt volitare sua. f. Et nullum hominem a seip-

s. Constitutus super eum, s. qui ipsemet dicitur, vix. Hoc autem est

michi ois patrum in celo et terra. Neque enim item p

l. Et huius statu prior fuit ad regnum elevar. sed

per te superbia ad ipsos dectretur, et huiusmodi ut regnum restituatur.

h. Hoc somnium vidi ego nabu, rex per h ipsos fuisse illorum

qui dicitur quod ea qui dicuntur in h. et non sunt intelligenda ad item

de nabu. sed de diabolo qui in summatione seculi sequitur ma-

iori gloriam quam illi angelorum qui non peccaverunt. Ne autem non intelligi-

garat ad item de nabu, arguit prior, quod non est visus quod ret-

fuerit dimissus currere per ipsos cum bestiis, sed magis fuisse

ligata et inclusa, sicut nec per item ipsos vici sunt nudus sub

duo. Tertio impossibile videtur quod item diu viriliter taliter ibo,

quod sibi est bos comedes. Quarto quod in tanto tempore

bestie deuorasset eum et res.

Quinto quod non est visus quod vix.

annos non regnum fuisse sine rege, et non legitur alii institu-

tus, si superfluerit instituere non est visus quod ei cessisset per

furiam, id dicitur quod daniel ad item loquitur de diabololibus

metaphora de nabu, sed dicitur istorum est erroris, quod pec-

canti demonis est intermediable, sic diffusus tractat. q. sen.

et tunc dicere error est Origem, cuius improbationem omis-

to h. propter plurimate virandom, et quod de in scriptis colibus

item fallitas istorum partis ex ita vbi dicitur. Daniel erat collega

huius nabu, de quo est h. fimo. Ne autem eius familiaris ipsi dia-

bolus est fumus cuius dicitur et hebat ipsum vocem scorpionis. Tertio son-

num non potest inesse diabolo sic nec somnus. Tertio quo expo-

neret daniel somnum diabolo cum in demone brigat acu-

men intellectus magis quam in hominibus, et id est quod hec est re-

ta historia et non locutio pabolica, quod per te h. et ipsorum sic

determinate noiam. s. daniel, nabu, et alii, et eorum officia.

Item per h. per factum horae sic celebre et scribit toti regno in re-

gia epula. Ad ipsum igitur quod in tunc obiectum dolum, quod sic

dicitur biero, ergo dicitur docet, multa sunt impossibilia ho-

muni sano, et in sunt possibilia homini furioso, furia enim facit

bolem multa agere et pati quod abs non posset, videtur enim

americus dum sub domo morari, crudus suscitari quod etiam et

et sunt bestie bestiarum, et servorum et ceterum amicicam co-

trahuntur, dec biero. Non autem istorum qui dicitur hic biero, per bre-

u. ter assignari, quod furia natura homini deordinata et quod bez-

halat facit. Et ex hoc sequitur quod aliquis sunt eis delectabilis, et possibilia que ante nos erat propter transmutationem nature, sicut misterio gigantibus carbones vel terra sit cibus delectabilis propter nature deordinariem quod alias sunt eis abominabilia. Et hoc etiam sequitur aliud, scilicet cibus be-

sthe. Hunc familiari-

tate propter quandam as-

simulationem ad eas et

propter bestie non des-

vorabat nabu, sicut et

expimento videt et ca-

nes ferociissimi non

nocet furio natura

liter vel amentibus po-

test nisi dici quod a bestiis

fuit diuinus plenus

tus, et sic per te ad quatuor

or. Prima causa autem

quare non fuit liga-

tus vel inclusus ipse

furiosi cuius ligatio mas-

gis infirmantur, et scie-

bant homines suos quod fueda-

tur daniel quod Iesup si moriret sed finaliter in regnum restitue-

ret. Ad quatuor dominum quod regnum tpe illo fuit gubernatum per

principes et marime quod daniel quod diligebat regem, et quia

et daniel reuelationem laebat regem restituendum, id est nullus

autem audebant interim statuere ne nabuch, postea resti-

tuatus punire eos tanquam eos de crimine lese maiestatis,

et tunc quod nabu nullum regnum ampliaverat et glorificauerat,

ideo cu maiori patris principes eum expectabat. Et aliter

potest dici quod filius eius cuius merita adhuc illo tempore regnauit,

et quod autem postea esset patri dominum, et h. fecerunt principes

et eius malitia odiebat, vix et dicitur alius propter mala qui

fecit tpe infirmitatis paternae fuit postea incarcertatus a

pote cu Joachim rege iuda, et quo cu eo amicicam contra-

vit, et in de carcere extraxit, et h. illi. Reg. viii.

i. Tu ergo balthasar, i. daniel.

ii. Hoc interpretationem festinus, et ceterum, d. non indiges

temporis dilatione ad cogitandum propter diuinam sapien-

tiam que in te est.

i. Tunc daniel et ceterum cepit intra seipsum cogitare racinum, quod

laebat cito procedere ad denunciandum regi mala.

m. Et cogitationes eius conturbabant eum, quod rex honorauit

eum militum et socios eius, et loqui gratius perturbabat in ma-

lu eius futuro, vix sequitur post.

n. Hoc mihi somnum his quod te oderit et ceterum, quod licet vixas co-

tra superiores sit dicenda, si cu reverentia debet dici.

a. Arborum quam ridisti. Ilicet incipit exponere visionem,

nem eorum modo quo superius est exposita, et ideo patet ex

dictis sententia visionis ibi.

b. Nobis enim vixis posita expositione ponit monitio Danielis

monetis reges ad pniaciam et opa misericordie ut per

hec auerterat pena futura ab eo, quod neciebat prophetia vixis

hec, prophetia esset dicta per omninationem tantum, quia ta-

les omninationes sequentes intelliguntur sub conditione

se si illi contra quos dicuntur perseverent in malo, et si dicte

dictis licet.

Repente loquar aduersus gentes et a

versus regnum ut eradicet et devictus illud.

Et pniaciam egerit, et

Liber

gens illa a malo suo agam & ego penitentiam super malo
quod cogitavi et facere ei. c. **D**ia hec. **D**ic ponit inter-
fratationis impletio, & dividit in duas, q[ua]d p[ro]mo ponit vi-
sionis ippletio p[re]dictum ad ipsum habu, deiectionem, & sedo, p[re]dictum
ad eum restitutioem ibi, **I**git post fine. **C**irca primum con-
siderandum q[uod] l[et]z adver-

bū danielis nabu. ali
anā nārā am. asurā. al

qua pitiati erant, et
aliq opa misere fecerit,
in ad pristinam subpiam
redire, ppter qd pena
predicta fuit ei inflata
et h est qd dicitur. **Omnia**
c **P**otius fuisse hec id est,
menses xij. I potius annu
qz g annu facta evila
tio pene ppter opera
mie. Is qz ut dictum est
renuersus est ad subpiam
tio tunc ei inflata eit.

Dicitur rex non
dicitur sed q[uod] aliquis loquere
tur cum eo, et id dicitur q[uod]
tunc cogitatur sed ab
lectione tua, quia poti
terat sibi daniel, et re
presentabat simile, et im
possibile, quod iam ann
transierat, et pater ma
gnitudine potentie et
superbicie.

f At ait, Mōne hec
babylon cūitas ma-
gna i.c.q.d. q̄s posset
me dēcētere. dicit au-
tem babylon magna
q̄r fīm q̄ dicitur,
sup **f**la ip̄a erat edi-
ficata i q̄dco. t̄ quod
liber latim q̄dri ha-
bebat, et militaria. i.
octo leucis, nec ē mi-
tū q̄r tūc sic edificabā-
tur ciuitates, q̄r q̄lē-
bet fin statu suū bē-
bat iuxta domū suāz
ortū t̄ vineā, ubi fre-
nascētia crecebāt enī
dū posset vittere i ob-
fitione cum familia
sua. **L**apitolū antez
vel fortaliciū illū? cū-
iuitatis erat tur̄, edi-
ficata a filiis noe, ut
bē **B**eneft. xl.

g. Quā ego edifica-
ui ī domū regni. si ei
edificauerat ī ip̄t il-
lā citate. s̄ fecerat ea
metropoli sue mōar-
chie t̄ eā ampliauerat t̄

balthasar et dixit. **D**ñe mi somniū his q̄ te oderunt et interpretatio ei⁹ hostibus tuis sit. **A**rbores quam vidi sublimem arborē tobstam cuius altitudo pertinet ad celum. et aspectus illius in omnem terrā am. et ramū eius pulcherrimi. et fructus ei⁹ nūnius. et esca omnium in ea. subter eam habitantes bestie agri. et in ramis eius cōmorates aues celi. tu es rex qui magnificatus es et inualisti. et magnitudo tua creuit et peruenit usq; ad celū. et potestas tua ī terminos vniuersitatis terret. **Q**uod autem videt rex vigilem et sanctum descendere de celo et dicere. succidite arborem et dissipate illum. attamen grāmen radicum eius in terra dimittite et vinciatur ferro et ore in herbis foris et rore celi conspergatur. et cum feris sit pax bulum eius. donec septem tempora mutetur sup eum. hec est interpretatio sententie altissimi. que peruenit super dominū meum regē. **E**ficien te ab hominib⁹ et cum bestijs ferisq; erit habitatione tua et fenum ut bos comedes. et rore celi infundaris. **S**eptem quoq; tempora mutabuntur sup te donec scias q̄ domine excelsum super regnum hominū et cuicunq; voluerit det illud. **Q**uod autem precepit ut relinqueres germe radicum eius. id est arboris. regnum tuum sibi manebit postea cognoveris potestatem esse.

fortificauerat ad robur regni sui et decorum. propter quod re-
putabat dictum danielis trufaticum. b A nunq ser. ad
huc esset in ore regis. et ei ostenderet deus q propter supbi-
am suam punitus est. iō ipso loquente supbe subdū infictio
pene cū dī. i Vox de celo ruit. qdī quoddā pondē

celestem. **O**brem rex consilium meum placeat tibi, et peccata tua elemosyna redime et iniquitates tuas misericordis pauperum, forsi

**l. Libri dr nabuch.
r. sensus ptz ec pdis
ctis. Sequitur.**

Super Habuchodonolor te
gem. **D**icit finem mensiu^m
duodecim in aula bablylo-
nis deambulabat. **R**elpo-
ditq^r rex et ait. Nonne hec
est babylon ciuitas magna.
quam ego edificauⁱ in do-
mum regni. in robore forti

Et rose celi cor-
pus eius infectum ē
quia celo tantum re-
gebatur.

celo ruit. **T**ibi dicitur ha-
buc hodonosor rex, **R**egnum
tuū transibit a te. et ab ho-
minibus ejuscent te, et cum
hestijs et feris erit habita-
tio tua, veniū quasi bos co-
medes, et septem tempora
mutabuntur superite, dōec
scias q[uod] dominetur excell[erat]
in regno hominū, et cuicunq[ue]
voluerit det illud. **E**adē
hora sermo completus est

p *H*ic post finē vi-
erū, i.e. proprie annoz pro
dictorum a domino
q *E*go nabs, oclos

re celi corpus eius infectum est "donec capilli eius in similitudinem aquilarum crescent' et vngues eius quasi vngues auium. **I**gitur post finem dietum ego natus a buchodon sor oculos meos ad celum leuai et sensus meus redditus est mihi et altissimo benedicti et viventer in sempiternum laudauit et glorificauit quia pretas eius potestas sempiterna.

imeos corporis scilicet et Ad celum mentis. leuanus et potentias deus. **E**t sen (cognovit) nos me redditum est mihi quia furia transiret. **E**t altissimi fiducia ratuit. **E**t vi (in corde) uenian se laudauit orem. **E**t glo. confitendo virtutem eius et beatitudinem publice.

Liber

ter fecit grande coniunctus. **H**iere, propter dictur erat quod in se
ptuaginta annis terminare dominum chaldeorum vt rediret
captivitas iudeorum. **B**althasar autem credebat illud tempse traher
fille, et propter his hicie, dominum sancturum, propter quod vt dicerat hebrei se
er tale restabuit. **E**t operatus suis mille, omnis ei magni
principes sui imperi
conenerat in babylone
ne*re* defendere*re* cui
tate propter considerat ea, et propter
ex sine humis ca
e. **E**t vnuisque fum*u*s bibebat etate, quod
exponit dupl*er*. **A**lio
mo quod fum*u*s erates nostri
as erat in primo ordi
nati leniores in primo
loc*is*, et ali*is* in ali*is*
Alio mo exponit, quod
nullus cogedat ob*er*
te ultra r*ati*on*is* tuas si
c*on*cut*ur* apud ali*is*, quod
tu ad hab moribus incos
politos, et propter hab no
erat dec*er*is*is* fieri in aula regali. **S**ed
quod hic ponit*ur* est con
temptui blasphemie
exponet*re* v*is*ibus huma
nis, et in est quod dicit,
d. **P**recipit g*loria* in te
mu*re*, vt affteret*re* v*is*a
te, de temple v*er*bi f*u*ne
r*ati* repolita a nabu
cho, venerabiliter se
c*on*d*u*cta sua estimatis*er*
e. **Q**ue a*pro*, nabu
cho, p*ar*iel*is*, i*am*us e
f*u*m*u*s quod dicunt bal
thasar n*om*en*is* emul
meradach, quod opinio
re*re* p*ro*abilit*er* et*is*, di
ci*u* est, quod*ca* se*qu*itur
f. Et bibe*re* in eis

i*re* re*re*, propter hab temptationi fin*is* iste pun*er*it*re*, et marime*re* quod
la exposuit*re* suis v*er*ibus et*re* cubinis, et hab d*icitur*. **N**ertius quod
hic est pos*it*us, et ac*cep* idolatri*is* c*on*tr*ari* d*icitur*. **G** Laudabant de
os suos, insu*st*ido deo iudeorum in cui*s* v*is*ibus bibe*ban*ti.
b Aureos et argenteos tempe*re*, idola enim siebant*re* de diversis
metallis fum*u*s p*re*ter*at* illo*rum* pro quod sieb*at*, et idola mar*is*
de ferro, solis de auro, lune de argento, vi*ni* d*icitur*. **A**ct. xii. propter e
des diane sieb*at* argente*is*. **N**o*o* aut*em* h*ab* u*er* quod pbabile*is* quod
tales imagines sieb*at* propter astrologos. In talibus aut*em* sieb*at*
duo att*er*atur, determinata ostellatio et propter h*ab* tu*er* influ*er*
t*is*, et determinata dispositio et propter materie recip*er*ut*re*.

Quarti quod hab ponit*ur* est aspect*is* d*omin*is* s*u*is c*on*tr*ari* d*icitur*.
i In ead*e* hora appuerunt digni*is*, et ad*ea* hora d*icitur* vt os
datur manifeste, propter quod erat dei vindicta*is*, propter con
tempt*is* dei in abus*u* valoz fac*er* et laude idolor*um*. **E**t hab eti
am propter temerari*is* est res deo sacratas applicare v*is*ibus
b*u*statis propter quod in eccl*esi* statut*is* est, quod calix in prip*ter for
ma no*n*o v*er*dat*ur* nisi alter*is* eccl*esi*. **b** Et rex aspicebat
hic no*n*o d*icitur* quod alt*is* vider*er*it*re*, ex quod no*n*o erat ib*is* man*us* ser*u*
b*en*s fum*u*s ext*er*ia*is*, quod talia conter*er* vid*er*etur ab o*mn*ib*us* assidenti
bus, sed sol*u* erat talis apparition*is* in o*cul*is regis, et sen*ior*,**

tentia in pariete scribe*ba*tur dimidius misterio angelis
co*lo*, quod e*st* misterio talia fuit. **l** **C**unc facies*re*, propter
scda propter prialis in quod ponit*ur* videntis perturbatio*is*, et di
uiditur in duas, quod primo describitur eius perturbatio*is*, ro*n*
ne visionis, ic*o*lo propter defectu*is* interpretationis ib*is*. **U**nde
rex balthasar, **F**irca
primu*s* dicitur sic,

l **C**unc facies regis
comutata*is*, quod extre*me*
re recur*su*s fac*us* e*st*
languis*is* ad cor*is*, et per
os*is* face*is* est pallor*is*
fac*ie*, et tremor*is* in mem
bris exteriorib*us*. **U**nde
de sequ*re*. **E**t compas
ges ren*u* eius re*re*,
m **A**damau*it* itaque
quod no*n*o sol*u* fuit turb*at*
us in cor*de*, le*u* turb*at*
atione o*di*to*re* voce,
n **E**t introduce*re*
magos, expon*re* sic in
pra*re*equitur,
o **Q**uicquid leger*it*,
habac*er*, et interpretatio*is*
non potuer*unt* nec scripturas
legere, nec interpretatione*is* ei*re*
indicare regi*is*. **E**li rex bal
thasar lat*er* turb*at* e*st* et vul
tus ill*is* imitat*is* e*st*. **S**ed et op
timates ei*re* turb*abat*. **R**e
gina ac*cep* propter te*re* acciderat regi*is*
et opti*tab* ei*re* dom*u* com*it*
ui*s* ingress*is* e*st* et propter quod
rex in eternu*re* ut*er*. **N**o te
co*cur*ebat cogitationes t*u*e*re*,
ne*q*ue facies tua immutetur
Eit vir*is* regno tuo quod sp*iritu*
deo*rum* sc*or*ibus hab*er* in se*re*, et i*n* di
eb*us* primis t*u*is sc*ia* et sap*ia* in*te*
niente sunt in eo. **N**am et
rex nabuchodonosor pater
tu*is* principem magorum
in cantatorum chaldeorum

legere*re* quod erat scripta hebraica*is* et*re* illas l*et*ras ignor*ab*ant*re*, et dato*re* quod s*er*arent*re* legere*re*, si*n*o potuer*unt* sc*ri*re intelles*er*
ct*u*s eius, quod in trib*us* v*er*ib*us* le*u* mane, ib*er*et, phantes, conti
neb*ant* rata s*er*ua*is* quod no*n*o potuer*unt* nisi d*icitur* revelare*re*. **E**t hab e*st*
propter legere*re* qui no*n*o sol*u* cognosc*er*it*re*, et et*re* intellex*er*o*is*.
r **A**si rex balthasar, **h**ic describitur reg*is* perturbatio*is*
propter defectu*is* interpretationis*is* c*on*tr*ari* d*icitur*. **U**ni rex balthasar sans
com*bat* e*st*, hoc est multum. **s** **A** virtus illius im
mutatus est, quia propter vehementiam tumoris*is*, ire et
perturbationis frequenter mutabatur color*is* eius in facie*is*,
et **b** Sed et optimates eius turb*at*, ex regis perturbatione*is*,
quod a*de*o erant p*ec*uli*is* cum essent principes criminis*is*.
c **R**egina autem, **l** Mater balthasar f*u*m*u*s Engene*is*, sed
f*u*m*u*s Josephus erat eius a*pro*ta*is*, quod vide*re*, pbabilius*is*, et io*n*
potuer*unt* sc*ri*re p*re*ter*ita* que ter*re* ignor*ab*at que*sc* facta*is*
erant temp*is* nabuchodonosor a*pro* regis,
r **D**ominum co*in*u*is* ingress*is* est, ad p*ro*iolandum reg*is* et ei*re*
consulendum*is*, et patent*is* eius verba*is* ib*is*.
? **E**st vir*is* regno tuo qui spiritu*is* sanct*or* deo*rum* hab*er*et*re*,
lo*qu*itur deo*rum* celi*is* in plurim*is* ad modum gentilium*is*, et et*re*
patent*is* ex dictis*is* in ali*is* capitulo*is* r*es* ib*is*.

Danielis

a Epis amplior, q̄ sit ad multitudinem cogitorum,
b Prudētia, q̄ sit ad agnitionis claritatem, c Intellī-
gētiq; inter som. Intelligētia dicitur ad agnitionē oc-
cultū. Interpretatio q̄ sit ad expositiōnē sibi. d A ostio
secreto, q̄ uisa sunt alia secreta q̄ i somnis, sic ē in p-
posito de scriptura i
pietate q̄ fuit no ta da
e Ac soluō neli.
ligatoz, q̄ sit ad intel-
lectū scripturā alijs
occultay q̄ dicatis
ligatoz, q̄ sit vidē
te iterū intellectū. b
mō loq̄ phas. q̄ me
sapbi. vbi dic q̄ sicut
modū nō pōt soluere
q̄ nō nouit narrati-
onē modū na neq̄oēz
dubitabilē soluere q̄
ignorat intricatioes
rōnt ex etragz pre-
f Innuente sunt rē.
rex iposuit nome bal-
thasar, i.ca. dictū ē p-
posuit eunuchoz im-
ponit b nomē dani-
el, g rex uō imposu-
it. bōm q̄ posuit
sposuit de mandato
regis. rōt rex princi-
paliter fecit b ut hic
dictatur. sequitur.
g Igitur introduc-
tus e daniel rē. et q̄
bīq̄ filiū mulieris
sapiētē nō est p̄tē
dū magne q̄ nō bē
aliud sicut in pposi-
to erat. Sequitur.
h Tu es da, de fili-
capti. iude. q. d. tu es
de illis apō q̄ p̄tē
uerit̄ esse pp̄phē. q̄
libi q̄ apō videoz ra-
vo legitur fuisse pro-
i q̄ mē ad (phete.
dix. p̄tē meus. i. auus
mens cui vera fidis-
si de occultis. cetera
parēt ex dicti vīz ibi-
li. Ksidē da, aut e-
rege. Vliera tua sint
tūdē q̄ ex pacto nō
est aliud accipiendo
p̄ revelatione dini se-
creti. h̄ p̄tē factū po-
test aliud accipi ex liberalitate vantis. sicut fecit daniel.
inter. e. c. l O rex. Nec ē frīa ps b̄ ca. rbi da f regi re-
sponsio a daniel. Et q̄ p̄tē q̄ vicia principiū p̄tē debito
nō sunt tacēda. r et daniel neli? ipm̄ arguat ponit cē
plū aut sui. q̄ p̄tē sup̄biam suā fuit de electu a regno ad
r̄pus vt paruit. ca. p̄tē. rōt iste granus peccauit q̄ nō fu-
it correcius erēp̄o eius. Nec valer si dicāt q̄ ille nō ha-
bēbat adhuc dicretionē q̄ si auis eius moribus est. et sic
posset excusari p̄ ignorātiā facti non valer. sic dictū ē. q̄
facta regū. si notabiliā scribebant in annalib⁹ hystorib⁹ i

depingebantur in imaginib⁹ et magis memorie dñi
darētur ad exemplū aliorū. rōt iste potuit scire an si fa-
ctum. hoc est igitur q̄ dicitur. l O rex balthasar,
in dñs altissim⁹ dedū regnū nabu. q̄ de infuso ita-
tu eleuat̄ est ad monarchiam. vt dictū est si p̄a.

ll Et magnificētā
pp̄tē ex p̄tē mas-
giis q̄ faciebat. q̄d
est p̄pū magnificētā.
o Et vī dī. ut. ebi.
gām. q̄ ad obſtū
one name sue magni-
p At ho (indis-
nōrē. q̄ el ab vītū
ipendebat. q̄ aiqut
et p̄ honorabant exas
more. s. u. q̄ erat ab
eo exaltātū. atq̄ ex tī-
mo. e. s. illi q̄ erat ab
eo dep̄sū. q̄ lequunt
in līa patēt ex dictis
vīz ibi.

q At ast elevatus
est. cor eius. p sup̄bī
r Et spūl. nummam
tus illius obſtrūtā.
est. i. obſtrūtā. q̄ nō
statim ad prūmū. pec-
casū p̄culit en dñs.
s expectauit correcci-
ōnē. q̄d seq̄uit p̄tē vī
s Lor eius. q̄ ibi.
cū bestiis posuit ē q̄
subtrācio vīsu rōnis
hō nō differe a besti-
is. et hō. i. metaphys.
q̄d fuit in nabuc. per
amentā vī vīsum ē
q̄d seq̄uit p̄tē dictis
vīz ibi.

t Tu q̄z fili⁹ ei⁹. id
est nepos. q. d. gran⁹
peccātū. q̄ exemplū
in ayo tuo habuisti.
v Et adūt. dñs aō
rē celī eleuat̄ es. per
sup̄biam.
x Et vasa dom⁹ ei⁹
allata sunt corā te rē
ecce totumelia quaz
non fecerat nabud⁹.

y Deos q̄z areos rē. ecce blasphemia. q̄ laudādo de-
os suos deū cuī q̄ in rīm colebat blasphemabat.

z Poro deiceli qui habet statum tuū. i. spiritū tūmū
vel vītū respundi in quo cōseruat̄ vita.

a In manu ua. i. potestate.

b Et omnes vas tuas. cogitationes et opera.

c Nō ḡificasti reddēdo sibi grās p̄ bisicēs acceptis.

d Idcirco. De est q̄tra pars principalis huius capi-
tuli. in qua ponit vīsonis expōsītō.

e Idcirco. i. p̄pter p̄dicta tua mala.

f Missus

Liber

est ab eo articulus manus i. digiti manus more hebraici sermonis, q̄ frequenter ponit singulare, p̄ plāhi, vt Etio, vñq̄ Venit multa grauissima, i. multitudo muscas, q̄ ples ap̄ parebat digiti, sc̄q̄ e Dane, therel, phares, pumū p̄ tiner ad fine regni, f Dane ei, idē e, qd̄ nueratio, p̄t g. Nūc (qd̄ subdūc),
Tant de regnū tuū.

lauit de regni tuu.
z plement illud, i. fini
uit. **S**ed om̄ p̄met ad
fi n̄ vite balthasar.
b *L*hezel, id ē qđ
appeno statere ppter
i **A**p (qđ subdif.
p̄clus es i statera, di
m̄i iudic̄i, s. l. q̄ pō
derata sunt facta tua
l. *E*t inētus es mi
nus h̄is, minū? i vi
ta q̄ putares diuino
m̄duio h̄ ex gente p/
pter mala tua, tertui
p̄met ad trāstionē
i **P**hates (regni
enīde, qđ diuilio +
z b̄ el quod subiect
m **D**ivisum ē regnū
tuis a te, s. z a posteris
ab eo missus ē articul⁹ ma
nus q̄ sc̄psit b̄ qđ exparatū
ē. **H**ec ē āt scripture q̄ dige
sta ē **V**ane therel, phares
Et b̄ ē interpretatio p̄monis
Vane n̄ueravit d̄s regnū
tuu, z p̄pleuit illō **L**hezel
app̄lus es i statera, minē
tus es minus h̄is, phares
“diuisi ē regnū tuu” z datū
ē medis z plis. **L**uc ubēte
rege, indur̄ est daniel par
pura, z circūdata ē torques
aurea collo ei, z pdicati⁹ ē

ta. n. **E**t datus est medis et p̄sis, quae immediate suces-
cessit dari? med? postea cyrus rex p̄saz nepos darij.
O Lūc iubete rege induitus ē dāni et purpura tē. **S**i q̄
ritur quæ tale honorē sub exhibuit cū dicaret ei p̄tia. **P**h
enclūq; h̄ nūl ne coā hōlō mēdaci argueret, q̄ ralem
honorē p̄misiter legēi scriptū et interpranti, et ex p̄
dictis, scđo qz credebat p̄b̄ irā dei placare exhibēdo
honorē cū p̄b̄, sequit. **P** Fadē nocte interfec̄t̄ ē bā
thalas, in h̄ appetit interpretationis iploio, et fm̄ aliquos
balthalas a suis cubicularijs fuit intersect̄, et cū itas p̄
ditio eoꝝ c̄pro tradita. **H**ec dñm glo. interfec̄t̄ ē ab exerci-
tu m̄. doꝝ et p̄saz, q̄ audita visione de dīna sñia ē baltha-
sar et exploratores suos fecerūt insultū audacter tra-
nūrāt̄, et vni bellatores evitatis, nō poterūt eis refu-
re, tū qz erat atronit̄, et in stuporez auersi ex p̄dicta vilo-
ne q̄ daniel interpretationē, tū qz erat farigani a zimice
vino. **A**ut ente zimico debet babylon invadī, tē
pi. p̄dicerat **E**la, **R**u. Babylon dilecta mea posita ē mihi
in muracūlū pone mesam p̄teplare ī specula, hostes
surgerēs. **E**quitur, comedētis et bibetis surges p̄cipes
arripite clypeū, q.d., magis esset tps̄ plāndi q̄ festivitati
Equitur, q. **E**t darius medus succedit in regnū, lis-
acet eni cy? obſideret ciuitatē cū dario, t̄flescit ip̄i vario,
q̄ erat antiquor et ei? austēl, ita tū q̄ post eni regnaret, et
factū fuit q̄ cyrus in regnū succedit. **D**icitur
exponēdo p̄p̄o q̄ in h̄ ca. ē vicīo carnalitatis et cūdida
et dafindicū eq̄taris, **I**n balthasar nota supflūtatem,
q̄ interprat̄ capill? capis q̄ nescit ex supflūtate, sūl con-
iunctio gula, in vino ineptā leticiā, in vixoribz indebita ac
cedēti leticiā, ī cocubinis manifestā luxuriā, ut optima
tū adulatores applauderāt̄, in vasis aureis supbia, **M**az
tales h̄ dies finaliter in supbia ritū p̄sumūt, q̄ p̄t̄ super
flūtas, ppter supbia, lō pbat **E**rogenes et ois iunes ē su-
pbus, h̄ de vicio carnalitatis, **Q**uantu ad vicūcūpida-
tis nota q̄ cupiditas ē idolor̄ seruit̄ fm̄ apl̄m, q̄ vnuſ,
q̄s q̄ re quā p̄ ceteris diligunt̄, p̄ponit deū suū fm̄ h̄diero,
q̄gutur in diis autē notatur opuleria, **I**n argenteis ap-
parētia, q̄ argentī ē sonor, **I**n eritis fraudulē, q̄ vē
esse aurū et nō est, **I**n ferratis violētia, q̄ p̄t̄ noītia

omnia, sic ista omnia sunt sine misericordia. **Contra**
duo vitia predicta nota h^{ab} iudicium equatis, qd^o pcessus et
dictamē dīnesnū. **Scribēs** ē p̄. manus est filii? dignus
est spūssance? sicut enim dīgi - manus sunt a brachio ita
spūssance? a p̄e et filio, m de ipso dī **Ero**, vñ. **Dīgī** dēz

de eo q̄ h̄et p̄tātē tertī in
regno. Cadē nocte interfe-
ctus ē balchafar rechalde
"z dārī medus sūcēnī in
regnū annos natis sexā
gunt adiūs. VI.

Lauit dario^r & co-
pstutit suū regnū sa-
ctū apis cātu vigiti
vtecent i toco regio suo, et
suū eos p̄cāpēt̄res, ex q̄
b̄ daniel vi^r erat ut sacra
pe ill̄tedderēt roem^r & rex n̄
iustueret molestia^r **I**gitur
extremi examis quod
erit tale. **D**ane, m̄es
ratio, thetel, statere,
appēsio, Phares di-
ui. q̄r in finali ex-
mīne dē oēs actoē
nūerabit, oēs circum
stātias ponderabit,
oēs factioēs separa-
bit, Et tunc sequit̄ et
adūt̄, q̄r adūt̄, q̄r

quo significat in cognitione pectoris. Pectoris afflitionis in renum dissolutione. Tremor desperationis in genuum illusionis. Ecce indicium terribile contra vicium carnalitatis et avaricie.

¶ **L**acuit dario. Ille cecidit quiata visio, quia lucer sit hysto-
ria trim de visio, quia beatumetio de angelo in lacu de-
lendere, et ora leonum mirabiliter cludere, et da-
neli liberate, in quo nota*f* misterium xpi resurgentis, et secundum
drum e. **L**ucitur materialis habitu visio, quia emulo pripricip*e*
pim danieli, et reclusio eim in lacu liberato eim ganga;
et lacu finalis ut inocentia cerneretur, dei iusticia pan-
datur, et iusticia plebis iuris leniretur, **S**a efficiens
est angelica apparatio habitu merete inocentia danieli cum devo-
tione et patia, **S**a formalis i modo procedi possit, Procedi-
tur autem pro modum fraterne iudicis et exploratio*n* et curia
inocentis, et beaz quiatum prices, quia proprio ponitur honor exal-
tatio*n* ex prete danieli, sed et iunior emulatio*n* ex prete pripricip*e*
beaz. **E**st et princeps, tertio rigor adlenitatem ex prete regis
ab*u*to*n* verbu cui auxili*e*, arto tenor liberatio*n* ex pre
de*li*bi, et tac*e* proto dilucio*n*. Circa primum noratur tres
gradus honoris danieli exibiti, prim*e* est positum que
renunt daniel in dignitate, quia a dario quia balthasar succel-
lit fuit prostatutum viim de tribu principalibus regni pripricip*e*
beaz, audito enim quia precedet visione expulerat, duxit eum
secu*e* in modu*m* cui honorifice propriter eim sap*ia*, et tenuit eum
in s*ecundum honore in quia posuerat eim balthasar quia fecerat eum
tertum i regno suo, et dictum ea, precedet*u*, vnum de tribus
principalibus regni sui, et beaz est quod dicuntur beaz.
Placuit dario, medo, et filio astrag*ad* v*er*saz alterius
dari*e* quia fuit fili*e* assueri que debellauerit alexander magnus
beaz. **A**stituit sup*e* re*u* su*u* sa, c*et* tu*u* riguit*u* sic, s*ed* dictum est la-
trap*e* die*u* tauri qui rapientes sa*u*, isti iugatur erat*e* constituti pro
totum regn*u* in diversis pribus ad missas colligendas.
Et iug*u* eos principes tres, maiores, s*ap*re*u* reg*e*, se*u*dit
Aet rex no*u* lustineret molestia duplice*n* de ea. Una quia
iam erat antiquus, **E**lia quia erat monach*e* nouus, et in
principio talui*e* solent aliq*uia* mag*is* rebellare, to*u* cura regit
ali*u* tradiderat et ip*e* posser*u* mag*is* vacare circa hostes
renuendos si insu*u*ceret.*

Danielis

secundo ponitur gradus comparatus honoris ipsius danielis, quia non solum satrapas superabat, sed etiam alios duos principes qui erant constituti cum eo super totum regnum, et visum est, et causa subditum.

f. **E**t uia spiritus dei id est virtus a deo data ad agnos scandū q̄ ageda sunt

s. **A**men. tenequida plior erat in eo, i. maior itēsue et exēsue,

b. **P**orro rex, h. pōnū gradus suplatū honoris quē rex voluit sibi exhibere p̄ emētū sine sapientia, quia rex voluit cū aijs duob̄ maliziis p̄pone re ut sic esset sus totū regnum imēdiate posse.

i. **T**u p̄cī (ipm̄, pes). **P**otis dicitur, q̄ eñō er p̄ daniel, h. p̄fir pōnū suū emulatiois et p̄te principū q̄ solet rīgere i curis magna tor, et q̄ inuidū ip̄ q̄ tu occasionē ē inoce tem, iō p̄to querunt occasionē ē danielē circa suū carnalē.

scđo circa ritū legalē. ibi. **I**icerūt ḡ, tertio circa temptū regale ibi. **U**nū ḡ illi. **I**n p̄ia pte d̄ sic. i. **U**i. i. ppter excellētū daniel que rex solebat pōnere oīb̄.

b. **P**rinicipes et satrapes mori a p̄cipib̄. **I** Querebāt et inue occida, et latere regi, et amouēdi ei a familiaritate regi, **N**ell'alt. **S** latere ipōnēdo danieli q̄ exilitate regis abiret fm̄ hebreos, vel a latere, i. ex rīore regi q̄ dominū ad lat̄ ei ipōnēdo danieli q̄ b̄ret familiaritatem suspectā cū ea. **M**ullāg cām ic. **F**q̄ p̄t eminētia virtus danieli, q̄ inter extraneos et emulos eius non potuit notari etiā d̄ligerēt p̄sideratib̄ de aliq̄ criminē certo nec i facio, qd̄ nota cū dr. **M**ullā cām, nec i signo qd̄ nota ibi.

n. **I**t suspicidē, suspicidē enī ē q̄i aliquis incipit dubitare de fām, et bonitate alicuius et ali q̄ leui signo.

o. **D**ixerūt ḡ, s̄ h̄ic querit scđo occasioēz ē danielē circa ritū legalē, h. est qd̄ dr. p. **M**ō inueniūt da, huic ali, occa, accusandi eū, erga regem.

q. **T**uis forte in legi dei sui, q̄ sciebat q̄ ip̄ magis vel

let facere ē edictū regi, ē ē mādatū dīne legis, nō cogi-

tauerūt q̄litter rex faceret aliqd̄ edictū qd̄ nō possit sua-

ri sine transgressione legis iudeoz, et sic capient danielē

mandato legis nō obēcentem, et hoc est qd̄ subditur.

r. **L**uc p̄in., et satra, surri, regi, surripe ē aliquē vīb̄ fal-

lere q̄i p̄modi sui gra. cū tū līt ē cū, et factū ē in p̄posi-

to, q̄ inducerūt eu ad faciēdū edictū p̄ cuius occasionē oc-

cidereb̄ daniel q̄ erat marie sibi utilis et fidelis, et ridebat

th̄ i p̄ia facie illud edictū esse, p̄ regis eritutate, et h. est qd̄

dic̄ hic.

s. **R**ex inētū viue, q. d. nos optam̄ la-

lūtū tua, et **M**ullā illi, om̄, p̄in., regi, tūl., p̄ bono statu-

regni seruādo.

v. **R**et decrep̄a, et erat et edictū, ad ē

ler firmar, irrenocabilis.

x. **R**et oīs q̄ petie, ali, pe, a q̄

euq̄ deo et ab hoī, h. dicūt et postea no posuit danielē

aliquo mō excusare. **y.** **U**sq̄ ad dies, exx, nisi a te rex, tū tp̄is ponūt et daniel nō posset euadere q̄i capeſ in oratione, q̄i in vno p̄uo tpe posset sic deū secrete orare q̄ alios lateret. **z.** **D**ittāf in lacū leonū, ad deuora dīt, q̄ p̄dēnat ad mortē illic p̄ciebanf. **h**oc enī edictū vī debaf facere ad firmatē regni et monat, chie, inq̄tū p̄ h̄ boīs inducerētur ad tātaz reuerētā et timorē regis, q̄ nō auderēt p̄tere ab alio etiā a do-
zio rex q̄ erat nouis monarcha p̄ sensit ne sc̄is eoy fraude. **g.** **I** in leccictus fecit as-
fuetus ad suggestioz aman, vī b̄ Dester, vī, i. uī, q̄ illi zelans p̄ pace regni sp̄ettauit fieri edictū de de-
stuctioē iudeop̄, tūl. h̄ iperrānt alius ede-
ctū fieri ne aliq̄ ac-
cederet ad regē infra exx, dies i h̄ simulās se zelare p̄ regis ma-
gnitudine, et cm̄ re-
uerētā null̄ auderet
ad eī accedere in tā-
to tēpe, s̄ h̄ faciebat
ne aliq̄ infra h̄ tps ad regē accedera q̄ li-
berationē, indeoxim

p̄terraret. **H**oc mō familiares principib̄ aliqui inducēt eos ad faciēdū aliq̄ statuta pessima sub specie q̄ zelat p̄ rege, cum tūl. altū intendant. **S**equent.

b. **I**tic itaq̄ rex et firma suā, q. d. libēter debes face-

re, q̄ est p̄ regis eritutate.

b. **I** Et scribe decrēti et non immutat, tē, q. d. qd̄ tot et tantor sapientū p̄ filio ordinatū est nō debet immutari per vocem viuus hominis.

c. **Q**d̄ statutū est a mediis et persis, ex hoc videf, q̄ enī erat regnū medoy et persarū, q̄ cyrus nepos dām̄ ei h̄ bo-

norū successor ut p̄dictū est.

d. **Q**d̄ cum daniel cōpes-
tūt, tē, ingressus est domū suā, et occulte oraret deū cas-

uens de periculo infideliū, ne tentarer deū etponens se

mōtis piculō sine cā si h̄ faceret in apto.

r. **E**t fenes-
tris ap̄is in cenaculo suo ē uīl, hoc b̄ exalt. **R**eg, vīb̄ vīb̄ dr. q̄ filii istū duci in captiuitatē debet orare versi-

facie ē uīl, et ex memoria rempli vīb̄ deus colebat oīo

ez̄ esset magis deuota et exaudibilis.

f. **T**ribu tp̄ib̄ in die, t. hora matutinali, q̄ longi manib̄ uidetū tūc bene

dicūt deū, t. hora sexta ante mōstionē. **E**xemplū h̄ tūc

tūc, vīb̄ dr. **A**scendit petrus in supiora domus ut ora-

ter circa horam sextā, t. hora veplū fm̄ q̄ d. **A**ctu. uī,

Petrus et Jobes ascenderūt in templū ad horā oratio-

nis nonam, q̄ accipit̄ circa tps resperatū, vīt̄ in ecclēsij

majorib̄, vīb̄ tunīc dicitur nonā.

g. **F**lectebat genua, q̄tū ad actū latrī erteriorem,

h. **A** dorabat, q̄tū ad actū intēnōrem,

i. **A**fficebat tē, s̄ peccata pp̄lū istū et sīca, q̄ oīo humiliat-

tis se nubes penetrat, ut habeat in Ecl. t. vī.

j. **U**nū ergo illi. **D**ic terro q̄runt occasioēz ē danielē

circa temptū regalem, h. est qd̄ dr. h̄ic. **U**nū ḡ illi curio-

sūs inquirentes, i. cum magna sollicitudine occultas vi-

as et per occultos modos.

Liber

I Inuenientur danielē contra regis edictum.

m Orante et obsecrātō q̄ sit p̄ inuocationē alicui⁹ rei sacre p̄ quā oīo fūr exaudibilis, vñ obsecratio q̄ si ob aliqd lacū de p̄fatio, sic cū dī. Per cūcēm et passionē tñ libera nos dñe, vñsua, et iō in oībus ofonib⁹ ecclē ad h̄ q̄ stant magi⁹ exaudibiles dī. Et dñm n̄t̄ bñm p̄pm r̄c, vbi ē in vocatio sc̄e trūnūt̄. Sequitur.

n Et accedē, inuidi exploratores.

o Locuti sunt regi sup edictō, hoc est de regis suā, firmā, et reuocabili prius facta, hoc faciūt̄ ne rex habeat libertādī viaz danielē, et hoc est qđ subdit̄.

p Rex nūqđ non cōstituit̄ ut oīo h̄ r̄c, et sic loquunt̄ r̄cito noīe danielē, et cū rex m̄derūt̄ geneſaliter, q̄ oīo trāsgredīs tñ mor̄te p̄tendit̄, nō pos̄it̄ postea exēcūt̄ danielē, quo m̄rio habito a rege, vñz in litt̄ra p̄p̄luerit̄ accusatiōnē suā dicentes.

q Daniel, ip̄m noīe

minant̄ noīe iudicē, et tacito noīe balthasar qđ erat nomē regū.

Addit̄ enī cōdi-

cōtione seruile h̄t̄ ma-

gis puocēt̄ regē, cum

subdit̄.

r Defi cap. iste nāq̄ debet esse h̄mūlis. s Mō-
tu, de le, tu, q̄ oīb̄ ē venētāda. t A de edictō tuo,
qđ p̄cūs est, q̄ illa lex erat posita sub p̄cepto, qđ st̄em⁹
p̄sit̄ transgrediēdo qđ pbant p̄ hoc qđ subdit̄. Sed tribs
tp̄b̄ p̄ diē orat̄ r̄c. v Qđ v̄bū. Nec est terita ps̄ p̄-
cipalis h̄a, vbi describīt̄ rigor, p̄dēnatiōis ex p̄te re-
gis, vbi tria notan̄, primū est malicia hostis ip̄pellentis
sc̄om ē mēstia hoīs in nōcēt̄ ibi. Tūc rex p̄cepit, p̄teri-
um est mēstia reḡ ip̄erat̄, ibi, t̄ abit̄ rex, līca primū
dic̄it̄ sic. Qđ v̄bū cū audissit̄ rex lac̄i, q̄ p̄cepit frā-
de cor, et nō audebat de plenitudine p̄tūs frangere, ledī-
cūt̄ ut p̄ncipio sue monarchie, q̄ reges de nouo creati
solēt̄ irate q̄ seruabūt̄ s̄uetudines regni, et iō si h̄ s̄ues
tudinē frāgeret̄ tale edictū iūm̄eret p̄tūs de seditione
q̄ de talib⁹ solēt̄ accidere, et iō alio m̄ conat̄ est rex das-
mēlē liberare, ppter qđ subdit̄. x t̄ p̄ danielē posuit
cor, et intelligēt̄, et conat̄. y Et liberaret̄ eū, inter p̄-
tando se edictū, et se m̄t̄pli⁹ excusando, et ls mod⁹ h̄ no-
exp̄imāt̄, t̄ intelligēt̄ h̄ q̄ in talib⁹ derūnūt̄ accusato-
res vñz ad occasum solis, et dī in līfa, et patet, sequitur,

z Līci aut illi, accusatores pessimi.

a Intelligēt̄ regē, q̄ s̄, vellet modis variis liberare
danielē. b Dixerūt, ad p̄trari argendo.

c Sc̄ito rex q̄ lex medop̄i ps̄atu r̄c, iō redūct̄ edictū

regis ad memoriam, q̄ ita erat exp̄essum q̄ nullo mo-
do poterat danielē ex usare q̄ feculēt̄ h̄t̄, nō enī pote-
rat excusare ex p̄te legis, q̄ et at firmara ureuocabilitet
et vilūm ē nec ex p̄te oratis, q̄ in ea sic dī. Mis h̄o qui
petierit t̄c, et sic in ea inclinat̄ danielē sic t̄ aīq̄, nec ex p̄te
orati, q̄ dī ibi. A qđ
q̄ deo et homine.

d Tūc rex p̄cepit,
hic describit̄ mēstia
hoīs in nōcēt̄, s̄, das-
mēlē, et hoc est qđ
dicit̄.

e Adduxerūt danielē
elem̄. Vides q̄ rex q̄
nō poterat liberare
danielē nisi, frāgen-
do decretū q̄ trāctio-
erat sibi p̄culo, et to-
ti corūt̄ rōne p̄dā, et
in rānḡ mun̄ in aluz
fm̄ elūmationē suā
elegit̄ eis tradere da-
mēle, et maxime quia
firmiter credobat q̄
dēs cū liberaret sic
audierat de trib⁹ los-
cīs suis liberans dā-
mēlo, et h̄t̄ qđ seq̄
tur p̄t̄.

f Deus tu quē co-
sp̄ ip̄e li, te, q̄ fm̄ qđ
dicit̄ gl̄, nō loquit̄ du-
bitatue s̄, affirmat̄
g Allatusq̄ ē lapis
en̄, magn̄, et ponde-
b̄. At posit̄ rosū,
est su, os la, ne aliq̄s
posset ingredi, q̄ ma-
gis tūmebat rex d̄ eru-
delitate hoīm h̄ das-
mēlē q̄ de ferocitate
leoni, et h̄t̄ qđ sub-
leoni.

i Om̄e obsignauit̄ rex t̄c, ne aliq̄s intraret sine dūr-
su se, tu, cui cū subdit̄. Ne qđ fieret h̄ danielē. l A
abit̄ rex. Hic ponit̄ mēstia regis et p̄dēnatiōe danielē
h̄t̄ qđ dī. l A dormiuit incenatus, t̄ abit̄ ad dormi-
endū, at q̄ nō do-miuit, vñ sequit̄. m A som, re, ab
eo t̄ ex trāstica, tū ex defectu cibū. n Tūc p̄t̄o, dīce
est q̄rta ps̄ p̄ncipalis vbi describīt̄ tenor liberationis
ex p̄te dei, vbi tria notan̄, innōcētia liberata, inuidia la-
cerata, ibi. Inbēte rege dei magnificētia p̄tīca ibi. Ode
var, līca primū dīc sic. n Tūc rex p̄t̄o dīlū, id est
sumo mane trāstacta illa nocte. o E olūrgēs rex festi-
ad la, leo, p̄rexit. Et magno enī desiderio liberādī danielē
rex q̄ p̄ noctē vigilauerat et dictū est, et iān mane nō
dormiuit, qđ tū solet esse remedī maritiū p̄ vigiliū nō
etis. p Appropinquansq̄ lacū da, vo, lachry, unda,
et affectū enī cordis lachymat̄ ē, qđ tū re ges solet caue-
re qđ s̄ p̄sit̄ maritū corā pp̄lo ne mīstere esse videant̄.
q Daniel ser, dei vi, h̄ dīc q̄tū ad dñm idolo, que
nō tūnūt̄. r Deus tuus t̄c, putasne va, libe, te, a, le, si
dīc h̄ dubitādo de dei potētia, sed vt cū danielē opīn-
one huāna illesus apparuerit iūstor, appēat indignatō
regis h̄ accusatores danielis, sequit̄. s De me m̄
s̄, At codicis orationū, q̄, d̄, natura feruatis leoni nō

Danielis

est mutata, sicut ab Angelo exhibita, quod patitur ex affectu sequenti in accusatores suos, et **Jubete autem** dicitur. **V** Adducti sunt viri illi qui accusantur, hoc erat iustus sum penitentia sollicitus quod magis hoc loqui inter eos, sicut erat in propheto. **E**t non puer, vix ad pauci lati, **T**unc dicitur quod accusatores duxerunt leones fuisse satrapos canibus, et daniel non tergessit, tunc rex iussit ut ipi darent carnes leonibus, quod cum vellent facere leones eos de corporis parturient aucti venient ad pauperum, et ex hoc parvum manifeste quod daniel ex sua iniuria fuerat liberatus.

V **L**uc dicitur, **I**lluc scripsit de magnificencia regni pacifici per regem Davidum, propter visionem misericordium, et proximitatem eius ex predictis in principio quarti capitulo, et in scripto primo, et docto altero expo nendo precessus emulatio nis describitur in libro, quod in emulio puto non tam ab initio ex hac secunda est elatio, ex hac enim mulatorum insidiario ad vitium istorum diei et hoc oia patet in libro. **A**d enadendum autem emulacionem exemplo danielis recurrendum est ad orationem. **I**n modo prandiis considerat quod daniel ingressus est domum in qua nota est slide ratio mortis, et abbat aperte fenestrarum in qua nota est attentio legis, in cenaculo, in qua nota est excessus repletatiois, inibus triplo, in qua nota est ordinatio spiritus. **S**icut erat genua, in qua nota est pessima oratio. **A**d istam sequitur liberatio eius in qua apparet egestas dei, et emuliorum pudore, in qua apparet di seueritas

Vno primo balthasar. **U**tra **a** posuit prophetam quinque visiones quod respiciunt spiritum patrum acuentum, **H**ic autem ponit alias, **v**, quod recipiunt eius aduentum secundum, **P**rima est de quatuor angelis modis, struosis, et de aduentu iudicis, et designat ultime tribulatiois totalem, precessum, sedea de pugna psalmi, et grecorum sub specie arietis, et hirci, quod designat eiusdem tribulatiois principale, scilicet, terciam de hebdomadis abbreviatis, vix ad mortem spiritus quod designat ciuidate tribulatiois solatiis, quod tepe psecutiois antequam maximum solatiu erit fidelibus de incognita pugna spiritu, quia de apparitione viri liberationis, post puli pugnacium, quod designat eiusdem tribulatiois terminum, quia de pugna spiritu et Victoria finali sub signo regis aquilonis et australi, et designat eiusdem tribulatiois triumphum. **P**artes enim patet in, **v**, capitulo, secundum per ordinem positum, **L**urca prima visione considerandum quod ea materialis est de quatuor regnis mundi principalibus fideles successive affligentibus, et de regno spiriti perfecte obreto in iudicio finali oia regno cetero. **L**aula finalis est pudentia et cautela, et futura tribulatio, quod minus ferunt tacula quod pudentia, et virtus, et fortia, et vix ad finem mundi peruersorum molestia est, et fideles pugnatur, et iustorum molestia tandem victoria et antequam molestia finaliter pugnatur, et spiritu militia eternali iterum regnatur. **M**agis efficiens principalis est spiritus sanctus alio desiderans, et deo

to infundens cognitionem regnum temporis et factorum. **D**aniel autem ea efficaces instrumentalis ista sub quadam breuitate de scribens, **C**ausa formalis in divisione existit, et dividitur in duas partes, quod prius promittit quedam praefatio respectu sequentium, sedo delicitus ipsa visione rabi. **V**idebam in visione mea,

Uera primi tria possuntur. **P**rimum est epis in qua ista visione facta est cum dicitur,

a **A**nno primo bal thasar, **E**t in piz etiam mel non posuit visiones secundum ordinem historie vel spiritis in qua factae sunt danieli, quod illa quod scripta sunt in ea procedenti fuerunt facta post istam visionem quod facta fuerunt subdario. **D**arius aures successit balthasar et visione est in fine, **v**, **c**, **R**ecedit huius ordinis est quod ista visione est pure prophetica et non ponit cum visionibus sequentibus quod sunt eiusdem ordinis.

Precedentes autem visiones vel scriptae historicæ sunt priori anno prophetice vel prius histotrice, **A**lia est vero secunda, pccdet enim prius ad spiritum aduenientium, et di

clara est, **i**, **c**, **a**, **b**, **c**, **d**, **e**, **f**, **g**, **h**, **i**, **j**, **k**, **l**, **m**, **n**, **o**, **p**, **q**, **r**, **s**, **t**, **u**, **v**, **w**, **x**, **y**, **z**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**, **aa**, **bb**, **cc**, **dd**, **ee**, **ff**, **gg**, **hh**, **ii**, **jj**, **kk**, **ll**, **mm**, **nn**, **oo**, **pp**, **qq**, **rr**, **ss**, **tt**, **uu**, **vv**, **ww**, **xx**, **yy**, **zz**

liber

Ascendebant, & oriebantur successione,
Divise inter se, i. monibz & legibz differentes
Primi, explicab hic vilio in circulatu, & dividit in q
tuor ptes fm qm regna, sed incipit ibi. **E**t ecce, hercua
ibi, post hec apsicieba, ita ibi, post hec prima igitur de
stia fecit regnum chal-
deoz, & maxime qm
ad regem eius nabu
m. **Q**uasi le (io d.
ena, ppter ferocitez
& luxuria qm in chalde
is rivebat, illeena em
inter destias est feroci
or, & maxime si cau
los mutnat, & semper
gestu coquunt.
Et alas habet aq
le, ala vna e abudan
ta & diuina qbo abi
dabit illis regnum, vni
supra signab p &
put aut eu, et s, dcm
est. **H**uius e peritura ar
mor, ppter exercitus
belloz, qbo nabu, de
belli, ut subiungant sibi regna multa. **I**stis dñabz alls, s,
peritura armoz & duntis terebat in altu p supbia intan
ta & faciebat se adorare sicut deo, vt vslu est, s, caq, ip
hoc de ipo scribit. **A**sa, xxiij. **S**upia astra celo pcedent, & hi
nulis ero altissimo. **D**icimus aut iste ale aqle, qd aquila e
rex antii q signat monarchia nabu. **O** Apliciebas
donec eamle vntale ei, qd qsi in funa vslus e nabu, qd
bet rapicbat duntis suis, sit poterit cing omo defec
ad tps. **p** **E** sublata e de terra, qd ab psobz delectus
est, vt dicunt est, s, q. **E**t sub pedes quasi ho sterit, qd
qd restitutus est ei sensu recognovit se hoitem fragilem
r. **E**cce ei dñat eis ei, i. cor humana, qd primum reputa
bat se quedam deu. **P**ot eriam b exponit de toto regno, Et
ale hui regnum, diuinitate & potentia chaldeoz. **A**late sunt
pcyti & darui, q subuentur sit babylone. Et qui hoile, it, qd
chaldei medos & psls subiecti facti sunt, qd nuc agnouer
se e boies fragiles, s. **E**t ecce alia bestia, h significatur
regnum medoz & psarli, id d.
t. **A**lis vslu, qd vsl
ei leone minor, vel magi prie loquendo minus crudel
lic illud regnum erga indeos fuit mir? respic pcedentiz
qd ps, qd cyrus captiuitate indeoz remulit, & tpls redi
ficare porp, ut h Adre, i. **E**t alia rore patur vslu, qd
vslus e potissimum ad labors & tbera, & pno tenus
cibo, ita qd magna pte anni nibil sumit, sic g se infan
gibles erant laboribz & insupables bellis, & adeo parci
victus, vt pene sicco pane virent nisi gna hospitiu vel
festi, vt p. **T**roglus pop, i. historiographus, v
Pec. qd illud regnum no venit qd ultim ad bellandu, vt
dicunt indeos. **H**istoria indeo dñe dñi qd cabiscos filius
Ari qd alio nomine e dicitur nabu, nusit holofernem ad debel
landu, filios isti, sed lla historiā no accipiunt indei nec vt
dicunt hz appennia vitatis, qd illo tpe erat ita subiecti in
dei psls qd no audiabant edificare tpls, sine licetia regi, et
tqd no est vslus qd auderent exercitu tanto resistere quem
bestia holofernes dux illius exercitus. **x** **E**t tres or
diabant in ore eius, i. tria regna simili similitute & tute psarli,
s, regnum chaldeoz, medoz, & psarli. **y** **E**t sic dicebant
cvi, cuius regi illius regnum assuero. **z** **S**urge & come
de carnis plimas, qd aman a soch eius suaserit regi as
lnero intersectio indeoz, vt p. **W**ester atq. Notandum
qd indeos magis louumfomba qd de alia scitur, qd mo

pter eos hec visio et alie prius ostendebant danieli. quia
tis plusio unius aman non habuit effectum. utq; Pest. vij.
io non de hic q; bestia coedent. sed q; suadebit ei coedere.
¶ Post hec aspiciebam et ecce alia. si bestia q; quam desi-
gnatur regnum alexandri et grecorum. ideo subdunt.

alas habet quasi auis q̄ttu
or super se. Et q̄tuor capita e
tant in bestia, et p̄tis data
est ei. Post hec aspiciebas
in visione noctis, et ecce be
stia quarta terribilis atq;,
mirabilis et fortis nimis.
Dentes ferreos habebat
magnos comedens atq; co
minuens et reliq pedibus su
is sculcans. Vissim aut
erat cetera bestijsq; viderā
si eā et habebat cornua decez

but corporis animosi
tas, largitas & industria tamen ex naturali ingenio deo ex studiis
dio armorum exercitio, q[uod]a fuerit excellenter in alexandri
dro, q[ui]stis autem quatuor alius que volabat ad victorias, propter
velocitatem debellandi aduersarios. **d** Et quatuor capi-
ta erant in belitia, q[uod]a alexander habuit quatuor successores
quo dominum suum fuit regis ei? Ptolomeus enim successit sibi in
egyptio, Seleucus in syria, Antigonus in asia, Philippus
in grecia. **e** Et p[ro]pterea data est ei, q[uod]d + victorie p[ro]dicte sunt
sunt facte utrum alexander, h[ab]et sibi data. Unde
legi in scola historiorum q[uod] c[on]tra alexander cogitaret sibi subiungere
orbem, ex his adhuc in macedonia deus sibi apparuit in
silentiudine summi sacerdotis in eorum iudeis pontificalibus
bus ornamentiis & sibi victoriam promisit. Propter q[uod] ale-
xander veniens terra ultra cum populis et obviateat summa
musa sacerdos pontificalibus iudicatus, alexander de equo
descendit & cum q[uod]a sibi apparuerat adorans in hoie, q[uod]
eius silentium gerebat, et ideo civitati p[re]cepit.

Post hec. **D**ic describit regnū q̄rā lēz romanis. **R**editur in duas p̄es, q̄rā primo describit foret in domo huīus regni. scđo os̄dit et p̄ oīu antip̄i ibi. **C**onsiderab̄e: m̄ia. **A**lterā p̄mū s̄iderandū p̄q̄ bestia quartā p̄ noīat p̄p̄io noīe sicut alie p̄cedētes. q̄rā nō habuit aliqd̄ p̄p̄iu nomē aliquiū bestie p̄q̄d̄ possit ferocitatē huius regni designare. p̄pter q̄d̄ in glosis hebraicis dō regnū rōmanū neq̄. **H**e leuita huius regni contra fideles p̄t̄ mas- m̄feste in p̄secutione martirū t̄ in occisiōe p̄cipior̄ apostoloz petri & pauli. **A**nd hoc est q̄d̄ dicitur.

g *Bestia quarta, i. angeli romanis.* **b** *Lemnibus, ppter crudelitatem predicant.* **i** *Hirabilis, ppter sua nam sapientiam qd vigebat illi romanis int̄q p eam deus cerunt orbem magis qd fortitudine.* **l** *A foris nimis, ppter potentiam.* **l** *Dentes fer, ha, magnos, qd sicut ferrum domat oia, ita regnum romanum de manu omnia alia regni, sicut, s. dicta est, c. q. in comedens atque communiens aliquos occidendo.* **n** *A reliqua pedibus suis sculcans, ceteros tributo subficiendo.*

o *Diffimilis antem erat ceteris bestiis, qd potestatem et ferocitatem precedentium regnum mulierum excellit.*

p *A habebat cornua, x. i. decē reges, siē enī in cornib⁹ est defensio aīalū, ita reges debet defendere poplē sibi subiectum.* *Cōsiderandū autē ex isti etiā traxa non intelligi cōsiderandū autē ex isti etiā traxa non intelligi*

Danielis

hic p successionē r̄ni post alterū. s̄ intelligunt reges simul existentes. vt ptz. i. eo. ca. h̄ expositiōē ageli loquētis cū danielle. qz futuri ē q romanū iperū diuidat in regna s̄l exīta īmītē tpe antīpī. vt b̄ apocal. xxi. qz considerabā cornua. b̄ describit aduēt' antīpī et p̄dict̄ regib̄ orūndi.

i diuidit i duas par-

tes qz p̄io facit qd̄

s̄cōd̄ descri-

bit aduētū i p̄i adiu-

diciū omniē p̄tām-

terenā auferet. ibi.

Aspiciebam donec

throni. Circa pumū

qz considerabā sic.

bā cornua. i. diligent

ituebar. L. reges p̄di-

Et ecce cor. cōs.

nu aliud parvū or-

tū de medio eorū

id ē antīpī qz erit re-

p̄i respectu illoꝝ p̄du-

cōr̄ qz erit bō purus

z p̄anū qz ad p̄tā-

re i principio s̄l po-

stea crescit dyaboli

aduitor.

s. Et tria d̄ cor. p̄i.

eūl. sunt i fa. e. qz

rex aphrice egypti et

ethiopie subiūcent i primis antīpō. p̄ ista ptz falsitas

porphyrī exponētis b̄ de antiocho epiphanē. qz nō fu-

it decim⁹ ab aleadro magno. ne inuenit p̄ tres reges

occiderit. z. vñ. alios sibi subiecēt. vt hic d̄. gr̄ē be-

sha q̄ta ab agelo d̄ regnū quartū. vt b̄ ptz. i. eo. ca. re-

gnū aut quartū ab holbo d̄ eē romanū regnū qz nō fu-

ir antiochus. sed d̄ regno grecor. t. Et ecce oculi ei?

qz hole i cornu iſo. q. d. z antīpō faciat tāta mirabili-

ta vt ab aliqd̄ credat de. t̄ si erit bō pur. t. Et os

loquēs ingētia. qz puniēdo z minādo multos decipi

et. t̄ de multis lactabit se qz facere nō pōt.

v Aspicie-

bā. b̄ ponit aduētū p̄pi ad iudiciū aduēmēt. t̄ regnū an-

tuīpī z terēt. t̄ diuidit i duas p̄tes. qz p̄io ponit eiusdē

iudiciale p̄sidētia rōne deitatis. sc̄do ei? trūphal victo-

ria et pte b̄ianitas. ibi. Aspiciebā ḡ i visione noctis

In pia iḡ pte d̄ sic.

v Aspiciebā. i. considerabā illud

cornu pūlū qz significat antīpō. x. Donec thro-

nī positi sunt. dicit throni in plurali. qz nō solū p̄ps iudicabū. s̄l apli. vñ pfecti ei assūtēt i iudicio sup thronos

sedēdo. y. Et antiquus d̄terū sedit b̄ dicit q̄tū ad iu-

dice p̄cipiale qz d̄r̄ antiqu⁹ p̄pter eternitatē. z. Vesti-

mētēt ei? cādīdū qz nu.

In b̄ notaſ excellētia deitans

qz est lux in accessibil. qz cadoꝝ inter alios colores p̄l. b̄

a. Capilli capiū ei? qz lana mūda. b̄ d̄r̄ p̄ter (de luce.

maturitatē iudicātis. qz s̄nia dei nō ē festina s̄l mature

plata. b̄ Thron? ei? flāma ignis tc. b̄ d̄r̄ p̄pter selū

veritatē. iste d̄tinōes p̄dīcte debēt eē in vero iudice.

c. Fluīns igneus rapidusqz. p̄ b̄ delignaf pena infi-

naliis trahēs petōres in īfernū. d. Ereditabā a fa-

cie ei? qz tollef impius ne videat faciēt dei. e. Milia

miliū tc. Ecce duplex angelorū officiū. s. angelorū militans

nū nobis ex dei ordinatioe. cū d̄. P̄strabāt ei. Et offi-

cū angelorū assūtētū qz vacat z replatiōt diuine cū sub-

6. Et decies milies cētēna milia assūtēbat ei. Et (dif-

notādū qz b̄ ponit nūr̄ determinat) p̄ indeterminato

qz angelūs sunt i maxio nūero nobis indeterminato. vi

dem em̄ sensibilitē qz corpora celestia qz in cōpabilitē excedit elemēta. qz r̄na stella visu notabilis i firmamēto maior ē tota terra. s̄l liḡ angeli videant sic le habet te respectu hoīm sicut corpora celestia respectu elemētōz t̄ nec angeli possint excedere hoīes in continua quāta.

te ideo ex b̄ arguunt sancti et doctores. qz excedit eos quasi in cōpabilitē in name rotitate.

b̄ Iudiciū sedit et libri aperti sūt. libri cōscientiarū. qz oscia cūnūlibet patēbit oībus. vt s̄nia iudicis apparet omnib⁹ res. et. Humiliter liber vite aperte qz tenebītur in manu dei. et lib̄er mortis qz tenebīt in manu accusatoris i. Aspiciebā. i. Asiderabā qz s̄nia daref de bestia. s. d̄ regno anti xp̄il. qui vt visum est quodāmō p̄mit ad quartū regnū.

b̄ Propter vocē s̄t monū grādiū tc. i. p̄pter blasphemias ab

antīpō platas cōtra deum. l. Et vidi qm̄ interficta esset bestia. qz interficiet antīpō virtute dei fm̄ qz dicit apls. ii. ad Thess. ii. que dīs ielus interficiet spiritu oīs sui tc. m. Corpis ei? i. hoīes mali qz sunt corpus antīpō. sicut p̄ps est caput oīm bonoz. n. Cradituz esset ad coburēdū igni. s. īfernali. o. Aliaz qz beſtia ablata esset p̄tā. i. vidi. s. qz oīs p̄tā tūc cessabat p̄. Et tpa vite zstituta essent eis. a deo p̄ordinātē. q. Uſq; ad tps. t̄ tēpus. t̄ q̄dīu durabit p̄secutio bonoī a malis. t̄ p̄ primū p̄ps intelligit p̄secutio qz fuitante primū xp̄i aduentū. p̄scōm tps p̄secutio fidelū vſq; ad aduentū xp̄i secūdū. ad iudiciū. Et fm̄ aliquos b̄ est reſerēdū ad tps p̄secutio antīpō. Et prima expositio meior videt. qz p̄secutio antīpō durabit p̄ tps. t̄ tpa. t̄ diuidiū tps. et b̄. i. m. ca. v Aspiciebā. Illic describitur triumphalis victoria q̄tū ad eī humanitatē. t̄ b̄ ē qz dicit Aspiciebā. i. considerabā cui p̄tā ablata ab antīpō s. Et ecce cū nūbūs celi. sicut em̄ p̄ps ascēt (daretur. dit in celūfm̄ humanitatē obsequio nūbū. ita etiā renit ad iudiciū. vt habeat actū primo. vbi dicit. Illic p̄ps qui assūptus est a robis sic venit. t̄. Quasi filius hominis. d̄r̄ quasi. qz nō solū est filius sed plus. qz est filius dei. t̄ b̄ est quod subdit.

v. Et vſq; ad antiquū diez p̄uenit. i. ad exilitatē dei p̄tris in ena diuina essentiat. x. Et i. spectu ei? obtulet cū. angeli. s. qui in iudicio erit eī obsequētes.

y. Et dedūt eī p̄tā. qz tūc erit subiecta plene ipsi xp̄o

vt habeat ad Hebrewos. ii. Et nota qz hic dicit potestatem

sc̄ coēcēdi incīpti se extendit ad p̄nitionē malor̄.

a. Et regnū. inq̄tū. xp̄ie respicit salutē elector. Rer̄ em̄

xp̄ie dīct̄ qui p̄sider ad bonū subditoy.

z. Et bonorem. slatīe que subī impendetur nō solū abelectis sed etiam a damnatis. fm̄ quod dicit apostolus ad Phil. i. In nomine ihu omne genu fleiat celestiū terrestriū. et īfernō sequit.

b̄. P̄tā eius p̄tā eterna que non auferet. t̄. qz regnū

Liber

cuius nō est finis et d: **u.i.** Et p̄z et illis falsitas pos-
p̄t̄ exponens b̄ de iuda, machabeo et fratrib⁹, q̄
oēs ip̄lī et lingue nō fuerūt̄ eis et hic d: s̄z solūm̄ p̄a-
ci de iudaico ip̄lī et lingua hebraica, nec regnū eorū fuit
eternū s̄ fuit ablatū p̄ herodē aschololutā. **T**ē iudas
nō venit i nubilo et
hic d: nō ista s̄ p̄st̄
exponi nisi de ip̄o.
c **D**ormit̄. **H** poni-
tu visionis interpr-
etatio, et primo in ge-
nerali, scđo in spāli
q̄d ad regnum ip̄o
ibi. Postaz hoc volui
dic̄t̄ ḡ primo sic da-
niel.

c **D**ormit̄ sp̄us me-
us ic̄, ppter mala q̄
videbat fieri in futu-
rum, et ppter blasphemias p̄ dei, et ppter i-
solita visione sequit̄
d **A**ccessi ad vnuz
de assūtentio sibian-
geliis q̄ assūtebat in-
dici. Iste tñ accessus
fuit i imaginaria vi-
e. **H** q̄m̄ oratione,
bestie ic̄, surget suc-
cessione, s̄c p̄z et p̄di-
f **D**iscipul̄ c̄ns,
autē regnū post illa
quatuor regna.

g **D**anci de p̄litis
lumi, et b̄ erit in iudic-
cio finali, q̄r̄ tñ cui
ip̄o regnabit̄ illi qui
mo. ppter ip̄m̄ op̄as
h **E**t obane mun-
dum, vñq̄ in se, sclo-
rū, et eternaliter, ubi
en̄ istud nōm̄ secu-
lū sic duplicat̄, intel-
ligit̄ eternitas, ut s̄.
dictū est.

i **P**ost b̄ h̄c poni-
tur interpretationis
in spāli.

j **F**aciebat bellū adūl-
tu et parvulo cor-
nu ei, et p̄z sua et his q̄
dicta sunt de q̄to regno esq̄
ibi. **k** **E**t de cornu illo, i antip̄o. **l** **O**d habebat
oculos, qd̄ signat̄ ei nūm̄ alium, **m** **F**os loquēs
grādīa, et blasphemias p̄ dei, **n** **E**t mai⁹ erat ceteris
q̄r̄ regnū, nūm̄ p̄t̄ maximū s̄m̄ exēstōne, **l** sit parvū
fundationē. **o** **A**spiciebā, et considerabā, p̄ **q** **E**c-
ce cornu, i antip̄o. **q** **F**aciebat bellū aduersus san-
ctos et q̄r̄t̄ erit maxima p̄secutō sanctos.

r **H**onec venit antiqu⁹ dierū, q̄ ante adūlū iudicis
interpretatio, **s** **E**t iudicis dedit sanctis excel-
sū, et iudicis dedit eos p̄ op̄sōres eorū s̄m̄ q̄r̄ dī
Sap̄. **v** **S**tabat iusti in magna obstantia aduersus eos q̄
se angustauerūt̄, vel q̄ p̄feci ei ip̄o iudicabūt̄.

t **E**t p̄s adue. i. iudicis finalis. **v** **E**t regnū obri-
sancti, et p̄t̄ eōs q̄ ip̄os affixerūt̄. **x** **E**t sic aut̄ si-
angello q̄loquebat danieli. **y** **B**esta quarta regnū
quarū enī, regnū romanū et p̄dictis ē, qd̄ aut̄ sequit̄

supra expositiū ē vñq̄ ibi. **z** **P**orto cor. x, ip̄ius re-
te, et p̄t̄, simul regnates iūmēt̄ tpe antip̄i q̄ sibidū
uidet̄ regnū romanū. **a** **E**t alius cōsulger post eos
sc̄z antieps qd̄ sequit̄ p̄z et p̄dictis vñq̄ ibi.

b **E**t putabat q̄ possit mutare tpa, et cursum et modis

vinclū. **b** Ex nūma

et lūpbia p̄cedit.

c **E**t leges a deo da-
tas, q̄ cultū dei auſe-
ret p̄ posse suo, et si-
bi illi cultū vñp̄sa-
bit̄ osides se rāq̄ sic
de et dicit apl̄ q̄, ad L̄b̄ef. q̄. sequit̄.

d **V**ñq̄ ad tps tē
pora et dimidiū tps
id est regnū ad tres an-
nos et dimidiū, q̄ rā
tū durabū p̄secutō

e **E**t in antip̄i,
diciū sedebit, et d: i.
sūia auferat malorū
potētia, et d: u. Ita.

f **R**egnū aut̄ tē, sub-
ter oē celū det p̄lo
sanctorū q̄r̄ qd̄ tē
dū infa ambitū celū
vñm̄ sc̄z emp̄ta da-
bit̄ sanctū, q̄r̄ ceder
totū ad glorū eoz et
exverbis suis p̄z q̄
loquit̄ daniel no m̄
de regno terreno sed
etā de celesti.

g **H**ucusq̄ finis b̄
bi ageli loquēt̄ euz
danieli, et docent̄ eis
de p̄dica vñlōne, se
h **E**go daniel mltū cogi-
tatioib⁹ meis p̄t̄urbar̄ et
facies mea mutata ē i me
ip̄bū at̄ i cordū meo p̄t̄uayi

i **E**t facies mea mu-
tata est in me, q̄r̄ eo
rehemēt̄ cogitatio
ne et abstractōe a co-
poris sensib⁹ multū
imitat̄ boīe vultus,

l **V**erbū ast in corde meo cōseruatiū, vñq̄ ad debitu
ips⁹ descriptionis et dēnūciatiōis, vel aliter. **C**ōseruatiū
id ē memoriter tenui sic rem dignā mēoria. **H**ora et ex-
ponēdo possim⁹ dicere, q̄r̄ p̄m̄a bestia significat̄ levi-
tā tēp̄anorū. sc̄da p̄ficiā hereticorū, tertia fraudulentia si-
mulator, q̄r̄ta maliciā emulatōr. **P**rima h̄z co-p̄pus leo-
nis in quo denōrāt̄ crudelitas p̄cipiū q̄ ē efficacissima
ad male agendū habet aut̄ duas alas, s̄ nobilitate ges-
tētēt̄ ap̄tēt̄ regimēt̄, nec enī duo maxima sup̄portāt̄
crudelitatē sed si ale iste auferat̄. **T**rat sup̄ pedes suos
sicut boī, fit human⁹ q̄ ante erat crudelis et dura. Et
eos eius daf̄ ei, p̄ recognitionē sui et dilectionē dei, sed a
bestia est vñs qui habet debile caput q̄r̄ hereticī bestie
debile fundamentum. **E**t in parte stetit, q̄r̄ p̄ficiunt̄ ab
ecclia. **T**res ordines, dentū in ore eius, q̄r̄ tribū modis
se munūt̄ hereticī, s̄ p̄ autoritatis canonicas male in-
tellectas p̄t̄ones sophisticas, p̄t̄ones vere scientie ma-

Danielis

le tamen applicatas. **P**ropter hoc dicit Apoca. tri. **D**e
o e pseudo iphe pcedebat tres spūs mīchi in modū ra-
nari. **C**ertia bestia est pardus. qui ē tot vari. ita simu-
latores sunt vari corde ybo & facio. et decipiunt q̄cunq̄
mō. **Q**uartuor capita bestie sunt q̄trūq̄ntēdēs male-
sc̄. vanitas supbie voluptas lascivie. cupiditas auaricie.
libertas insolētē. **A**ntentatio enī assegnā ista v̄ aliqd
istor pcedit cōter fraudulētia simulatoroz. **Q**uartuor au-
tez ale q̄b̄ nūnūf̄ oseq̄ pdicta sunt amicicia fieri v̄ pri-
ties. bñficiēta largiēs. appartenia meties. **S**icutitatē ap-
plaudētia blādiēs. **S**uppozoz. **Q**uartta bestia inominabi-
lis & terribilis zunes in se oēm ferocitatiē aliaz bestiarū
est. q̄ malitia emulatoroz p̄tinet in se maliciā pdictoz v̄
tior. habet enim emulatoroz feueriā tyranoz. lo d̄ terribilis.
p̄fidiam hereticoz. lo mirabilis. fallaciā simulatoroz. ido-
ratis. **D**elicib⁹ enī p̄ h̄q scit dentib⁹ votare. pedib⁹ co-
culcate. combib⁹ pugnare. **P**er dētes intelliges seducto-
res. p̄ pedes lectorates. p̄ cornua tractores ad alios at-
trabendū & seducendū. haber cornua. r. q̄ decēsunt mo-
di detractiois. **S**eptē eoz diaboli subhc̄iatur. tres vero
destrun̄t seu 2muniūtūs. prūm⁹ modus detractiois ē in
absentiā destrahere. scđus malū fr̄is inq̄rere. certi in q̄si-
ti dūlgare. q̄tus nūrūb⁹ despicer. q̄tus bonū denigra-
re. sextus innocētē decipe. septim⁹ deceptu acculare. **T**ri
tres modi detractiois residui ostn̄ destruuntur. **P**rimus
est p̄scia sui. scđus amicicia. primi. terni reuerentia plati.
Esi ei emulator detrahit dīc f̄le & p̄scia eū incitat ad ta-
lia dēm. vel q̄ diligite ei q̄ue accusat. vel q̄ sc̄ faceret p̄ re-
verentia plati si talia raceret. cū tñ dicit sola voluntate
detrahendū & nō ppter aliqd istor̄ trium.

**In cap. vii. Danielis, vbi dicitur in poshl. Ecce quattuor
venit celi pugnabant.** **Auditio.**

¶ Tercia declaratiōem rūsiōis q̄ttuor b.

c
co pte. **S**icut & visione statue de q. s.c. t. agit ob
stutatio hebreice infidelitatis mltā qrit subterfu
gia, vt veritas occultef. & ideo licet postul. sufficienter ex
posuit iuxta catholicā vitatē, tūt. vt i pugnatiōes aliorūz
aduersantū pter **R**a. sa. de q solo facit mentionē postul.
enacuenit, & catholicā vitas mag. elucescat, sequētē mo-
ueo in hac materia qdēm sc̄z vtrā in ordine regno dani
el in pdictz, ca. s. q. t. v. t. reuelatoz regnū xpi seu ecclie sit
vnū. Et pio arguit q nō. **M**ā vnū regnū a danièle tradi-
tū debebat pterere seu diminuere regnū chaldeoz & alia
tria regna sibi succedita. vñz **D**af. h. vbi erpste h̄. q las-
pis abscisus sine manibz qd̄ ē qntū regnū hébat 2minut
ere testa. ferri. es. argenti. & aux. q. fc̄at regna pcurrentia
qntū regnū. s̄ stat q regnū ecclie si 2minut regnū chal-
deoz qd̄. p aux. fc̄at. cū iā p magnū tps aīt oītū regnū ec-
clie fuerat destrictū p medos. q regnū ecclie nō est reg-
nū enī in ordine pdictoz. **P**reterea in hac numeratōe
regnōz principalū mūdi pteri vñz vt vt regnū sarace-
nor tanq; vnū de magnis. **E**s̄ enī magnis in extensōne
q; occupat fere totā ap̄hrica. & magna p̄te asie. & alijs p-
nicias europe. **S**icut ē magnū in duratiōe cū jā fluerunt
circiter. dccc. anni a suo initio qd̄ excedit tps duratois re-
gnū medoz & grecoz pdictoz & vltra. **S**icut ē magnū i pse-
cutoe fideliū vt sal̄ est notū. vñ fin qldā figurat in vili-
one statue p tybias ferreas. & in visione bestiar̄ p qrtam
bestiā q p regnū xpi ē occidēda. s̄ regnū xpi seu ecclie d̄ q
agil nūq; 2minut seu pteri vñz regnū ferrea. seu h̄ac qz
bestiā vt notū ē regnū xpi nō ē quintū de q daniel
loqui. **P**reterea fin oēs expōsitorēs tā catholicōs qz he-
breos regnū grecoz ē terrū. s̄ regnū grecoz & romanorū
vident̄ eīe vnū regnū. nā romani sunt filii īmediate gre-
cie. vñz **D**af. x. vbi ppter filius iauan q sonat grecia i he-
breo. cechū notiant qui sunt romiani i cāde hebreica lūn.

Liber

plicis a tota republica mundi, licet forte in aliquibus regionibus aliqua eius vestigia remaneant de quibus non est metrio facienda, q[uod] ut sit p[ro]bus, q[uod] modicu[m] est p[er] nibilo reputari. De isto igit[ur] adiectu xpi, s. primo et ei effectu arcu ydolatria agit in prima visione predicta, xpi q[uod] tuor regna predicta q[uod] regnum q[uod] est xpi figurant p[er] statua, nam statua coeter significat ydolatria, put etiam hebrei sentiunt, simulacra etiam demonum coeter statuas ydolatrias colebant, ut p[ro]p[ter]a s. xvi. iij. de statua qua fecit nazarens, et q[uod] oia regna mundi ante aduentum xpi primum licet inter se multu[m] differebant, tamen in b[ea]titudine regnorum cultu deo debitu creaturis ipse debat idcirco propter designationem oia regna principalia in unica statua ydolatria designata, p[er] statu[m] eent d[icitu]r diversis materialibus, sicut in ipsa regna inter se erat diversa in varietate ydolatriz et alijs. In secunda visione agit q[uod] regno xpi, put in secundo suo aquilu patris et filio, de q[uod] ad loco xv, H[ab]e[re]ndis finis cui tradidit regnum deo et patri cui evanescuerit oem principatu et praetate et virtute, cu[m] q[uod] etiam sancti regnabunt, put in vij. capitulo. Magnitude regni dei ipso factio[n]e. De isto igit[ur] adiectu xpi, s. secunda thomoi sicut in secunda visione circa mundanam portatem regni p[er] auferendam agit in secunda visione i q[uod] quartuor regna predicta seu peccatoria p[er]uenienter figurant p[er] variag bestias feroces, designates variag ferocitate tyrannica ipso regno, put expositores coeter tradidit, predictis etiam sonor q[uod] quatuor regnis in prima visione p[er] lapide absoluus, sine manu p[er] delictum, q[uod] denotat naturitate xpi fm carne non ex virili semine, p[er] ducem, put coeter tradidit, in secunda visione q[uod] regnum p[er] filium bovis in nubibus thomoi veniente designat, q[uod] propter p[er]tinet ad ducentum secundum iuxta illud Acti. i. Ne admodum videlicet eu[m] ente in celo ac, Et notandum q[uod] sicut prima bestia fm ingratis butiorum incipit in secunda etate, s. a sarcophago abano abrave, et forte meli, vi q[uod] q[ui]dā dicit a nemiroth q[uod] fuit primus oppisor homini, et primo regnauit in babyloniam seu chaldea, et h[ab]et. B[ea]t. x. q[uod] q[ui]dā p[er] annos tyranica dominata est p[er] assyrios et alios reges ad nabuchodonosorem p[er] interualla habuit m[on]tas interpolatioc[n]es, sic quarta bestia p[er]tinet tota tyranica praetate et mundana incipiendo a regno romanorum regis ad finem mundi, seu regis ad secundum aduentum xpi, put p[ro]p[ter]a in l[ib]ro xii. Ad prius regis dicendum q[uod] regnum xpi seu ecclie non communit regnum grecorum seu platonis et thomoi q[ui]stiu[m] ad eorum mundanam praele[gi]t, mihi ut in oia regna mundana q[ui]stiu[m] ad cultu[m] ydolatria put diuulgata fidei in orbe p[er] discipulos ei[us] et eorum successores, evanescuta est cultura demonum a toto sere mundo, et dictu[m] est, et p[er] p[re]cuciente lapide absoluus sine manu, s. absoluus potestia statua, et ydolatria ipsam communit tam antiquam, s. chaldeorum q[uod] alias succedentes, et dictu[m] est. Regnum enim romanorum, et dictu[m] est q[uod] est quartu[m] oia simula[ctio]nem coelebat, et p[ro]p[ter]a in eo q[uod] legit de phano pantheon et sic tota statua, et ydolatria erat in sua integritate cum p[er]fusa fuit p[er] lapide absolu[m] sine manu. Et secundum dictu[m] et regnum saracenos licet sit magnu[m] et potes, non tamen de eo fieri debuit aliquo metrio in prima visione, cum ante primis aduentu[m] et diuulgatione sue fidei non fuerat ortu[m], et est manifestum. Nec etiam in secunda visione debet de ipso regno metrio fieri p[er] se tamen de uno q[uod] tuor regnum predictorum principaliu[m], nam q[ui]libet eorum sequentur ad totum orbem, sic et quolibet predictorum q[uod] tuor in sua valitudine existente, non erat aliud regnum q[uod] sibi resistere valeret, Regnum vero saracenos n[on]q[ue] ad tam potestia deuenire q[uod] sibi resistere, non valeret alius maiori potestate vel salte eq[ui]lis, et non d[icitu]r inter monarchias p[er]putari, posset tamen secunda gressione intelligi seu significari p[er] aliquo co[n]tra q[ui]ette bestie, q[uod]

Danielis

regni, ut recte intelligenti. Differentia etiam inter regnum
romano et ecclesiastico est eundem per persecutioem tyrannicas
romanoq[ue] exercuerunt in eccl[esi]a seu in martirio Christi fe-
rocissime a tempore Ieronimi usq[ue] ad auersionem Constantini.
Ad illud autem quod de Constantino et per expulsione fecit veni-
re getes ad fidem Christi et filii et fidelium, prout enim prius in his
scriptis sua, ubi sic legitur. Constantinus inuitans populos ad suum
de Christi in p[ro]fessio[n]e romani, et senatoris ista publice
dicit sequitur. In mea diuina et humana fructu h[ab]ebet
et humana fructu coacta sunt, d[omi]na aut voluntaria. de enim
quod guerra mere coit, et sincero affectu ab ho[mo]nibus affectu
spontaneo de Christi esse cultura, sit ergo obvios, non necessitate
coactus sed suo iudicio liberos posse fieri Christianos. Neque
oia multa s[ecundu]m ex gestis b[ea]t[is]. Silvestri et aliorum augetis by-
stomis recorditer traditur ex quod potius elucidat vita ca-
tholica, cum Christus qui in sua conceptione et nativitate fuit lapis
abscessus sine manbo, sicut sine manbo posuit statuam s[ecundu]m.
idolatria, nam absq[ue] praeceps humana seu ipsius cesare posuit
lepros. Et per passionem et sanationem miraculosa tota statua
idolatrie fuit vere virtualiter disrupta proprie[te]te cesare, ut
oia phana idoloy destrueretur et in veris historijs patet.
Quae quidem destruacio resq[ue] in hodiernu[m] die durat, non cesar-
is virtute cum etiam in locis non obediens cesari remanet
imobile, sed potius d[omi]na virtute sed p[ro]ordinatione in aduentu
patris filii sui et eius fidei divulgata. Si autem neges ab initio
delib[er]o origines miracula in pueris Constantini, videt enim
Augustinus quod adhuc manus miraculosa esset si ramazuma mura
etiam et generalis et duratura seu diuturna circa cultu[um] ido-
logy origines nullo supu[m]entem miraculo evidenti. Ad quatuor
domini quod ueritatem quia suscitata fuit regnum Christi et ecclesie, superpos-
ita essent tria regna prima ergo ad praeceps mundanam, non tamen
quod ad cultu[m] idoloy, idolatria enim remanebat in vigore suo
in gloriosa gente, etiam destruens principatu[m] regiorum, pri-
ut dictu[m] est. Et quod Daniel in illa visione de statua habuit
spalem respectu ad destruacionem idolatrie per aduentum Christi
primum et divulgationem eius fidei, loquitur. In die regno
eius uerbi, quod existib[us] quatuor predicti quod ad idolatriam, et de ro-
manis quod oia idola ceteras nationes colebant, suscitabundis
regnum celeste quod tota fere idolatria in republica destru-
bit. Ad se tu domini quod bene sum est quod inicium regni ecclesie
sunt humile imo et totius ecclesie fundamento in humi-
litate consistit, dicente Christo. **H**abas. xi. c. 1. Viscite a me quod mi-
tia sum et. Et nunc efficiamus in multis quibus ille tecum datur,
per te. ca. 3; hoc est enim de principalibus signis regni Christi
primum, et sa. liiij. loquens de Christo ad Iacob ait. Et ascendet
scilicet regnus cora eo. Et ibide[m] secundum est de respectu et nos
missum virorum in quo loco et in aliis quod plurius satis primo
stratur humilitas Christi primum. Sed in hoc quod dicit de re-
gio ecclesie quod derivat a regno Romano, vel in eo fida-
tur, proponitur similitudinem, et ex dictis patrum, unum inter ista
duo regna scilicet ecclesie et Romani imperii est tanta distinc-
tio sicut celum a terra differt in latitudine. Et iam dicitur est.
Hoc enim prius ecclesie est mere spuma tangit et laui-
bus regni celesti fundata. **H**abas vero Romani imperij est me-
re spuma, et manifestum est, et posito quod regnum ecclesie alii
quod dominum spale a Romano impio suscepserit ex hoc non
suscepit ecclesia aliquod augmentum essentialium in sua parte
sed potius quoddam adiacet et accidentale, quod potest adesse et
abesse propter subiecti corruptionem. Ita enim erat vero Moses
marcha in regno ecclesie electus vel Clemens quod nullam habe-
bat prius saltem in executione, sicut Silvester vel eius success-
ores quod patrimonium ecclesie spale integre possederent.
In hoc autem quod docuit ab hebreis de Christo, et locutus est con-
tra deum inquit pluralitate in diuinis, sicut et diuinitatem in sancto ipso, et etiam quod locutus est in legi inquit docuit
multa contra pharisaicam doctrinam praesupponit falsum

et errorem sequendo obstinationem sine cœpitatis circa
cognitionem veri Christi, sed de hoc non est hic discutiendum.
Sed deo procedente forte in alio tractatu videbis. **R**eplica.

In Danielis circa visionem statue ca. q. et situor be-
stiarum ca. vii. burg. ostendat postul. expositionem, et
addit vnuis quoniam determinatorem per quam vult
ostendere regnum Christi et ecclesie esse quoniam post quatuor hic se-
gnata. Et vnu de fundamentis illius determinatio[n]is est
quod per primum Christi adventum statua est et minuta, et idolatria
penitus destruenda, quod etsi in quibusdam modis privo remanet
sicut modicum hoc per nihil reputari possit. Sed tunc
quod vbi burg. per fidem fauore disputat, fidem ledat, nam inde
supposito dicto burg. principio potest formare tale argu-
menta contra fidem Christi suo errore. In aquatenus messie de cessatione
idolatria sumptus vel per maximam sui prece, sed hoc hodie
non vider facili, agitur messias nondum venit sed est expectata
duo quod est formalis error iudeorum, maior huic argumento
est burg. minor patrum. Nam hodie asia aperta et per eum
persecutio idolis, immo et hi qui Christiani dicuntur sine cultu
idolorum non sunt in europa, nam servunt vestris eburies
tati, fornicationi et auaricie per evictis nationibus, que omnia
sum apud eum ad Ephes. v. et Philip. iii. idoloy sunt fuisse
tutes, cum sive recordat burg. circa ea. iij. zaccharie. Una per
pter securius est et postul. securire et in primo aduentu
Christi statua idolatria sit peruersa, in secundo autem aduentu, sic
totaliter perminuta, nec allegatus de p[ro]prio loco habet de
comparacione modicu[m] et nullu[m]. Quilibet enim intelligens videt
poterit si modica sit terra infidelium ad comparacionem
Christianitatis, nec multum credunt iudeis per burg. in hunc quod
stomis disputatione interserit historias Silvestri et Constantini,
qui sicut canonice biblici per sui erroris defensionem in multis
corrumperunt et falsificant, ita historias circa Christum a bus-
tiam faciliter perminuerunt.

Capitulum VIII.

Anno iiii. regni balthasar. **D**ic ponit. vii. visio. et est
scda de presentibus ad aduentum Christi secundum, sic
in precedenti visione habitus est p[ro]cessus genera-
lis vltimae tribulationis, sic in ista explicatur afflictio p[ro]-
cedens vltimam tribulationem. **C**ausa materialis huius
visionis est pugna regum grecorum et medorum sub similitudine
dñe arctis et berberum pugna antiocchi epiphany inde
ori sub similitudine cornu modici. Finis huius visionis
est exponere principium precedentis visionis, quod sequentes
visiones sunt quasi expositio[n]es ipsius. Unde in preceden-
te visione dictum est circa finem illius quod Daniel fuit edo-
ctus de illa visione ab uno angelorum assistentium, verum
tamen illud uero fuit edictus non expressus totum in causa.
Presente, et ideo expressus magis in sequentibus causa. Finis ei
est ostendere magnitudinem tribulationis tempore antichristi
et suorum membrorum ipsum precedentium et
robur sanctorum contra eos et terminum laborum. **C**ausa
autem efficiens est instinctus spissanti faciem domini
propter affectum devotionis et conarum attentionis.
Causa formalis in visione consistit. Notandum ad cuius
dictionem sequentis littere quod in sacra scriptura aliquando
est duplex sententia literalis, quia ea que sunt facta
in veteri testamento sunt figure eorum que sunt in novo,
dicente apostolo, iad. Corinthe. r. Omnia in figura con-
tingebant illis. Et ideo quando in veteri testamento p[ro]-
dicetur aliquid esse implenum in aliqua persona veteris
testamenti, verius tamen et perfectius in aliqua noni te-
stamenti, tunc est ibi duplex sensus literalis, en[ti] p[ri]ncipiis,
et aliis principalior, de illo sex in quo perfectus im-
pletus verbū predictum, significativa, i. **P**at[er] xxii. dicitur

Liber

Ego ero ei in patrem. et p̄e erit mihi in filio, qd est vbi
vbi loquens de salomonis, q̄ fuit filius dei p̄ adoptionē
in principio regi n̄sui, ppter qd amabilis dñs dicit̄ e, etz
q, Reg. et. Et sic vbi illud impleri ē ad lsam in salomo
ne, pfectū aut in letū est in p̄o q̄ est filī dei p̄ naturā cu
mīs figura fuit halo
mō, t̄d illa auctorū
tas ad lsam intelligi
tur de salomonis et de
p̄o de salomonis mi
nus p̄ncipalit̄, et p̄o
p̄ncipali. Propter
qd ap̄is ad hebreos,
allegat p̄dictā aucto
ritate tangit de sp̄odī
et ad lēaz. Hic i, p̄
posito q̄r sub sūlū
die arietis et h̄cī tra
erat daniel de pugna
regni grecorū et medo
ri, p̄ncipalit̄ et p̄i in
tentio ē tractare de
pugna antip̄i v̄lme
borū et xp̄ianorū, et
t̄o ē ibi duplex sensus
līkis, v̄z ex p̄dictis
p̄opter qd sc̄endit
q̄ situt in p̄ia v̄lione
egit de q̄tuo regis
subiectūdīs p̄ q̄ntū.

qd ē ip̄i regnū, atq; qd ibi intelligit̄ p̄ statuā et lapidē
intelligit̄ hic p̄ bestias et filii hominū seu iudicēz. **A**git circa
cām fo: male p̄siderandū q̄ p̄io ponit v̄lūlōs onis, se
cūdo erop̄tū ibi. **F**actū est ast cū videre. **A**cīca p̄imū
tra rangit, q̄ p̄io tangit decursus arietis, et regni me
dorū, sed p̄curius h̄cī, et regni grecorū ibi. **E**cce autem
h̄cī, tertio incursus cornū modici, tantio h̄cī i p̄plū
vidorū ibi. **D**e rno aut ex eis, q̄ ille, aut ex p̄o exponi de
xp̄ianis, et antip̄ianis. **A**t in anete intelugaf̄ p̄as ecclē
sie et sc̄torū. **P**er h̄cī p̄as malignorū, q̄ scriptū ē math.
pro. **S**tatuat oues a dext̄is, h̄cī aut̄ a sinistris, p̄ cor
nu parvū intelligit̄ p̄as antip̄i et suorū xp̄ianorū. **N**e
uerendo ast ad seniū q̄ p̄io intelligit̄ is no principi
se, de regib; medorū et grecorū, p̄siderandū q̄ circa quelli
bet regē vel regnū tangit triplice statū regnū, initialē
medium et finalē. **A**cīca p̄imū dicit daniel.

a **A**nno, in regni balthasarē, q̄ p̄iz q̄ hec v̄lione fē
ē p̄ duos annos p̄ p̄cedēt̄, et hoc tangit cum subdit̄.
b **P** id q̄ videtur ī principio, q̄ p̄cedēt̄ v̄lione, vi
dit daniel p̄io anno regni balthasarē. **c** **A**ū essem in
fusis castro, hic tāgit locū h̄uī v̄lione, dicit ast in fusis
castro, q̄ illa ciuitas erat clausa fortib; muris ad modū
castri. **d** **H**ec ē ī belā regiōe. **H**ec belā dī regnū bela
mūtarū, et metropolis illī regiōis erat fusis, q̄ inīra res
gna et mīte regiones erant sub rege mediorū. **e** **A**udi ī
v̄lione unaginaria. **f** **V**e esse sūp̄ portā v̄lione, relai
est, p̄nū nomē ciuīdā porte p̄dictē ciuitatis, et interpr̄af
palus, q̄ ast illaz portā sunt paludes a q̄b illa porta est
denoata. **g** **E**cce aries, p̄ q̄ signat regiū medorū
qd si fuit multū mīst̄iū iudeis, et dicit hebrei, ppter qd
sc̄at p̄ asal māsuetū. **h** **S**tabat ante paludē, q̄ b̄ fca
tur instabilitas regnū, sicut palus nō est locus firmus.
i **D**ūs cornua ercella, et duos reges magnos īter alios
sc̄z dārū filiū astyagē, et p̄i el̄ nepotē. **j** **U**niū erel
sus altero, q̄ cyrus fuit potēt̄o dario. **k** **A**ctū sine
cēdēs, q̄ se ferota aliam sibi subiungant.

m **P**oste vidi arietem co:nib; ventilantem cōtra oc
cidentē, q̄ reges plarū, et medorū ad oēs istas pres di
latauerūt regnū illud, v̄i in histōria, **J**uditib; i.c. scribit̄
cambyses filī cyra misit holofernē ad subiugādī sibi oīa
regia occidētis, **n** **E**ffēt̄ bestie nō pote, resi, et tc.
q̄ nulli reges q̄tū
q̄ fortes poterant c̄
resistere. **S**equitur.

o **A** magnificat̄ ē
q̄ illō regnū obtinu
t̄ monachia, et gre
cia ei futebar iub tri
buto v̄z t̄p̄ philip
pi patris alexandri
magm qui reddebat
tributū dario regi p̄
satū et medorum.

p **E**t ego, s. daniel,
q̄ intelligebā qd
significaret v̄lō t̄ mu
tationē regnō futur
ā, q̄ regnū grecorū
huic regno succēs.
r **A**cīce aut̄ h̄cī, b
ponit securius regni
grecorū, q̄ regnum li
guifiebat p̄ h̄cī quia
greci fuerū luxurios
si sunt h̄cī, et stāl
luxurium, et feridū

et marīus alexander q̄ fuit primū rex vi dī, ppter qd mis
sa fuit sibi puella veneno mūrita ut siq̄ incōmetia sua
accedens ad eam int̄oxicaret, sed aristoteles p̄ gesius et
asp̄ctus oculoy illī p̄uelle p̄pendit ea iie esse mūritā et
phibuit alexandru ad el̄ scribit̄ ut scribit̄, et seceret
secretorū. **s** **V**eniebat ab occidētē, et macedonia
v̄bi p̄ius regnauit alexander, et v̄i mōiū exercitū ī dārū
um regē plātū est in occidētē p̄ respectu regū p̄saz et
medorū. **t** **E**t nō tangebat terrā, q̄ alexander rāta fe
stinatione venit dārū v̄lō magis volasse q̄ mūsse
fūī coēm modū loquēt̄ ad expr̄medū velocitē, Ad
uertendū q̄ ast dārū nō fuit filī astyagē, de q̄ dictum
est, nec tu ille dārū filius hystraspis sub quo p̄sumatū
est templū. **E**t b̄ fūī op̄inōne coēm latinorū et etiā iseo
pho, q̄ fuit dārū filī arsani sub quo fūī coē dīciū lati
norū defecit regnū p̄saz p̄ alexandru q̄ debellavit eū, fūi
vo Ra, sa, fūī filius asuerti et bēster regne, et hoc dicunt
vide mībi rōmāb; et scripturis magī sonū et diffūl
dīxi in p̄m. li. bēster, et. **s** dīstre, tuū, et adhuc dicunt
fūī tuū, et. **v** **P**orro h̄cī, et regnū grecie hēbat co
mū insigne inter oīos, astud cornū fecit alexandru, p̄imū
regē, et dī insigne, q̄ fuit nobilissimū princeps, vi patiū
ca, p̄ce, sed dī astud cornū sūtū īter oīos, q̄ dīngebat
p̄ phos, et potissimum p̄ aristotele p̄phoz p̄ncipem.
y **E**t ve, v̄lō ad ari, illū cornū, q̄ alexander mālit dārū,
z **Q**uem vidi stāntē, et, q̄ dārū adnētū alexandri
p̄ mībilo reputabat, et iō ei non occurrat, sed stāns in loco
fūī mūlit aliquos de p̄ncipib; suis, p̄cipiens eos, et ad
ducerent sibi alexandru ligatum et flagel latuū.

a **E**cūrīt̄ ad eū i p̄e, forti, sue, quia alexander pri
mo occurrit̄ p̄ncipib; dārū p̄dictis, et deinceps eos in
tra flūiū grācum.
b **C**ūm app̄o, prope arietem, quia deuictis p̄ncip
ib; dārū venit contra ip̄m, dārū.
c **E**ffēt̄ ē ī eū, i ferino more eūm inuasit.
d **E** p̄sīt̄ arietem, s. dārū regē p̄sārum.
e **E**t p̄minut̄

Danielis

duo cornua eius i. robur regni mediorū et postea sequitur.
 a. **C**ūq; eū misissi ētā p̄cā
 uicēt nō q̄bat libetare arītē tē. q̄ nullū amīcōs suo
 rā v̄l p̄dōtōr p̄tēt sibi facere autēlā s̄ aλerāndrā. hic
 cuo aut̄ cap̄z fac̄t̄ ēmaḡt̄ nimis. q̄ magnitudo ale-
 xandrī t̄ ev̄ fama cre-
 uit supra modū sub-
 migra sibi tota asia t̄
 ap̄nūcap magna p̄te
 c. **C**ūq; eū m̄agnū q̄ imē-
 diat̄ p̄ illas vicorū
 as morū ē alexandrē
 āno. cu. regni sui etas-
 tis aut̄ sic. exq; āno
 ī babylone. nec poru-
 it redire ī terrā natū-
 rāt̄ sue. vt p̄fūlū
 dī scolastuta butō.
 d. **E**t ora sunt cor-
 nua ḥt̄tuor subter il-
 lud. Lāt̄tuor regna ī
 q̄b̄ dīusū ē regia a-
 e. Per q̄t̄u lecadri
 or rētos celū. q̄ q̄t̄u
 or p̄ncipalē pres-
 mīdi v̄l erit̄t̄ ven-
 tu. q̄ P̄olomeo Lagi
 filio. regnauit ī egypto.
 P̄ilippū s̄ aλerā
 dī in macedonia. se-
 leuē ī sp̄ia t̄ baby-
 lone. antīgoñ ī asia fīm q̄ dīc̄b glo. f. De uno ast-
 hoc delib̄t̄ incūsūs aut̄ochi ep̄iphānis orti et palies
 p̄ udeos cu. dī. De uno āt̄ et eis a. de seleucō rege syrie
 g. Agressū est cornu vñū modiciā. i. antīochē ep̄iphānes
 q̄ delcedit de seleucō. m̄ ples fuerit̄ t̄temdi. d. dicit̄
 vñū cornu modiciā. q̄ p̄t̄ fuit̄ rōme obsei. vt dī. i. mācā. i.
 b. Et factū ē grāde. s. q̄t̄ aut̄ochē t̄gāde ē tenū. est de
 roma et occupat̄ regnū syrie. vt dī. i. Dach. i. Et pri-
 uauit filii fr̄is sui p̄iogenitū. s. selēnci ph̄ilomēto. is re-
 gno sibi debito. l. Cōtra meridie. q̄t̄ p̄olomeū regez
 egypti fugauerit̄ cōpo. t̄ egyptē obtinuit̄. vt dī. i. mācā. i.
 Egyptus aut̄ est ī sūrū meridionalē respectu syrie.
 l. Et ḥōritē. q̄t̄ p̄side q̄ ī ḥōritē respcū syrie mltos
 denicit̄. t̄ sub tributo tenuit̄. vt ibidē dī. i. ca. l. Et p̄
 fortitudinē. l. t̄ irīm vbi dī. q̄ ē formido colebat̄.
 m. Et magnificatiū ē vñg ad fortitudinē. l. 3 filios vñl q̄
 angeloy annīq̄ custodia vallabant̄. n. Et delect̄ de
 fortitudinē. q̄ ples eoz idolatrie subiecit̄. o. Et dī stel-
 tus. q̄ mltos stabiles ī cultu dei occidit̄. vt dī. i. mācā. vi.
 r. vñ. p. Et vñg ad p̄m̄. fori. magni ē. vñg ad vñl
 q̄ colebat̄ in irīm. q̄t̄ p̄s̄ labistalit̄ culta ei. t̄ dī s̄cēp̄
 nālūlē p̄ quādā fūlūdūnē. t̄c̄l. a. t̄ p̄ncipē fortitudinē
 n̄s intelligiſ ſum̄. i. sacerdos. q̄t̄ rēt̄ regebat̄ cūtātē et
 t̄p̄lū. q̄t̄ p̄nām̄ aut̄ochy. q. Ab eo tūlt̄ iuge
 sacrificiū. q̄d dicebat̄ agn̄. q̄t̄ imolabaf̄ vñg t̄ mane. q̄
 figurabat̄ imolatiōnē corporis xp̄i. q̄d quotidiū imolat̄ in
 altari. t. Et delect̄ locū sacrificiōis. q̄t̄ aut̄ochus
 p̄banauit̄ templū ponēdo ibi abominandā idollū. vt dī.
 i. Dach. i. Cerut̄ q̄lūta nō fecit̄ aut̄och. p̄p̄ia ritrat̄
 h̄ deo p̄mit̄t̄. p̄pter p̄t̄a pp̄lī punēda. ideo iubidat̄.
 s. Robur aut̄ datū ē ei. aut̄och. t. Cōtra iuge
 sacrificiū p̄pter peccata pp̄lī uel. t̄ marime sacerdotum.
 q̄t̄ dī. i. Dach. i. q̄m̄ nō erant̄ dedit̄ circa aλate. s.
 t̄tempto tēplo t̄ lacrīc̄s neglectis festinabat̄ p̄ncipēs

fīli palestre. t̄ sic dicitur ibidem q̄ fecerit̄ p̄t̄ibula īu-
 uentūlūta temp̄lū. v. Et p̄t̄erne. vñt̄a ī terra. t̄ vñ-
 t̄s dei cultus. x. Et p̄spe. t̄ faciet̄. s̄c̄fū volūtātē
 suam. y. Et andū vñū de sanctis. i. angeli.
 z. Q̄oquentē alteri nescio cui. t̄ s̄chit̄ dī. q̄ daniel non
 habat̄ intellec̄tū hūr̄
 vñt̄is ad plenū. v̄
 t̄. p̄t̄ebit̄.

a.

b.

c.

d.

e.

f.

g.

h.

i.

j.

k.

l.

m.

n.

o.

p.

q.

r.

s.

t.

u.

v.

w.

x.

y.

z.

eius. Robur aut̄ datū ē ei.
 cōtra iuge sacrificiū p̄pter
 p̄t̄a t̄ p̄t̄erne vñt̄a ī tra-
 t̄ p̄spablit̄ t̄ facier. Et audi-
 ui vñū de sanctis. loquēt̄
 t̄dixit̄ vñl scūlū alteri nescio
 cui leq̄nt̄. Aliq̄ vñg et
 iugi sacrificiū t̄ p̄ct̄m̄ deso-
 latōis q̄ facta est t̄ scūlū
 t̄ fortitudiō d̄culabat̄. Et
 dicit̄ ei. Aliq̄ ad vesp̄t̄.
 z. t̄ mane. dīo mīlia trecenti
 t̄ mudabili sanctuariū. Fa-
 ctū est aut̄ cu. videre ego da-
 niel visionem. t̄ quererem
 intelligentiam. Ecce ste-
 tit̄ in conspectu meo qua-
 si species vñt̄. Et audiui

qui aliquid in lequendo om̄it̄. Et notandum q̄ illa
 questio facta est ab uno angelo q̄renti ab alto anglo vñ
 ī tra. Et q̄ p̄z q̄ angli sup̄iores illūnat̄ anglos inferiores.
 g. Et dicit̄ ei. angelus superior. inferior. h. Aliq̄ ad
 vñg t̄ mane. i. q̄ successionem diei et noctis ent̄ tan-
 tum temp̄s q̄d sequitur. l. Dīo mīlia trecenti i. sec-
 undū. d. p̄ t̄m̄ temp̄o sc̄lābunt̄ p̄dicta.
 b. Et vñdabilius sanctuariū les p̄p̄to rēp̄ē p̄dicto a
 pollutione facia ibi p̄ antīo. būni q̄d faciū legi a iud̄z
 machabeo t̄ fratrib̄ eius. i. Dach. i. Considerandum
 tamen q̄ t̄m̄ t̄p̄s fuit̄ ab ingressu aut̄ochi ī tēla vñg
 ad emulatioñ t̄plū. id t̄p̄s fuit̄ politi ī tēplo p̄ t̄c̄
 annos post ingressum aut̄ochi unām̄. q̄ idoli noīlēt̄
 ī tēplo nūlē p̄ tres annos. vt vñdib. i. t̄m̄. ca.

l. Factū est aut̄. Et ponit̄ p̄dicto visionis expo-
 sitio. et diuidit̄ ī duas partes. quia primo ponit̄ vñt̄
 onis expositio. sc̄dō īfēt̄ ī quedam cōclūbo ibi. Et q̄o
 daniel. p̄ una adhuc diuidit̄ ī tres partes. q̄ p̄io
 exponit̄ m̄ysterium ant̄och. sc̄dō h̄t̄. ibi. Porro h̄t̄
 tertio cornu modiciblē. Et post regnum eoz. p̄ una ad
 h̄t̄ diuidit̄ ī duas partes. quia primo notatur deſi-
 riūm̄ ſeſiūdī ī danielē. t̄ modū ſeſiūdī ī gabue. t̄
 hoc fecit̄ p̄ mandatum angelū superioris ſez p̄ machaēlē
 ſeo ponit̄ expositio gabrielis. ibi. Aries quem vidisti
 dicit̄ igit̄.

l. Factū ē aut̄ cu. videre ego daniel visionē. s. imāgīnāt̄.
 m. Et quererem intelligentiam. cu. magno desiderio. q̄
 licet̄ eam intelligerer in p̄t̄. et p̄dictū est. nō ſi ī toto.
 n. Ecce ſtit̄ ī conspectu meo quā ſi species vñt̄. q̄ia
 non erat̄ vñt̄. ſed angelus in ſpecie vñt̄s machaēlē qui
 erat̄ princeps synagoge. et patet̄ in ſtra. capitu. t̄ ſeo
 et ſollicitus ī m̄ysteriū danielē reuerarent̄.
 o. Et audiui vocem vñt̄. id est michaēlē ī ſpecie vñt̄
 app̄rentio.

Liber

p **I**nter vla*i*, i apparentis in tali loco.

q **E**t clamauit et ait s*loquendo* angelo inferiori.

a **G**abriel fac intelligere istu*i*, i dancle. Et q*ptz* q*mi* nisteris anglo*y* ordo est. b **E**venit sc*z* gabriel.

c **E**t stetit iuxta vbi ego stab*a*, ad loquendum mecum.

d **C**u*q*s veniss pa*ues* corru*i* in faciem

me*a*. h*factu*i*e*st et da*n*iel ex*f*is iter anglo*y* p*gnoc*eret fragilit*em* humana*m*an*a*.

e **E**t ait ad me. Stel*l*ige fili ho*s*. l*corru* p*tribilis* ead*e*rone q*pr* se*z* et p*g*lorat su*u*

f **C**um fragilit*em*, in t*re* fin*is* c*oplebit* vi*si*o*n*, ex q*p* q*z* vi*si*o*n* ali*q* mo*l* i*pl*era*z* antiocho*s* p*fe*ci*z* p*plebit* i*antu* po*z* i*fi*ne m*u*nd*is*, i*co* de ip*o* e*p*ri*ncipal* sen*z* le*al*, et p*di*ctum est.

g **C**un*q* lo*ad* me col*s*. p*n* in terram bis ac terras cecidit lo*q*nt*e* anglo*y*, vt ma*ris* p*gnoc*eret fragili*s*.

b **E**t ret*er* i*cat*e*s* su*u*.

me*, s*fortado*. l* **E**t statu*me* i*gradu* me*o* erig*ed*o*me* q*p* face*b* si*c* q*du*rupes ad ter*re*s*. m* **H**uius*z* mihi Ego os*d*a*z* tibi q*ven*, s*ut* i*neu*is*, maledictio*s**, i*te* ill*o* maledicti*ho*is*, q*p*ter* al*l*icit*ia* malicie*z* maledictio*z* ab*stracto*, i*b* e*ant*ip*re*s*x*pi*e*, i*antioch*^o ep*iphae*s*z* ali*q* mo*l*, i*rc*fig*u*a*nti*ip*re* p*le*gi*do* cult*u* dei*, et* vi*su*l*e*, i*l* **C**um h*z* ip*o* fin*is* su*u*, i*in* q*s*, i*sta* p*le*bun*f* **m** **A**ti*es* pos*it* q*busd*a*z* p*ambul*is*z* ad exp*ositio*z*visi*o*n*, h*ie* ga*b*riel inc*ip*it vi*si*on*e* exponere i*inq*tu*tan*git reg*e* medoy*s*, p*sa*ri*s*, et p*tz* le*a* et p*o*let*s* **G**l*er* exponit e*am*q*z* tan*gu*r*egn*u* g*re*or*di*, i*n* **P**ero*h*ic*s* cap*ra*, p*z* v*is*ib*u* **n** **R**eg*u* p*rim*^o, i*al*er*ad* et p*o*let*s* q*z* a*st* ip*o* ale*xdri* reg*e* g*re*cie er*et* q*sinu*ll*l* mom*en*ti*, i* i*o* d*u* p*am* i*ter* nota*bles*, o **Q** u*o* aut*fracto* illo*. i* mortuo*af* fin*is* natura*le* vite*s*, q*p* v*en*en*u* i*u*or*u* i*ad* h*u*bie*iu*uen*is* ex*s*, i*s*, i*rr*it*h*. an*, et* z*er* p*o*let*s*, h*sc* p*fractione*, p **S**urre*ker*ut*p* eo*q*tu*or*, i*cornu*, hoc*z* e*at* q*q*tu*or* reg*e* d*ge*te*z* p*sur*g*et* s*u*reg*na*tes*, i*mp*u* ten*et* ale*xdri* val*de* p*ar* d*u*nt*au*t*, et* s*, d*ies*z* est*. t* **E**t post reg*u*ni*u*de*z* p*si*r*pen*ter*positio*z*z* co*m*od*u* i*l*antio*ch*i*z* tant*u*pi*z* i*figur* sui*z* au*to*ch*o*^z, i*b* est*q* d*u*. **E**t post reg*u*ni*u*co*s*, p*cedentium*.*

s **C**u*cre*, i*in*q*z*, s*ur*ter*impu*, fac*e*, i*lam*o*cb*, q*pm*lus*z* e*regnate* ad p*uniendu*z* in*u*it*ates* filio*s* i*sl*, q*cre*at*u* r*u*num*z* ill*o* ip*o*, et vi*su*l*e*, **D**ic*is* a*it* antio*ch*^o ip*u*nd*is* fac*e*, q*nulla* tur*u*rit*u*ne*re* vere*ba*z* facere* et*ia* in*lo*co*se*ro*ebi* stat*u* id*ol*u*s*, q*locu*s* erat et*ia* re*plet* im*u*nd*is* t*is* fec*or*ant*u* i*meretrice*, et d*u*. h*D*ach*. vi*, i*b* fas*et* i*est* p*antioch*^u, t **E**t intellig*es* p*positio*z*z*, q*an* i*toch*us callidus er*at*, p*ueni*los*z* alios calliditate*s*ua*, et* al*l*ter*, i*ntellig*es* p*positio*z*z*, i*intellige* fac*e*s*, q* d*u*, da*niel* q*p* ea*z* fac*e* intellig*es* i*la* vi*si*o*n* q*mo* e*occulta*, v **E**t rob*o* fort*o* el*z* h*z* no*l* in virt*u* suis*, q* d*u*, h*z* sic cre*at* fort*itudi*n*em* antio*ch*i*z* ad fac*ien*du*z* i*sta*, non*in* h*z* er*it* ex*er***

virt*u* suis*, sed* p*pter* peccata*p*pl*is* sic dimitt*ef* a deo age*re*, q*s*icut frequenter d*ic*ti*z* e*st*, de*u*s ali*q* v*titur* mal*is*

x **E**t supra q*z* cred*et* p*ot* v*niu*er*t* (ad p*uniendu*z* bonos*)

fa*vastabit* i*z*, q*z* no*l* er*at* cred*ibile* ho*ib*o*s* q*z* ille*z* er*at* ro*me* ob*ses* de*beret* sic*p*span*z* tam*ardua* fac*er*e,

y **I**nterfici*et* rob*itos* le*z* sept*e* fr*es* q*z* cu*m*ne fuer*u* rob*ito*s** st*issimu*s** ad ten*endu*s** leg*e* dei*, v*iz*, q*, d*u*as*chab*, et*q*. Et q*z* no*l* lo*l*ill*u* sunt*z* interfect*u* ab antio*ch*o*s*, h*z* mul*ti* q*z* no*l*uer*u* de*relinquere* leg*e* dei*z* ideo sub*dit*ur.

z **E**t pol*im* san*, f*m*vo*, i*l*interfici*et*, s*z*

a **E**t dir*o* do*, s*, ma*elue*, ad fin*em* int*er* tum*ab* eo*p*duc*et* p*o*ga*e* eius*,*

b **E**t cor*u* su*u* magn*ificab*it*, q*z antio*ch*us int*antu* er*at* elatus*z* q*z* sup*biam* quasi*z* cre*deret* hab*ere* tart*am* ad nauigand*u* i*ma*re*z* ad ambuland*u*, et d*u*. h*D*ach*. v*.

c **E**t in copia rerum o*m* occidit plurimos*, q*z tal*e* occi*sione* s*anc*tor*u* fec*it* per temp*alem* potentiam s*ibi* a deo*p*missam*,*

a **E**t contra principem principum confl*u*get*, quia co*de*re de*u*m surre*it* au*ter*endo cult*u*um eius*z* q*z*rum ad ip*o*s*z**

b **E**t sine manu conter*et*, quia antio*ch*us red*ies* de*pside* p*eu*ss*u* a deo*m*orbo*z* in*testino* mor*tu*us*z* est*, p*rou*te*b*abet*, h*z*. **D**ach*. ix*, **Q**uoniam aut*z* sicut dictum*z* anti*och*us fuit figura antichristi*z* ideo littera ista que expos*ta* est*de* antio*ch*o*z* iterum melius*z* expon*it* et p*scri*ci*us* de*antichristo* ab*illo* loco*z* v*bi* i*incipit* scriptura lo*qui* de*antioch*o*z* cum*z* dicit*ur*. **E**t post reg*u*num*z* grec*o* quia*z* reg*u*num*z* antichristi*z* p*rin*et*z* quo*ci*am*z* ad reg*u*num*z* ro*manum* de*quo* cr*u*tur*z* et*z* p*dictum* est*, quod quidem re*gi*num*z* roman*u*um*z* est*post* reg*u*num*z* grec*o*rum*z*, de*quo* si*mentio* in*parte* immediate*z* p*cedent* i*z*, **A**nn*u* cre*uer*ie*z* in*iquitatis*, quia*z* in*testimonio* saluator*z*, **D**ath*er* i*trist*, am*mi*nit*re* tem*e*pe*z* ant*u*pi*z* abundab*it* in*iquitatis* et*z* refriger*et* caritas*z* multorum*z*, **F**on*sur*get*et* rex*z* impud*es* fac*e*, q*z* ant*u*pi*z* ad*omne* mal*u* er*it* in*u*er*ec*ci*us*, **E**t in*telligen*z*s*, p*ositiones*, q*z* ant*u*pi*z* er*it* callidissimus*z* i*genio* natural*u*, et*z* auxilio*z* diaboli*z* familiaris*z* s*ibi*, q*z* ha*be*bit*z* demon*u* principem*z*, **N**oborabit*ur* fort*itudi*n*em* el*z*, q*z* exceed*et* om*nen* ter*ren*am*z* pot*est*atem*z* t*ep* suo*z*, sed*no*l*in* r*u*te*u* suis*z*, q*z* no*l* er*it* hoc*z* t*ute* humana*z* sed*diabolus*, ca*in* cui*s* v*tit* fac*er* illa*z* mirabilis*z*, de*o* t*u* p*mit*ente*z*, **A** supra q*z* cred*et* p*ot* v*astabit* v*niu*ers*z*, q*z* p*ras* anti*och*o*z* ip*o* si*le* sub*ito* app*are*bit*z* q*z* omnibus*z* admirabilis*z* er*it*, **E**t interfici*et* rob*itos* i*z*, **A**ll*os* q*z* in*uenient* firm*u* in*leg*e*dei* n*ol*entes*z* ei*z* obed*ire*, **A** d*u*rg*et* vol*us* i*z*, **A** d*u* fine*z* intentum*z* ab*eo* p*er*duc*er*et*z*, lic*et* ad*te*p*er*sp*ue* breue*z*, **E**t co*se* i*u*us*z* magnificab*it*, quia*z* extoll*et* lug*om* illud*z* quod*z* d*ic*it*de*us vel*col*if*u*, et*z* d*ic*it*A*postol*u*, h*z*, ad*A*postol*o*, h*z*, **E**t in copia om*ni*ser*u* ter*rum* occid*et* plurimos*, q*z p*ori*tu*ndi* mil*icie* i*th*es*u*cos*z* diu*niacum* natural*u*, et*z* art*ificialium* my*litos* interfici*et*, **A** contra principem*z* p*um**

Danielis

civium consurget, i. contra deum cultum eius auferens et sibi
vix p. s. q. in templo dei sedebit osidens se tanq; servus
et d. q. ad Ihes. n. Et sine in animo pteret q. dñs tibz ips
cum interficeret spū oris sui ut ibidem dicitur sequitur
b. Et visio mane et vespe q. dicta ē vā est, i. p. successōe
tibz aperteberet veri,
tas vī. oī. ip̄. mī. q.
tū pī. q. ad antiochū
cū. g. p. t. n. ad an
tī. p. v. el. al. t. e. p. o.
n. v. p. m. a. i. t. l. i.
g. a. f. t. p. a. n. t. o. b. q.
t. u. t. p. u. r. s. p. r. e. t. e.
p. o. z. a. n. t. e. p. i. v. t.
s. t. i. c. u. s. U. l. i. o. p. l. i. c. t. a.
f. m. p. r. e. f. r. a. d. m. a. n. e.
i. d. e. a. d. t. p. a. n. t. o. c. h. i.
A. v. s. p. e. i. a. d. t. p. a. n.
t. u. p. i. v. e. r. a. q. i. e. r. t. o.
q. s. c. e. n. l. u. b. v. i. t. a. t. e.
v. t. r. i. g. u. e. s. f. e. q. u. i. t. u. r.

e. Tu ergo daniel.
d. Signa visione
id ē memorie om̄en

da eam scribendo et postea possit scribi a posteriori.
e. Quia post multos dies erit, i. aperteberit, f. Et ego, b.
ponit quedā deo respectu p̄cedentē. Et ego daniel lan-
gu. cursus timore visionis et admiratione, scūtur.
g. Cū surrexissem faciebā oga regis, i. negotia regni.
q. sup ipa erat positi daniel, et visus est, s. b. Et stu-
pebit ad visionē, ppter horrorem malorum futurorum.

i. Nō erat q. interpretari, q. ls. et si. eset ei interpretata
in generali, nō tū oīno i spāli q̄ntū ad nos a regā et defini-
nat̄ psonaz. f. q. p. q. spāli sc̄tis nō sp̄ reuelat, pp̄ber
sc̄tis plenarii vīsiois, b. sc̄tis q̄ntū expēdēs ē p. loco et tē-
pore, et p̄fōntē p q̄ntū sit reuelatio, i. ppter b. pp̄ber nō ita
clare scripsit̄ misteria r̄ti de futuro sic euāgeliale scri-
bētes historiā de p̄terito. Quidere forte aliqui q. hec vi-
sio nō posse fēlāt̄ et p̄poni de antīp̄. s. q. tribulatio
q. hic describit̄ de tūrare p. v. annos, et dicta ē q. non
pot̄ dici ad lēam de p̄secutōe antīp̄. q. durabit tū ad
tres annos et dimidii. et d. q. c. e. t. t. q. T̄co q. b. d. q. ui
bac tribulatiōe q. b. describit̄ d. auferri iuge sacrificium
inge ast sacrificiū nōc est sacrificiū altaris, q. nō cestabūt
res, ad iudiciū finale r̄m q. b. Dath. v. t. Et ego ob-
dīb. robuscū sū esp̄ ad p̄sumationē sc̄tis. Ad primus
vōm, q. p̄secutōe antīp̄ aliqui accip̄ stricte p tpe an. q.
antīp̄ p̄secutōe fideles i psona pp̄ria, et suū durabit
nisi p. tres annos dimidii. aliqui large accip̄ sc̄tis q. cu. b.
accip̄ a. iqd de tpe p̄cedēti in q. p̄ mistros antīp̄ neq. q.
dam dispositio ad ipm p̄ deceptōes et malas p̄suales
et sic accip̄ hic duratio illi p̄secutōis. Ad secundū dñm q.
sacrificiū altaris tpe antīp̄ cestabit q̄ntū ad solēnitatē. Aquia
tūc misse si celebribūt publice, b. tūc occulite, pp̄f̄ rabie
illius p̄secutōis et sic inteliḡt̄ hic cestatio ing. sacrificiōs

N. anno primo. Hic ponit octauariū, q. L. X.
i. q. fuit facta in anno p̄io dār̄ q. occidit baltha-
sar. Postq; daniel descripsit vītū tribulatiōis
totale, decursu et principale et affīctū, et vītū ē in dīob-
ca. p̄ce. b. p̄fit desēnbit eiuslē tribulatiōis solatū q. ma-
tūne erit ipm fidelibz et consideratiōe passiōis tpi. agitatur
causa materialis ē de. l. r. hebdomadis determinat̄ et p̄-
cīsis vīsq; ad passionē tpi q. maritū erit inūtēda tem-
pore antīp̄. Causa finalis et osidat tpo expiatiōis pec-
cari p̄ morte tpi. et p̄ hoc detur solatio tpi fidelibz in tri-
bulatiōe antīp̄ cētibz. Agnā efficiens est iustiūs

sōlūt̄ et fac̄t̄ danieli p̄fēt̄ petm suū et desiderati et postu-
lat̄ remedū. Causa formalis ī diuīsione p̄sulit q. talis ē
q. p̄io ponit̄ meritū orōnis, sc̄do modus reuelationis.
ibi. Cū loquer. Primiū est ex p̄te danielis, sc̄dm et partē
te angelū reuelatis. Circa p̄mū tria notari, p̄mū ē de-
bita p̄dūo orātis, se-
cūdū p̄fēt̄ peniten-
tis ibi. Et orāvit deū
tertū intētio petet.
ibi. Et nūc t̄st. Cir-
ca p̄mū p̄sideradūz
q. debita p̄dūo orā-
tis ē q. attēdat debi-
tū t̄p̄s orādi b. fac̄da
melb. q. intellext̄ q.
app̄cīp̄bat t̄p̄sa
deo, p̄missum de libe-
ratioē pp̄pli. et hoc est
qd dicitur.

N anno p̄io
i. bat̄cē, aduer-
tendū, q. iste
assuetus nō ē iste sub
q. historia hester fīcā
est, q. ille fuit post p̄ magni t̄p̄s, s. iste assuetus ē ille q.
supradictio et astages, et hoc est q. subditur.

b. De semīe medoy, q. dār̄ vīto baltha et transtulit
regnū ad medos. c. Qui impauri sup regnū chaldeo-
rū, priu. nō simple et absolute. h. p̄mū de p̄dīcio semīe
sc̄tis medoy. d. Annō vīto, p̄mū fm̄ modū loquēti he-
bātū, vī dī. Hēb. i. f. fac̄t̄ ē vīper manē dies vī, id ē
p̄mū. e. Ego daniel intel in libris hieremie.

f. Numeri annō vīcē. Et nota q. iste cui reuelabāt di-
uisa lecreta nūbōm? t̄i scriptura hīre, calioz, pp̄ba p̄-
leg. bat̄ s. illos q. p̄fēt̄es de p̄prio īgenio dēsignātū
ridere dīerāt̄ alioz, scriptura aut̄ illa de q. fit b. meito, b. ī-
tēre, vī. q. cēperit̄ impleri in babylone. h. anni vi-
tātābō ros, i. suscitabo sup ros vībū mei boni et reducā-
ros ad locū istū tē. Cēp̄t̄ionē aut̄ annor̄ p̄propīqā
tē intēcīt̄ p̄ tpa regū q. regnauerat a principio desola-
tōis t̄līn vīz ad ipm vīlū p̄ q. fuit onūm, s. dīre i. c. q.
hec desolatio fuit, cōp̄ta anno vīt̄, c̄t̄ante c̄t̄ vō dā-
tūs medū regnātū duobz annis, et sic cōplementū de-
solatiōis distabat t̄m. v. annis, et principio sc̄tis, q. c̄t̄
de q̄t̄o āno suo regnātū t̄m ī principio aī dicūt̄ cōp̄le-
tū, et ibidē dictū fuit. g. Et po. fa. me. ad do. i. atten-
tionē mēs, et fac̄t̄ corporis, qm̄ vīla fac̄t̄ vīs vīlū orabat
et dicti ē. s. vi. h. Rogare, fetuēter. i. Dēp̄can, p̄-
seuerāt̄. b. In leūmā, vī. simul fieret deo sacrificiū,
cā p̄ sp̄s orōem, et p̄ carnis, et maceratiōem, q. scribīf̄
Thobie, t̄. Hōna ē oīo cu. leūmō. l. Facco, i. cilicio
in. Et cīnere, et recordatiōe fragilitatis humanae. b. erat
modus iudeor̄ q̄i erant in afflictōibz positi ponēt̄ et
uerē sup caput in signū humilationis, q. dī. Eccl. p̄p̄.
Oratio humiliatiōis se nūbes penetrabit. h. vībū q. b. a.
niel peccauerit orādo, p̄ liberatiōe pp̄pli, q. talis oīo vī p̄-
cedere ex quādā dubitatiōe, ne implere vībū dei dictus
p̄ bāt̄, de liberatiōe pp̄pli tem̄ p̄ determinato, t̄b vī i. p̄-
portare defectum fidei. dīcēndū q. daniel orabat p̄ dīi
ne p̄missiōis implētōe, non q. dubitaret de dei fidei
līt̄ate, sed et ostenderet se gratū deo de p̄missione p̄f̄
facta. Item daniel sc̄bāt p̄missiōes dītū as implētōe
p̄ orationē bonor̄, q. sic de ordinat̄ aliqd futurū, ita et
et modis cuenīdī, q. vīt̄ūq; cadit̄ sub dīmā oīdūt̄
one l. cīlīcē res, t̄sū modis, et ideo orabat implētōe

Liber

missionem a deo factam. Item permissiones dñi ne ī sa-
cra scriptura sp̄ intelligēde sunt sub adiōne sc̄ illi poa-
tur ipedimentū ex pte illi cui pmissio fit deū offendicio,
vñ dī. **P**iere, p̄tū. **A**ubito loq̄r de gēte r de regno vt edi-
ficez plantē illud. si fecerit malū in oculis meis, vt non
audiat vocē meā pe-
nitēta agā sup bono

qd locut⁹ sum, vñ fās
z dixi. **A**bsecro dñs mā-
cerē cī. **L**inebat autē
daniel ne filii isrl p̄
petra sua posuissent ī
pedimentū dñe pro-
missionis. **I**do ora-
bar dñm ad collēdiū
istud ipedimentū si es-
set. **P**er p̄dicta pars
arguimētū, q̄r oī da-
nielis non pcedebat
ex aliq̄ infidelitate h̄
magis ex bona cau-
n. **E**torau dñm, h̄
q̄r deservit p̄fessio
penitentis, vñ notan-
dū q̄r daniel assumit
in se psonā pp̄l isrl.
q̄r nō erat talis etatis.
nec p̄ditio q̄r talia
mala egisset q̄l fuit
trāflar. q̄r puer erat
sanctus, h̄ p̄ctū pp̄l
isrl dicit p̄ctū suum
mētū erat pp̄l illi
mētū. **P**rocedit at̄
sic q̄r p̄fido primo
narrat malicias de-
pravatas. sed remo-
uer circūstātias eren-
santes ibi. **N**o obedi-
mū. tertio eragge-
rat p̄ditiones aggra-
vates ibi. **E**t sicutant
et nota q̄r in oīdīlī
attribuit deo iusticiā, z sibi z pp̄lo isrl iniusticiā. Circa p̄
mū notandū q̄r malicie depravatas sunt p̄ bonos mo-
res omittēdo p̄cepta z faciōdo phil̄ uta. dicit iḡt prepo-
nes dei magnitudinē z elemētiā, et p̄b p̄ctū pp̄l grām-
us apparet. **O** **A**bsecro do, deū ag, q̄r supuinet oī
bus q̄ possum⁹ de eo cogitare vñ dicere. **p** **A**t terribi-
lis, trāgressores p̄mitēdo. **q** **A**bstodies p̄ctū, p̄mis-
sa in p̄leō. **r** **A**ttiam, ultra p̄missa adēdo, sed q̄
bus h̄efit subdī. **s** **D**iligetib⁹ te z corde et ope.
Tertio incipit p̄ctā p̄fiteri di, z **P**eccaūm⁹, in om̄i
generē p̄ctā, l̄ q̄d explicat q̄r. **v** **A**nitq̄tate fecim⁹, z
boies, z **I**mpeiegim⁹, z deū, p̄teras enī est cult⁹ di-
tūnus, z iō ipietas ē recessus a debito cult⁹ dñm.
y **A**t recessum⁹, a mādatiū tuis, ea totaliter deserēdo.
z **A**t declinām⁹, p̄rio paulati strāriū agēdo, q̄r nō sta-
tim decidit h̄o in pfundū p̄ctō, **h**ic aut̄ a mādatiū tuis
is, p̄ter p̄cepta moralia. **A**c iudicis, p̄ter iudicilia.
a **N**o obediūmus, **M**ie q̄r remouet circūstātias eren-
santes q̄ sunt iugantia z infirmitas. **P**rimuz remouet p̄
hoc q̄ pp̄lus illi fuit inobedientis vñs pp̄bas ex ore dei
loquētū. **Q**dm remouet p̄b q̄r nō solū vulgares boies
peccauerūt, immo etiā illi qui credebant esse viri p̄fecti in
pp̄lo, z hoc est q̄d dicit. **a** **N**o obesi, tu, pp̄be, q̄ lo-
b **R**egib⁹ n̄tis, p̄i, q̄nt in ho, ipso, nō ex capite p̄prio,

no, z pa, nostris, i, sacerdotib⁹, qui q̄si p̄fes habebant̄.
c **E**mmūq̄ pp̄lo terre, hoc addit vt nemo appear ex-
sibus. **d** **A**lib dñe iusticia, q̄r ista mala incurrimus
pter p̄ctā n̄tia, sequit̄. **e** **L**ibi aut̄ dñs deo n̄o mūc-
tē, q̄r crita p̄dignū p̄mitū nos. **f** Et nota q̄ frequēter h̄ re-

pent eadē sinas sub
aliquā vñb̄ osīdēdo dī
iusticiā z mātā, et
pp̄l isrl iniqtatē, tal-
em est dñino loquen-
tis ej̄ affectū z p̄nas
dētis uelice vt ipm̄
moueat ad clementiā.

f **E**t stilla, h̄ scribit
editiōes, aggrātates
q̄ sunt obtūnatio in
p̄ctō, ingratiādo b̄
būtis accep̄tis que
patēt erib⁹ q̄r vñs
p̄mitteret eos paula-
tum ad eoz correctio-
nē, et muteret pp̄bas
ad reuocādū eos, nō
sunt tñ reuersi ad ro-
gāndū dñm, z regiā
dū de p̄ma correctio-
ne. h̄ obstinātū sunt
i malūs, pp̄f q̄d fi-
naliiter venētūt mas-
lectiōnes sup̄ eos
scripte in lege morbi
Heuf, xvij, vbi ma-
ledicunt trāsgredien-
tes legē dñi, z hoc est
qd hic dicitur.

f **E**t stilla, sup̄ nos
maledi, z c̄, z bñ dñc̄
stillant, q̄r non simb-
eno impēni descens-
dit se eos dī p̄mitio,
sed primo p̄fici sunt
aliquā p̄secutiōnes

pticulares ad corūm renocatiōem z correctiōem ante-
q̄r totaliter captiūarentur q̄ nabū, vñz ex decursu, uñ lib.,
Keg. vñ, **P**atal, **S**equitur.

g **E**t ita, sermo, suos z c̄, i, stabiles ostendit in p̄mitio-
ne nostra iusta, sequitur. **h** **A**t supūndū, in nos mai-
lum z c̄. **F**igura hyperbole est ad designandum magnū
dinem sue tribūtatiōis vel fm̄ vitātēm historie p̄t̄ hoc
exponi de templi z buſtione in q̄ dens colebatur, z tale
malū nō fuit factum aliebū, q̄r in nullo alio loco erat tē
plū deo celi dedicatum. **i** **A**t non ro, fa, mā, do, ve-
us nōster vt reuer, z c̄, in quo ostendit̄t eoz obſtinatio,
l **E**t cogita, veri, tuam, in p̄mitendo nos.

l **E**t vigi, do, sup̄ malū, n̄taz, s̄ sup̄ maliciā culpe
m **E**t addu, eam sup̄ nos, p̄mitendo nos iuste. **C**etera
patent. **n** **E**t nūc dñs, p̄t̄ consequenter declarat̄t
intentionē postulantiū, et primo q̄stum ad petitionis mai-
teriam, secundo q̄stum ad impetrandi ſicūciā, ibi. **P**ro-
pter temerit̄m, tertio q̄stum ad petentis instantiam et
devotiōem ibi. **F**raudī domine. **C**irca primū considerā-
dū q̄ materia ſue petitionis est duplex, ſez amōto ma-
li z collatio boni. **A**d impetrandi p̄mitū reducit ad me,
moriam malū ſeruitur egyptiacē ab eis amōto p̄ dñm
q̄r mod̄ magnifici ē dare q̄n bñficiū postulatiū q̄r p̄ce-
dēs bñficiū ad memoriam reduc̄t vt h̄, uñ, cib, z hoc f. **é**

Danielis

Haniel in proposito. d. n. At nescio. deus noster qui
 ede pplicatu. de te. egypt. in ma. for. pharaonē pectientis
 do et mirabilia. p. pplo tuo faciendo q. no poterat fieri ni
 si sture in mīta. a. Et fecisti tibi nomē. q. p. illud fas
 tum nomē dāi publicatū fuit q. s. p. r. viuersam terram.
 b. Scđm diē hanc
 id ē vīz in hac die q.
 filii isrl. tūc dispsi per
 obē narrabāt ea que
 dūs p. eis fecerat in
 egypto. sequitur.
 c. Aueraf obsecro
 ira tuā. metaphorā
 ca est locutio. d. enī
 dī irasci q. punit q.
 ad modū irati se hā
 bet et sic dāmel penit
 pumtois amotionē
 d. A ciuitate tua ie
 rusalem. in q. vigebar
 cultus diuinus ex di
 una electione.
 e. A monte sc̄o
 tuo in q. erat templū
 q. illa p. ciuitate ier
 usaleme in q. erat tem
 plū erat mōtuosa. se
 f. Hierām et (quāf.
 pp̄lus tuū in obpro
 bus sunt oībū q. cit
 ciuitū nēm q. nō solā
 mō babylonā capti
 uauerūt filios isrl. s.
 enī assūt et alii pp̄li
 q. erāt in circūm eo
 rū. mltos detinebāt
 captiuos. de filiis isrl. g. Et oside fa. tu. hic ponit
 sedm q. est materia sue pectiōis. l. collatio boni.
 h. Sup sanctuarū tuū tē. q. d. restitue ciuitatē et tēplū
 in statū pristinū. i. Propter temetipm. h. sedo tāgīf
 spērādi fiducia. q. innitit dīne bonitati et clementie et si
 p. pte iusticie. hoc est q. dicit Propter temetipm. l. p.
 pter bonitatē tuā. inclina de' mens. l. Andi dīne
 hoc describit orāt. instātia cū dī. Fraudi dīne p̄ces beni
 gne audiēdo. l. Hacare. offensiam remittendo.
 m. Attende et fac nobis p̄solutionē p̄fectā tribuendo.
 n. Nō moreis. q. t̄ps istat i q. pmisisti p̄solatō dare nos
 o. Propter temetipm. et. l. Vitas tua cūctis appa(bis.
 reat et bonitas et et cultus tibi debit p̄soluat. ppter q. d
 subdit. Quia nomē tuū est inno. sup ciuitatē tē.
 p. Cunq. adhuc loqret. descripto merito oīonis ex pte
 danielis. h. sī p̄tū modius revelatiōis ex pte gabriel.
 et diuidit in duas ptes. q. p̄tū p̄mū danielis excutatio
 sedo ei facta revelatio ibi. l. r. hebdomadas. Līra pri
 mil dicit sic. p. l. q. adhuc loqret. p̄tendo dei ius
 sticiam et potentiam. q. Et orare. iuocādo ei' demēnā.
 r. Et p̄titeret petā tē. ad impetrāndū indulgētiā.
 s. Adhuc me loquēt. in q. oīdū velocitas exauditōis
 diuine. t. Ecce vir gabriel. q. in spē virti angl's appa
 rebat. v. Quē viderā in visione a principio. ian. vnu
 ne descripta. ca. p̄ce. r. Līro rōlās. in q. exprimū p̄m.
 tūndo angeloy ad equeundō dei mandatum.
 y. Lenig me. exētādo et sforādo. z. In tēpe sacrifici
 et vesp̄tini. s. q. p̄tū q. a manē vīz ad resp̄am orāyerat
 daniel. Patet etia q. pdicē vība orōnis plata fuerit cū
 magno tractu t̄pis et meditatiōis. et talis oratio est deo

acceptabilis. nō antēt illa in qua sunt multa vība mul
 tiplicata sine attentiōe animi et deuotōe. quis ē oīo ethi
 a. Et docuit me. de futuris ad (micoz. et dī. b. dī. vī.
 cōsolationē pp̄li isrl. b. Dīatq. dīmēl. nūc egressus
 sum et docere te tē. Dicunt autē angeli egredi qui int̄is
 tur ad nos a facie dī
 nō q. ab eius p̄teplati
 one recedat. s. q. ad
 nos q. sumus remo
 ti accedunt.

c. Ab erordio p̄cū
 tuā. hoc dicit ut oī
 dat oīoem daniel ac
 ceptū coram deo.
 d. Egressus ēst fmo
 id est dei sententia dī
 futuris.
 e. Ego aīt reni et i
 dicare. s. dei s̄niām.
 f. Quia vir desideri
 om̄is es sc̄z deo ama
 bilitate. et aliter. Desi
 derior. et. desiderans
 sc̄re secrēta dīna ad
 dei laudem et populi
 liberationem.
 g. In asti animad
 uerte fmonē et intel
 ligē. Frequenter exi
 cit cum angl's ad oī
 dēndā magnitudinē
 et altitudinē dīni ses
 creti sibi renēdā. q.
 adūēus t̄pi ap̄b he
 b̄eos habebāt p̄ma
 rīmo secreto. h. qd
 denotandū. lex. interptes illud Isa. ix. Vocabit nōmē
 eius admirabilis. cōsiliarius. deus fortis tē. sī transfigur
 lerunt. Nōmē eius magni consitit angelus. et in b. offis
 cium ecclesiasticū sequit̄ transfiguratiōem eoz. q. sic accipit
 in introitu missē maioriō i matinātū dīsi. h. Septua
 ginta hebdomadas. sic cōsequenter ponit̄ revelatio
 facta danieli. et diuidit in duas ptes. q. primo ponit̄ re
 velatio ip̄a. sīc oīp̄us revelatiōis ep̄positio ibi. Cito
 ergo et animadmette. Līra primum considerandum q.
 daniel motus et consideratione p̄phetie. Hiere. orabat p̄
 cōsolatione populi israel et liberatione eius de captiuitate
 babylonica. vt vīsum est in principio capi. E domīnū
 qui plus dat q. ab eo petatur ex abundanti non solum si
 bi hoc futurum revelavit. sed etiam liberatiōem fieriā
 per christum cuius erat figura illa liberatio de captiuitate
 babylonica. et sic dominus revelavit danieli plenū
 intellectum p̄phetie. quia in illis septuagin. annis. in
 fine quorum liberatio capitularis babylonice facta est
 figuratus fuit numerus septuagenerius hebdomadarū.
 In cuius fine erat fienda liberatio perfecta per christi
 passionem. Ad intellectum autem dicendorum. duo sūt
 hic p̄mittenda. primum est qualiter accipienda est hic
 hebdomada. secundum est quantum continent septuaginta
 hebdomade. Līra primum sciendū est q. hebdomada
 id ēst qd septena. et video aliqui dixerunt q. hic acci
 pitur septē na vel hebdomada ubilicō. nū. quārum que
 libet cotinet. l. annos. Alij autē dixerūt q. hic accipit̄ heb
 domada centenariorū quā cibet stinet centum au
 nos. Sed vītūq. isrl. p̄tē falsū. p̄mō q. adhuc non
 esset ablatum sacrificiū. et hostia de hierusalem. nec

denotandū. lex. interptes illud Isa. ix. Vocabit nōmē
 eius admirabilis. cōsiliarius. deus fortis tē. sī transfigur
 lerunt. Nōmē eius magni consitit angelus. et in b. offis
 cium ecclesiasticū sequit̄ transfiguratiōem eoz. q. sic accipit
 in introitu missē maioriō i matinātū dīsi. h. Septua
 ginta hebdomadas. sic cōsequenter ponit̄ revelatio
 facta danieli. et diuidit in duas ptes. q. primo ponit̄ re
 velatio ip̄a. sīc oīp̄us revelatiōis ep̄positio ibi. Cito
 ergo et animadmette. Līra primum considerandum q.
 daniel motus et consideratione p̄phetie. Hiere. orabat p̄
 cōsolatione populi israel et liberatione eius de captiuitate
 babylonica. vt vīsum est in principio capi. E domīnū
 qui plus dat q. ab eo petatur ex abundanti non solum si
 bi hoc futurum revelavit. sed etiam liberatiōem fieriā
 per christum cuius erat figura illa liberatio de captiuitate
 babylonica. et sic dominus revelavit danieli plenū
 intellectum p̄phetie. quia in illis septuagin. annis. in
 fine quorum liberatio capitularis babylonice facta est
 figuratus fuit numerus septuagenerius hebdomadarū.
 In cuius fine erat fienda liberatio perfecta per christi
 passionem. Ad intellectum autem dicendorum. duo sūt
 hic p̄mittenda. primum est qualiter accipienda est hic
 hebdomada. secundum est quantum continent septuaginta
 hebdomade. Līra primum sciendū est q. hebdomada
 id ēst qd septena. et video aliqui dixerunt q. hic accipit̄ heb
 domada centenariorū quā cibet stinet centum au
 nos. Sed vītūq. isrl. p̄tē falsū. p̄mō q. adhuc non
 esset ablatum sacrificiū. et hostia de hierusalem. nec

Liber

ciuitas hierlm̄ destrueta p ducem populi romani, qz ille hebdamade nō essent iplete. Contrariū aut manifeste aparet vñ, qz ante ista mñs tibi ciuitas ulm̄ destrueta est p romanos, et pñis sacrificiū ablatu est inde, et hostia et oblation, qz nō est licitus iudeis, talia offerre alibi, item nñus inueniuntur in scriptura hebdomada ubileop vel ceterarioꝝ, s; bi inueniuntur hebdomada dieru. **Lxx.** I. qz vñ rbi agit de ubileop, et iō exponere hñc passum de hebdomadis ubileop vel ceterarioꝝ est fieri, cu ratis hebdomada vel leptena no inueniuntur alibi in scriptura. Itē iudei nñus accipiūt hebdomada centenarioꝝ vel ubileop nec aliq eoz vñqz exposuerunt sic istu locu, et iō rpiant q sic volūt exponere magi iudaizat in hoc qz ipsi p h̄ cœludentes q p locu istu no potest pbari. Chrl̄ aduentu esse pleru. Alio mo pōt accipi hebdomada vel septena diei, sicut accipi coiter, et hoc mo no pot accipi hic, qz totum tps, lxx, hebdomadaz nō cointer vltra annu et diuidi, sic qd hic p̄dictat implendū in illis, lxx, hebdomadis fuisse implera infra annu et diuidi. **Lxx.** Ierto mo accipi hebdomada vel septena annorū quarū qlibet cotinet, vñ, annos, thoc mo ppter q accipiāt hic q locu a divisione, qz nullo pdicitor modor por accipi, nec ali? modis pot inabiliter dici ab eis, cu no inueniatur hebdomada altera dici in scriptura, nec etia in vñlo coiter loquuntur. Sed adhuc restat dubiu altera accipi hic ann?, qz vñ dictu est hic iste hebdomade sunt annorū, sic accepérunt eriam oes expositores tā hebrei qz catholici. Sed dubiu est vñlo isti anni intelligant lunares vel solares, q distingunt ab inuice, qz annus lunaris est breuior anno solari, p. diebus. Dicit usqz **Peda et aphrican?** expositores catholici coiter ipso sequeentes qz iste, lxx, hebdomade sunt annorū lunarii. Dicunt aut ad hoc dñm qz iudei sic computant et dicunt. Itē p hoc qz in lfa iste hebdomade dicunt abbreviate, et sic videtur intelligi de hebdomadis annorū lunarii q sunt breuiores qz hebdomade solaru. Hic cut enī ann? solaris excedit annū lunare in p. diebus, sed hebdomada vna annorū solaru excedit hebdomadā annū lunarii, in lxx, diebus, s; h̄ dictu no vñ vñ, p̄t qz iudei no pputat p annos lunares s; solares, alt seqref qz pascha eoz tā circuissit totu annū, ita q celebrari fuisse in quolibet tpe anni, qz tenent facere pascha de mandato legi, vñ, luna primi mēlis. **Hilg?** pputat qz annos lunares seqref qz reuoluto āno paleba eoz celebrare p. t. dies ali solennitate paschale pcedet āni, et sic s̄t b̄ altis solennitatibus paschalibus. Et qz p̄t qz infra, satis breve tps celebrare in oibz tibiā, qd manifeste p̄t sim et s̄t eoꝝ. Et iō dñm qz iudei incipiāt annū a prima luna, p̄t quion equinoctio vñal, tñ qz em̄boliūs fit eq̄to tps a pudeos, qz tertii ann? ap̄d eos h̄, vñ, lūatiōes. Itē dñs qz hebdomade dicunt h̄ abbreviate, no vñ, qz i hebrai, co dñ, pale, et sonat, ac si diceret qz illud tps, ē determinatū et taxatū a deo, ita qz illa abbreviatio no sonat hic divisionē s; magi determinatione tps, p̄finitione. Itē expositores iudeorū sup locu istu nñus fecerunt mentioꝝ de annis lunariis s; tñm de solaribz, Et qz p̄t qz sunt accipieāt anni solares, alt no haberem? argumētū iudeos cu null? eoz mo pdicto accipiāt. Itē in toto rete, fit computation p annos solares, et oes sic pputat sic manifeste p̄t in **Hei**, et in altis libris, Et qz p̄t qz dictu bede et africani et aliorū seqntu supponit sim. Sic iō p̄t primū, s; qz hebdomades sunt accipieāt de s; hebdomades annorū solarii. Ann? aut solari? tñm, ccclx, dies, ann? aut lunaris minor ē, p. diebus et dicta ē. **Sdm** qd est p̄mittendū est qz tps tñm iste, lxx, hebdomades, et p̄t defacili qcccc, annos solares, qz qlibet hebdomada continet, et qz

anno. si vero multiplicentur, p sepius resultant, ccccx.
Hoc risus accedendū ē ad exponēdā lēam, et circa hoc
ponēda ē et reprobāda qdā expositiō q apō indeos ē co-
muniō, et celebriō, et est expositiō r. sa. Iste iugū r. sa, in
cipit et putatim, lēt. hebdomadārū a destrucciō tem-
pli facta p habuī, et dicit eas ppletas in destrucciō secun-
di tēpū p Lūtū et Celspasiānū, ita q tūpū medium inter
itas duas destrucciōes fū iōm non p̄tinet nisi, cccxe,
anno in quibꝫ licet pplois istū sustinuerūt alijs aduersari-
tes, tñ ci hoc habuīt alijs pspitare, q̄ reatūt de cap-
titūtate babylonica et templū fuit redificatū et cuitas et
sacerdotes et p̄ncipes in pplo, p̄p̄tis legiōtēt permitti-
sunt. Sed post destrucciōem scdaz p Lūtū et Celspasiānū
cōpleris hebdomadis p̄dictis sunt in pfecta captiuitatis
te in qua dimitit eos deus et dicit r. sa, et p̄ hoc deit,
stant a peccatis et punianū p̄pteritū et mereant, q̄ vili-
ones pplois de xpo ipseant, tūta captiuitas durabit usq;
q̄ ad aduentū xpi. Dicīt̄ adaptat lēam, Quātūt sī lēam
aliq̄ mō accepīo in aliquibꝫ locis aliter q̄ habeat trāns-
latio n̄a, et vibebit exponēdo lēam. Dicīt̄ igī sic, Sep-
tuaginta hebdomades, et septuaginta leptene amōrque
stūnt tūpū p̄dictū, p̄cile sunt, hēc ita hebraica, fū
eū, cu p̄tione diffinita a deo, ita q̄ non sunt ples nec
panciores. Sup pplois tūlū, istū, et sup̄ vībē sanctuagin-
sez h̄etūlī apūma destrucciōe q̄ facta ē p nabuc, vīgād
scdām q̄ futura est, ad b̄ et pfecte punianū de maledacti-
suis, ppter qd̄ sequit̄. Et p̄sumet p̄uariatio, et deſtitut
a p̄uariatioibꝫ suis, et hoc mereant apud deū q̄ delectat
iūtias eoz, et adducatur iustitia sempiternū, t. ut in ſe-
ptuaginta iūtia fiant, et tūc finaliter, Impiale rīſio, et p̄p̄tia,
et p̄missioñes facie p̄p̄hetas de xpo, et vīgāt̄ iūtias
sanctor̄, et b̄ enī nos dicim⁹ sanctus. R. sa, dicit̄ Ecclīm.
Et in hebraico nō est diſtinctio, q̄ codem mō scribūt
et p̄nūtia in neutrō et in masculino. Dicīt̄ ergo exponit, At-
gatur sanctūs auctor̄, et templū qd̄ redificabūt p̄ messias
et archa testamēti et alia vasa sanctuarī. Dicito ḡ, Et p̄co-
nit̄ explicatio p̄dictie vīlēis magis in p̄cūlari, qd̄
sic exponit R. sa. Dicito ergo et animaduerte, vība sunt
angeli et danielē excitantis ad attentionē. De exitu sermo-
nis, ita q̄ rbi dicimus lab̄ exiū, ip̄e dicit de exiū, et per
p̄positionē p̄uinciam nō designat terminus a q̄ sit inci-
pienda p̄putatio, sed denotet materia de q̄ angelus vule
loqui, q̄ sup̄a dicerat danieli. Ab initio p̄cūlū tuarum
egressis est sermo, et sit tensus. In daniel scđo et animis
aduerte de exitu sermonis et iterū edificet uīlī, et intellē-
ge diligēter qualiter fimo egressus a deo de edificatione
hierūlīt̄ intelligēdūs, q̄ vīgād ad xpm vīcēm hebdomadēs
de septem, et vīgād ad xym q̄ dictus est xpm̄. Esā, dīv
dicit̄ dñs xpo med̄ cyro tc, q̄ enī fuit dux indeo-
rum in q̄m p̄cepto eius reduci fuerunt de captiuitate
babylonica, et a destrucciōe templi et civitatis facta p̄
nabuc, vīgād ad primū annū cyri fuerunt septuaginta
duo anni q̄ faciūt septuaginta hebdomades annoz, et illi an-
nos, et adhuc ultra tres annos, sed angelus nō numerab
nisi hebdomades pfectas. Tres aut̄ annos qui p̄ti-
nent ad hebdomadā sequētēt dimisit, q̄ numerant cu
hebdomadis sequētibꝫ. At hebdomadis, lxx, reuertet,
ita q̄ rbi dicimus hebdomades, lxx, in ntio, ip̄e ponit
in abſtio, et hoc fit sine mutatione littere hebraica, q̄ oīa
noīa hebraica h̄int̄ indeclinabilita, ita q̄ nō est variatio
in casus, sed tñt̄ p̄ plura et singulare. Et rbi dicimus
Et iterū, ip̄e dicit̄. Reuertet, q̄ in hebraico sans similitudine
scribūt̄. Hic ergo exponit, Et hebdomadis, lxx, et in
tempore qd̄ fuit a licentia data p̄ cyru reuertendi vīgād, ip̄e
destrucciōem facta p̄ tyū. Reuertet sez pp̄lus de captiuitate,
Et edificabitur platea, id est, civitas. Et mūlū

Danielis

angustia tpm qz in tpe illo toto habuerunt aliqua pspes
 ra, et ptz in redditu captiuitatis et redificatione repli
 t. eo in libo, t et aliqua aduersa. Et post hebdomades
 huius occidet rps. i. agrippa rex de q legit. **A.** t. xvi. q fuit
 rex in iudea. t u. d. rps. ppter h g reges iungebant, sic
 de haule dr. q. Reg. i. Iuare no timuisti mittere ma
 nū in rps dñi. **I**ste aut agrippa vt dicit **Rab. sa.** occi
 sus est circa illa tpa in qd destruera est ciuitas p. **L**yti
 et vespasianu. Et nō illi, sile eñi est in hebraico, rbi dicit
 m. Et nō erit illi plus qd negatur? est, sic g exponit.
 Et nō illi, sile agrippa no erit, qd p morte tollet de me
 dio. Alii aut iudei moderni h additū sic. Et nō ei. i. non
 agrippa nec aliq rex decetero de gēte iudeor, quousq
 veniat rps. pmissus in lege, ppheta. Et ciuitate et san
 ctuarium dissipabit ppls cu duce, venturo h exponit sic
 tnos de destructione hierlm t ppls facra p ducē ppls ro
 mani. Et finis eius visitas, t finis ppls romani, qd ille
 ppls oēs aduersari iudeor finaliter astabunt p regē
 messiam. **V**sq ad finez belli statuta desolatio, ita q
 vbi dicim. Post finez te, ppe dicit vsq ad finez te, qd ex
 ponit sic etinādo pdcit, q licet oēs aduersari iudeo
 tu vasten finaliter p messiam, et dicit est, tpi statuta, i.
 a deo diffinita desolatio ciuitatis hierlm t regni iudeo
 ri erit vlog ad finez belli, s. gog t magog, de qd loquitur
Reg. xxiij. Et deuincen p regē messiam, t tūc resti
 tue ciuitas hierosolymana t regni iudeoz, vt dicit
 iste **Rab. sa.** Confirmabit aut pactū multis hebdomadas
 vna te, qd in ultima septena annoz fuerit treuge inter
 ppls romani t iudeos, qd treugas vocat hic pactū, s.
 pacis, h iudei cito fregerat treugas t rebellauerūt, et sic
 i medio illi' hebdomadis, s. in qrto anno, venit exerci
 tus roman, t dissipauit ciuitate t templū t caprinaue
 ppls, t sic deficit hostia t sacrificiū iudeor, qd si eis li
 citū talia facere extra hierlm, t h e qd dr. Et in dimidio
 hebdomadis, s. in ultima eius medietate, deficit h
 istia t sacrificiū in tēplo, t in loco rbi fuerat tēpli. Et
 abominatio desolationis, qd ibi fuit statua hadriani i
 patens posita in loco rbi steterat archa. Et vsq ad co
 sumationē, t finez belli gog, s. t magog, Perseverabit de
 solatio iudeor, qd denicit gog t magog p messiam res
 titutus regnū iudeoz vt dicit. **C**ontra ultā expositionē ar
 guit primo de nro annoz, qd a destructione hierlm p
Mabuch, vsq ad destructionē ei p. **L**yti t **V**espasianū
 no posuit iste **Rab. sa.** misi. cccxv. annos p̄cise, qd fin oēs
 historiographos sunt multopliures, h bāc obiectionez
 omittit, qd in apuratione annoz securit sum **Rab. sa.** rōq
 rōnabilis' dicere sup libri **H**elker, s. in aliquibz alioz lo
 cis. **T**et id qd exponit, vt sumem p̄uariatio, i. vt des
 stant a p̄uariationibz t peccatis, ptz eē falsum, eo qd a
 tpe destruotis facte p romanos no destiterit iudei a
 peccatis, imo sunt augures t p̄uatores t multis alioz
 peccatis irremi q maxime p̄hibent in lege moysi. **T**em
 p id qd exponit, Et deleaf iniquitas, t meteant apud deū
 p captiuitatē moderna, t iniquitas eoz deleaf apud deū
 Eruo ab eis, qd sit ista iniquitas delenda, qd ante capti
 uitate babylonica fuerit iudei ydolatre marimi t occasio
 res, ppheta, vt ptz ex. ut. li. Reg. t multis alioz peccatis
 irremi t tū p omnibz iis delendis no sustinuerit ca
 piuitate nisi. lxix. annos fin **Rab. sa.** Tpe aut **L**yti
 sumerit captiuitatē p. **D**. cc. annos t ampli, t achuc
 uelut terminū captiuitatis, g oporet q illa iniquitas
 o p bāc captiuitatē delerit in mato, qd incoparabileer,
 qd illa q pcessit captiuitatē babylonica, sed no p̄t aliq
 assignari, nisi illa qua interfecserit rps que fuit maxia
 iniquitas. **E**reditu eīm captiuitatē babylonica no legun
 tur iudei fuisse ydolatre vel occasioz, ppheta, t acto

res oīmiliū criminis, sicut aī, ppter qd nulla alia cā h
 captiuitatē p̄t assignari rōnabilis nisi oecilio rpi fin q
 p̄dit saluator **Iu. xii.** **T**idēs iefus ciuitate sanctā hie
 rusale te, t sic no ē expectandus rps de futuro, vt dicit
 iste exposito. **T**et id illud qd dicit, Et ipse fuius t p̄be
 tria, qd meriti iudeoz in hac captiuitate ipsebunt rillo
 nes t, ppheta de rps, qd Agget. ii. dr. **A**d huc vnu modis
 cu t mouebo celū t terā te, sequit. **S**eruenter desidera
 tus cāgentibus, t replebo domū istā gloria. **S**cđm om
 nes exposito: es catholicos t hebreos iste desideratus
 cunctis gentibus intelligi rps, cu ḡ dicat ppheta qd post
 vnu modicū debeat venire, no p̄t adhuc intelligi ven
 tur de futuro, qd a tpe agget vlog ad destructione factā
 p romanos fluierūt, cccc. anni t plus fin communē opu
 tationē, fin vo computationē hebreoz fluierunt anni.
 cccx. **A** itez a destructione facra p. **L**yti vlog nūc flu
 erat anni, **D**. cclv. s. vlog ad annum dñi, **D**. cccxvij. ins
 clusive in quo hec postilla fuit ultimata correcta, tanti
 aut rps no p̄t dici modicū. **T**et in eadē auctoritate di
 cit ppheta in persona dñi, Replebo domū istā gloria t los
 qui ppheta de tēplo redificato post captiuitate baby
 lonica, qd statē isto tēplo venit desiderat' cūctis gentibus
 id est rps. **T**et id qd dicit, **A** vngaf sancta sanctorū,
 p hoc intelliges arebā telamētē t alia vla sanctuarī q
 p messiā debent recuperari, qd dicit **l**iere, iij. **T**u mul
 tiplicati fueritis t creueritis in terra, **T**u dieb' illis ait
 dñs, No dicit ultra archa restamētē dñi, neqz ascendit
 sup cor, neqz fieri tra te, qd no sunt p messiam recuperā
 da. **T**et qd h rps ptz falsum, qd ciuitas **H**ierosolymana
 redificata fuit postea p **A**driani imperatore, **T**em
 qd subdit, Confirmabit aut pactū multis te, qd exponit
 de treugis factis inter iudeos t romanos circa tps de
 destructionis ciuitatis, ridef manifeste falsum, qd nec **J**osephus
 de hoc loquit, nec in libro antiquatu, nec i libro
 de iudaico bello, vbi diligenter describit osa q fuerūt fa
 cra inter ppls iudaicu t romana tpe illo, h etiā ptz p h
 qd dicit in **Rab. sa.** **P**ultis qd si esset verū fuisse factū cum
 omnibz iudeis, t no cu aliqbo tñ. **T**et omnibz pdicis
 patet expositio pdicta falsa, t irrationabilis, **H**is visis
 ponēta est expositio catholicor, dicentū istas hebdō
 madas impletas in rpi passione, **C**irca qd sciendum
 qd est vna cōis expositio, quā sequuntur cōmuniter expo
 sitores catholic, t est exposito **B**ede sed illam ad p̄is
 omittit duplicitē de causa, **A**lia ē qd hec expositio ponit
 multū expresse in glo sup **D**anielē in loco isto, t in scō
 lastica historia, t iō ibi potest recurrere qui vult eam ibi
 videre **A**lia cā est, qd illa expositio videt mihi falsa, qd
 pputat p annos lunares supponēdo qd hocmodo copi
 tet iudei, quod est supra improbatū, t vsum est, Et iō
 aliter expono copiando p annos solares, **A**d cui' cui
 dentia sciendū qd copiatio annos solares, duplicitē
 potest accipi, **N**o mō sedim **J**osephū, scđm quē a redi
 tu captiuitatis babylonice vlog ad principatū **D**atb.
 fluierunt anni, cccxvij, t habet in hanc ciuitatis iuda
 ce, **P**rincipal' vō machabeoz durauit, cxxij, annis, an
 tiqatis iudaice li. xiiij. ca. vi. **E**t tūc herodes ascoloniz
 ta, cui' tpe nat' fuit rps et habet math, qd regnauit i in

Liber

dea, ex iis annis, vñq ad natuitatem Christi, nec obstat qd alii
q histone dicit Christus natu, xxi, anno regni heronis, qd co-
punct ab anno qd fuit ei datu regnum p imperatore romani
qd fuit p tres annos auctoribus illud. Antigono occiso qd
vitum regnauit de machab et inde fluerunt, xix, anni, et
principiū, xxi, vñq ad
baptismū Christi, Lxx, l.

Iibis erat incepens
xx, annor, et inde
fluerunt, vñq, anni vñq
q ad, xxi, an, p' passi-
onē ei. Isti vñ anni
sunt faciunt, dce,
annos, qd si faci-
dant, xxi, an, qd flu-
erunt a reditu arta-
tis babylonice acci-
piēdo a pio anno cy-
ri qd exiū dedit p plo-
liseria redeūdi de ba-
bylone vñq ad, xxi, an-
ni exclusive artater-
sis qd tunc misit neemā ad reedificādi ciuitatē Israhel. Nec
mīte, q, remanet, cccc, anni qd faciūt, lxx, hebdomades an-
nor solarium, sic numer, lxx, hebdomadap incipit, a, x,
anno inclusiue regni artarēsis et termini in, vñ, anno p'
passione Christi. Qd testat oratione, qd a pio anno cyri vñq ad
xx, anni, artarēsis fluerunt, xxi, anni, qd osidif p chronicas
latinoz fui qd cyz regnauit, xxi, anni, cabiles fili' eius
vñq, duo magi, vñq, mesibz qd p eno anno spūtanf, qd se
major ps anno dari brystalis, xxi, resiles fili' eius, xxi,
Artabanus mesibz, vñq, qd spūtanf p anno, artarēsis, xxi,
vñq ad missione ncemie, Annū vñ isti sumū intersum, xxi
vñq, vñq, accedēda e ad Iezu, cū dñ. h. xxi, hebdomadap
res, et, vbi ponit hebdomadap revelatio cum dicitur,
h. xxi, hebdomades, qd stūnt, cccc, an, et, s, dicta ē
i. Abbre. sunt, i. sunt regulitate in dei p̄scientia.

l. Sup ppml, iudicū, et sup vñbē tua sc̄z hestim,
l. Ut p' unē spūtatio, i. termini, o' subditur,
m. Et finem accepit peccatum, p Christi passio nem.
n. Et adducat iusticia sempiterna, p eius p̄dicationem
o. Et impleat vñsio et p̄p̄ecia, de ipso predicta.
p. Et vñg. i. sanctus sanctor, i. Christus qd in humanitate vñ-
cens est oleo ḡ p̄sonibz, qd Cito ḡ, qd p̄tponi-
tur dicte reuelationis expōitio. Ad cui' intellectu p̄de-
randi qd anglo dividit, lxx, hebdomades, in tres pres, s, s
vñ, vñq, vñq, qd in istis p̄tibz sp̄alia opa facta sit i' po-
pulo India. Nā in p̄mis, vñq, ppml cū labore magi recedi-
cant u'lm, et cā tenunt p̄ aduersarios, nā vna manu facie-
bant opus, et altera tenebat gladiū. Vee, xxi, ppter aduer-
sarios insurgeētes in edificatione, post in alio, lxx, ppml
aliqui būti p̄sa, aliqui aduersari, in vñtua vo' Christi p̄dica-
uit, et passus fuit, et fides Christi milē fuit dilatata p̄ p̄dicati-
onē apostolor p̄ Christi morte, et i' actibz apostoli. Cito ḡ, ags.
Cito ḡ, et amaduerte, tu, daniel qd iter hebdomades
sunt intelligēde. Ad erit fmonis et iter edificef Israhel, s
a, x, an, o' artarēsis tunc misere neemā ad ei' reedifi-
cationē. Uñq ad Christum ducit, i. vñq ad Christi baptismū, in qd
fuit declarat dux fideliū p̄ Christi p̄spūtati testimonium.
Math, xii, hebdomades lepte in qd ppml tu' cū labore
magi ciuitatē reedificabit. Et hebreo, lxx, in qd nunc ad
ueria nūc p̄sa sustin ebir. Et rursu edificabit platea et
muri et hoc dicit ad osidēdu qd futur erat in, vñq, hebdo-
mades p̄s, et p̄ hebdomades, lxx, cū, vñq, p̄s, qd faciunt
hebdomades, lxx. Occidet Christus, s, in vñtua hebdomada
da qd incepit a baptismo Christi, qd post baptismū p̄dicavit,

tribo annis cū dimidio, et tunc passus fuit in medio illius
hebdomade. Et non erit p̄plus eius qui eū negatur et
qui iudei negantes eū corā pilato extic nō fuerit p̄p̄is
ei. Et ciuitate et sanctuarī, i. Israhel et templū. Dissipabile
p̄plus cū duce venturo, i. exercitus Roma nūs cū p̄ncipis
pe tyro. Scindū iraq qd hec dissipatio nō fuit implera
infra dictas hebdomades, lxx, s; postea per, xxi, annos
fm ita expositione qd tñ muta in penā morti Christi, et
h. Lx, xxi, ad hoc invenire ponit pest mortis Christi, de qd ante
immediate fit metu. Et finis eius, ciuitatis Israhel, Maltis
tas p̄ exercitū romanorū. Statuta desolatio, desolatio ciuitat, et us
deoz a deo p̄mita, Confirmabit aut, qd occasione mortis
Christi exercit terminus, Confirmabit aut p̄actū multis, a, leges
euang. licet qd p̄actū noui, Maltis, xxi, hebdomadas vna
sc̄z vñtua in qd Christus tribus annis, et dimidio p̄dicavit les
gem euangelia, et ea p̄fumauit p̄ miracula et morte sus
am, et in tribus annis residuus cū dñ, idio p̄ p̄dicationem
apologetis et p̄dictu est. Et in dimidio hebdomadis tunc
hostia et sacrificiū, qd in medio illius hebdomadis passus
est Christus, et vñlū e, et tunc sacrificiū leges cassa et mortua fu-
erūt. Et in templo erit abominatione desolatio. Et fuit fus-
ta diu post, lxx, hebdomades qd Adrianus impator suam
statuā fecit ponit in loco ubi stererat arca dñi. Et qd pos-
set qd tunc durabit captiuitas sive desolatio iudei p̄p̄le
ridet dices. Et vñq ad summationem sc̄z mudi, tunc et fm
doctores catholicos querent iudei ad fidē Christi. Hoc
aut exponendū modū sc̄tūsum abs qd p̄mō scripti su-
per danielē. Sed qd postea p̄fidens de dei adiutoriō, ag-
gressus sum semper lug tota sacram scripturā, cum re-
missi ad liberos. Et dñe et Hester vñs mudi fuit, et adhuc
ridet saluo meliori iudicio et ensleratio annorū qd posita
est in expositione ista nō vñq p̄sonat sacre scripture, qd in
magno pte sui p̄cedit fm chronicas latinoz, s, a deitu-
tione ciuitatis Israhel qd nabu, vñq ad, xxi, annū artarēsis
exclusiue qd tempus fm chronicas latinoz fuit, c. xxi,
annorū. Scom hanc p̄putationem Hardochē fuisse, cdū
enorū, qd p̄ assuerū fuit exaltatus, nō est aut verisimile.
Et tñ vñtua, et dato qd vñtua, tñ facere nō potuist illa
que de eo scribitur in libro Hester, s, regere domum regis
ne et regis palacii et equitare et ciuitate et silia. Ne autem
sequitur ad dicta enumeratim mardochē tunc fuisse nō
te etatis osidē, qd dux fuit in babylone cū Zecponia
rege iuda et h. Hester, qd tunc fuit ad minus et annū, Post, et comiam sedechias regnauit, xi, annis, xii, Regum
haq. Deinde secuta est captiuitas, lxx, annorū fm chroni-
cas latinoz sc̄z a destructione ciuitatis p̄ nabu, vñq ad
primum annū cyri a qd vñq ad, xxi, annū artarēsis incisus
fuerunt annī, xxi, et p̄dictū ester remanent adhuc de
eius regno, xii, annū, qd regnauit, xii, annis, Xeres secun-
dus mensibz duobz Dogdianus mesibz, vñq, et p̄spūtatur
isti duo, p̄ uno anno. Barus nothus, xii, vñq, et hanc
te exaltationē mardochēi Hester, i. h. Et ro' p̄dictū ans
ni sumū coniunguntur faciunt annos, cclit, sicut ale dñe i' p̄-
cipi libri Hester. Ideo pono aliis modū p̄spūtati septu-
ginta hebdomades p̄dictas p̄sonum magis scripture fm
quē mardochēus, et anno regni assuerū fuit tñ, c. xii, an-
norū, et ostendit in p̄m. li, Hester, et adhuc sequentibz
osidē. Hodus etiā iste que intendo ponere p̄cedit p̄m
fm sacra scripture, p̄tum fm hebreo, dicta, ppter qd nō pote-
rit ab eis rōnabilitē impugnari, si in uno non intendō
eos sequi, in qd osidē eos deficere manifeste. Primo ig-
ridendū est, a qd incipit p̄spūtatio, lxx, hebdomadap, sc̄do

Danielis

ribi terminata, q̄z i his duobus iacet vis negotiis, tertio ad expositione liceat accedit. Quantu[m] ad primum dirigit nos vbi angelus dicitur danieli. Ab exi[st]u f[or]mōis ut iter edificet hierosolimā, Et in hebreo h[ab]et. Ab exi[st]u formonis ad revertendū, et edificandū hierosolimā, Ex quo videat q[uod] a primo vbo ex reuelatione d[omi]ni p[re]cedente d[omi]ni regnū.

Hecio ḡ tam aduerte, ab
exitu simonis, vt iter edi-
fice hietlm̄ v̄sq; ad xpm̄
ducē hebdomades, viij, et

reducendi muros et
uitas et fortalita debet hebdomadarum: putatio incho-
ata, illud autem vobis habere, quod ubi dicitur Lumen ceperit ut
pleni in babylone, lxx, anni, visitaboo vos, et suscitarbo su-
per vos vobis meum bonum et reducam vos ad locum istum, si quo-
rum sunt hunc dictum praecepit ea, xxviiij, habere, ubi dicitur quod in anno
iij, sedechie regis mensie, et hieremias propheta annunti-
tum est, factum est, et asserebat iechoniam, quod cum eo trans-
fari fuerat in babylone redire in hierusalem post annos
et regnum regis babylonis pungitur et fieri ca, xxix, ponit epistola
habere, ad transmigratos in babylone, lxx, anni, xc, Et sic prae-
dictum fuit in babylone, et non consideretur vobis
fallax propheta, in qua scribitur hunc vobis et revelatione domini
Lumen incepit ipsorum in babylone, lxx, anni, xc, Et sic prae-
dictum hoc in vobis dicitur post annos, sedechie circa
iij, ppter quod et putatio, lxx, hebdomadarum usque incepit ab an-
no, et sedechie ieiulus. Hoc ad secundum dico quod terminatur
in anno passionis domini inclusum. Nam incipit ab anno
v, inclusum regis sedechie hunc, vi, anni integrum regno regis
et, quia, xi, anno regni sui mense, iij, fuit caput, iii, Regis
xxx, ppter quod ille, et, annus rite maioris regis putatur
dus est in tempore destructionis ciuitatis, ne vñ, anni, bis
putetur. A dicta vero destructione usque ad primum annum ex-
istiterunt, iij, anni, fm hebreus, Matus vero tribus annis regna-
uit sibi eos post monarchiam acceptam, a quod tempore hic fieri
putatio. Illivit quod dicitur eum regnasse, xxx, annis, incipiunt
putare a principio regni sui in ipso tempore tunc, Principium vero
anno, iij, quando regnauit cyrus et purandus est in tempore eius, et
in sui nomine anno, bis, ppter. Absentes vero, et annis regna-
uit, et dicitur Josephus, lib. antiquitatis iudeorum, et, post quem
sibi regnauit affluerunt mariti, hester, et in hoc, secundus, se-
cundus sum eos in primis, li, Hester, sed hunc dicitur eum regnasse
iij, annis, tunc videlicet mihi deficere manifeste. Nam assue-
tus accepit hester eroe anno, et, regni sui, mensie, et, ut
bi hester, iij, ca, Lumen igitur sibi ipso datus filius affuerit et he-
ster regine post assuerit regnauerit immediate, opus est ter-
sequester eos dicere quod in principio regni sui sunt tunc, v.
vel, vi, annos. Nam a despositione hester usque ad eum natu-
rata transiit, vñ, annus assueri, vel maior per ipsum ad
min. Non est autem verilimum et talis puer scriberet sic au-
tentice et seriose edificationem templi, sicut exprimitur in ipso
Esdre, et, Et hoc ab eo posset credi quod hester mater sua quod
iudea erat et mortua asuero supqueratur, in favore inde
opus fecit scripsi illa epistola, signari nolle fuisse existens
ad hunc pueri, ppter hunc tempore remouere ibi per Iacob se-
quente ebi de sumptibus regis si nec esse fuerit mini-
strensis sacrificia et offerat oblationes deo celi, et operis p-
ro vita regis et filiorum eius, Et quod praecepit fuit tunc et
filius habebatur, id dico cum alijs historiographis quassue-
tus regnauit, et annus, et sic datus fuit eius qui cepit re-
gnare post patrem immediate fuit, et iij, annos vel circiter
fm predicta. Anno vero secundo datus resumptum fuit opus tem-
plicis sedi, et consumatum vi, anno, regni eius mense, et, iij, Esdre
vi, Secundum tunc quod id est annus fuit, et, assueri et prius datus, nam

ei successit immediate, et sic oportet denudo annos ipoz
vna subtrahere, aliter enim bis spuraret et sic assueris et
datus regnauerunt plus annis usque ad sedi reperi psumma
ratione et inde usque ad eum destructionem per romanos fluxer
unt anni, ecce etiam Rab, sa, et alios hebreos, quos si iun

bebdōades, l*r*ij, erūt^r rur
suz edificab*r* platea^r mu
ti, l*ā*gustia tpm.^r p^r beb
dōades seragitaduas,^b oc
ganf anni p*ō*det*r* ab
anno. v. sedechie iclu
sue sunt simul anni
ccccccc*r*, a quibus si re
scindat*r*, l*r*ij, anni qui
post annu passionis
p*ē*pi fluorerunt usq*ē* ad d

fin oes historiogra
phos remanet anni. cccc. q̄ faciat. lxx. hebdomadas an-
no p̄cise. At sic pr̄z scdm. s. terminatio. lxx. hebdomada
rū in anno passionis rpi inclusus. Et p̄dictis pr̄s qd̄ sus-
pri. dictū ē d̄ etate mardochei. Hā si accipiat an h̄ eni-
merari ab anno. v. fedechie. v. s. ag. xii. assuerit sunt si-
mul anni. lxxix. q̄bus si ad iungant̄ q̄tuor primi regnise
dechie. t. r. quos ad minus habuit tpe translatiois sue i-
uenient. cœu. sicut. s. dicebat. His dictis accendiū ē
ad expositionē lxx. q̄ dividit in duas p̄tes. in prima po-
nit revelatio. in scda vō revelatiois expositio ibi. T̄c
to ē prima ps epsona sicut in expositione hebdomad-
ar p̄cedit immediate. nā in hoc. uenit̄ hec cilla.
¶ **dictis à Dic sūmū p̄tē. vñ dñs. dñs. dñs.**

q. **H**ecito q. **P**ic pñr ponit reuelatioñis expostioñ. t dñuidit in duas pres. qz pñuno ponunt. ltx. hebdomadas generaliter. scđ exponit aliqd prius ad ultimam spñ liter. ltx. fñrmabit aut. **C**irca primu dicit angelus da q. **H**ecito q. **A**nimatione. qualiter hebdoma (nisi. des sint incipiente intelligende. **T**ib erit finis. vt uter qz. i. a qnto anno sedechie indecide sunt et ostensum est supra. **S** usq. **A**d rñm ducē p tendente sunt. **V** hebdomades. vñ. t hebdomades. ltx. usq; ad ultimam hebdomadē in qua xps dux pli. xpi am baptisandus ē. t legē enagelicā pñdicatur. t p. fñlute humani generis moriturus cum celi ascensus. pi singuit aut. vñ. hebdomades t ultimam ab alis ppter spñlia opa facia in ipis. **M**ā in ultima faceta est generis humani reparatio vt dictū ē. in septe vo tepli primi de structio rñsq; ad primu annū. **C**yri qz dedit licentiam reedificandi a destructione eī templi usq; ad primu annū cyri qui dedit hanc licentiam superuerit anni. ltx. vt dic tum est supra. quo faciunt septem hebdomades an noꝝ t cū hoc tres annos. q computant cum tempore ltx. hebdomadar. eo qz nō faciut p se hebdomadā t ea de rōneser anni de tpe sedechie pcedentes rēpli destrucionem. **E**t rurum edificab̄ platea. s. rēpli. **A**muri. ciuitatis hierum in tpe. ltx. domadarū per Zorobabel t Neemias t alios patres.

sed abebat et pectus et alios partes.
a In angusta tpm. qd p gtes circu. Rtes fuerunt mlt
tū impediti rafficti et etia postea, et pr̄z i. Elda et pie
emia et libris machabeorū. a Et post hebdonades
lēt. et septem alias pcedentes supple.
b Occidet xp̄s in ultima hebdonada ut pdictū est.
Et nō emi populus eius qui cōfessus erat.

Et nō erit populus eius qui eū negaturn est id ē
iudei coram p̄tato ip̄m negatur, dicentes, non ha-
bemus regem nisi cesarem. **Xo. xix.** non erunt amplius
eius populū, sed xp̄iani in ip̄so regenerandi et ab eo de-
nominandi. **D**icit cuius a sanctuariori, i. tēplā scdm.
e dissipabit populus id est et crat̄ romane.

Let p. vii populus u. ei ex ecerit Romanae.
Sed si duce venturo, i.e. ut tyro ventero sibi fieri. illud non
sunt facti infra temp. Ier. bethdionadap. sed postea p. xl. an
nos vt predictum est. sed qz hoc factum fuit in penam
mortis Christi ibi ponit immediate postea locutus fuerat de

Liber

ri post morte. **s.** finis ei. s. ciuitatis hieros. **b.** **V**astitas. quia fuit vastata p. romanos. **i.** Et post fine bellum romanorum p. iudeos. **l.** **V**eratura desolatio id est desolatio ciuitatis. et pli q. obvulsarunt romani. et in eis p. plique parum occiderunt et partum captiuauerunt scut magnum erat et ordinatus a deo i. pena mortis Christi. **S**icut autem q. la hebrai cuius b. Et v. q. ad finem bellum trahita desolatio et multus mutantur Christus enim dicitur hebrei q. desolatio et captiuus in q. sunt veratura est v. q. ad finem bellum gog et magog q. melius venturus debellatur. et tunc regnabit in iudea paliter. **A** Et si hoc possit iudei dicere q. la nostra sit falsa et expositione ipsius sur. **E**t q. excludendum sciendum q. in hebreo sunt due distinctiones q. r. yna significat id est q. ad heb. alia id est q. q. q. esdē lris scribunt. s. ayin et v. d. et distinguunt iste due distinctiones solo p. punctuatione. q. defacili inutram posse in manentibus lris. Deceant dictio. adhuc aliqui accipit in scriptura p. post. sicut 3one. viii. Adhuc. ii. dies et nine subuerteret. i. post. xi. dies subuerteret. Et fin hinc sensum primo fuit facta punctatio distinctionis hebraice in h. loco. et sonat od. et sic translatis tristis noster. **T**o posseca mutata est punctatio p. iudeos ad signandum v. q. et sic sonat ad. et similiter tecerit i. pluribus alijs locis. ve. teste put in precedentibus h. declarauit. **E**ccepimus autem occasio ne hoc faciebat ex. lxx. interptib. q. vbi inuenitur aliqd de mysterio trinitatis et incarnationis tacuerunt et alter transuerunt fin. et dicunt h. Iero. i. plogo sup. p. tate enchytr. Et id est ego omnes in pluribus locis recte spaliter. **R**sa. ca. ix. p. eo enim q. ibi h. debet de Christo. Et vocabilis nomine eius ad mirabilis similari. Deus fortis. pater futuri seculi. prius ex parte transstulerunt. Et vocabilis nomine eius magni consilii angelus. **I**llo. **D**ominum habuit. hic reuertit angelus ad lequendam ultimam hebreom ad q. icepat dicere q. q. tū ad mortem Christi. et non preferat iterponens penam huius mortis et dictum est. dicitur. **I**llo. **D**ominum habuit autem pactum multis. et legem euangelicā q. de pactu et fedus noui h. die re. xxxi. **I**n hebreos vna. **M**in ultima hebdomada et Christus predicando. mirabilia faciendo. monendo resurgent et o. ascendendo i. celum. et mittendo spiritum sanctum. legem euangelicā permanuit. anno sue passionis p. predicatione apolorum nobilititer dilatarunt. et p. t. **A**ct. vii. et lli. **m.** Et in dimidio hebdomadi. in ultima eius medietate in qua passus est in. **D**eficer hostia et sacrificium. q. sacrificia recte. le. Christus cessauerunt p. passionem Christi no. his tanta ultra eum obli gandi. **O** Et erit in templo abominatione desolatio. **H**referat ad tempore sequens. **I**llo. hebdomadas in q. adstantibus impator fecit pom. statuam suam i. loco templi ubi steterat arca. q. statua apud hebreos vocat abominatione sicut et q. libet aliud ydolis. et erat desolatio iudei. **S**icut manifestum. p. **E**t v. q. ad summationem et finem. s. seculis. q. perseruerabit desolatio. **P**rope enim finem mundi deterrita falsitate antur Christi p. helyam et enoch iudei ad Christum perirent. et multi eorum post alter sustinebant martyrum. p. dicunt coram docto. m. **I**n ea. i. v. b. in postul. **D**is visis accedendum est ad litteram erpondendam. **A**dditio.

In hac revelatione danieli p. angelis facta. que est ter cetera. p. hebreos de primo aduentu Christi tractat. ita efficacior v. ad p. futuram hebreos p. fidem asse

rentur nondum impletum et Christus huius aduentus. ultra illa q. possit ponendum. tria videtur addenda. **P**rimum cu. auctoritate sit hec expositione Rab. sa. inter hebreos. ut videtur si sufficiat illa tamen ipugnare. et ex ea contra eos arguere. vel oporteat in querere de alijs expositionibus eorum in hoc loco.

Econ qualiter p. t. rōnes postul. q. res probari videtur p. dicta expositione sunt altera lute. q. bus rationabiliter posset evanescere. **T**ertium quod ex ipa ex expositione Rab. sa. **I**llo falsa. tamen est q. bus ueris et ab eis receperit. **V**eritas nostra s. q. agnitus Christi i. longe transiuit in p. tentu posset

coelidi contra eos. **C**irca primi sciendum q. hebreos plurius et variis modis expounit ac hebreos. non tamen expedit singulorum opiniones seu errorum enarrare expositiones. **N**on enim p. thema. et thymo. o. es q. de p. scutarii opiniones inane fortasse est. sufficiunt autem maxime q. sufficiet enus apparet vel etiam habere aliquam rationem. **C**ostat autem q. hec expositione Rab. sa. est seu reverenter etate auctoritatis apud hebreos q. non possunt ab ea derivare iuxta fundamētū pharisaeorum doctrine fin. quā illa q. in iudea thalmud determinata habent seu diffinita circa sacre doctrine expositiōne. non i. eis q. luteris q. ab eisdē recedere. sed tenebantur tamen ratiōnes in textu sacre scripture ostēta. p. t. Rab. sa. mox large tradit in principio sui. Deuter. tamen pluribus alijs locis h. et unius ro est. q. auctoritas thalmudica in h. mōni determinationibus apud eos est in eodem gradu sicut sucoitas et universalis ecclesie apud nos. h. p. t. et q. Rab. sa. non fuit primus invenitor huius expositionis. de q. h. agitur. s. et p. t. hec expositione ponit in thalmudica doctrina ipsilateraliter in duobus locis primo in libro q. intratūlātō ordine mūndi. q. de hebreis d. cederholas. **S**imiliter in libro q. de abodazara ita. In quibus locis concorditer h. et q. lxx. hebreos. Namely in capitulo a destructione primi templi. et terminantur in destructione sedi. **Q**uas auctoritates sequuntur. Rab. sa. in hoc passu ratiōnes immutabilitatem tenendas apud hebreos ratione p. dicta. **E**t quibus sequuntur p. licet multi hebreos attendentes q. p. dicta expositione per suos magistrorum determinata non solū poterat rationabiliter teneri seu sustinere. sed ex eadē cū alijs q. bus ueris p. cludebat Christus. p. i. ca. **H**ic ut vulpes in deserto sunt. p. b. t. tū usq. excusa tamen bac expositione thalmudica quā sequitur Rab. sa. non est facienda alia mētū d. alijs expositiōibus eorum multipliciter fictis. **O**poret enim illos adhuc p. dicere expositionem ac si esset in litera ostenta. **A**ut et scōm p. t. illa q. postul. ponit p. p. dicta ei. positionem thalmudicā seu Rab. sa. que sunt satis valuae. ad p. test. v. t. et illa fortiter obtinet. **E**t primo p. sumit p. eos validissimum argumentum de numero annorum inter vitā et destructionē cōtentor. **M**ā licet computatio hebreos in h. mōni historiis sit in multo que nobis sunt intertenenda seu sequēda. p. seruum h. eos p. q. p. sua p. t. et summō rationabiliter posset p. deduci. et v. t. tū evidenter delit. cum vel subipsis sc̄iunt in apportione nullo modo sunt eorum dicta admittenda. s. h. illos de talibus fortiter v. t. cōducuntur. **C**ostat autem q. in p. posito manifeste deficitur. plus res etiā anni fin. eos fluxerunt inter et ratiōnes destructionē

~~D~~anielis

¶.lxx, hebdomade que faciunt. cccc, annos qd sic patz
Nam ipi dundur has. lxx, hebdomadas in duas partes
principales scz in. l.x: bdomadas q faciunt. lxx. an, q flue
runt fin cos a destruicione templi p nabucobodo . vsq ad
summatiōē edificatioē templi secūdi qd . caputā illō
libere. ttr. c. An impletū fuerint in baby lone. lxx. anni
risurato vos tc. Et i. lxx, hebdomadas q faciunt. cccc, annos
qd dicunt durante templū lecūdi, vtr in li, abodaya
ra pāl, gato ca. i. vbi h̄ regnū psap tpe templi lecūni
di durauit. xiiij. annis. qd regnū grecor tpe pāl, i tem
plū, cccc, qd regnū machabeor. xij. qd regnū herodis
ser herodianor. xij. annis. Deccia sunt in textu li, pāl,
legati, vbi sa, glo. b3, cccc, annos duratioē tēpli scđi
qui si cū, lxx, annis qd superint a destruicione templi pī
mi vsq ad summationē secūdi wingant. habes. s. lxx, heb
domadas Danielis. hec. lxx. sed prima ps ult̄ co
putacionis st̄net filii etiā fin eos. Por enī ex auctorita
tib suis decūci q a destruicione primi tēpli i vsq ad ei
summata edificatione. lxxvij. anni fluerint. it pī. bā
nabu, regnauit. xl. annis. et in li, magna. c. i. ex verbis
sacre scripturæ pbaf. In anno adū. lxx, nabu, destruicium
est tēpiū in meſe. vi. h̄. lxx. lxx. i. in. iij. Reg. Et q se
qui ut q nabu, regnauit a destruicione templi. pī. q. an.
quoz primū lucet imperfēct⁹ spūtāt p anno. et sepe h̄ in
scripturā. et etiā i thalmud frequenter legit. qdna dies cō
putat p anno. Cōsequeret euilmeradach regnauit. xij.
annis. pur ipi pītēnt haberi ex traditioōē antiquis li. p
allegato. Salthalat vo regnauit. iij. annis. et h̄ ex terru
Barus vo primū regnauit. h̄. an. qd sit h̄ ex textu. So
sequenter cyrus fin hebre, licet min⁹ vere. vt patet cuz
de vera expositioē agef, regnauit. h̄. annis. Assumeris q
dicat arphaxat regnauit. xij. an. quoz. xij. habet ex ter
tu Heleter. iij. ca. et duo habent ex tradicione fin eos iñ fin
latinos. xl. regnauit. dan⁹ vo vsq ad summationē tem
pli. vt h̄ ex textu. vi. an. Et qd sequit q a destruicione tē
pli primi vñ ad summationē scđi etiā fin spūtā ipoz flu
erunt anni. lxxvij. licet fin alios non ples. Et sic patet
q prima ps hui⁹ spūtātōis ē falsa etiā fin eos. deficit ei
p vñ hebdomadā. et vñ annū. Sist in sedā pte spūtā
tōis pampīt⁹ deficit subtrabedo ples annos et pa
tebit in lxx in b. ca. cu de vera expositioē hardi hebdoma
datū agef. vñ manifestū est q hec expositioē pīsupponit
fin etiā fin eoz spūtātōis. Preterea et lxx sonat euide
ter in b. lxx, hebdomadis danieli teuelat. Iplēda erant
illa q lla st̄net. s. colūmatio pūaricatioz & delectio ini
quatis. et adducio iusticie sempiterne & hmōi. qd ep̄isse
lra testaf dices. lxx, hebdomade abbreviata sūt seu diffi
nire et colūmatio pūaricatio. et finē accipiat petītū. et deleat
tur inq̄tas tc. Nō cui dixit angls q post. lxx, hebdoma
das. h̄ erat implēdū. s. in sequentiō dixit post hebdomada
das. lxx, occidit ips tc. lxx, hebdomade scissē sunt et illia
fiant. hoc ē durate tpe. lxx, hebdomadaz. et manifeste
sane pīdica vba intelligēt. Sis fin pīdica expositioē
manifestū est q ubil illoz q in prima p̄positioē angelica
cōtinēt. fuit impletū fin eos durate tpe. lxx, hebdomada
darū. sed totū illud remanet apud eos futurū. ita. q nō i
pībū vsq. ad aduentū messie inaniter expectatā ab eis.
qd est manifeste cōtra sensuā līe. et dictū ē. Si aut̄ di
catur q illa q cōtinēt in prima p̄positioē angelica. licet nō
fuerint implerā durate tpe hebdomadaz q ad pīfectā as
secutionē fuerint tū impletā q modū meriti. hoc est durā
te tpe hebdomadari. pīplus illēmeruit et colūmaretur
pūaricatio tc. in aduentū sui messie futuri. Apoc nō valit
tum q. nō est cōsonā līe q simplicitā dicit et colūmatio p
ūaricatio et adiunctā iusticia sép̄tēta. et cetera hmōi. Mo
eni dicit et mereans talia h̄. s. et habeat Hagna enī

drisia ē inter meteri aliqd c hē illud. **M**am mlti metētū vitam eternam qui tamen non habent eam, tum qz erit am **R**a, sa, p. fte f & ppilus ille no meruit pdicra m̄tra tēpus hebdoumādaz, sed finis hebdomadis tpe hui⁹ dūturne & interminabilis capiuitatis illa habebat meteri, vtz ex dictis suis q̄ in postilla dñment. **E**x q̄ sequit q̄ insfra t̄p̄s hebdomadaz nihil sicut impletū fin eos de cōtentis in prima p̄positione angelica, nec p̄ modū meruit nec asseruit, ut l̄a fin pdictā expositiōne remāet sum pliciter falsa. **P**reterea captiuitas babylonica tolerabili⁹ & melior fuit hebreis incompl. bly magi q̄ captiuitas hodierna, qd ptz ex trib⁹. **P**rimo rōne duratiois, illa ei duravit p. lex annos, ista vō duravit ultra. **D**icitur, ecce, annos, adhuc in suo vigore v̄sistit, scđo teip̄s diminu p̄uidet̄. **I**n illa enī fuerit a deo p̄fisi de dono ḡphene & miraculor⁹, fr̄t enī inter eos q̄ plurimi p̄phete dñvnt illeremias, z̄c̄ biel, Zacharias & Daniel. **I**n ista vero nullus legi fusse p̄pheta. **S**ile & in illa de fecit p̄ eis multa miracula vtz de liberatioē danielis & triū pueror⁹ & de mardochēo & bmoi. **I**n ista vō sic nec fuerit p̄phete, ita nec miracula diuina p̄ eis legunt̄ facta, vñ c̄pi de seip̄s & statu hodiernae captiuitatis in q̄ neutrā pdicitorū habuerūt, intelligit illud p̄phē p̄s, lxix. **S**igna nra no vidimus, t̄a no est p̄phē ac, tertio respecu dignitatum seu honorū seculariū. **I**n illa enī qdā eoy habuerūt honores regios & milia dignitates, et legit de Joachim p̄ie re, vñ, cui⁹ thronus fuit sublimar⁹ ab culmierat dū sup thronos aliorū regū & totū vīta sua. **S**ile daniel fuit sublunatus his p̄st̄em sup p̄uinciam babyloniceā. **S**ile et soq̄ eius, vt hē **D**afni, **D**ardo, heis etiā fuit p̄stitutus q̄si scđus regi assueto. **A**ester vtz, **Z**orobabel habuit dignitatē comitatus, vtz Aggei, q̄, sic de q̄busdam aliqs. **I**n ista vō capititate oēs sunt in exilio statim linea bonorum suu dignitatis bmoi vbiq̄ sunt et est noui. **E**c quib⁹ sequit q̄ daniel q̄ rehemēter aniebat & dolebat de p̄sa leuior & reuion captiuitate dicit in h̄c ca. in sua oratione, p̄plus tuus est in obprobrii oībo q̄ in circuū nro sunt. **S**ile **A**pert oculos tuos & vide tribulationem nraē. **I**ncompatibiliter amplius voluisse de captiuitate hodiernae si eā agnouisse p̄plo dei futura. **C**onstat at q̄ fin pdictā expositiōne anglus nūciavit danieli in hac reuelatione de captiuitate hodiernā. **A**ccepitissima & legitima est incompatibiliter sup prīma, & p̄ nō angli no p̄ nosticabat ei grata seu solatoria. **S**i potius molksa & lūs me afflictua, cuius oppositū ptz in lfa. **M**am angel⁹ gabriel apparuit ei q̄si bonus nūci⁹ & in hora accepta, & tpe sacrifici resp̄tū, & in v̄bis suis annis q̄ p̄ces iue crā eraudire. **S**iebat enī ab ero dīo p̄cum tuar⁹ aggressus est sermo. **S**ile vocat eū virtū desiderior⁹, q. d. q̄ indicari ei suos desiderior⁹ impletione, cui⁹ oppositū totaliter est fin pdictā expositiōne. **M**am danieli nō expedito d̄ prima capititate, p̄nosticabat crudelissimā scđam. **I**mmliter dolet̄ se affligeti de longitudine prime captiuitatis lxx, annor⁹, & sup hoc pertenti liberatiois acceleratiois di cendo. **P**lacare dñe, accelerā & fac, angelus p̄nūciabat captiuitate futurā, cuius terminū ei minime p̄palabat, de q̄ sp̄ amplius & fortū debuit̄ ariari, vñ li. p̄t bene aspiciant̄ manifesta est q̄ tora solatio danielis cotinetur durate tpe hebdomadarum qd totaliter euacuat pditam expositiōne, vtz intelligenti. **P**reterea in hac expositiōne exponit ilud. **S**op ad xp̄m ducē, de cyro q̄d ptz eē sim ex trib⁹. **P**rimo q̄ no est v̄m q̄ a desistiture p̄ una v̄sq̄ ad cyru fluerit, vñ, hebdomade tñ, cu enī fin co & purū sūti ab eadē prīma destructione & sq̄ ad **B**aitalbar exclusive fluerit, etiā anni, q̄ faciūt hebdomadas, vñ in tegras, nam vt dictū est, s̄, ut prīma obiectiōne natu
b

Liber

regnauit post destruetum templi christi annis, et sequenter emulteradach filii eius regnauit, tria anni q[uo]d faciuntur, i.e. annos. Et sic p[ro]p[ter]a, q[uo]d est hebdomade et plurimis annis transiret ante eum cepisset balthasar regnare, q[uo]d si addatur, e[st] annus in quo successivus regnauerit balthasar et datus primus sic ut, sicut dicitur est sequitur q[uo]d est hebdomade supradicte, et plus, i.e. annis transierit anno regnum eyni, tria p[ro]p[ter]a et falsus eyni fuisse p[ro]p[ter]a ducet q[uo]d angelus loquens, nec valet dicere, q[uo]d q[uo]d hebdomada octava est ipsa regna, i.e. non p[ro]p[ter]a c[on]tra, q[uo]d dicitur, sed refutat p[ro]p[ter]a c[on]tra, ita sequitur, tu q[uo]d sex sunt maiorum q[uo]d non rabilis hebdomade q[uo]d enim port[us] debuit sent p[ro]p[ter]a c[on]tra vix, primis, q[uo]d c[on]tra, sequentibus c[on]tra quod enim anno tunc illa hebdomada includebat, tu q[uo]d in hac revelatione angelica descendit usque ad dominum hebdomadam p[ro]p[ter]andam, et p[ro]p[ter]a in h[ab]itacione circa ultima hebdomada q[uo]d eyni, vix de liber eoy debuisset portus intelligi q[uo]d de cyro q[uo]d loquitur dicitur. Ecco q[uo]d nullus in sacra scriptura legit q[uo]d alius messias seu vincere simpliciter nisi vincere fuerit corporaliter sacro oleo q[uo]d sacerdotes et reges engravant vel spirituali, soleo greci p[er]petualis q[uo]d in p[ro]p[ter]a. H[ab]it[er] te deus de te in oleo et. Similiter ait et ibi, n[on] habere te regere ipso meos, q[uo]d finis expositores intelligunt de abraham et aliis patriarchis q[uo]d fuerunt prophete. Neutro histori modorum potest attribuendum cyro ut messias dici posset nam non fuit propheta, et est manifestum, nec etiam sacro oleo unctionis vel p[ro]p[ter]a vel non oleum unctionis sacram nullum fuit in templo sedo et hec in h[ab]itu q[uo]d est cantharidum et in aliis locis. At autem obiectio de h[ab]itu q[uo]d est Isaia, tunc. Nec dicitur messias seu cyro, non valet, nam finis magis historiarum, et Rabbi, et ceteri messias non accipit in predicta auctoritate. Isaia autem p[ro]p[ter]a messias q[uo]d est expectari, et non p[ro]p[ter]a cyro, id est Ra. Aben hazra, tertio q[uo]d positio non est cetero q[uo]d messias possit dici cyrus in sacra scriptura, cetero tunc sibi adiungit hec dictio magnus purus est in hebreorum libro, nullo modo potest intelligi q[uo]d cyro nec de aliis alio messias seu recto, nisi de rege messia non de q[uo]d esse principaliter prophete loquuntur. Qui non est, non proponit et verus Iesus h[ab]it[er] dictio magna est principis seu principalis et p[ro]p[ter]a Proverbi, viii, ca. Audire q[uo]d principia loquor, vbi enim nos habemus principia, i.e. hebreo hi magis q[uo]d est plurale istius singularis magnus et sic de multis aliis. Nullus enim sane mens posset dicere nec ipse hebrei intendo prout infinita est assertio et ut in sacris scripturis messias principalis dicatur, nisi illi qui dicitur ei[us] deus ipso p[ro]p[ter]a tenet vel tenebit finis eos, i.e. cuius finis enim signum Isaia, v, c. et h[ab]it[er] de vero ipso ad finem agit, et finis hebrei, ibide legit. Ecce testem ipsius dedit enim magnus et p[re]ceptor genitor. Ecce quoniam p[ro]p[ter]a dat Isaia cetero angelico regnante. Danieli noiendo rex ipsum seu messias magnus, i.e. principis seu principale. Et sic p[ro]p[ter]a et expositio Rabbi, assertio q[uo]d ipso in hoc loco accipit p[ro]p[ter]a cyro, est oīno falsa. Et notandum q[uo]d Ra. aben hazra q[uo]d magne auctoritas reputatur inter eos et expositio Irah, et est aliis moderni attentiones q[uo]d cyrus in scripturis non possit dici ipso seu messias cupiatur tunc q[uo]d hec auctoritas nullo modo applicaretur ipso vero, idcirco predicta Ra. aben hazra, attribuit predictum p[ro]p[ter]a obabel, et ipso neemite aliis vero. Sed diligenter intueti nihil eis p[ro]p[ter]at hec varietas et astutia, nam estinde ratione excludingit fab isto loco neemias. Porro obabel, et agripa sicut testis, et hec de sedo principali. Quia etiam p[ro]p[ter]a principale supponendum est q[uo]d iustitia sempiterna q[uo]d p[ro]p[ter]a in his angelis finis traditione thalmudistarum est ipso seu messias, et hec in h[ab]itu de ordine mundi, allegato.

vbi q[uo]d docto eoy d[icitur] antiquus q[uo]d est Ra. barachia exponens illud Isa. lvi, vbi d[icitur] prima est salutatio mea ad venientium, et iustitia ad relevandum, dicitur exposte q[uo]d est illud q[uo]d d[icitur] via mea intelligit messias d[icitur] q[uo]d scriptu est in Dasi, ap[osto]l. Et adducatur in ista semper terna. Similiter p[ro]p[ter]a ponit q[uo]d sanctus sanctior, q[uo]d continet i[ps]i predictis et his angelis intelligit ipse ipso seu messias, p[ro]missus vix regnare, baruchianam recolligentes multa q[uo]d est hac materia in libris suis thal mudicis legunt et exponens predictum vobis in sua glo, super Dasi, sic dicitur. Sanctuarium sanctuariorum vel sanctuarium croz non nisi ipse messias est factus, q[uo]d in his d[icitur]. Precepit ponit enim q[uo]d ipsa messias p[ro]missus vix regnare, baruchianam angelicis principaliiter continet. In summario p[er] natationis, et adductio iusticie sempiterna, et vincere sanctus sanctior, p[ro]p[ter]a in sedo regni, s[ed] et expositio Rabbi, sicut deducitur. In quibus sequitur q[uo]d an destructione septimanae cuncti adducti et iusticia sempiterna, et vincere est sanctus sanctior, sicut vix messias p[ro]missus. Sicut tenet p[ro]p[ter]a expositio finis Ra. sa. sicut dicitur, finis quam, ipso, hebdomade terminatur in tempore destructionis templi sedi. Videlicet est. Et sic infra illud ipso q[uo]d in magna tempore transiit in posterum, ipso venit, q[uo]d est intercedens. Nec mirandum si ex falsa opinione excludatur veritas, tunc q[uo]d est falsus sepe sequitur vero, tunc q[uo]d ad suincedens aduersarios, ipso p[ro]p[ter]a confessio est efficaciter argumentum. Et uota q[uo]d non solum finis Ra. sa. habentia doctrina et dictum est, sed etiam finis omnes ferre expositores eoy, ipso, hebdomade terminatur in destructione templi sedi. Et h[ab]it[er] d[icitur] tertio principali. In eo, ca. vbi d[icitur] in portula. At sequitur ad dictum enuntiatione mardochaei tunc fuisse tate etatis ostendit, q[uo]d dicitur fuit in babylonie cu[m] iechonia regi uida ut hic be[ne]dictus. In est necessaria ex (Rer. q[uo]d. ca.) Additio. Item allegato obester, q[uo]d ca. concedere q[uo]d mardochaeus fuisse dicitur in babylonia cu[m] iechonia regi uida, ibi enim legis sic. At enim vir in suspiri ciuitate ro[man]e cabulo mardochaeus fuit iauri, filius semini, filius cuius de filio per gemini q[uo]d translati fuerat de babilone co tempore q[uo]d iechonia regi uida transiulerat, et finis quam libram fuisse relativa, q[uo]d translati fuerat, referat ad paucum mardochaeum et non ad mardochaeum, sequitur ex libro q[uo]d Alius ductus fuit in transmigratos cu[m] iechonia non aut mardochaeus p[er]nepos fuisse. Et sic non oportaret procedere q[uo]d mardochaeus fuisse, eccl[esi]a, annop[er] q[uo]d passus est fuisse exaltatus, et dicitur postul, q[uo]d forte p[er] magna tempore post transmigrationem mardochaeus fuisse natu in suis vel alibi. Sed q[uo]d q[uo]d translati fuerat, posset referri ad Alius p[ro]p[ter]a p[er] exemplum, nam licet dicitur q[uo]d dicitur fuit filius iesse, filius obedi, filius booz, q[uo]d heret cu[m] ruth moabitide, rex duxisset nam illud ritum relativa q[uo]d posset referri tunc ad suis imēdiatū antecedētē, et similiter posset intelligi, p[ro]p[ter]a. Et hoc modo accipiuntur grammaticalia in generalitate, saluatoris in Iu. viii, ca. s. q[uo]d q[uo]d libet isto p[er] relatiuorum de referri ad istum imēdiatū antecedētē, non at ad remotum et p[ro]p[ter]a intuēti. Et quoniam sequitur q[uo]d expositio prima postul, non esset res probada p[er]pter illa inconvenientia quā allegat d[icitur] erat mardochaeus, est tunc alia ratione portio ad impugnandum illa expositio finis q[uo]d quidem rōsum est ex initio hebdomadarum p[ro]p[ter]a in finis cu[m] de vera expositio tractabat.

In eo, ca. vbi dicitur in postul, primo ergo videlicetus est terminus, a q[uo]d incipit p[ro]p[ter]atio, ipso, hebdomadarum.

Expositio huius visionis est in mari. Additio. Item varietas non solum inter catholicos et iudeos, sed diversitate fidei circa aduentum ipsi diversi mode etiam exponitur, sed etiam inter catholicos ex varietate opinionum atque historiarum multiplex interuenit, varietas idcirco, et plausibilis sensus magis clueatur de tribus p[er]sonis et alijs declarandis. Primo, sicut determinis bar hebdomadarum, sicut de initio et fine qualiter sint inquieti seu

Danielis

investigandi scđo q̄liter sit p̄cedendū in d̄putatione ab
vno ex remo ad aliud, tertio q̄liter de hac reuelatione
fm ei⁷ catholicā expositionē cū aduersarijs ē agēdum.
Circa prūmū p̄supponēdū ē q̄ inītū h̄ar hebdomadāz
nō p̄t̄ r̄onabiliter assignari in alij tpe sequētē tps quo
hec reuelatio fuit facta Danieli, post annū, dārū. Eu
ius rō eli. Mā et h̄ sequereſ q̄ Daniel p̄ h̄ac reuelationē
sibi factā nō eet certificat⁷ d̄ tpe q̄ ea que petebat, debē
bāt ipleri, h̄ pon⁷ ignorabat quātū tps distabat a tpe
reuelatione v̄sq̄ ad tps in q̄ p̄plerent ea q̄ sibi fuerat re
uelata, q̄d ē inconvenēt, cū in h̄u⁷ noticia d̄ p̄cipali
ter desideriū suū implēt, & id nō leḡ per̄mis̄e ab ange
lo sup h̄ v̄lteriorē cognitionēt ptz l̄am int̄uenti. P̄ es
suppositū at ptz p̄ palpabile exemplū, nā posito casu q̄
en⁷ d̄is habeat vñū tenuū, cū ex misericordia vel libe
ralitate p̄mis̄erat libertatē a futurē, nullum tps ei assi
gnās, t̄p̄t̄ ex aliqua occasione illū vñū icarcerauit seu
posuit in custodia q̄dē fūns maxime anxiatis a lōga
fuitute & carcere istanter d̄sio suo suplicat et misere
tur ei de r̄aduatura & acerba afflictione & cedat ei liber
tate a servitute p̄missam, silt & a carcere, a d̄sio suo acci
pit talē m̄fisio, s. q̄ a die in qua haberet licetū exēdi
de carcere v̄sq̄ ad annū st̄inū p̄fecte libertatē et p̄mi
serat ei daret. In q̄ casu manifestū ē q̄ finis ille nullam
certitudinē h̄z de tpe sue liberatiois. Cū ei tps p̄mū
q̄ p̄debat tps scđm ē sibi penit⁷ ignorū, silt & h̄dū si
milit̄ ē ei ignotū. Quod qdē exēplū totaliter aplieci
tur casui nro, nā si inītū hebdomadāz tpe reuelatiois
erat futur, nec fuerat. Daniel reuelatiū quātū distabat
a p̄st̄ tpe reuelatiois, adhuc facta reuelatiois remane
bat dubi. Daniel de p̄p̄nitōtate seu pl̄ip̄itate tps, in q̄
tenetata debebat ipleri q̄ p̄cipaliter ab eo int̄edebat
Et q̄b sequit⁷ & erponere ab exitu sermois d̄ anno i. Ay
ti vel de, xx, arrateris, ē oīno inconvenēt. Daniel ei tpe
reuelatiois nesciebat si d̄yus habebat illa licetū dare
similiter si artateres t̄ multorum? q̄i hec erat factur
q̄i qdlibet illoꝝ erat futur & merec̄tingēs nec fuerat sibi
reuelatiū p̄ angelū et ē manifes̄tu in l̄sa, vñ sanctoꝝ
seu doctoꝝ reuerētis semp̄salua ly exitu sermois p̄ āge
lū, platū nō d̄z applicari alīcu tpi sequētē tps reuelatio
nis p̄st̄is, s. primo anno Danielis et qdā volūt, vel ali
cui p̄terito tēponi Danieli nro, et idē haberet noticiā
certā q̄i reuelatiū erat adsp̄leida, scđo p̄supponēdū est q̄
cūlibet carbolico & bāt angeli sane intelligēt d̄z ē cer
tus vñm⁷ termin⁷ hebdomadāz, cū rō ē. Mā h̄mōi co
currit cū tpe passionis f̄i, q̄b ptz ex h̄, nā deletio inī
tatis p̄summatio p̄uariatiois, h̄mōi, q̄i in prima expo
sitione angelica t̄menēt sunt tpi effectus passionis f̄i
cū lñuo sanati sum⁷. Fa. lñt̄, de qua passione angel⁷
fecit exp̄ssam mētōnē, d̄i, post, lñt̄, hebdomadas occi
dēt tps. Cū iḡt̄ tps passionis f̄i ē notū nobis, q̄b sūt
vñ, anno tyberi cesaris, sequit⁷ d̄ ciuitate q̄ vñm⁷ ter
min⁷ hebdomadāz ē nobis not⁷ ex fide q̄ ē idē cū p̄di
to tpe passionis. Et q̄ sūt ē nobis notū q̄ inītū harum
hebdomadāz p̄celit annū, vñ, tyberi, p̄, ccccc, annos
et auctoritate angelica. H̄z cū q̄ anno alīcu⁷ regis inde
ori, vel chaldeoy, vel psaltū h̄mōi inītū c̄ntrit. Et dili
gentē requit in dagine, cū rō ē. Mā bystorie p̄currente
cū tpe, lñt̄, hebdomadas, nō occurrit p̄fecte seu integre
in lacris scripturia nec in alīs autēticas annalib⁷ imo
histoře illoꝝ tpm, p̄cipue regū psalz & medoz sunt ple
ne diuersitatib⁷ & p̄dictioib⁷ inītū, q̄ nō solū variant⁷ ī
tpe duratiois q̄rudā regū, h̄z etiā qdā bystorie noiant q̄s
dā reges psalz, d̄ q̄b alīs historiographi minime faciūt
mētōnē. Mā post retrem q̄ poteret sibi subiugauit re
gni grecie v̄sq̄ ad alexandru magnū fuerūt ī p̄side fm la
tinorū, xi, reges. Scđm v̄o hebreos a cyro q̄ p̄cessit p̄dī
etū retrem v̄lq̄ ad p̄dictū alexandru fuerūt tñ q̄tuor re
ges in p̄side, et postul. pont. xi, ca, v̄si p̄ historias h̄mōi
nō ē loc⁷ inueniēt inītū har hebdomadāz certiū
maliter mō p̄dicto, s. cū q̄ anno alīcu⁷ regis de p̄dictis
p̄currit tale inītū dato q̄ noticiā habeamus vñm fū
nis eaz cū q̄ occurrit et dictū ē. H̄z ad suētōne h̄u⁷ ini
tiū duo sunt faciēda, p̄imū, s. p̄oderare v̄ha angel, ad
q̄d tps dīt magis ap̄tan. Scđm q̄ de qb⁷ nō habef hist
ria sacre scripture recurraf ad historias autēticas, ip̄s
litter hebreoy, et fm eas p̄cedat in hac d̄putatione a tpe
passionis tpi ascēdēdo p̄cccc, annos, etibz assūnare
inītū. Qd̄ qdē p̄ talē d̄putationē inītū, si nō occurrat
cū tpe adaptato v̄bis angelī credēdī ē h̄ztingere et ve
fectu seu corrupcio historiar vel portus et malitia ad
uersarioꝝ voletū occultare, et s̄lueretur mysteria tpi.
Et tūc recurrendū ē cū cautela ad alias historias gen
tū, et talis error vel defect⁷ p̄ veniūmiliores historias
taliū corrīgat vel supplicat. No aut̄ h̄re historie hebreoz
sunt p̄t̄ red̄ende seu p̄sequēdē q̄ alī ē duplē. P̄una
q̄i tpi magis sunt anteriu in his q̄ ad itēlectū sacre scri
pture l̄ale faciūt q̄s alīq̄ alī, scđo q̄ cū eis potius debe
m⁷ agere de hac materia, urta illud, i. Petri, iii, ca, para
ti redere rōnē cūcūq̄ peteti te. Et q̄b bene p̄sideratis
inītū har hebdomadāz p̄sonēdū ē, put magister raymū
dus martini tradit ī p̄ma p̄fū pugionis, ca, ii, lñt̄.
anno sedēchie, vel in, q̄i Nabuc, q̄b vñū t̄idē ē, quam
sūtiam in h̄ sequit postul, et p̄z in postul. H̄o aut̄ p̄ p̄di
eros migros assignata ē, q̄i in p̄dicto tpe eruit finis d̄i
primo tpe principaliter de cūlātōe, p̄l & impletiōe v̄bi
dūni boni sup eos q̄dē sermo p̄bēdit nō solū bona
reēdificationē tēpli & reductionis tpi, sed etiā bona spi
ritualia tpe tpi impleida, et ptz h̄lātē, xii, ca. S̄firmā
tur aut̄ hec rō, q̄i illa tpa in q̄b erunt sermo de reēdifi
catione, et est primus ann⁷. Ay, i, xx, arrateris, sunt
r̄onabiliter exclusa, eo q̄ erat futura tpe h̄u⁷ reuelatio
nis et dictū ē, nec enītā in tpe prime de destructionis tēpli
et hebrei volūt possit assignari, et ptz p̄ ea q̄ d̄ca t̄is
s. in hoc ca, nec enītā in tpe h̄u⁷ reuelatiois r̄onabilis
ter d̄z assignari h̄mōi inītū, tū q̄ eo tpe nō eruit finis
de reēdificationē, tum q̄ iā eruerat ad Hieremiam, tū q̄
daniel cū orat̄ tpe h̄u⁷ reuelatiois, diligenter colis
derabat circa illū eritū sermois dūni ad Hieremiam
et ptz in principio h̄u⁷ ca, endē p̄ueniētus videt ibi a
signari inītū v̄bi versabat int̄ētō p̄bēte q̄ alī. Sed
qd̄ marime hanc assignationē p̄fīmat, est q̄ d̄putatio
annorū ab vno extremo hebdomadāz ad aliud p̄ueni
tu⁷ aordat cū p̄dicto inītū q̄cū ceterū p̄ altos exposi
tos assūnatur, et satis p̄tēbit diligenter inīuenti. Et h̄
dē p̄ uno, Circa scđm attēdēdū q̄ licet isti duo magi
sti aordat in inītū et fine istar hebdomadāz in p̄cessu
copūtationis tpi discordat in aliquoꝝ nā postillator te
net illū modū q̄ē habet in postilla. Dagister v̄o Ray
mundus p̄putat he, s. a, xii, anno Nabuc, v̄sq̄ ad finem re
gni eius fūterunt anni, xxxii, et ptz ex hoc Mā nabuc,
regnauit, xii, annis, put hebrei tradit in h̄, magnula, i,
ca, a q̄b s̄i subrahān, i, anni primi restat p̄ a, xii, anno
nabuc, inclusine, v̄sq̄ ad finē regni et fūterunt, xxxii.
Nō sequēt̄ si p̄dictis addant, xii, anni emulmeradach
& tres anni balthasar q̄ rot annis regnauerunt fm oēs
hebreos, sic habent̄ de regib⁷ chaldeoy ab egressu v̄bi p̄

Liber

dicti. le. anni. quibus si addantur duo anni datus. et p. anni cyri nepotis eius sicut et. cuius assuerit filius cyri et mariti hester. sicut et. vi. anni datus secundi usq; ad summationem temporis scii. put hec in tertio sic faciunt. it. annos de regibus psal. post chaldeos usq; ad summationem regum secundi. qui bus additis. i. primis chaldeor. constat quod ab egressu ubi dñi ad hieremam usq; ad summationem regum secundi fluxerit. et. anni. qd; si addantur. ccccxx. an. durationis regum secundi. sicut oes hebreos. sic ab egressu ubi ad hieremam. et quod ad destructionem ciuitatis et templi ultimam. fluerunt dixit. anni. qd; si resindantur. xlvi. anni. qd; pessim palatio regni ultima destructione templi. sicut oes de hac matre loquenter. restat quod ab egressu ubi ab ore dei ad hieremam usq; ad annum passioris regni p. predicti fluerunt. ccccxx. an. qd sunt. lxx. hebreo. qd gabriel annunciat. in qd quid est publicatione in oibz recordat cu hebraic etiam hebreica historiaria. exceptum in duratione regni qd sicut hebreos regnunt tribus annis tunc. Secundum vero latinos qd in b. sequitur magister predictus regnabit. xxx. an. et predictus est. Coperato vero postul. recordat enim cu hebraic historiis in regno cyri. qd in oibz alijs. excepto tunc in duratione regni. Et sicut mariti hester. duravit enim sicut hebreos. qd. an. tunc. sicut vero latinos qd in b. sequitur postul. duravit. qd. vñ differe tanta inter istos duos regnos in hac publicatione totaliter absurda in duratione tunc regni cyri et latini. Nam magister Raymundo sequitur hebreos in assuero. et latinos in cyro postul. vero per oppositum. Secundum recordat enim cu hebraic in cyro. et cu latini in assuero. In alijs vero qd ad hanc priorem publicationem oīo sicut se habet. Attendendum est qd qd istaz publicationis nullum rationabilem peccatum. ne cu de hac materia cu aduersariis disputare ostegit. Apparet plenitas seu claudicatio in uno modo exponendi. vñ sub correctione melius sentient. pessimus magister raymundo validior videtur et duobz. Proinde qd cyri regnabit. xx. an. put magister raymundo p. supponit. non solum greci et latini. put Eusebius. Paulus. Proclus. Beda super Adram. an. ca. biero. super Zacharias. glo. Et scire. vñ ea. magister hisloriarum in fine danielis. b. testatur. Et etiam auctor hebreo abbreviator Iosephi. qd large de his tractat. de gestis cyri b. scilicet in fine. In qd igitur greci et latini cum aliquo de famosis hebreoy historiographis recordat. potest tenendum est qd illud in qd aliquo hebrei tunc et non oes sumunt sedo qd assuerit regnabit. xl. an. nemo hebreo testatur. qd sicut latini. vñ hebrei cauillando p. sit dicere quod hoc fuit invenit factum per pte rra qd non p. sit circa annos cyri sicut castigare. cu etiam alios de suis de fatis. vt dictum est. Ad obiectum vero postul. de his qd legit Esdre. vi. c. Orientoz p. vita regis et filiorum eius. Et qd arguitur dari etate regis circa tps summationis templi et filios habebat dominus genito sequitur. Possunt enim illa ubi intelligi de filiis regis si eos habuissent. Sicut enim mo legitur Hen. xvii. vbi de rege tractatur. At longo tempore regnet ipse et filii eius super iherusalem. qd de verba non est necesse ut intelligatur de filiis regis in reru natura existit. sed de filiis qd habere posset in futuro vt p. istam intuetur. Et de his. Aetate tertia attendendum est qd se euia san. Tho. i. p. q. xxxviii. ar. i. in corpe. qd alios ad p. bandum aliquo et fidei sunt. inducit ratione qd non sunt cogentes cedentem derelictionem infidelium. credunt enim qd homines romibus inniramus. et ppter eas credamus. et idem dominus de auctoritate. vñ b. hec expositor inter certeras catholicas. salvo meliori iudicio potior videtur. non tamen ex ea nostra aduersarios sumi possit efficax argumentum. p. sit enim decimani aliquo ex his qd p. supponitur in pessimo publicationis predictie et historiis qd ab eis non traditur nec p. menit in sacra scriptura. et est de duratione cyri vel assuero. put dictum est. Ab illo minus nisi hec expositor utilis est in duobz. primo in eruditione catholicorum. qui p. supposita fide omissa varietate.

confusione ceterarum expositionum informabuntur de sancto piano intellectu huius revelationis. sedo qd etiam est aduersarios ei si non arguedo saltem defendendo p. sit ea ponere. et absq; rationabili calunia insinuare. Ad arguendum tamen est eos qd hac revelatione satis sufficit principium sumere et explicatione. Haec. sa. supradicta qd est cois hebreos exposito. put deductum est. s. in. i. additio huiusca. circa tertium principale. Et hoc de tertio.

In eo. ut ca. vbi dicitur in postul. distinguuntur autem. vñ. hebdomadas et vltimam ab alijs ppter spalia opera facta in ipsius tc.

Additio.

Certo quod assignat postul. p. distinctione. vñ. hebdomadas ab alijs non vñ sufficiunt. Nam finis vera ex positione quam lequit predictore. lxx. hebdomada incipit anno. anno sedechies. vt dictum est. qd quidem annus p. est de regni destructione p. sex annos. Nam destructione illa finit. xl. an. sedechies. vt hec Hieret. xl. tunc Reg. xl. Postea at qd id est initium. vñ. hebreo. t. lxx. hebreo. cu hominis. vñ. hebdomada finit prima p. huius tripartite distinctionis. Et qd sequitur p. a. p. vñ. hebreo. usq; ad primum annum cyri datus istam redificari fluerunt. lxx. alius qd faciunt. vñ. hebdomadas integras. et usq; tres annos. vñ. dato p. tres. annos p. terminis. eo qd non faciunt p. se hebdomadam integrum nulla et rogo p. previous. vñ. hebdomada qd integrum est et perfecta. et melius videtur dominus sicut magister raymundo vbi. s. qd assignat alterum distinctionem huius hebdomadarum dices. qd in qd. ber. p. huius trinitate distinctionis qd fuerit facta seu osita ad revelationem mysteriorum regni p. p. tunc etiam infra tps. lxx. hebreo. vñ. hebreo. revelatus fuit nabu. qd monachus tunc elegeret tenebat mysterium incarnationis regni qd. ad vitram naturam ipsius diuinam. s. et humana vñ. s. Huiusque etiam lapide abscondito sine matribz. vñ. qd coiter exponit de regno sicut humana natura. sicut quod manus est de membris sine parte p. ut ibidem fuit expositum. Diuina vero. s. aliis. c. in qd vro. qd filius erat filius dei et ibidem etiam fuit declaratum. Similiter infra tps. lxx. hebdomadas sequentia circa principium earum fuit revelatus danieli p. angelu sub certo numero tempore aduentus regni p. cu suis principiis et qualitatibus sub p. pendio ex pressiori modo qd antea. vñ. in revelatione de qd agit. Donec queritur etiam circa finem huius hebdomadarum p. cuncte angelum virginis gloriosae fuit pfecte annunciatus aduentus regni p. et effectualiter impliuit. Eodemque in tempore huius. lxx. hebreo. tempus fuit redificari in qd regno regni oblatum fuit deo patri. et sic honor predicti templi secundi iuxta prophetam Aggei multo maior qd prius regni effectus est p. sicut ibidem regno. qui nūq; ibidem corporaliter vultus fuerat. Sicut etiam vltima hebdomada ab alijs distincta fuit unpletum mysterium redemptoris humanae. in qd expositores catholicos p.ueniunt. Sed contra huiusmodi possent aduersari ex duobz dicens. Domino gratias illa de lapide abscondito fuit. s. anno regni nabuchi. vt in p. an. qd. p. predicti exposito dicitur. Et qd sequitur p. b. non fuit ista tps. vñ. hebdomadas qd postea incipiunt. s. a. qd anno nabuchi. vt dictum est. sedo qd predicti due revelationes differunt humani fuerunt tempore nabu. ante eum alienatione vñ. littera. sed iste. vñ. hebreo. se extensis usq; ad magnam p. durationis emulmenta. vñ. remanet magna p. huius. vñ. hebreo. an qd nulla legis fuisse facta revelatione. qd non debens senti assignari. vñ. hebdomade p. p. etem predicta. sed tres seu qd tunc p. sit fuerunt. Sicut p. sit arguere qd secundum distinctionem. s. lxx. hebdomadas. qd non in principio earum hec fuit facta Danielis. s. postquam transiuerat de eis vna hebdomada. integra et qd diuina de secunda. et p. tps. publicatione a principio hebdomadarum usq; ad annum primum datus p. mihi. in qd hec revelatione fuit facta. Sed ad primum istorum dividendum est p. vbi d. s. et aliis. qd. In secundo anno regni nabuchi. non intelligitur secundum anno qd nabu. super chaldeos p. uno reg-

Danielis

gnat, sed intelligitur de secundo anno regni eius ab eo
q̄ se iudeos regnauit, s̄ sit s̄ alias nationes impauit
put. s̄ in postil. in. q̄ etiā recordat Ra. abraaz,
abenazar in eodē loco. **Alij** vo expositores heb. dicunt
q̄ ly scđis ann⁹ regni nabuc. intelligi secundus ann⁹ aī
mortē suā. **Costat** aut q̄ fm vīrāq expositioñēly scđis
annus regni nabu. **Atmē** infra tps. vīrāq. hebdomadāz.
q̄d ē positiū. **Ad** scđm vo dōm q̄ bec distinctio hebdō
madaz nō aī intelligēda si punctualiter q̄ a p̄io tēpe
euusibet distinctionis vīc ad finē fiant seu p̄tūnē illa
q̄ illi p̄i applicant. s̄ sufficit q̄ in alij p̄e norabili cūm
liber distinctionis impleant, nam **Deu.** xv. legit. **Scđo** p̄
noscēs q̄ pegrinū futurū sit semē tuū i terra nō suā, s̄ sub
tēcēt eos seruitū t̄ affigēt cccc. an. **Costat** aut q̄ semē
abraz nō fuit afflictū seu seruitū subiugatū p̄ ocs. cccc.
annos. s̄ tīm. p̄. ccc. put ibidē exponit. **Atmē** scriptura h̄ at
tribuit illis. cccc. an. vīrāq. in. positiū. licet nō p̄ totū tps.
vīrāq. hebdomadāz fuit facie reuelatioñē. pdicte sufficit
q̄ in alij p̄tū circa principiū fūsset facie. **Sunt** ē di
cendū de scđa distinctione q̄ nō sic distincte punctualiter ē
accipiēda. s̄ sufficit q̄ circa principiū t̄ mediū t̄ finez el
implete p̄ interwalla ea q̄ illi applicant. et dictū ē. **Si**
q̄s aīt voluerit oīno h̄i distinctionis rōem numerali
ter h̄e optet recurrere ad mīsticū sensum. **Nā** fm **Breg.**
mīsticū. mīsticū. cū rō līe defecissī agnoscit. restat et ad my
sticū sensum sine dubitatiōe recurra. vīrāq. in. apōlo pos
ser assignari rō mystica nūmeralis huic distinctioni satiū p̄
p̄ia. **Ad** cui intellexit sciendi q̄ annī lex septenaria
s̄ p̄pter p̄ceptū sabbati. talior q̄ ei recordat. **Till** t̄ noua
lex octonaria d̄. p̄pter mīsticū dīscē resurrecionis. **Vīrāq**
sup illud **Eccles.** xi. **Da** p̄tes septe necō t̄ octo. glo. **Da** p̄
tes septe. i. retus. testimētiū. cui septima dies. i. sabba
tū p̄cipue honorat necō t̄ octo. q̄d ēt nouū. vīrāq. glo. in
terlī. **Nouū**. p̄pter dīscē diem. vīrāq. ad. positiū et gabriel
ostenderet **Danieli** q̄ iusticiā sempererna q̄ adducenda
erat p̄fecte debetad adūmplere veterē lēge. idcirco p̄mā
p̄rem h̄i distinctionis in. vīrāq. hebdō. determinate sc̄iū
dit. et enī ei innueret q̄ octonaria lex. i. noua pdicte le
gi h̄ebat succedere p̄ ipm. t̄cū eo incopari. d̄. lubiūnt
numer. līt. nam. vīrāq. in. vīrāq. deducti faciunt mītē. **Avī**. q̄d
denotat legē nouā p̄ octo. t̄ legē veterē p̄. vīrāq. t̄ et vedū
ctione vīrāq. in aīter uniuersit̄ eaz. vītualē p̄iūtōem. **Ma**. et
dicifir. gl. allegata. sine altero toto non valet altero. **De**
vīrāq. hebdomadis q̄ restant er nūero. **It**. fm h̄ic sensū
qui nō er toto ad līam seq̄ d̄ nō est facienda metio cum
nō faciat integrā hebdomadā. nam **Deu.** xxii. c. d̄. **Mu**
merabūs ḡ ab altero die sabbati. vīrāq. hebdō. plena. i. inte
gras. **Et** q̄ p̄t̄ q̄ vīrāq de hebdomadis agit nō ē facienda
metio nisi de integrā hebdomadā. nū forte vīrāq expīsa
fit metio de alij p̄te hebdomade. sicut i h̄i ca. spālif mēo
ra. dīmīdiū. vītū. **Et** hec rō hmōi distinctionis sufficere
debet fidclibus qui presupposita fide desiderant habe
te rationem scripturarum. **Repliça.**

Ma. **Deu.** **It**. hebdomadaz materia latis. recorditer
tractat postil. t̄ burg. s̄ t̄m burg. in. q̄busdā cōtra
postil. se cūllatorē oīdit sumēs occasiōe ex q̄
dam p̄putationē quā reprobatur ex eo. q̄ mārdochē vīrāq
esse nimis excessiue etas iūta illā p̄putationē. s̄ h̄i d̄ sequi
er eo q̄d d̄. **Leſter.** ij. q̄ mārdochē fuit trāslat⁹ cū lecho
ma in babylonē. s̄ burg. monēs difficultatē grāmatica
lem de relatiōe t̄ ascedēte primo t̄ remoto dicit id ex li
tera allegata **Leſter.** n. nō b̄i q̄ mārdochē fūsset trā
lat⁹ cū lechoma. sed **Cis** q̄ d̄ in līa allegata. **Frat** vīrāq
in ciuitate suis vocabulo mārdochē filius iāt. s̄līt̄ se
mīc. s̄līt̄ cis de stirpe gemini. q̄ trāslatus fuit de trālīm cū
lechoma. Referēcio inq̄t burg. ly q̄ ad p̄mū ascedens

significat ip̄m cis translatum non mārdochēum, sed nō
insistendo grāmatice q̄ sepe t̄ p̄rie refert remoti asice
dens sicut p̄mū vīf burg. deficere. q̄ si ad p̄mū asice
dens d̄z fieri vt ip̄e vult relatio. t̄cē gemini trāslat⁹ ē q̄d
sīlī est. q̄ gemini fuit vīrāq de p̄gentorib⁹ **Daul.** et d̄. **Li**
reg. it. nec vīrāq ē d̄ cis q̄ fuit p̄ saul. t̄ p̄ta oīz regū du
rare nō poterat vt trāslat⁹ cū lechoma. nūlī burg. angat
alij q̄ vocēt nōle cis. t̄ q̄ h̄i fūtū auctoritatē
ad facilitate stēmū q̄ p̄baſ. t̄ ad tem̄ sīa transmigratiō
one ue bonie p̄putatē anni cis. p̄au. semēy aī. **Bar**
pt̄is mārdochēi for. rāssis mārdochēi nō rep̄ref nat. q̄d
dīca **Leſter.** ij. ip̄am hester in filiā adoptatē t̄ curia ei
refisse. vel saltem inuenit̄ valde inuenit̄ q̄lis ad hmōi
officia fūsset inepit⁹. t̄c. **Tē** burg. eo. c. notat postil. i. co
q̄ recēdū a p̄putatiōe raymīdi q̄ p̄putat annos fm p̄pus
rum latīnor̄ q̄d ēgū cīn t̄ regū assūeri mariti hester
p̄putat fm p̄putationē hebreoy. t̄ postil. facit p̄ opposi
tu. vīrāq. p̄fēt factū raymīdi in h̄i postil. debilitō rōi
bus p̄sūma q̄ factū rap. q̄ ad cīrū recordat vt dīcīt grec. t̄
latīn. t̄ vīrāq hebreoy q̄ fuit abbreviator̄ iōsphēi. **Ecclī**
da rō. q̄d soli latīni dīcīt assūeri regnasse. t̄l. an. p̄p̄t igī
mīdei cūllār̄ q̄ h̄i sit q̄mīcū. s̄ h̄i ad primā rōem vīrāq alle
gatio burg. modicū valere. nam allegare p̄ auctoritatib⁹
in p̄puto p̄t̄i eos q̄ in p̄putatiōe. līt. hebdō. mīt̄plicatē
decīdū zūret le nō recordant puerile est. q̄d etiā scriptu
ra sacra p̄deret auctoritatē si in ea rep̄ref discordatā vī
defectus. et scribit b. **Aug.** ad b. **Leſter.** ep̄la. i. t̄ vīrāq. trā
sumīt. **W. Duf.** ego. t̄. c. s̄i ad scripturas. **Muncatū** **Beda** et
alij p̄ burg. allegati sunt diuerſi. q̄d quida eoz p̄putat fm
annos lunares. quida solares. q̄dā a primo anno cīrū t̄c
que oīa nec a raymīdo nec postil. nec bur. sunt recepta.
Non igī ſectūt̄ recordat cū raymīdo in vīo pūcīo. igī
ſtāndūt̄ eoz dīcīt. **Mec** ioceloni abbreviator̄ Josephi
p̄t̄ allegari. p̄ auctē. q̄ a cōi p̄putationē hebreoy t̄ suor̄
ingrōz līne rōne recēdū ex scriptura mīhīl pbās. nec se
cūndā rō sua valet. q̄d calānī mīdei nō sunt curādevī
ſine auctē scripture ea q̄ nostre fidei ſunt impugnat̄. nec
remainet iudicis excusatio ex diuerſitate p̄putationē cū
t̄p̄s. līt. hebdō. de q̄ hic agitū q̄literat̄ p̄putat̄. q̄ mīl
le annos transiēt̄ in p̄tētū t̄ amplius. **Sola** igī ob
ſtūatio malicioſa tener eos in p̄fida expectationē mīſ
ſie. **Nec** valet rēpōſio burg. ad id q̄d postil. p̄ ſue intenti
onis ſūrmatione addūrūt̄ de **Eſdrē**. vi. q̄z dīcīt burg. ſieri
ordēm. p̄ filiis nōdū exītib⁹. ſed ſt̄rū vīt̄. q̄z **Eſdrē**. vi. dīcī
tur. **Qrent** p̄ vita regis t̄ filiis eius. p̄ ſupponit̄ igī i lit
tera vita filiō. p̄ qua orādūm d̄. **Illusorā** etiā oīt̄ ſide
tur. p̄ nōdū exītib⁹ in rex natura. ſit quidē b̄i. p̄ defū
ctis ſi nō p̄ futurū nūlī. p̄phere. q̄liter non est in **Eſdrē**
dictum. **Hec** est ſile q̄d burg. addūrūt̄ **Deu.** vīrāq. abi. eī nō
dīcīt q̄ ſorare p̄ rege t̄ filiis eius. ſed p̄noſtice d̄. de p̄ge
nōdū exītib⁹ filiis futurū. **Si** rex iūtys ſuent dīr̄ ſe
gnabit̄. t̄ filiis eius post eum. t̄ regnum eius. transiēt̄ ad
posteros. **Poteſt** enī de non exītib⁹ p̄p̄re q̄ ſe p̄noſtis
care. ſed non p̄ eis orare ſpālif. p̄ vita eoz qui non vi
iunt. **Reliqua** q̄ in dāmēle notat burg. non ſunt magni
ponderis ſed ſtant in verbis et computis fm burg. non
punctualiter accipieudiſ.

Danielis

ad corpus cum dicit
n*Et* sta i gra tuo,
id ē rect*Et* recta fa-
cie v*l*^o celū. h*is* ei gra-
duis bois. alta ar sia-
lia stat sup pedes fa-
cie istata ad terram.
*L*iqui viris mihi.
istū steti tremēs. q*r* i
mutato fui i corp*Et*
pecedet noz nodum
ad huc transierat.
*A*it aut ad me. no
li metuere daniel. q*r*
no appui ad malefici-
ciendū cib*Et* magis
ad docēdū te illā q*d*
sideras scire. r h*is* q*d*
*A*qua ex subdit.
die p*ro* q*to* tu*co*. cor-
tū ad intelligendū illā q*p*^o videtas. c. viii. r nō intel-
leteras ad plenū et dicū fuit s*i* illō v*b*^o i fi. viii. c. Stu-
pebā ad v*is*ioz et i erat q*ī* terptaret. v*t* al*l*. Ad intelligendū
i. voluntatē dei circa ea q*ī* ls v*e*atura pplo tuo. r q*ī* i id re-
dit. q*ī* Ut te affl*Et* i co. di tui. vt p*b* o*fo* tua cit*Et* exau-
derēc*do*. c*p* q*ī* dina vitas tibi ruelares. r *A*
audi*Et* v*b*a tua t*ra* s*l*^o reditu pp*l*^o i capititate babylōica
h*is* tū v*r*. q*ī* luna rēdeidi i erat para. t*an*o cyl*Et* luna aut
oro daniel et afflic*do* q*ī* h*is* loq*agls*. fer*ta* sunt an. u. c*ri*.
vt ex die*h*isto. c*p* q*ī* fuit exaudita oro daniel*Et* rau-
pp*l*^o h*is* an. p*q*. an. *D*om q*ī* iudei fuerat i babylōe p*te* vi.
an. q*ī* ad illos q*ī* iuebōlatrassati fuerat. *V*li vo q*ī* in
subiecto iueachi p*re* ci*Et* fuit trāslati obsec*do* vi i dani-
le et al*l*ha d*sem* i*re*go d*su*. fuerat i*la*. h*is*. an. *V*li vo q*ī* se-
dechia fuit trāslati fuerat ib*l*. v*l*. an. f*m* ill*l* *spuratoz*
quā secut*l* s*u* i*la*q*ī* iudic*io* meo v*io* e. s. c*ar*. r*l* c*p* q*ī* p*is* il
li*l* q*ī* tūc rivebar fuerat nati i babylōe p*maion* p*te* ip*ter*
q*ī* afficieb*ad* ad r*im*andū i*fra* babylōi*l*. r*pp* possesso-
nes q*ī* ib*l* ac*si*erat i*tp* v*l* p*res* e*o*^z. r*pp* v*to*res q*ī* ib*l*
acceptant*Et* filios q*ī* ib*l* gēnerat*l*. *Et* i*pl* l*inias* d*ata* a c*y*
to r*im*aser*l* i*fra* babylōi*l* b*si* p*q*. an. r*pl*. v*t* d*l* scolast.
b*isto*. r*pp* q*ī* tiebat daniel ne ton*l* negoc*do* i*drum* e*o*^z i
t*ilm* ip*ped*ref*l*. *Et* i*o* orabat daniel. u. an. c*ri* vt h*is* ip*ped*
mēt*l* colleret*l*. r*l* fuit erudit*l*. r*h* e*q* d*c* agls. s *A*
ego ve. p*g*. f*tu*. an*l*u*cia*. s*cri* q*ī* tua petu*l* si*exp*andita
*P*an. ar*te* p*sa*. t*c*. ad eu*di*et*l* h*is* *l* *sid*erādū q*ī* gal*l* q*ī*
p*l*utōwer*l* p*uic*is d*ic*is p*ri*ncipes ill*l*^o. r*h* ro*abil*^l. q*ī* s*f*
solicin*l* d*bono* e*ar*. i*o* no*ia* or*do* ip*so* sic*l*. or*do* princi-
par*l*. *C*l*os*iderādū et*l* q*ī* sic*l* v*n* tot*l* p*uic*ie pest*l* v*ang*^l
bon*l* q*ī* p*ri*ncipes ad p*curādū* bon*l* ill*l*^o p*uic*ie. ita pest*l*
v*n* agls mal*l* q*ī* p*ri*ncipes ad*di*ducēdū ho*les* ill*l*^o p*uic*ie
ad mal*l*. *D*icit i*g* al*l* q*ī* iste p*ri*nceps p*sa* fuit *ang*^l
mal*l* q*ī* filios i*sl* i*ca*tabat ad r*im*andū i*babylōe* et*l*
c*al*nitatē q*ī* d*ra*rou*l* p*dict*^l. r*l* o*dr* h*is* rest*l*. x*xi*. debus
o*doni* daniel q*ī* orabat p*red*u*pp*li*l* ur*l*^o. r*pp* q*ī* rest*l*
i*z*agelo bon*l*. q*ī* p*st*abat o*des* daniel co*l* d*o*^z. r*h* est q*ī*
ang^l loq*ns* d*mieli* duri*l*. r*l* *P*an. ar*te*. p*l*. rest*l*. m*xi*.
die*l*^o v*n* i*tp* durant*l* oro daniel et*l* afflic*l* v*z* ex p*di*
c*to*s. *B*ut*l* at*g*e. v*v*u*ai*. moral. d*c* q*ī* fuit bon*l* agls q*ī* p*o*
erat reg*l* p*sa* q*ī* videbat ex m*l*is*l* filios i*sl* i*ps* m*l*os
q*ī* p*l*is*l* et*medis* suerti*l* ad cult*l* i*fid*e v*n*^l d*l*. r*l* i*ter*pel
labat de*l* et*fin*auer*l* i*pside*. o*des* i*sp*ci*l* di*bo* q*ī* et*l*
h*is* deuenient*l*. t*l*ic agls sc*tu* di*l* i*st*te aglo*l* set*l* q*ī* rep*ta*
bat daniel o*fo*s d*rio* cor*l* de*l*. no*ti* i*l* aglos sc*tu* e*l*
r*etas* voluntatē sim*l* p*o*^z. q*ī* voluntates e*o*^z p*for*mes di-
u*ie* voluntati*l*. q*ī* fuit i*g*at*l* q*ī* d*de* d*de* i*l* aliqu*l* co-
sulēdo de*l* d*all* futuro e*l* i*pp*lo*l* q*ī* d*sl* alle*l*ant.

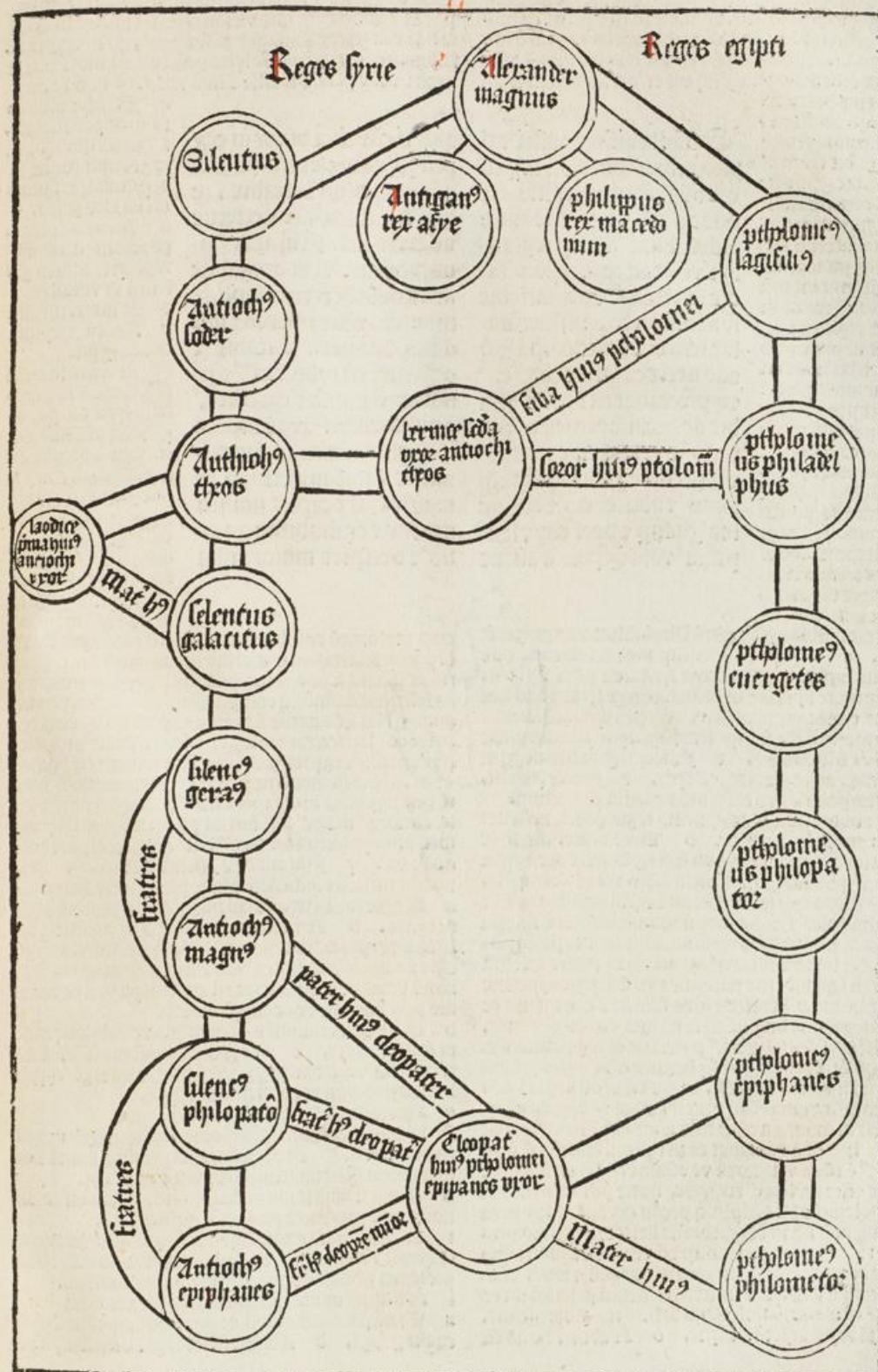
ba q̄ ego loq̄ ad te" t̄ sta in
ḡdu tuo. Hūc ei sū missus
ad te. **C**ūq̄ diriss̄ m̄ p̄mo
nē istū stetū tremēs t̄ ait ad
me, nō lī metuere daniel' q̄
ex die p̄ao q̄ posuisti cor tu
um ad intelligēdū "vt te af
figeres ī sp̄cū dei tui" ex
audita t̄ v̄ba tua" t̄ ego v̄ē
pp̄ f̄mōes tuos. **P**iceps
aut̄ regni ps̄az restitut̄ m̄ vi
ginti t̄ vno dieb̄ "t̄ ecce mi
chael v̄n̄ de principib̄ pri
mis v̄eit in adiutorio ī meū
t̄ ego remāsi ibi" iuxta īgē
eoz q̄ erat̄ ī ps̄ide, t̄ h̄ e q̄ subdit̄
tonū meū seq̄t. **E**go rem̄ ibi, corā do offeres p̄
ces tuas. **T**urta re.p., iuxta īgē q̄ perat̄ phis mi
hi resistere mō p̄dcō, h̄ at dicit̄ aḡs danieli ad oīdendū
q̄re t̄m̄ tardauerat ad denūciādū etrauidorū ofos.
A Ge, vt do, te q̄ v̄ē, st̄ t̄c. **F**r q̄ p̄z q̄ si solū venerat add
nūciādū danieli t̄dūrū capiſtaz, nec solū ea q̄ ferā s̄t̄ t̄ge
ātloc̄yep̄ phāis, s̄t̄ q̄ v̄en̄trās ī fine mō t̄ge ant̄ripi
et p̄eb̄it̄ c. le, p̄p̄ q̄d seq̄t. **b** Qm̄ adhuc, v̄i dies, s̄
m̄llos differt iplēda tota r. **C**ūq̄ loq̄, b̄ ponit̄ so
latō p̄ca ip̄ daniel, t̄ diuidit̄ ī duas p̄tes, q̄ p̄lo facit
q̄d dcm̄ ē, iedo subiungit cāz sui f̄cess̄? a danielē ibi, t̄ nūc
reuerar, s̄t̄ca p̄mū h̄ sic **c** Cūq̄ lo, mi, an, s̄, h̄u?
cēmodi v̄ba. **d** Dēcī vul̄me, t̄ ter, q̄s nō potēs su
stn̄ere asp̄ctū fulgorū aḡeli appens̄, t̄ b̄ factū ē et dani
el p̄ḡsceret fragilitatē bois rel̄p̄cū v̄tū aḡlor. **e** Et
ec, q̄s sūl, s̄, ho, q̄ si erat bo h̄ aḡel appens̄ in sp̄e bois.
f Leri, la, ane, vt poss̄e loq̄ x̄p̄ q̄d seq̄t. **g** Ap̄tes os meū
locūt̄ sūl, t̄c, seq̄t. **H**ie mi v̄l t̄. v̄l. s̄t̄ sp̄ag, mee
t̄c, t̄ lucture melb̄oy mor̄ p̄p̄ defectū lāguis t̄ spirituū
recurrentū ad cor, t̄ exp̄assioñs p̄p̄ v̄st̄os isolatā aḡli
appens̄, seq̄t. **i** H̄urſū ḡ ter, me īs̄ v̄st̄o bois, q̄
tūc aḡli appariuit ī forma hūiane sp̄ei ale q̄d q̄d. **j** In p̄te
et aḡlor ē sp̄es corpor̄ assūpt̄o t̄ trasmitut̄ def̄cili. **k** sic
āt appur̄ ei aḡli ad ip̄ maḡ fortādo, p̄p̄ q̄d subdit̄.
l Et z̄for, me t̄ v̄z l̄a, seq̄t. **m** Cūq̄ lo, mi, oua, s̄, p̄
fecte z̄forat̄, seq̄t. **n** Et ait̄ aḡel, s̄, danieli, m̄ **o**
q̄d sc̄s q̄, ve, et re, q̄, d̄, ego v̄ē vt̄ oīdēr̄ t̄b̄i oīdos tuā ex
auditā, t̄ ea q̄ sūt̄ fūsi t̄p̄bo nūs̄mis, vt̄ ia dcm̄ ē t̄ ma
gis p̄eb̄it̄, j. **p** Et nūc reuer, h̄ c̄prumit̄ cāz q̄te oīz̄
cito recēdere a danielē vt̄ rediret ad īterpellādū corā deo
p̄p̄lo us̄, ne rediut̄ el" b̄ babylōe sp̄edre p̄ aḡlin q̄ p̄e
rat̄ phis, t̄b̄ e q̄d dic. **q** Et nūc reuer, san, sp̄es̄ dei.
r Ut p̄. ad, pr̄in, p̄sa, q̄d q̄de plū ē p̄ b̄ q̄ aḡli q̄ p̄l̄ dis
uerf gen̄bo offert corā dō ūia merita ip̄oz, vt̄ dicū est.
s Lū ei egre, ap, p̄z, grecor̄, aḡli grecor̄ h̄ at̄ inpro
nit̄ aḡel loq̄s dān, q̄i p̄z, se, c. faciet̄ mēt̄oñs oīb̄ p̄la
rū t̄ grecor̄ adiūcē, q̄ H̄erſū, l. asic̄ reuerat̄ recēde
do a re. **t** Annūciāt̄, t̄. lan p̄sele dei mūhi reuelata q̄z
reuelatio ē q̄dā īp̄sio dīne sc̄i. Annūciab̄o iquā t̄b̄ il
la q̄ desideras sc̄re **u** Et ne, ad, me ē ī oīb̄ his q̄, s̄
spectat̄ ad p̄mōt̄o; pp̄l̄ il, t̄ B̄isi mi, pri, q̄, sic
dcm̄ ē michael erat̄ p̄mōt̄o tor̄? seminac̄o generat̄lūt̄

Liber

cōtra reprobos. ca. se.
 In tpe aat illo. **P**ri
 diuidit i duas q̄ pri
 mo explicat p̄cē? te
 gni psay i breui. scđo
 or? regni grecor? i b
 et sic quēiat ad atio?
 chū epiphane? q̄ fuit
 de reg grecor. fuit eti
 am figura antīpī de
 q̄ ē principal itēo. et
 videbū. scđa ibi. s̄ig
 ger bo. dīc ḡ p̄o sic.
 a. **E**go autē ic. q̄ inē
 fecit balthasar. vt. s̄.
 dicēt ē in f. v. cap.
 b. **G**rabā vt p̄fona
 c. **E**t (ref regnū ei?).
 roborare. aliq̄ expo
 nūt dū. q̄ ista l̄ vba
 damel q̄ orabat p̄ da
 rō q̄ eū mltū hono
 rauit. et eū de lacu leo
 nū liberant ut dēm
 ē. s. v. c. i. b. et dīc gl.
 iterius. b. no et verū.
 q̄ vba imediate p̄ce
 derā s̄at vba angeli
 loq̄nū danieli. et vi
 sū ē. **V**lt vba imedi
 ate seq̄ntia q̄ copula
 tur ad ista p̄ dictio? z
 copulatiā. et vide
 bif. i. d. d̄m ē. q̄ ista s̄at vba angeli loq̄nū c̄i danieli qui
 offerebat p̄ces daniel coraz deo. et vñi ē. i. d̄o sic daniel
 stabat p̄ confirmatio? dārō orādo p̄ ipo. ita s̄it angela p̄
 ces daniel offerēdo et etiā alīhs modis. q̄ efficior ē ic?
 angel i q̄ hois. d. **E**t nūc ic. danieli. s. de reg' medor
 z psay. sc̄q̄. e. **A**cce adibuc ic. p̄sum? fuit ic? fuc
 cessit p̄dēto dario auiculū suo. sc̄ds fuit cābile? fūl? q̄
 ri. eti? fuit dari' h̄itaspis in c̄. āno. vi. sl̄umātiā ē tem
 plū et h̄r. q̄ esdte. vñ. k̄z p̄putatio? latior. s. posita. c. ic. et
 ibi ip̄obata. **V**ocāt āt h̄ reges p̄sids. q̄ l̄ c̄t vñi ēgnū
 medor? z psay. tñi cy? q̄ tñi regiabat transtulerat caput
 mōarchia ad p̄las. a. q̄ p̄o p̄uerat p̄mor? **I**sta āt vñi
 facta ē danieli āno. iij. cyri ut vñi ē i p̄i. c. ic. f. **E**t q̄
 tus ditabat opib⁹ nūm̄is sup oēs. iste fuit terres filius
 dārō s̄m latios q̄ fuit potestissim' resp̄ci p̄cedētiū. et vi
 armo? subiugavit grecia reg' psay. i. b. vñi ad tpa alexan
 dri magnū q̄ p̄f b postea ī regē psay bellauit. i. b. ē q̄ di
 citur hic. g. **E**t c̄i ēnaluerit ic. p̄dīc' vñi reg' psay
 h̄. **C**icitabit oēs. bellatores. s. q̄s poterit inuenire.
 i. **D**uēt. reg'. gre. q̄d s̄ibi subiugavit. i. b. p̄t vñi terres
 fuerit p̄les alī reges i p̄sde s̄m latios. s. i. vñi ad aleca
 dārō magnū q̄ iterfecto dario mōarchia psay trastulit ad
 grecos. eti agla loq̄nū danieli illos omisit. q̄ iste terres
 dedit occasione greci bellidi i psay. s̄m bo opinione he
 breor quā. s. secu' s̄i. ic. c. tñi iudicio meo vñi p̄m?
 q̄tto? regi p̄sids d̄ q̄b fuit b mēto fuit cy? sc̄ds vñi cā
 biles fūl? ic? tertii? assuer? marit? bester? ic? vñi dārō
 fūl? assueri. q̄ne debellanit alecadēt magnū? eo q̄ repete
 bat ab eo triburū p̄fidēs i potētia sua i dīviths. et sic nō
 opt; dicere q̄ agla omisit aliquē de regib⁹ psay a rege
 cyri vñi ad alecadēt magnū. s̄m ei p̄putatio? latior mar
 doch? vñi. c. tñi. an. q̄s fuit exaltat? ab assuero vñi oñ
 sū ē. s. ic. c. q̄d vñi p̄ossible vñi ibi dictū ē. h. **H**urg. bo
 h̄s̄t ponit ou? tñi grecor q̄tū admōarchia. q̄ s̄i erat

Cūq̄ enī egrederer appa
 ruit p̄iceps grecor venies
 ? **E**lerūnā anūciabo tibi q̄d
 exp̄ssū ēi scriptura vitatis.
 ? nēo ē adiutor me? i oībus
 his nīsī michael p̄iceps vñ
Ego ac̄a p̄io .XL.
 e. **A**nō dārō medi' sta
 bā vñi p̄fortaret' ro
 borare? z nūc vitatē anūci
 abo tibi. **E**cce adhuc trel re
 ges stabut in p̄sde' z q̄rtus
 ditabib⁹ opib⁹ nūm̄is super
 oēs? z cū ēnaluerit dīviths
 suis? **C**itabit oēs' adūlūm
 regnū grecie. **D**urget vero
 ' rex fortis' z dīnabit p̄tate
 multa? z faciet q̄d placuerit
 ei. **E**t cum steret' p̄teret
 regnū eius? z dīnider' in q̄t
 tuor vñcos celi? h̄ nō in po
 steros eius? neq̄ s̄m potēti
 am illi? qua dīnatus ē. **A**z
 cebat enī regnū ei? etiam
 in externos? exceptis his,
 q̄ dīm. s. regnū
 r. **S**i q̄. vñ. c. c. i.
 h. i. i. q̄tuor regia q̄
 sita s̄ ad. iiii. p̄incipas
 les p̄tes mōi. resp̄ci
 irlm q̄ sic. s. dictum
 est proloemus lag
 fili? successit s̄ibi i egypto q̄ ē ad mēridie resp̄ci i. b. p̄f
 b i seq̄ntib⁹ rex egypti vocat rex austrie. seleuc' successit
 s̄ibi i syria q̄ ē magi ad aglone resp̄ci irlm. p̄f q̄d i seq̄n
 tib⁹ rex līrie vocat rex aq̄lo. **P**hilipp' āt fe alexandri
 successit s̄ibi i macedoia i grecia q̄ magi ē i occidēte Antī
 gon' āt successit s̄ibi i asia q̄ ē magi i oriente. et ibiāt quoq;
 p̄tib⁹ mōi oñük q̄tuo? p̄tib⁹ p̄tib⁹ vñi. i. o. regnū alecadē
 dārō dīmisi i q̄ttuo? vñco? c. ic. s. **S**i no ic. si filios
 ei. q̄ alecadēt si h̄uit filios. et si h̄uit si regnauerit p̄' eu.
 t. **N**eig s̄m ic. q̄ null? s̄ successorib⁹ alecadēt fuit eq̄lis
 s̄ibi i p̄tate. vñi seq̄. v. **L**acerabit ic. q̄ milte natiōes
 recessit ab eī mōarchia ipo m. ortio. et mltū āt aq̄b q̄stī
 i. q̄d p̄dici i p̄fūt s̄ibi dyadēata. i. b. ē q̄d dic. **E**ta
 i. et. b. ē miores q̄ s̄t. i. q̄d paci dīnider' regnū ei? h̄ q̄ nlla
 rega i. b. stetet excepti. i. q̄d p̄dici. i. o. lubdīf y. **E**cc.
 h. s. p̄dici. i. q̄d. **A**lt p̄for. b. s̄ir agit d̄ p̄cessū duoviz
 regi? z egypti? z s̄iri p̄' morte alecadēt. d̄ alīs āt duobus
 regis alie? i macedoia si feic agla mēto? rō b. ē q̄ regnū ei
 egypti? z regnū sine erāt. p̄piq̄ frē iudee. q̄r uidea era posita
 i medio p̄tib⁹ egypti ad austri' s̄iriā ad aglone' vñi dēm ē
 p̄' morte āt alecadēt. mā. ēgnū egypti? z regnū sine belli? belli
 adiūtē sub mltū regib⁹ s̄ibi successerit vñt videbis. **F**ili' āt
 i. b. i. medio p̄tib⁹ erāt p̄tib⁹ vñt resp̄ci i. b. i. q̄lī. p̄p̄to
 p̄tib⁹ i. b. fauebat aliq̄s regi egypti. aliq̄s regi sine. i. o. occasi
 one b̄' ter egypti aliq̄s bbellabat filios i. b. q̄r fauebant
 suo adūlū. et ead̄ rōe aliq̄s res s̄iriē bbellabat eos. amō
 subiuebat enī mō alī. i. o. d̄ i. b. duobib⁹ q̄b p̄p̄z i. b. i. s̄i
 cessue affigētib⁹ loq̄ba fāg's daneli q̄ dīi detabat sc̄re
 sc̄re p̄p̄. i. b. i. **H**ec aliq̄s āt duobib⁹ regib⁹. i. s̄ie i macedoia
 tacer. q̄r par aut nibil h̄iēt clādētis agere. **A**d maiore
 aut eundētis lēc seq̄ntia describūt b̄ in figura subscripta
 reges s̄iriē et vñi p̄te. et reges egypti et altera vñi ad tē
 p̄p̄. i. b. i. **T**er egypti ep̄phans. p̄' et c̄ regis. i. b. p̄' nitāfis.
 q̄r fuit figura antīpī de quo principiūlter hic inten. dīf.

Danielis

A Et fortabitur sicut dictum est in hac parte tangit p[ro]p[ter]e
fus regno egypti et syrie, et dividitur in tres partes, q[ua]d p[ro]p[ter]o
tangit historiam istorum regum usque ad antiochum magnum qui fait
partem antiochii epiphanius, scilicet eundem tangit historiam de re-
gno antiochii magni ibi. **F**ilius autem eius tertio describit an-
tiochii epiphanius rex
enim ad quod principia littera intendit venire
ibi. **E**t stabit in loco eiusdem specie, dicte enim p[ro]p[ter]o sic
est. **A** Et fortabit rex australis
id est egypti, q[ua]d primus rex qui succedit alesandro
quis p[ro]p[ter]o polomeus
latus filius natus euripus p[ro]p[ter]o
deos et fortis et misericordia di-
latauit regnum suum.
b **E**t de principib[us]
ei[us] p[ro]ualebit in eum, id est,
quod est sic intelligendum
de principib[us] ei[us], id est
de principib[us] ab eo de-
scendentibus aliquis erit
poterior eo, q[ua]d p[ro]p[ter]o
me philadelphus filius ei[us]
fuit eo poten-
tior et dux et t[ri]p[art]it
tutor, vix p[ro]p[ter]o ei[us] letat, an
tertes trastulit sa-
cra scriptura in alera-
dria, et tantum amator

sapie fuit q̄ libros oīm gētiū ī sua biblioteca ḡgregauit
sequit. c Et post si. an. fede. qz utē proloimes phila-
delphus multū dep̄sserat rege syrie. sic ⁊ p̄t ei. h̄c voīz
ut fūne ponere ī bello ⁊ sibi federare rege syrie dāgo sibi
sua filia vpoē. noīe bernice. vi sic regnū syrie acqueret ne
potib⁹ sibi. t̄b faciū ē tpe terri⁹ eḡ. syrie. lantio. h̄c
os. t̄b ē qd̄ subdihi⁹. d Filiaq̄ regi austri. egypti.
e Venier ad rege aglōni⁹. i. syrie. f Facere amicis
am. inter p̄tē ⁊ maritiū p̄ matrimoniu⁹ predictum.
g Et nō obri forti. bracq̄. i. filia regis p̄dicti nō retin-
bit fortitudinē regni syrie. h Nec ita. se. el. i. filij ex
ea nān oībrinēdūt regnum sic cogitauerat rex egypti
proloime⁹ philadelph⁹. et dictu⁹ ē. Rō aut̄ ei⁹ fuit. qz an-
tiochus theos rex syrie h̄ebat alia vroē noīe. Iadoice. et
ei ea filia noīe seleucii galericū. ista aut̄ laodice⁹ q̄ fuit pri-
ma vpoz antiochi theos reputata ē q̄si ancilla poroq̄ co-
pulata ē ei bernice filia regi egypti. i. t̄i postea recepta
fuit ab eo i grām. t̄p̄a tūnes ne irex a marito expellere
tur cā filio suo. p bernice ⁊ filiis suis. id marita suū ve-
neno interfecit. ⁊ bernice cū filiis suis occidi percutuit.
sic fili⁹ ei⁹ seleuc⁹ galeric⁹ patri suo in regnū successit.
t̄b est qd̄ d. Et tradef ipa sc̄z bernice filia regis. q̄ tradi-
ta fuit ad mortē. et vñi est. i Et q̄ adduxerit cā ado-
lesceres ei⁹. i. dominicelli q̄ venerat cā ea de egypto in sy-
riā ⁊ erat in comitatu ei⁹ qz tota familia ei⁹ interfecit ei⁹
cū ea. k Et q̄ p̄tobat eā in ipib⁹. i. matie⁹ ei⁹ q̄ in
terfect⁹ ē cā ea veneno tñ et vñsum. l Et stabit de
germic⁹ t̄c. qz ptolome⁹ eugetes frater p̄dicti bernice ei⁹
filii⁹ ptolomei philadelphi. q̄ p̄cessit ex eadē radice cū ea
regnauit post p̄tē i egypto. sic stetit in reḡ loco pris-
sui. m Et re. cā eretitu⁹. qz ad rūndicādū morte foro-
nis sue bernicas. ḡgregauit exercitus magnū ⁊ forte. ⁊ in
gressus est regnū syrie. ⁊ interfecit seleucii galericū ibi re-
gnante cū marite sua. t̄b est qd̄ d. b. n Ingredietur
p̄uiciā regis aglōni⁹. i. syrie. o Et abiect eis. id est

seleucus galatice et matre eius qui ibi ob propria iniitulit.
p Et obtinebit quod iure victorie eos dicitur quod non habet
ta hac victoria etiam audiuit dissensionem oritur in egypto. id
festinanter reuerlus est de syria portas secum idola aut et
argenti et talia petrola localia illius rae. I. qd dicitur hic.

argēti captiuā ducet in egyptū. Ipse p̄ualebit adūs regē aglōnis. Et intrabit ī regnū rex austri, et re uertetur ad terrā suā. Filii at ei⁹ p̄uocabūtur, et congregabūt m̄ltitudinē exercituū plūmōz. Et vēlet p̄petrās et inūdans, et reuertet et exaltabit⁹ et p̄grediet cū roboore ei⁹, et p̄uocat rex austri egrediet⁹, et puḡabit adūs regē aglōnis, et p̄oabit m̄ltitudinē numīam⁹ et dabit⁹ multitudiō in man⁹ ei⁹. Et capiet mulitiū dinem⁹ et exaltabitur cor eius, et decipiet multa milia

euus ptolomei epiphane abi. Louerette frer aq[ui]ons. Et
ea primu[m] p[re]siderant q[uo]d mortuo seleuco galeno rege ly-
tie. vt p[re]dictu[m] e[st] duo filii eius q[uo]d sic erat: guli creuerunt
se seleucus ceranos q[uo]d erat priogenitus. antiocbus ma-
gus q[uo]d erat secundus natu[m]. duxit ad ptolomeo cuergere q[uo]d
patre eoy iterfecerat et mirez. et viu[m] e[st] regnare ptolomeo
philopatore i[nd] egypto loco pris[on]is sui ptolomei cuergentis.
duo f[ec]es p[re]dicti mouerunt q[uo]d e[st] plus ad vindicandu[m] mor-
te geniu[m] is m[ar]ita bieue r[ati]o seleuc[us] ceranos mor[bi] est et
sic antioc[us] magi? sol[er]t iuit ad pugnandum contra ptolo-
meu[m] philopatore. tri antioc[us] vice fugit de capo. et hoc e[st]
qd[er] hic. y Filii autem eius seleucus galenici. 3 Pro-
uocabunsi. ad vindicandu[m] morte pris[on]is t[ri]nis ipso[rum].

a **A**gre, mul, eret, plu, ad pugnādū p̄olomeū philo patorem. b **A**t venier, operans, q̄r aīq̄ omittet ber liū cū tege egypti, leleucus certannos frater senior monu est, et audita morte, frater eius antiochus magnus festinat̄er venit de babylone, et cū exercitu pugnarē aduec sus p̄olomeum, et hoc est q̄d dicitur.

b Et ve, ppe, et inundas et reueferis de babylone audi-
ta fratris morte. c Et agredies cu robore ei, et cu reor-
ti exercitu venies ad pugnandum prolonitem regem egyptie.
d Et puocans te et austri, rex egyptie.
e Agreditur obuiam antiochon magno.
f Et pugna aduer regem aglonie, et u antiochon magnus
regem syrie. g Et respabis multitudinem numerum i me-

Et dabis multitudinem in manus eius. qd exercitus antiochensis deuictus fuit a ptolemeo philonam.

1. Et capiet multitudine, qr multos de exercitu antio
chi remis illius. **b.** Et exaltabitur cor eius. Et est erg

prolomet philopatoris ppter victorianam habitam.

a *H*ic nō p̄ualebit, oīno, s. q̄ nō potuit capere antiochū, s̄z
m̄t̄c̄ f̄c̄.

Liber

Sciendū qd illud qd est figura vel signū optet q sit res a lī. illd enī qd nū il ē nō pōt esse signū alie' vel figura. et lō illd qd est figura vel signū alie' pōt duplē considerat q ad p̄fis. vno morte figura unū vel signū. alio mō et ē res qdā in se. tñ figura alie' sicut circul' pēdēs aī tabernā pōt considerari vt est li.

gnū vni exīs i cella
rio tm. vel p̄t est si
gnū vni i cib' et est
stabat i loco ei' despect' et nī
res alie' in se. illa at
q dicunt de figura vñ
tribueſ ei honor regi'. Et
veniet clam' et obtinebit re
vera tm' ē de his qz
est signū vel figura. i
qz̄ figura ducit tm'
in cognitione alieni. us
illa aut q dicunt d
signo vel figura sedo
mō. verificant d'etro
qz̄ de re q figura ē
et de eo ē est figura.

Gli. mō est in sacra scriptura. q: si aliqd dicat de aliqui
est figura alteri' tm' atq sensus italis ē vñ' tm'. si de illo
eu' ē illa figura sic de salomone vt ē figura rpi tm'. dici
tur illd p̄s. lxi. Et disabit a mari vñq ad mare et a flumine
vñq ad terminos orbis terrar. et oñ solū vñcifat de rpo
ad lnam nō de salomone cu' regnū solū fuit in iudea. Et
illd qd ēr de aliq fñ se et ē figura alteri'. illud vñcifat
ad lnam de vñroq. i principi de illo ē est figura. sic d
salomone d. a. paral. lxi. p̄p erit mihi in filiū. et ego ero
uli in p̄m. qd vñcifat de salomone et p̄o. cu' salomon
erat figura. i principi de rpo q̄ est fili' natural' dei. salo
mon aut fuit nli' et p̄ adoptionē gr̄e. saltes in principio
regni. Gli. dōm ē in p̄polo q̄ antioch' illustris q̄ est fi
gura antip̄p. p̄t duplē considerari. vno mō et ē figura. an
tip̄p tm'. sic ista q̄ dicunt de antiocho verificant tantū
ad lnam de antip̄p. alio mō p̄t accipi vt ē figura antip̄p
et cib' et fñ se et aliqd. sic illa q̄ dicunt de ipo ve
rificant de vñroq. de antiocho tñ impfecti'. et pfecti' de
antip̄o cu' ē figura. sic dictū ē. s. vñ. c. q̄ ea q̄ ibi dicta
sunt vñcifant de vñroq. In b. e. aut aliq dicunt de anni
occhio p̄dicto isto duplē mō. et diuidit in duas p̄tes.
qz p̄io ponunt ea q̄ dicunt de antiocho fñ se et ē fi
gura anni p̄i. sic vñcifant de vñroq. id est ea q̄ dicunt d
entioch' et ē figura anni p̄i tm'. sic vñcifant de solo an
ni p̄o ibi. Et facit rex fñ volūtate sua. p̄uma in tr̄s. qz
p̄io oñdit q̄liter obit. ut regnū syrie fraudulenter. sedo
agit de pugna antiochi p̄tra protomei nepote sua ibi. et
brachia. terro q̄liter pugnauit p̄ filios isrl. ibi. Et reuerter
tur in terrā sua. Atq̄ primū sciendū q̄ antioch' magn'
de q̄ dictū ē duos filios habuit. vñi q̄ vocat' est seiuic
philopator. et fuit primogenit'. ali' aut' vocat' est antio
chus epiphantes vel illustris. qd id ē est. ille traditus ē
romanus obes. p̄ p̄fis suo ne a fidelitate romanorū rece
deret. Porro igit̄ antioch' magno vt dictū est. succe
sit ei in regnū seleucus fil' eius primogenit'. de q̄ dictū
est hic q̄ fuit vilissim' et indign' honore regio. p̄pter ini
erciam sua. igit̄ antiochus epiphantes heret romē obes
audita morte p̄fis sui. tñ scies inertia frattis sui regnans
tis. occulte recessit de romā sine scitu senatori et cōntact
dicit historiographi. Aliq aut' dicit q̄ pauci et recessit d
ictio senatori. non m̄ est vis q̄liter recessit sine sic. sine sic
venies igit̄ in spāl' vñi regnabat frater suis. cepit simu
late benignitatē erga ciues et audacitā p̄ hostes et p̄ hoc at
trahit milios ad se. p̄pter qd f̄re eius mortuo q̄ parum re
gnauit. et dictū est obtinuit regnū eius. et nepote suis. s.

filii frattis sui priuatis regno sibi debito. et hoc ē qd de
bit. s Et stabit in loco ei'. seluci. et Selepc'.
id ē antioch' epiphantes q̄ d̄ bic despect'. q̄ fuit romē
obes. v Et nō tribueſ ei honor regi'. i principio q̄
p̄ suis antioch' magn' declarat. ut i statueto suo sibi

succedere in regno se
leuci. q̄ tñc eraſue
mō q̄ p̄ p̄fcat i
regno suo de filiū su
is quem solebat.

p Et veniet clam. i.
occulte q̄de romā. o
culte recessit. ut jā di
lētia. q̄ obruebat re

gnū p̄ freni suū p̄ li
mulationes p̄dictas.

5 Et brachia. b oñ
dit q̄li pugnauit p̄
p̄t protolomei phileos

torē nepotē suū. filii cleopatra sorors sui p̄dicta et p̄tolo
mei epiphantes regi egypti. et diuidit i duas p̄tes fñ dus
as in aſtoles q̄ fecit egypti. scda ibi. Et occubat. Atq̄ primū
sciendū q̄ antioch' epiphantes rex syrie simulauit
se zelare p̄ nepote suo rege egypti adhuc tñ puer. et iō q̄
si iub titulo tutoris accepit citates q̄ reges egypti p̄
regnū egypti acq̄sierat q̄ cū p̄pates egypti. noī p̄tui
repetet. antioch' regnauit reddere. et iō iter ipm et regē
egypti adhuc puer grecia in ora ē. i. duces protolomei re
ges egypti veniēt. q̄ antioch' deuici s. p̄ p̄sis puer.
p̄ q̄ pugnabat. tñ postea antioch' silauit totū fēcisse amo
re puer tñc subi mag' p̄gniq'. et p̄pore ipm' auſcul'. et b
fecit fraudulet et posiz meli' ingredi egypti et obtinere
diuinas illi' regi. b ē qd d̄ b. 5 Et brachia pugna
tis. i. duces protolomei philometor. q̄ pugnabat p̄ eo.

b. Et pugnabunt a facie ei'. et q̄ deuici s ab antioch'.

b. In sup' tñ dux fedet. i. protolomei philometor. tñ q̄ an
tioch' et auſcul'. silabat facete fed' p̄pinct'. p̄tne' est

ab eo. s. q̄ de dictū ē de eius p̄pinct' p̄tui. puer qdā
mō deuici' ē. c At p̄ amic. i. eo fa. dolū. q̄ et dictū

ē silauit p̄dicta fecisse amore nepotē lui. q̄ si posiz melius

custodire res suas q̄ hoīes extranei. b in dolole silabat.

et posiz igredi egypti ad ipm spoliād. tñ est qd̄ dictū

d. Et ascēdet. i. egypti. e Et supabit i modico po
pilo. q̄ egypti nō timebat ab eo credēt et itras p̄bō

no nepotē lui regi egypti. f Abūdātes et v̄betes v̄bes

ingredieſ. spoliādo eas. g Et faciet q̄ nō fecerūt pa
tres ei'. q̄ p̄decessores sui. regi syrie. nō asportauerunt

spolia tre egypti. tñ q̄ extremitate illi' regni de p̄dassione

licut fecit antioch' magn'. vi vñi. ē. h Et p̄ firmissi
mas cogimbit. sc̄o filiū. q̄ astutia sua et fraude decepit

sapiētes egypti. vñi tñc vñgebat sapia. i Et b vñq ad

tñp. q. d. non dñ durabit. q̄ inde fuit postea iurpiter et

pulsus. vel aliter. Usq ad tñp. s. antip̄p. in q̄ plebitur

ista pfectus q̄ antioch' fuit figura antichristi.

l. Et occubat. biceſcribit sc̄o inuasio quā fecit antio

chus egypti. q̄ protolomei puer creuit. et sic prepauit se

ad plū corra auuncula sui. Iste tñ antioch' semp do
lole agebat. et iō ridēs nepotē sui h̄c forte exercitū. p̄p

q̄ timēs deuinci trahit ad se munērībō alq̄ de gēte pro
tomei p̄ q̄ impedita fuit victoria protolomei et antioch'

et fecerūt pacem. simulata fñ. q̄ vñus cogitabat malū cō
tra aliū. et hoc est qd̄ d̄ bic.

l. Et concitabili fortū

l. Aduersus regem austri. egypti nepotē suū. seq̄t.

Danielis

m Et recausti, i. ptolome' rex egyp̄tā fact' adulter'.
n. P uocabit ad bel. multis auris, fornumis & anti
ochis auunculis suis. o Et nō stabūt q̄r inibunt ad
uersus eū filia, q̄r alio de gēte ptolomei nō steterūt fi
deles eū co. h̄ inducerūt eū ad faciēdū pacē, duci ad
hoc ab atroco v. d.
etā ē. v. b. q̄d. d.

p Et comedentes
panē cū eo pterēt eū
q̄r occasione bu' pa
cis simulatē. multi de
exercitu regis egyp̄ti
postea fuerūt interfice
q. Duor q̄z re (cti.
gū cor' eret malefa
ciatq̄r et dictū ē par
fuit nō simulata. v. iō
vñ & alter malis co
gitabat i corde suo.
t Ad mēsam ienam
mēdaciū loquēt. q̄r
ad simulationē ma
toris pacis comedē
bāt adiunēt. v. v. b.
mēdaciū intebāt se
mutuo decipere.
s Et nō pfectent. q̄r
vn' nō potuit alium
totaliter subuertere
sicut cogitabant.
t Quia adhuc finis
id ē negoti iter ipos
v. H̄ aliud tēpus
erit, vel aliter. q̄r ad
huc finis. i. fraudulē
tia vel malitia antiochi magis spilebit in anticpo cui
annobus ē figura. x Et reuertet. H̄ic s̄r osidit q̄
liter antiochus epiphantes ipugnauit filios isrl. & dini
dit i dñas ptes fm' q̄ duplex fuit ipugnatio & eos. sed a
ibi statuto tpe. Arca p̄imā scidū q̄ antioch' reuert
tēs de egyp̄to post prima inuasione egyp̄ti intrant bie
tutatē. menelao ductore & alij q̄ ei fanebant. & fecit ibi
mala h̄nō rāta quāta fecit postea. v. b. ē q̄d. d. hic.
y Et cor el. antiochi. a Aduersus testim̄ suū. s.
iudeā & hierlm. vbi dei testamētū suabat. b Et faci
et ibi multa mala. c Et reuertet in terrā suā. b est i
srīnā. d Statuto tpe. H̄ic describit seda el' ipugna
tio & filios isrl. Ad cui' euidentia scidū & antiochus epi
phantes alio tpe volēs intrare egyp̄ti. inde repulsus ē
p̄ mareū publicū missum ad h̄ a senati romanor. q̄bus
egyp̄ti ret erat federat' q̄ quidē mare' publicus cū iue
nus et antiochus in litorē maris. p̄cepit sibi v̄t p̄cederet
ab amicis romanor & cēt utē regno suo. Luc antio
chus perit sup h̄ filii & deliberationē. & tñc marcus
pbly' fecit circulus in barena c̄ baculo q̄ne tenebat in
circuito antioch' di. Ena' p̄cepit et tñdeas aīq̄ ex
eas d̄ hoc circulo. Luc antiochus nō andēs p̄terre mā
dati senaror dicit eīcē obediēdū. & sic tristis reuertēt
in hierlm. fecit illa mala q̄ dicunt. i. t. ii. Dach. & hoc ē
qd. d. hic. d Statuto tpe reuertet & veniet antio
chus. s. e Ad austri. i. ad egyp̄ti capiendo.
f Anō erit pro: i. sile nonissimū. q̄r tñc nō spoliavit
egyp̄ti sicut in prima vice. v. s. dictū ē. sed magis idē
repulsus ē turpiter p̄ legatū romanor. & b est q̄d. d. b.
g. Et veniet su p̄ cū trieres & romani. exercit' romai
n' in nauib. b Et peccatē nō morte sed q̄r dicit'
v. b. q̄d. d.

fuit a sua intētione et visum ē. i Et reuertet. ab egyp
pro. s. l. v indignabit̄ testim̄ sanctuarij. i. b. hierlm
l Et faciet abi multa mala. m Reuertet. v. b. doc' d.
cū q̄r tñ fuerat ibi als. n Et cogitabit aduersos eos
q̄ dereli. testa. sanctuarij. q̄r etiā illos iudeos q̄n' filio
venit in hierlm qui
erāt legis transgresso
res interfecit antio
ch'. mot' cupiditate
thesauror q̄ erant in
templo.

o Et brachia ex eo
stabūt. q̄r posuit mas
cedones in arte que
erat in hierlm. v. b.
i. Dach. a. ca. He ci
uitas posset rebellas
re cōtra ipm.
p Et polluent san
ctuarū fortitudinis
idē rēplū in q̄ dñs q̄
est fortundo colebas
tur. q̄r ibi p̄cepto ati
ochi fecit i. are p̄do
loy & facta sunt p̄is.
q. Et auferet bula.
iuge sacrificiū. q̄r per
ser anos sacerdotes
iudeor nō poterant
ibi offere sacrificiū
suetum.
r Et dabūt abomina
nationē in desolatio
ne. q̄r ibi poluerint
ydolū ious. ydolum

aūt apud hebreos nosak abominatio. v. b. fuit ocealio
maxime desolationis ipsiudeis q̄r poluit fuit i rēplū
s. Et ipj in testamētū simulabūt. q̄r alij pessum d̄ iu
deis simulates se zelate. p cultu dei p̄lm iudeor dece
perit. sicut de alchimo & suis locis d. i. Dach. v. b.
v. bomo sacerdos de semine aaron venit. nō deciper
nos. & tñ statim rupit iuramētū. v. b. idē d. & fecit per
iudeis q̄r gētiles fecerat. t Popul' aut. h̄ p̄i osidit
machabeor. statia in sustinēdo tormenta ne faceret p̄ le
ge. v. p̄t de septē fratrib. & m̄fe eoy. & multis alij. v. b.
h̄n. Dach. v. b. t in debellādo aduersarios. v. p̄t d̄ iu
da machabeo & fratrib. & sochis eoy. v. b. ē q̄d. d.
t P̄plus aut scidēs dei suū. s. fide formata charitate.
v. b. tinebit. i. p̄fecte tenebit lege. x Et faciet. m̄
ta p̄ aduersarios. v. p̄t de iuda machabeo & sochis eius
y. Et docti in p̄lo docebūt plurimos. resistere aduer
sarios. & tenere lege v̄s q̄ ad mortē. sic fecit Matathias
v. b. i. Dach. v. q̄r docurit filios suos certare v̄lq ad
mortē p̄ defensione legis. z Et rument in gladio &
flāma & in captiuitate tñc in rapina dier. q̄r illo tpe mul
ti de filiis v̄lq interfecti sunt gladio & alij igne. & aliqui
duci sunt capiui. & alij bonis suis spoliati & manife
ste p̄t. v. b. Dach. a. Lūq̄ corrueint p̄uo auxilio
subeuabunt. q̄r matathias & filii eius in p̄fectione an
tiochi aliquā solitatem p̄lo fecerit. b Et applicaz
bunū eis plurimi frauduler. sicut de alchimo iā d̄
etū est. & heut de nichanore. v. dicit. i. Dach. v. b. q̄ fec
amicicias cū iuda a machabeo. postea volebat en capo.
c. Et eruditis rument. sicut pater de iuda machabeo
& fratribus eius. q̄ in defensione legis & patrie morū
sunt. d Et p̄fens & eligant & dealbent p̄ tribulario.

fff

Liber

nesq; sunt magis accepte deo q; sacrificia et s; dictuz
et ca. m. et hoc. e. usq; ad tps punitus. s. a deo et b; e
vsg; ad finem mudi. q; vsg; tunc lanci sustinebat tribula
tiones malor. f. Quia ad huc aliud tps erit i quo
scz oia ista pfecti? ptebunf. tps psecutiois antepi. q
erit caput oim malo
r. cuius figura fuit
antiochus. Et q; di
ctu; e. q; ea q; lunt de
antiocho pecta vsg;
huc nō solū sunt di
cta de eo fin tesz cu
hoc est q; lunt de
xp. iō est ibi duplex
sensus italis. en. de
antiocho q; dicit est.
Alius de antiocho ad
quē pecta de facili
pcti aplicari. De an
tiocho em tria dicta
sunt i generali. P:
mū e. qualiter obti
nuit regnū fraudulēter. ibi. Et slabit in loco suo despe
ctus re. et b; pfecti verificat de antiocho. q; magis obti
nuit dominiū nō ppter nobilitatē generis. s; magis p
fraudulēter. et sic por applicari illa lsa. fm. q; dictu; e. de
antiocho q; pugnauit ē rege egypti. et b; nota; ibi. Et
brachia pugnatis re. q; que pugnauit duplē ria. s; frau
dulēter et amor potētia. et vsum ē. Et illud pfectus
pbleb; in antiocho. q; rex egypti erit en. de tribz q; pri
mo supabunt ab eo. et dictu; e. s. en. ca. Nō ē dubiu; q; p
euere maiori fraude et maiori potētia q; antiochus fe
cent. et ppter b; tota illa lsa pōt defacili applicari. antis
xpo et maxime illud q; ibi dicit. Et faciet q; nō fecerit pa
tres ei. et ptes patru; ei. q; nullus d; regib; toni mudi
fecit. vel faciet talia qualia facut? ē antiochus. s; multi
reges q; pcesserūt antiochus. fecerit et maiora q; quanto
chus fecent. et ptes b; alegrandio magno a q; descendit res
gnū antiochus. vt. s. dictu; e. Terrū aut q; dictu; e. d; an
tiocho ē q; pugnauit ē filios isrl. ibi. Et remeferet in
terrā suā re. vbi dictu; e. q; filios isrl multipliciter af
firūt. et a cultu ven dei iquātū potuit auerit. et q; mo ml
ti de plo isrl. stant morte et tribulationes sustinue
rūt. Et b; multo fortis pbleb; de antiocho. q; erit sine co
partione maior psecutor ecclie q; ille fuerit synagoge. et
multoplires p; cu; a fide aueret. et multoplires in fu
destates cruciabuntz q; antiochus. et iō tota illa lsa po
ret defacili ad ipm applicari. sed ppter pliante vitan
dū omittit p; sur gila vba discurrere. g. Et facit rex re.
Et surponit ea q; dictu; e. q; antiochus. put fuit figura an
tiochi. q; nō verificant de eo ad lcam. s; tū de antiocho
et dividit in duas ptes. q; primo ponit pcessus antiochus
q; deū. scdō q; colētes ipm ibi. Multiplicabit gloria. Pri
mū osidē dupl. s; in stēpti blasphemie et in cultu vdo
latrie. ibi. Deū at moaz. primo igif d; sic stūmādo lit
terā lse immedie pcedet. vbi dictu; e. Adhuc aliud tps
erit. s; tps antiochus. et dictu; e. g. Et faciet rex. s. anti
xps. b. Intra voluntatē suā. q; malitia sua pduceſ
ad effectū. i. Eleuabit et maie. aduer. oēm deū fm
q; d; h. ad Thessal. q; nisi venerit discessio priuati. et re
uelat? fuerit hō peccati fili? pditiois. q; extollit sup oē
q; d; de. aut q; colit. osidē se tanq; sit de. et iō ista li
tera nō pot expom nisi de eo. Antiochus eipiphanes
nō eleuauit se ē omnē deū. imo vdo lous coluit. et in
templo hierosolymitano posuit. et indeos ad cultū illi?
quatum potuit iudixit ut legi. i. Dach. u. q.

li. Et aduersus deū deoz loqueſ magnifica. q; antiochus
stūmāloqueſ deū celi. q; osidē se tanq; sit de. et dic
apls. et tā allegatū ē. l. Et diriget. q; ad effectū in
tentū ei? pducereſ malicia q; sedebit in templo tanq; sit
deū nō tū dū. ppter q; subditur.

m. Donec ppleteſ
iracundia. s. dei sup
eu. q; sture et mori
etur subito et dicunt
sancti. et aplus. q; ad
Thessal. q; Quē dñs
jesus interficiet spū
oris sui te.

n. Perpetrata ē q; p
pe diffinitio. q. d. ira
determinat. ē in dei
pſcīēna. et ita cer
tū est de futuro ac si
iam esset factum de
pterito.

o. Et deum patrū
suoz non reputabit.

q; antiochus nasceret de indeis vel xpianis. q; deū celi ad
rat. et antiochus ei? cultū auferet et usurpatib; sibi et dictu; e.
piz. et q; illa lsa nō potest expom de antiocho qui ido
la grecie coluit sicut patres sū. et ad ipsa adoranda in
deos induit in hieslū et dictu; e. et similiter samarita
nos q; rēplū q; erat in monte garazim iom dedicante
et h̄. q; Dach. vi. p. Et erit in concupiscentiis fe
minar quia licet antiochus fingat castitatē exterius et fa
cius decipiat. tamē nō erit castus et dicunt aliqui. q; erit
plenus omni maliitia. et p;nis erit luxuriosus. pro
pter q; significat per bestiam ascendente de abyssis.
Zpo. rei. q; in bestia aut significat carnalis lascivia pro
pter q; phus. q; ethi. vitam carnalem seu voluptuosaz
vocat bestiale vitam.

q. Nec quenq; deoz curabit hoc ptz verum de antio
chus ex pfectio et falsum de antiocho. causa subdit.
r. Quia aduersum vniuersa consurget id est contra deū
et homines. quia antiochus consurget contra omnes
homines eos sibi subiecto. et contra deum eius cul
tum sibi usurpando. sed neutru; verificat de antiochus
quia iouem coluit et romans subiectus fuit et piz et
pdictis. et deo nō surrexit contra vniuersa.

s. Deū aut moaz. hic ponit pcessus antiochus de
um p cultū vdo latrie. q; licet se faciat adorari sicut de
um in palam. et oēm talem cultum auferat ab alio et
dictu; est. tñ demonē priuati q; habebit occulte ado
rabit. cuius virtute et auxilio faciet illa mirabilia q; faciu
rus est. deo tñ pmitrente. et hoc est q; dictu; hic.

t. Deū aut moaz. t. Moaz interptaf pſidūz
sic em̄ vocabit demonē eius priuatus quia ab eo habet
bit pſidūz taurilū. et alterare pſidūz de loco pſidūz
endus ab antiochus vbi colit illū demonē occulit.

u. Et deū q; ignorauerunt patres ei? ibi accipit et p;
id est deū q; ignouerunt. indei vel xpian et quis
bus delendet. antiochus.

v. Colet auro et argento et lapide pçioso re. q; in loco
illo reponet antiochus diuinias pçiosas tanq; in loco se
cretissimo et fortissimo. vbi sequit. x. Et facies. s. hoc
q; dictu; est. y. Ut muniat moaz. illocum illū vbi
adorabit demonē occulit. iō dicit. z. Cum deo alie
no q; cognovit. et familiantate et pacta cu; eo intra. q;
habebit pactū cu; illo demonē. s. priuato. q; tū alienus
debet ee ab omni homine. a. Et multiplicabit. hic
p;nt poni pcessus antiochus colentes deū qui erit in ex

Danielis

alteratione malorum qui ei obedient, et in psecutione bonorum qui ei resistunt, et hest qd de hic. a. Et multiplicabit gloriam sibi obediens eos exaltando. b. Et dabit eis pratem in multis, non dicit in oibz, qd nullum faciet sibi equali. c. Et terram uidet gratuio, i. p voluntate sua familiaribus suis. b. aut non pot dici de antiocho qd parvus aut multivit ignis syne tenit qd si aliq alia ad tps tenuit inde deieatus fuit, qd fuit replsus dgypto et. vi. vi sum d. vult de pside et hec mach. vi. vi. vi miltier hostes sui fuit detrecti de iudea quidam machabeum. d. Et in rie eius, tpe pfinio, hic scribit psecutio bonorum p antirp, qd in principio subiecti sibi regere egypti vbi tunc videntur fides, qd est qd s. Et in tpe pfinio, s. a deo qd turba pre uider et ordinat illa. e. Prelabitis aduersus eu rex austri. id est. f. Et qd re (egypti,

pestris veniet qd eu rex aqlonis. i. antirp b designatus p antiochus qd fuit figura ei. et dicit ei sequit. g. Et legreditur terras et terret, qd rex egypti erit vnu de primis omnis ab antirp, et visum est. viii. c. b. Et introrsus in terram gliosam, i. iudea qd dicunt gliosa propter mirabilibus sacra a deo, et apter opa nre salutis ibi fecit a ipso. i. Et multa cornuta, et multe terre et rives et getes subiecti entur antirp. k. Et aut sole salinabunt de manu eius edom et moab et principes filiorum amon, b aut fit propter dinaz miamic. qd sancti habent illuc aliqd effusum tpe antirpi, qd fier apter min pfectos qd no uident se opponere antirpo. l. Et ista lea etia pte, qd no pot exponi de antiocho, qd oes getes et terre no fuerint ei subiecte exceptis his tribz. l. Et mit. ma. su. in ter, qd ad illas terras vbi antirp personaliter non accedit inuincos mittet. m. Et terra egypti no esngit ac, qd illa erit primo subiectis antirpo, et visum est. n. Per lybias qd et ethiopiam transibit, qd ista dno regna silt subiectetur antirpo. b. aut non pot dici de antiocho, qd istas terras no legit intrasse. o. Et fama turbabit eum ac, qd fama sanctorum noletum antirpo obedere turbabit eum, et forte fama aliquor regni fidelium ei resistere violentia, sequitur. p. Et venit in multi mag, qd habebit exercitus maximun. q. Et terret et interficiat plurimos, oes scilicet noientes ei obedire. r. Et figet tabernaculum suum apuduo in mari pte hiero, apuduo idem est qd emaur, qui locus est in ter mare morium et mare mediterraneum. s. Super monte inclitus sanctus, et motem olueti, vel monte syon qd eni antirpus ponet tabernaculum suum in emaur, ponet tpm quodammodo super monte olueti vel monte syon, qd sunt motes, pte qui distantes enim p miliare, qd ab emaur in qua puer moriana iher. t. Et veniet vsq ad summuram et qd antirpus veniet in monte syon in loco vbi fuit templum, et ibi sedeat et adorem tanq sit deus et dicit apls. Sicut veniet usq ad summuram montis olueti, vñ ascendet ipsi

in celum, tanq inde ascensus in altum virtute, demonis ipsum portantis. v. Et nemo auxiliabit ei, qd vnu te diuina ibi subito interficiet, km qd die apls ad lhes. q. Quem dñs Iesus interficiet spu oris sui et destruet illius stratione aquetus sui. Et huius loco pte sile qd huius non pot exponi de antiocho.

qd no fuit mortuus in termariace in pte ino tem serm. h. redaldo dephide et h. Dach. ch. vi. vii. Dach. u. Porphyrii extor te ficticie exponi d ipo antiocho dicens qd mortuus est in qda monte qui noia capitulo duo et est sicut inter duo magna stumia, c eustaten tigrum. q. dicunt hic maria, si miliet mons ille de inclusus et sanctus, qd getiles ibi colebat de os suos, hoc ast tortu

autem illo confusus michael pte pte magnus, qui stat pro filiis populi tui et veniet temp

dinem scripture, licet

aliqui scripture nolet stagna magna hystria magnam cogregatioem aquarum maria, silt qd mons vbi colebantur idola vica et inclitus et sanctus ab angelo qd loquebat dalmati, est manifeste falsum, immo magis diceres ppharus sic igit pte qd licet in lea paccepta usq ad locum illud. Et faciet rex km voluntatem suam ac, sicut aliq que possent applicari antiocho, ramen multa interficiatur qd non possent verificari de eo ut visum est, et pte hoc cognitum exponere de antirpo totam. Itam sequentem a loco supra dicto.

Laputuum. XII.

i. In tempore ast illo, post de scripta est violentia antirpi et electos. Hic pte ponit finalis victoria pte reprobos et dividit in duas ptes, qd pte primo ponitur principalis intentio, sedo subiungit vnu instruendo ibi. Tu autem daniel. Circa primi duo facit, qd primo ostendit conatus angelorum ad mortem fidelium, sedo describit conditionem et gradus resurgentia ibi. Et multi de his qd dormiunt, Circa primi considerandis qd conatus angelorum circa fideles tpe antirpi ent necessarius ad due, i. ad fidelium defensionem et aduersarii destructionem, qd hie antirpus verbo rpi ex deis sententia interficiatur, et dicitur est, hic tu erit auctoritative, sed pte michaalem qui est princeps ecclesie, sicut fuit antiquitus princeps synagoge, hoc fiet executio, et hoc est quod dicit hic.

a. In tempore illo, et antirpi, hie qd angeli mali conabantur oes corrumpe et a fide subiungere etiam electos si fieri possent, et dicit in evangelio,

b. Colurget michael ac, ad fortificandum electos pte se et p angelos sibi subditos, sequitur,

c. Et veniet tempus qd no fuit ac, ppter magnitudinem tribulacionis qd ventura est sub antirpo, sicut nunquam fuit a principio mundi usq tunc, et dicitur. xiii. Per huius patet p male exponi porphyrii, hunc locum de psecutione uideor, sub antiocho, qd maior fuit illa qd sub nabu, fuit, et intensitate et extensitate intensitate qd destruxit ciuitates et templum,

fff. q

Liber

2 magna p̄tē p̄li occidit. aliquā tō cū rege sedechia ca
pruā dicit. etcepis q̄busā p̄sonis pauperib⁹ trilob⁹
q̄s dimitit ad colēdā terrā rē p̄t̄. iiii. Reg. vi. similiter
extēsive q̄ duravit p̄. iiii. annos. illa q̄ facta sunt ab
antiocho tūmo p̄ sex annos. H̄as facte aut̄ q̄ facta ē
p̄lo isti p̄ tytū r̄ v̄lī
pasianū nō ē dubius
q̄n fuerit maior q̄ il
la q̄ fuit sub antiocho
d. Et i tpe illo salua
bif p̄ls tu. illi dicū
tur eē de p̄lo et qui
sunt vere istitite ha
bētes verā fidē ipsius
Iesu xpi. r̄isti oēs p̄
destinai q̄ null⁹ sal
uabif nisi p̄ fidē xpi
r̄ hē q̄ subdit.

e. Qis q̄ inventus
fuerit script⁹ in libro
rite. q̄ quidē liber nō
ē alius q̄ script⁹ ele
ctor in mēte diuina
r̄ illi vere saluabif
de tribulatione anti
xpi. q̄ ppter electos
bremabunt dies p̄se
cutionis antixpi. et h̄s Nat. xxiij. f. Et multi. bie
sir describit̄ cito r̄ gradus resurgentia. r̄ dividit̄ in
duas p̄tes. q̄ primo t̄gūt diversitate resurgentia. q̄tum
ad electos r̄ reprobos. scđo t̄gūt diversos grad⁹ electo
rū. ibi. q̄ aut̄ doct̄. Ica prūmū scđo q̄l z oēs re
surget r̄ boni q̄ maliti diversimode. q̄ aliq̄ resurgent
ad gloriā. selecti. aliq̄ ad penā. s. reprobi. r̄b̄ et q̄d dicit.
f. Et mul. de his q̄ dor. in pul. ter. euigilabūt. resurgen
tes a morte. nō eīn iōquī de dormitione somni h̄ mor
tis q̄d p̄t̄ phoc q̄d dicit. g. Qui dor. in puluere ter
re. p̄t̄ hoc aut̄ ē q̄d dicit. H̄ulti intelligi fōes et dicit
Aug. r̄ h̄ic modus loquendi bene inuenit alibi in sacra
scriptura. vel aliter dicit. Dyl. ppter pueros dānatos
q̄t̄cet resurgat nō m̄ dieun̄ p̄p̄le euigilate. q̄ nō sunt
habituri sensu pene vel glorie. vigilia aut̄ est solu
sensu. h. Alij in vita eternā. s. electi.

i. Alij i obprobriū. s. reprobi q̄d obprobriū ent̄ ē semi
p̄teriū. ppter q̄d subdit. k. Et rideant semp̄. ob
probriū iue dānatiōis. h̄ic etiā locū exponit porphy. et
male de illis iudeis q̄ se abscondērūt in speluncis. ppter
p̄secutio nē antiochi. r̄audita iudei victoria venient ad
ip̄m q̄s euigilante de puluere terre. Alij in vita. q̄tū
ad obseruatorē legis. Alij in obprobriū. q̄tū ad p̄uan
catores. Ita expositio p̄t̄ manifesta falla. q̄ oēs q̄ se ab
sconderūt venient ad iudā machabēū mo p̄dico erat
zelatores legis aliter nō venissent ad ip̄m sed obediuſ
sent antiocho. r̄t̄ de illis dī q̄ aliq̄ euigilabūt ad ob
probriū. q̄t̄ expositio ē falsa. q̄t̄ dicit q̄ illi q̄ euigilante
rū ad obprobriū erat p̄uicatores legis. Similiter il
li q̄rāt obseruatorē legis q̄ fm̄ eī dicit euigilasse ad
vita postea mortui sunt. sic nō p̄st̄ dici euigilasse ad
vita eternā fm̄ q̄ dī hic. Et q̄bus p̄t̄ q̄ista līa non pot̄
exponi nisi de resurrectio futura post p̄secutio nē an
nō. Quia aut̄ doct̄. H̄ic s̄t̄ tangunt diversi gra
cīp̄. duis elector q̄ erūt. quāt̄ diversi claritates stellar̄ fm̄ q̄
dī. i. ad Cor. xvi. Stella differt a stella in claretate. sic et
resurrectio mortuor̄ fm̄. illi enī q̄ supemunēt aljs h̄ic ī
vita et doctrina habebūt spāle p̄mū. s. aureola doctor
et iō dicunt̄ hic fulgere quāt̄ splēdor firmamentū. Alij

aūt̄ q̄ p̄ exēpla boni r̄ite inducit̄ alios ad iusticiā q̄ quis
nō s̄nt doctores m̄ dicunt̄ fulgere q̄s stelle in p̄petuas
m. Tu aut̄ daniel. H̄ic s̄t̄ ponit̄ vñlis eternitatis.
instruc̄o ipsius danielis. r̄ ins̄truit̄ eū angelus d̄ duo
b̄ primo de clausione visionis. scđo de duracione p̄se
curioſo. i. Et vidi
ego daniel. Ica pri
mū aduertendū q̄ dī
una secreta nō iunct
ob̄ reuelāda. ppter
q̄d dicebat Saluator
Pat. vñ. Mōlēt̄ s̄
ctū dare canib⁹. t. t.
obſtinat̄. Similiter
nec vulgarib⁹ homi
nib⁹ q̄ non p̄st̄ talia
capere. ppter q̄d p̄p̄
loquebat turbis t̄pa
rabolis. s̄t̄ discipulis
exponebat oīa. et dī
Pat. vñ. ca. q̄ talia
sunt maiorib⁹ reuelā
da. Daniel aut̄ erit
vir desiderior̄. vñ. s̄
dictū ē ca. ix. t̄d̄ dī
gnū erat et libi nūk
ta diuina secreta res

uelarenſ q̄ t̄fī alias occulabān̄. h̄est q̄d dicit hic.
m. Tu aut̄ daniel claudē fīmones. t. q. d. diuina secre
ta tibi reuelata enigmatis īmōlēt̄ ī exposito dūmē
te. et hoc vt maligni nō habeāt materiā deridendi et stu
diōis habeāt materiā. se exercēdi. sequit. n. Usq̄ ad
t̄ps statutū. q. d. t̄s erūt p̄fecte manifesta q̄i ip̄lebūt.
o. Plurimi p̄t̄sib⁹. legentes. s. librū illū aliq̄ malit
gīantes. aliq̄ deuote trācates. p. Et multiplex erit
scīa. i. expositio circa ista. q. Et vidi ego. ppter scđo an
gelus īstruit̄ danielē de duracione p̄secutio nē antīp̄
et dūmūt̄ in duas p̄tes q̄ primo īstruit̄ eu de summa
duracione. scđo de eī terminis. ibi. Et cū ap̄leta fierit
tertio īfert quādā īclusionē et p̄dic̄is ibi. Tu aut̄z
daniel. Tid̄ evidētia p̄me p̄t̄ aduertendū. q̄ daniel
vidit h̄ac visionē iusta fluminī nigra. et dicūt̄ est ea. c.
Aparuerūt aut̄ sibi tres angeli. duo stantes et vtrāq̄z
p̄e fluminis. et illi duo erāt angelus p̄sāt̄ agrecor̄ quā
grecia est ab occidentali parte illius fluminis. regnū p̄
sudis magis in oriente. tertius aut̄ angelus apparebat
quāt̄ stans sup̄ fluminī et ille erat gabriel q̄ loquebat̄ dā
melī īstruens eu de duracione p̄secutio nē antīp̄. t̄s
est q̄d dicit hic. q. Et vidi ego daniel. ecce q̄l duo
alj. dicit quāt̄. q̄ nō erāt homines sed angelī apparen
tes in spē virū. s. Qui erat indutus lineis. ad
denotādū angelicā puritatē. t. Qui itabat sup̄ aquā
fluminis. ad delignādū q̄ p̄t̄s terrena est finaliter co
culētā. Aque eīn p̄t̄s significantes fm̄ q̄ dī Apoc.
xxvij. Quae multe p̄li multi. v. Usq̄ quo finis hor
mirabilū. s. quāta erit duratio p̄secutio nē antīp̄. g.
x. Et audiū vir qui induit̄ cr̄b̄. t. gabriel (dicit)
in spē viri apparen̄. y. Tu eleuasset dexterā t̄c. ad
matorē affirmationē dicti sui. z. Quia in t̄ps et t̄p̄
et dūmūt̄ t̄pis. i. tantū durabit illa p̄secutio. s. p̄t̄s
annos et dūmūt̄. t̄ps em̄ sumptū ī singulari significat
enī annū. v. s. habuſi ē ca. uii. Tempus aut̄ acceptus
in plurali sine numero determinato. lat. p̄ binario an
nor. em̄ coēm modū loquēti hebreac̄. et liber t̄t̄ scri
pus est hebreice ab viij. ca. usq̄ ad finē. Unidū aut̄

Danielis

epis significat dimidii anni. et sic p̄t p̄secutio anti
epi durabit p̄ tres annos et dimidiū quartū duravit p̄ci
atio epi. porphyrus aut̄ exponit t̄ps istud de p̄secuti
one antīp̄i. sed h̄ p̄t manifeste falsum q̄ aut̄ accipit p̄
secutio annochi a principio q̄ intravit p̄ter m̄ v̄fō ad
t̄ps in quo m̄dium ē

sancu inū p̄ iudam
machabeū. et tūc p̄t
falsitas eius q̄ illud
t̄ps s̄nter fer annos
et s̄ habuit ē. vñ. c.
vbi dicit sic. **a** q̄
sanctuaris et fortis
do sculeabis **b** et dicit
angelus. s̄. angelus n̄i
dens ad hāc questio
nē. **c** seg ad vesperaz
et mane dies duo mi
lia trecenti et munda
bis sanctuarū. b etia
potest probari et. **d**
Dach. vbi dicit q̄
antioch' epiphaneis
ingressua est vierū
anno. c. l. regni gre
cor. p̄pe finē illi' an
m̄. r̄ibidē. us. ca. d.
q̄ sanctuarū mundati est anno. c. l. v. p̄pe finē illius
annū. x. mense. x. die illius mēsis. et ibiē d. et sic t̄ps
p̄ intermediu fuit q̄ illius anno. **S**i aut̄ porphyr acci
piat p̄secutio antīp̄i nō a primo ingressu eius i hie
rusalē. sed a die q̄ posuit ydolū illud no s̄ru in t̄plo p̄
tres annos et dimidiū. s̄ fuit ibi p̄ tres annos p̄cile. et
dicit **J**osephus. x. l. antiquitatū. p̄ uno aut̄ li. **D**ach.
r̄ q̄ ibi fuit p. x. dies ultra tres annos. qd̄ p̄baf sic.
q̄ in anno. c. l. mense. x. die. x. mēsis politū ē ydolū
i hie. t̄plo. et d. l. **D**ach. l. anno. c. l. v. mēsis. x. mēsis.
x. die. x. die. x. mēsis purificatiū ē t̄plo. et h̄. l. **D**ach.
u. l. sic t̄ps intermediu fuit triū annorū. x. l. diez. **D**icē
dū. **G**ar. die mēsis. x. obtulerat sacrificiū i t̄plo puri
ficato. et d. l. **D**ach. u. l. s̄ p. x. dies ante amouerant
ydolū. q̄ bene posuerat tantū t̄ps ad purificatiū tem
pli. ious aut̄ ydolū fuit a principio q̄ ceperit t̄plo pu
rificare. et sic p̄t q̄ reuolutus trib⁹ anima p̄cile eodē die
amorū ē ydolū quo fuerat posuit. **a** **F**ecum p̄pleta,
postq̄ angelus instruxit danielē de summa duratiōis
p̄secutiois antīp̄i. b instruxit eū determinis ip̄ius du
rationis. et dividit in duas p̄tes. q̄ primo instruxit eū s̄
termino ad quē scđo de termino a q̄. ibi. **E**t a t̄pe. **L**e
min⁹ aut̄ ad quē finē duratio p̄secutiois antīp̄i. erit
et fulminatio seu iterfectio dicit igif angelus loquēs
a **L**ū p̄pleta fuit disp̄sio man⁹ p̄p̄lī sancti (danieli.
id est xp̄ianū. qd̄ ent q̄. pp̄ter atrocitatē p̄secutiois an
tīp̄i nullus xp̄ian⁹ audiebat apparere in publico.
b **L**oplebun⁹ vniuersa hec. i. fulminabif antīt̄ps et
venient resurrectio mortuoz et iudicis. **c** **E**t ego da
niel audiui et nō intellexi. q̄ l̄ intelligere veritatem in ge
nerali et in sp̄lī q̄tū ad multa. nō tū q̄tū ad oēs circū
stantias et determinatas p̄sonas. q̄ sicut. s̄. dictū ē veri
tas defutatio nō revelat p̄pheni nisi fm̄ q̄ expediens
est fm̄ diuinā ordinationē. **d** **E**t dī dīs ini quid
erit post hec. volebat enī daniel pl̄ sc̄re. q̄ volebat sc̄i
re finē mundi determinare. **e** **E**t au. l. angelus m̄
f **V**ade daniel. l. vades vlam vniuersa car. dens sibi.
n̄s p̄ mortem. **g** **O**nī clausi sunt signatiq̄ sermo
nis. q̄ d. mō sc̄es nec ad te p̄tinet. **H**oc etiā mō t̄s.

dit saluator aplis Act. i. **M**ō est vestū nosse ep̄a vel mo
mēta tc. Ap̄la aut̄ fuerit maḡ illuminati q̄ pp̄be. et id
si sc̄e finē mīdi determinate nō p̄tinebar ad ap̄los ve
dic̄ saluator nec p̄ p̄s h̄ sp̄etebar danieli. **E**t h̄ apparet
fatuitas illoꝝ q̄ voluerū finē mundi p̄dicere determi
nate. et oēs q̄ hoc atē
tauerū mēdaces in
ueti sunt. sequit.

b **A**ligent et deal
babunt tc. s. electi in
p̄secutione antīp̄i et
mēbior suoꝝ v̄fō ad
finē mundi.

i **E**t impie agēt ip̄s
fm̄ q̄ d. Ap̄c. x. x.
Qui in soribus ec
sordescet adhuc.

l **N**eꝝ intelligent
oēs impt. q̄ preclus
dūt sibi v̄a intelligē
di. fm̄ q̄ d. Ap̄. i.
q̄ maluolaz alam
no introibit sapia.

l **P**orō docti icel
ligen. s. reuelationē
p̄dictā quād̄ expedit

f **N**isi docti intelligūt
ap̄li et eūgeliste et alii deuote exercentes se in scriptura
q̄ sunt docibiles dei. Per hoc p̄t q̄ intellect⁹ hui⁹ pp̄be
ne nō est intercelulus bonis et deuotis. q̄ntū t̄p̄ expedit.
sed t̄m maluolaz et imptis. m. **E**t a t̄pe. **D**ic̄ p̄t ui
fructu danielē deuenio a q̄ sc̄ipi edī sunt p̄dicti tres
anni cu dimidio di. **E**t t̄pe cū ablatis fuerit inge sacrifici
um. **a** l. a t̄pe illo q̄ sacrificiū altaris cessabit celebrati
n. **E**t posita fuerit abominatio tc. l. anti. (solenniter.
t̄ps exhibitus hosbus ad adorandū. **b** illo in qua t̄pe
dico mille. c. c. x. q̄ faciūt tres annos cui dimidio. **c** l. q̄
dies et p̄t considerati q̄ vñ anū h̄. eccl. x. dies. et sic il
lud idē spaciū t̄ps qd̄ prius exp̄sir p̄ tres annos cu di
midio. hic exprimit p̄ dies dicos. **S**ic igitur p̄t q̄ tres
anni cu dimidio p̄secutiois antīp̄i nō sunt incipiens
di ab illo t̄pe quo se incipiet osidere et aliquos attrahere
se sed ab illo p̄t q̄ tam erit tante p̄stis q̄ se exhibebit
adorandū hominib⁹. **r** q̄ fidèles nō audiebit in palā t̄
sacrificiū altaris p̄ficer p̄pter timorē eius. sequit.

o **B**eatū q̄ expectat et p̄uenit ad dies. **D**. cc. xx. q̄
hic ad numerū p̄cedere addūt. x. l. dies q̄ post mortes
antīp̄i dabunt a deo ante iudiciū et decepi in p̄secu
tione possint penitere. et id dicit. p. **B**eatū q̄ pue
nit v̄fō ad dies. **D**. cc. xx. id est beat⁹ est q̄ in tribula
tione antīp̄i stabit que durabit p̄ tres annos cu dimi
dio sine p̄ dies. **D**ic̄. et adhuc ultra viuet p. x. l. dies
q̄ si nō fuerit deceptus p̄ antīp̄im et p̄fec̄ coronabit
Si aut̄ fuerit decept⁹ poterit penitere in illis. x. l. dies
sequitib⁹ mortē antīp̄i q̄ tūc eius falsitas erit omnis
bus manifesta et sua p̄as ablata. **P**aret ast hoc dictum
si fatus cōmune. t̄m p̄ hoc nō d. q̄ aduent⁹ t̄ps ad iudiciū
cu si futurus immediate post. x. l. dies naturales cō
putandos a morte antīp̄i. et nō est certitudinaliter
determinat⁹ q̄ illi. x. l. dies sunt v̄fōales relānales. fm̄
illud. **Z**ec. iii. **D**ieni. p̄ anno deditib⁹. et dato q̄ esset de
terminat⁹ de v̄fōales. nō h̄ p̄ post illos unmedia
re sit aduentus ad iudiciū. imo v̄c p̄ futurū sit tūc maḡ
spaciū t̄ps intermediu p̄ illud qd̄ d. **D**ath. x. l. **S**ic
erat in dieb⁹ ante diluvium comedētes et bibētes nubē
tes et nup̄ni tradētes v̄fō ad eū diem intrant noꝝ in

Liber

archam et non cognoverunt donec venit dilectus, et tulit oes, ita erit aduentus filii hominis. Et illud referut alio doctores nisi ad ipsos quod erit inter mortem antequam et die iudei etiam. Iahs autem patet securitas in qua uiuia et pueris exercent non videt esse per tantum spaciū tuis sicut, plu, die rum, et maxime si de terminatu huius esset, et huius plenius dura super Ezechielem. Et dicitur post falsitas iudeorum dicere tuus ponit hic tempus propter quod debet expectare messiam futurum, et accepit utrumque dies per anno, et dicitur, ita quod debet expectare per mille, ccccxxviii, an, anciens do, puritatem istorum annorum a tempore quando posuit tuus est idolum in templo. Contra hanc autem argumentationem, quia posuit iudei aut accipit ab eis de idolo posito tempore anni octo epiphaniae quod optet dicitur secundum illos iudeos quod predicta expeditum in haec de anno, tunc appetit falsitas istorum manifeste, quod ab illo tempore usque nunc fluuerunt plus quam ccccxxviii annos, et hoc adhuc si habet messiam, et dicitur, aut accipit de idolo posito per unum imperatorem romanum post destructionem factam tempore tertio, et tunc optet quod predicta in haec responderent de imperatore romano, et hoc non potest esse, quod illud quod predictum est. Nec quicquid deo curabat tecum, non potest exponi de eo, quod romani deos omnes genium colebant. Et huius etiam tempore cuiusdam dormientium in puluere de quod dicitur est circa panem huius etiam intelligenda est de resurrectione vera in fine mundi, et non accipit per exitum de causa uerius tempore machi, et dicitur postea, quod daniel tunc non surrexit haec modo. Ultimum duo causas non sunt de canone, propter quod ad ipsam illam dimittit, sed expositis licet canonis ac aliis intendendo manu misere, tunc exponit ulta duo causa auxiliante si, ne quo nihil boni possimus facere, cui est honor et gloria in secula seculorum Amen.

Explicit postul, nicolai de lycia super danieliem,

Incipit historia susanne et belis et draconis.

b Historia Susanne contigit ante captivitate babylonica vel cito post, quod daniel erat adhuc ualis de iuuenies, fin, et dicitur, etiam adhuc susanna duceretur ad mortem suscitauit deus spiritu pueri iunioris cui nomen daniel, et tunc translatus fuerat in babylonem antequam dicta captivitate eius, annis quo regnauit sedechias, propter quod hec hist. scripsi, biblio non canonicus situari debet per librum baruch de quod certum est quod etiam pars eius fuit scripta a saepe captivitate, et ibidem plenus fuit dictum.

a Erat vir habitans etiam, hec historia dividitur in quatuor partes, quod primo describit susanne nefaria tentatio, sed et ipius maligna accusatio ibi, et clamauerunt aucti, tertio eius iniqua damnatio ibi, et cecidit eius multitudine, quanto ipius digna liberatio ibi, et audiuit dominus, Prima adhuc dividitur in quatuor partes, quod primo describit pueris tentatio, etis, sed et tentatio status ibi, et constituti sunt, tertio tentatio ortus ibi, et sum autem plus reuertus est post meridiem etiam, Susanna enim erat verecunda et pueris frequenter populi stabat clausa cum pueris suis intra domum, sed cum populis exisset, et senes aliquantulum remanerent ad referendum insulm de auditis in iudicio, tunc susanna exhibuit came meram et intrabat ortum causa recreations et lauatoris nec cauebat tantum a semib, propter etatem et sanctitatem apparentiam in eis quodcumque cayebat ab aliis, Cetera pat-

erat de tribu iuda, et dicitur, et quod etat iochim copulata in matrimonio qui erat nobilior oim iudeorum, et hic dicitur, Describitur etiam a pulchritudine corporis, et dicitur pulchra nimis, etat et a pulchritudine menuis, quod dicitur mens deum, cuius causa exprimitur, quod erat crudita a patre, et rentibus fin legem mos, si, et iohannes bene nominatus, et erat fin, priuatae rei susanna, et librum, propter quod senes erant magis inflati de ea, et de vili pueris, his dictis patet ista.

b Prosternunt sunt, illuc sicut describitur testam, erant status, quia erant senes matutinatus etatus, Judices sublimitate auctoritas, pueri biteri, et dicitur, et aparentia sanctitatis, et iohannes faciliter portarunt mulieres leonis cere, dicitur hic globo, et hebrei dicitur ipsos decepisse mulieres per eos, et dicebatur ipsum de lemine eorum nascitum.

cum essent de tribu iuda, eo quod tribus sacerdotalis et tribus regia puncta erant cuius naturitas marie dicitur, siderabantur, sed et quod locutus est dominus, dicitur, et rabi dicitur quis, sic, Ponit te dominus sicut sciechiam et zacob, quod sunt rex babylonis in igne, per eo quod fecerunt stultitiam in istis et meebat sunt in exercitu atque suorum et locuti sunt vestrum in nomine meo mendaciter quod non mandauit eis, dicitur enim hebrei quod illi senes erant a deo predicti hodie temere, et dicitur, Sed coniuratum videbatur quia dicunt frater in igne per regem babylonis, duo autem senes qui tentauerunt susannam fuerunt lapidati, et dicitur hic globo, et item fuerunt lapidati a populo non a rege, dicitur quod pena mortis quecumque aliquis signatur per ignem in scriptura, et iohannes lapidatio potest vocari fratre in igne, et item sciendum quod per licentiam regis babylonis pena debita iudicabatur per ipsos deos secundum legem iudeorum, quia iudicis regis legem iudeorum ignorabant seu executioem mortis non poterant interfere nisi ex speciali mandato regis et auctoritate, et ideo quod plus eos lapidauit fuit perceptio regis, propter quod rex fecit principalem et auctoritatem populus autem excurrit, Cetera patet.

a Cum autem populus, dicitur ponitur temptationis ortus, quod ortus est in istis sensibus, sicut coiter ortur temptationis carnis in aliis hominibus, Primo ex impudico aspectu, quia dicitur quod videbant eum quotidie, Secundo ex inordinato affectu cum subditum est et exaserbatur, Tertio ex excessu intellectu cum dicitur, Et auerteretur sensum suum etiam, quod inordinata affectio exercebat oculum rationis, Et quarto ex nephariorum conatu ad implendum propulsorum, cum dicitur, Dixit alter ad alterum etiam, dicitur igitur primo sic,

a Cum autem plus reuertisset post meridiem etiam, Susanna enim erat verecunda et pueris frequenter populi stabat clausa cum pueris suis intra domum, sed cum populis exisset, et senes aliquantulum remanerent ad referendum insulm de auditis in iudicio, tunc susanna exhibuit came meram et intrabat ortum causa recreations et lauatoris nec cauebat tantum a semib, propter etatem et sanctitatem apparentiam in eis quodcumque cayebat ab aliis, Cetera pat-

Danielis

tēt er dicitis vsgibī. b Dixitq alter ad alterū tc. h se
ceruit qd qd volebat se expedire de alio vt posset sol
reverti ad loquendū cū susanna t ad decipiendū eā. scq.
c Lunc reuertiscent ppe domū ioachi p diversas rū
rias. Generū in vnu tc. sequit. d Et tūc in cōfias
tuerūt sc. qd firmari
fuerat in suo malo p
posteo.

e Factū est aut. hic
p̄it ponit tētationis
modus. vbi ponunt
uta p ordinē. p̄una
est fraudulētia t insi
diatio in hoc q ob
uauerūt tps aptū. si
poli p̄p̄t discessum. t
locū cogruū. s. poma
nū vel ortū t hoc est
quod d̄ hic.

f Factū est aut cūz
obf. tc. in odius loq
di eit ad significādū
frequētia facētialis
qd. qd susanna frequē
ter illū ortū intrabat
sequit.

g Dux p̄uelli as
ferte mibi oleū. hic
oleū accepit p lachry
ma arbor aromati
eā q̄ reuñt in terra
illa s̄ estum.

h Et simigata. fm
Nicto. simigna ē aq
de horde t palea fa
cta ad lanandū facie
t refrigerandi.

i Ostia pomari
claudite. ppter securi
tate ne possit aliq̄s
venire ad eam.

j Et la. ex illis. s.
q̄ debebat apportare
puelle p̄dicte. t forte
erat ibi imgnū fong
vel aliqd aliud. scq.

k Cū autegressus es
sent tc. h ponit scd
qd fuit in ista tētati
one. s. maligna sug
gestio primo susannā assecurādo ad ppetrādū rem illici
tam. cū d̄. Ecce hostia pomari clausa sunt tc. Hoc ei
mortē minādo nisi cōsentiat cū subdit. qd si nolū. dū
tēt testimonū tc. Tertū qd in hac tētatione ponit cū
susanna ī tuosa electio. qd magis elegit mori qd dei mā
datū p̄tergredi. t hoc ē qd d̄ hic. m Ingemuit su
sanna. ex dolore cordis ppter periculis immunes.

n Angustie sunt mibi vndiq. Angustiolum est mori
t angustiolum est dignū morte fieri. ppter qd sequit.
o Si enī hoc egero qd p̄uader̄ legē dei trāsgredie. do
p Dors mibi est. s. debita. qd in lege moyli p̄cipitur
adulteria lapidari. q Si aut nō egero. nō effugiam

man⁹ vestras. mortē ūcurrēdo h̄ indebitā. r H̄ me
lūs est mibi tc. qd puniri nō est malū simpliciter quia
est malū pena. h̄ fieri pena dignū est ūmpit malū. qd h̄
est malū cuipē. s Et exclamauit voce magna susan
na. ne forte senes ex reuementi p̄cupie qua erat infla
mata in t̄pam irue
rēt t̄pam h̄ multaz
impudicē ūgerent.

t Exclamauerūt. h̄
p̄fir ponit susanne
maligna accusatio. t
dūciūt i onas pres
qd p̄mo accusat ex
tra incū. sedo i in
dictio. ab. Et facta est
dies. in prima d̄ sic
t Exclamauerūt at
senes aduersus cā
et notarēt cā reā cō
tā familiā accurrēt
ad clamorez susanne
qd si facerent reddes
terse suspectos.

v Et cucurrit enī t
aperuit oltū pomar
i. ad simulacrum q
vit er̄ de q. t. illo eaz
accusabat etiāt an
teq̄ familiū venient
qd li oltū inuenit fu
illet clauſum t tū in
uenit nō nullū inuenit
teli imonū eoz
fuerat suspectū. scq.

w Poltz aut locū
in sunt senes. accusa
tes susannā d̄ crimi
ne adulterij.

x Lubuctūt fui. qd
dilgebāt susannā
tanq̄ in domo eius
i. uitit. cui cā suboi
z Et via nūq̄ tur
diſtūt. s. h̄ inūscemōt
de susannā. in q̄ ap
paret bonitas ei. t. o
ioli in vita h̄ etiā in
fama.

a Et facta est dies
crastina. h̄ p̄fir po
nif accusatio in lucis
cio. t dūciūt in tres
ptes. qd primo ponit
susannā crastina. sedo
accusantū iuratio ibi. t Onsurgetea aut. terro iurato
riū testificatio. abi. Et dūciūt p̄lyteri. t In prima p̄te d̄
sic. b Lunc venisset p̄pls tc. s. ad locum iuc. icj.
c Uenerūt t duo p̄stxteri tc. p̄parando in loco iudicij
ad ūplendū nequiciā suam.

d Et dūciūt coram omni p̄lo. mutate ad susannam
tc. t sic apparet susanne solenpis crastino.
e Et venit cū par. tib. qd nō poter. t sola sufficere ire
ad iudicij. amici aut cū uenerūt cū ea ip̄t. p̄partēt p
pter sanctitatē el̄. qd nō uenerat. seq u. f.

f At inq̄ illi uisserit et discooperit. qd forte volebat
inducere p̄lm ad ūspicādū male de ea ex rubore vult
FFF uj

Liber

cuius sciebat eum ipsam esse verecundam. g. Erat enim cor
opra te, hoc poterat intelligi duplum. **A**no mo referendo ad
ceptum senum qui iussurum eam discopopiri. ut sic resicerent
eius aspectu ex quo non poterat sibi copulari ne pharao
a cuius. **A**lio modo poterat intelligi referendo ad ipsam susannam
et ad amicos eius qui cooperantur eam ut sit
sensus.

S Erat ei coopta, s.
amicorum suorum filio.

b Ut vel sic satiare
tur decorum ei, ut non
videntes eius pulchri
tudinem ministrantur
inflammatum de ea et sic non ac
cusaret eam crudeliter
quod amici eius. s. susanna
ne sciebat cum accusa
tionis per revelationis
non susannam.

i Flebant igitur sui te
scrum pietate cognos
centes innocentiam su
am. **S**olus ergo susanna,
res. **H**ic ponit accusa
tionem iuratio et quod
habet argumentum quod est cri
mum ei aliisque debet
at morte non est credere
dilecti alicuius similius. v.
bo suo cuiuscumque au
toritatis et sanctitatis
sit, ut hec quod hic
est. **S**olus ergo autem
duo presbyteri, quod erant
iudices et sacerdotes
populi.

l Posuerunt manus
suas super caput eius.
Iste enim erat modus
urandi contra personam
ad mortem et res eam urando et
testimonium preferendo
ponerent manu super ca
put eius, et hoc lev
erunt.

m Que fides quod ei
debat quod criminaliter
agebat hunc eam.

n Suspernit in celum, quod alium non po
terat habere auxilium et propter eum est diminutus succurrere in cas
ibus desperatus.

o Et dixerunt presbyteri, hic ponit iur
atorum testimonio.

p **L**et deambularem in pomario
soli. **H**oc dicunt ne requiratur alius testis cum eis sequitur.

q **F**lanxit ostium pomarii, et dimisit puellas, **H**oc dicit in
argumentum sui dicti quod sequitur.

r **V**enit ad eam adorans, quod erat absconditum, et cœcum est ea, quod ali
ter non poterat osidere susannam morte dignam nisi allega
ret factum turpe, per petram enim voluptatis vel corporis non sta
tuimus aliqua pena in lege.

t **P**orro cum esset in angu
lo pomarii, hoc dicunt ad colo: atque dicit eam, quod si fu
issent in palam dictum de eorum non habuisset aliquam probabilit
atem, s. quod susanna vellere tale quod mutuisse ipsius videtur.

s **L**ucursum et videtur ipsos pariter omiscent, quod defas
to non credit testimonio alicuius nisi dicat se vidisse.

e **E**t illud quidem nequam, quod comprehendere quod fortior nobis

erat tanquam iumentis ex his nos autem senseris. v. **D**aneat
eum copiam, inter quos erat adorans, et non, indi, nobis, sed autem
dixerunt ne quereret ab eis quod esset adolescentes, et propter hos
sent deprehendi. x. **C**redidit hic describit ipsius sus
annae iniusta condemnatio, quod osidit ex duobus, et ipsi igno
ranta qui credidit se

nibus propter erat et
auctoritate corporis abscond
diligenter examinato
ne, propter quod de hoc in
fra reprehendunt a dñe
miele ubi dñe sic fatum
filii isti te, et hoc per
argumentum quod per nulla
erat vel auctoritate
vel sanctitate dñe ap
plicari telles in causa
minimi maxime sine
diligenti examinatio
ne. **V**edo omnis gen
tio inulta est susanna
ne innocentia cui dñe.

y **E**xclamauit autem
ro, ma, susanna, ex cor
dis affectu, et scia pu
bz. **D**eus eret. **R**a
biscō, es cognitor,
qua ipse solus nouit
secreta cordium, dñe
na enim scientia eternit
ate mensuratur, ideo
ita cognoscit futura
sicut presentia.

a **E**xaudiuit hic po
nens susannam digna li
beratio et dividit in
quatuor partes, quod pri
mo ponitur dñe
lis appellatio a sensu
retra uniuscunde tes
tium diligenter eramus
natio, ibi Reversus
est populus, tertio ip
orum condemnatio
ibi, Exclamauit ita
quod per predictum
gratiarum actio, ibi
helicias auctoribus. In
prima parte dñe sic.

b **E**xaudiuit dñe autem voce eius, s. cui affectu audiuit.

b **A**longe duceret ad mortem suscitavit dñe te, ex quo
poterat dñe daniel hoc non fecit ex humana industria, sed ex
divinito instinctu.

c **E**xclamauit voce magna, et posset ab oībus audiri.

d **A**ndundus sum a sanguine huius, hoc est dictus non
assentio huic sententie, sed magis ab ea appellatio tanquam
ab iniqua, et patet per verba sequentia.

e **R**eversus est populus ad locum, iudicis.

f **E**t dixerunt ei senes non illi duo quod accusabant susan
nam sed alii senes populi isti.

g **V**eni et sede in medio nostrum, in loco iudicis.

h **E**t indica nobis, qualiter posset veritas aperiri.

i **N**unca tibi dedit de honoris senectutis, s. sapientiam quod
sollet esse in antiquis, et dñe Job, xlii, in antiquis est sapientia et
in multo tempore inuenient prudentia.

k **A**d dñe daniel, Separate illos te, ne confingant aliud in eis

Danielis

dacum sile pcedenti sequit. a Inuentere diez malorum. et h[ab]et p[ro]p[ter]e testes falsi. sunt i[st]repadi et tertiadi ut et h[ab]et magas apparet eoz fraudulenta. b N[ost]re peccata. c Concedit p[er] penam tibia deo infreda. seq[ue]ntia. d Dicte d[omi]no. Innocente. c. h[ab]et deuter. xvij. d Ille g[ra]tia s[ecundu]m vi.

et h[ab]et p[ro]p[ter]e testes sunt interrogati de circu staminis. q[ui] h[ab]et appre h[ab]et cop[er]falsitas et e. Aduer. (dicitio). eos colloquentes sibi. curial[is] loq[ue]t[ur] sic h[ab]et ca stus et vecindus non si cui senece. ipudici q[ui] dixerat. Tidam eos p[ro]pter p[ro]misceri.

f. Quia ait. sub cyno nomine est arbor. et idem q[ui] lentise arbor. h[ab]et h[ab]et sicut foliorum solidat labia. et dic g. Dicit autem h[ab]et glo. daniel. recte. mentitur es in caput tuu. et ad damnationem capituli qui hoc sequitur. h[ab]et et ang. d[omi]ni. i. iudic[er]e. q[ui] iudices populi et facerdotes alii qui noian[ti] angl[os]. sic p[ro]pt[er]e d[omi]nac. h[ab]et f[ac]t[us] f[ac]t[us] custodire scias et legem regnisti ore ei. angl[os] ei d[omi]ni exercitu[m] est. vel angelus suo vere accepit ibi. p[er] anglo susanne q[ui] da nationem seni erga deum peccauit.

i. Et amoto eo. t[em]p[or]e prius eius amouit q[ui] alter venire ne posset alteri signare quid diceret.

l. Adiuit ei. Sem[en] chanaa t[em]p[or]e. q[ui] ei esset de tribu iuda sim te m[er]ita tabak morez chanan eoz. i[st]repit autem ip[s]i da niel sicut primu[m] et eadē cā et territus ciuius dephēdā. l. Spes autem decepit te. i. pulchritudo susanne. m. Et occupia subuerit cor tuu. i. metes tuu auerrit a reciudiis ne rōis. et legis diuine. n. Quid fa. filii. isrl. eas p[er] terro rem decipiēdo. o. Et illeti. loq[ue]r. eo. sentiēdo robis i opus nephariū. p. Sed filia iuda. nobilis sicut gene re et morib[us]. q. Nos sustinuit iniq[ue]tē rēam. robis as sentiendo. r. Ille g[ra]tia die sub q[ui] ar. app. eos lo. sibi curi aliter loquedo de actu carnali. et tam dictum est.

s. Cum ait. sub primo nomine est arboris nec est arbor. eadē cum lentisco et dicunt aliq[ui] et male. q[ui] n[on] est discordia i testimonio eoz. cuius h[ab]et exprimif in lea. alii non esse qui eti sicut testes falsi. et id est p[ro]p[ter]e p[er]tinere. v. Et se. te me. se pando sicut aliam a corpe p[er] morte. q[ui] non fuerit imperfecti gladio et. s. dicit et. r. Et clada. itaq[ue] ois ce. q[ui] ridebat s[ecundu]m eoz. y. Et sur. aduer. du. presb[iter] faciepo cis sim legem talionis scripta in lege moysi. z. At i[st]terfec eos. a. sicut dignos morte regi tradiderunt. q[ui] habebat altam iusticiam. q[ui] p[ro]febat eos p[er]bursum modum illius terre. et d.

h[ab]ere. xiiij. vi. s. allegatu est eo. c. Q[ui] aliter. z. Inter fecerūt. q[ui] de voluntate regis spalis p[ro]missum est fideis. et eos iter fecerūt fin lege moysi. et sic fuerunt lapidati. q[ui] la pidatio p[er] d[omi]na fixio in igne. et supra dictum est. a. Helchias. h[ab]et p[onit] gratiar[um]actio p[er] liberatōne

Innocentis. b. h[ab]et q[ui]d[er] belchias et tyror eius lau. de. p[er] filia sua t[em]p[or]e. b. Quia nō sequit[ur]. ē immē. au ea res tur. p[ro]p[ter]e. l[et]z enī laudarent deū de libertatōne sua sanne a morte. q[ui] ma gis laudabat eū de li bertatōne sue innocentie. q[ui] innocētia ē mas gis bonum q[ui] sic co[lo]poralis vita.

c. Daniel at fac. est magnus t[em]p[or]e. q[ui] et h[ab]et intonuit p[ro]p[ter]e sp[irit]u. rit erat in illo et zel[us] legis diuine. p[er]t[em]p[er] etias ex h[ab]et sollicitudo et[er]na p[er] pl[an]et. q[ui] h[ab]et in domo regis t[em]p[er]e foliatus erat de his q[ui] fiebat ap[er]t filios isti.

D[omi]n[u]m. xxiij.

U[er]o astya e ges. h[ab]et sicut hist[ori]a belis t[em]p[or]is dracois ponitur. et dividit in duas p[ar]tes. q[ui] primo t[em]p[or]e p[er]t[em]p[er] sicut hist[ori]a accidit exprimitur. et secund[us] p[er]t[em]p[er] hist[ori]a describitur ibi. Erat q[ui] idolum. Crea p[er]t[em]p[er] aduer tendit q[ui] alio dicunt istam p[er]t[em]p[er] p[er]t[em]p[er]

ad ea. xiiij. ita q[ui] notatur p[er] hoc tempus q[ui] accidit factum susanne sicut quando mortuus est astyages rex et cyrus et successit. non tamen intelligendū q[ui] astyages regnauit in babylone. quia nunc īmo fuit rex medior[um] et persar[um] et habebat in scolastica hist[ori]a. Astyages videlicet somnis de genitalibus sue filie vitam procedere que occupabat totam. asī. Et responsū est ei a coniectoribus q[ui] illa filium pareret qui asiam si bi subiungaret astyagē debellaret. quo audito dedit illam suam cuidam plebeio militi ne filius ex ea nascentis nobilis et potens fieret. fecit etiam obseruant tempus patria filie sue. et puerum natum fecit occidi. Illi vero quibus hoc preceptum est horrentes facinus illud. puerum vivum in tenebre proiecerunt. quem pastor inneniens secum portauit nutritum et in filium adoptauit. Qui adulitus factus electus est a pastorebus in regem suum et delinquentes granter puniebat in tantu q[ui] clamor venibat ad regem astyagē. qui accersito iumenta q[ui] re talia faceret. et illi costanter respondit q[ui] poterat ei est ab eis electus in regem. astyage sicut cultu iumentis et eius statua siderata cogitauit ipm esse de semine regio

Liber

zno filii pastoris et inqres diligenter inuenit vitates et
ipse erat nepos suus qui occidi mactauerat et dina virum
te mutat et alius est et inuenit eum recipit in giam credens et
sonum suum fuisse spissum in regno predicto puerorum et ne
poterit iuri tradicere ad custodiendis et nutritiundis cuiusdam de
principib; postea vero
rebellarium pris; et a
styages nullus est ille
princeps et eos. Et re
cordatus cuimodis iuu
te quia fecerat sibi a
styages suauis oculu
te plus et eum in regem
sibi eligere et ipse p*ie*
cor adiuuaret et asty
age et sic factum est.
Ad audiens astyages
gregant exercitum
ut debellaret eum ne
poterit iuri fina
liter a cyro denicitur est. Cyrus tamen eius huius tractauit et ei
regnum hircanorum dimisit. Dario autem filio astragis regnum
incedit. ipse autem regnum plarum sibi retinuit. At in quo regnum
astyages et Darus ipso morientibus ad cyrum deueniret et
in cyrus astyage mortuo ei successit. Et hoc dicitur greci dicunt
aliquod quod rite accidit historia susanne. et dictum est non vnde re
tum. quod cyrus post datur regnauit annis. xx. et dictum histo
riographi. et tunc qui moritur est adhuc erat fortis et procedens
ad bellum quod pugnat et maiestas als massuetas moritur est
greci qui successit astyagi iiii ad minima erat. xxv. annoque v. et cir
citer. quod iam a primis in bello decuicera. et dictum est. si eno
vnde quod cyrus auctoritate datur successor astyagi p. et annos
vel circa. Qui autem datur mortuus est daniel iam erat. lxx. an
fim latinos. f. hebreos. lxvii. quod a spe que fuerat transmu
gratio in babylonem iam trascerat. lxx. anni captiuitatis baby
lonice f. latinos. f. hebreos autem. lxv. anni. xxx. et. xi. de re
gno sedechie auctoritate dictum et post transmigrationem
danielis in babylonem et daniel qui dicitur est in babylonem
probabile est quod certe etiam vel circiter ad minima quod sunt fuit an
ni. lxvii. Et sic non potest dici quod daniel esset iuuenis illo tempore
quod astyages moritur est. quod non sunt tunc historia susanne. quod te
nuencis erat. et dicitur in libro Suscitantur deus spiritus iuuenis
cum nomine daniel. Et in libro dicitur quod daniel a die illa et de
inceps factus est magnus coram omnibus et sic percepit quod erat iuuen
tus erat. quod a iuueniute sua fuisse non in sapientia. v. et. i. c. Da.
Et loquitur non versus solito aliquod dicitur quod daniel ibi de iuueniis non
sumptus quod iam erat magne etatis. sed de iuueniis respectu sensus
quod accusauerat susannam. quod iam erat dasi. lxx. ann. xii et p*ro*
dictio. Genes autem illi non videntur tunc fuisse iuuenis etatis
cum adhuc in eis vigeret tanta paupera carnis. quod iam ante
temporibus annos diversarum daniel de vita hois. Si autem in
potestate est. lxx. ann. et amplius corporis labor et dolor. Quod igitur
percepit quod historia susanne non accidit tempore quod cyrus successit et
astyagi. et id est quod post mortem astyagi quod ibi nota est dicitur. Et
rex astyages designat ipsum historie sequens quod facta est sub
balthasar rebus euilmeradach per suum. f. et hebreos. lxvii. et amplius
et. i. c. d. principium. xiiii. et. ca. li. daniel. Tunc autem daniel erat p*ro*
uectus etiam regis babylonensis ppter sapientiam suam fit
querenter omnem. et et dictis in lib. dasi. nec adhuc erat de
structus illud regnum babylonis per cyruss et darum. ppter quod hec
historia ponit inter scripturas non canonicas p*ro* historias
susanne. et an historiam iudith quod agitur p*ro* destructionem baby
loni. Et dicitur quod idolum hic describitur historia beli et dia. lxx. ann. xii
comes in quo ostendit daniel extirpatorum idolatrie. sicut in fa
cto susanne omnis est p*ro*scitor luxurie. et dividitur in duas p*ro*
tes. quod prior ostendit danielis quadaciam ad aggregendum et

dura ex fidei zelo. sed etiam eius constantia ad sustinendum ad
uersa in mortis p*ro*culo ibi. Quid cum audirent babylonij.
Prima adhuc in duas. quod prior ostendit audacia danielis ob
ligando se ad talionem mortis in belis destructione. sed etiam
in gerendo se p*ro*culo itoxicatiois et draconis interficiebat ibi

Et erat draco. Et. a
primus quatuor tam grec
scilicet erroris accusatio.
sed et erroris accusatio
dui quatuor. ibi. Et tria
rex. tertio disjuncti in
unum ibi. Occidit ex
ego illos. Quicquid primit
considerandum quod idola
habuerunt omnes a tempore
iuniorum regis afflitorum. qui
mortuo pre suo belo
noite fecit imaginem
prioris ad sui idolatrias
et ei deferebat tumbo

notre et reverentiam quod fugientibus ad ipsam prebeat. et ex hoc
hostes ceperunt diuinum honorum ipendere illi imagini. Ad
hunc autem similitudinem in diversis locis fecerunt imagines am
cor suorum mortuorum et eis ipendebant honores. Et sic ido
la fabricata sunt ad exemplum idoli beli patrici. ita etiam et
eo nosari sunt. quod primum idolum vocatum est belus sicuro
cabitur ille. p*ro* quod factum est idolum. In autem post nos auerat.
quod aliquod vocauerat idolum suis belis. aliquod beelzebub.
et aliquod daal. apud babylonios autem vocabat bel. Et hoc est
hic. b. Et dicitur quod idolum apud babylone. et dies sive attabae.
xiiii. Similia est farina delicatissima. Attaba est genitivus meus
sive patiens tres modios. sed enim quod patiens sit modius
hic acceptus non habet per certitudinem. quod quantitas modi varia
tur cum diversis civitatibus et terras. sed possimus hic aliquid
colecturare per Iram sequentem. ille enim quod artabe contine
bant. xxvi modios farine. et tum faciebat de pane certum
sufficiens sacerdotibus belis et familia corp. quod dicunt fuisse
lxv. et. co. ca. c. Uniusque amphore set. Amphora est vas
quadrum habens duas ansas ad modum aurum ut dicitur greci.
xvi. ethi. Amphora apparet apud grecos pede quadratum de
vino. et tunica non accepit solum per vale in generali sed etiam
per certam mensuram. quantum autem amphora tunc et neat apud babylone
mos de quibus est hic seruio non habetur per certitudinem
in littera. sed solum per picturam f. sufficientem pos
sunt quod misericordia illius vini sicut dicitur est de farina.

d. Per quoque colebat eum rex. credens aliquid diuinum
esse in eo ex tanta comedione. Quod enim gentes semper esse
mauerunt deum esse aliquid magnum supra hominem. et id omnia
mirabilia credenda frumenta humana vel f. item vel
f. opinione colebant et deos.

e. Porro daniel adorabat deum suum. id. deum celum qui
littere deus omnis per creationem. dicitur tamen deus danielis
sparsus per cultum spalem se quoniam.

f. Id est. idolum manufactum. quod in talibus nihil potest esse diuinum
tamen. cum sint infra hominem sicut quod opa humana.

g. Hoc enim deus. deus. et. ipse est formaliter vita. cum de se sit sicut
intelligere quod est nobilissimum vivere. et hoc. et. meta. Est
etiam deus vita effectiva causans in alijs etiis et motibus.
et deus. et. et. ipso vivimus mouemur et sumus.

h. Et habet p*ro*sternum omnis carnis. quod potest oia ad nihil
lumen redigere sicut de nihilo creavit oia.

i. Et dicitur rex ad eum. Nonne videtur tibi bel esse deus
vivens et. Argumentum autem hunc est quod vivat ex com
mestione. quod nihil carens vita comedit. cum sit actus re
geratur anime. a. Et autem daniel. et. antireflectionis lucis
est. et. et. consequens non habens vitam nec visceram nec

Danielis

bmoi membra cibum accipiēta. et sic p̄t̄ primū. sero/ris excusatio p̄ danielē. b Statim rex. idic p̄fir pos-
nit erroris accusati dis̄sūto. b est qd̄ dī. Et itat̄ rex
z̄c̄. ro fuit q̄ ille exp̄se siebat de bursa regi. et alia necel-
sa. iā sacerdotū dabant a cōitate p̄pli. et sic erat in graua-
men regni. b enī fuit obseruatū apud oēs
gētes. q̄lī de iute gen-
tū p̄ sacerdotes vas-
cates vino cultui re-
cipiebāt necessaria a
cōitate p̄pli. et ab il-
lo q̄ p̄tarat cōtrari. enī
dī. Benef. cl̄vī. q̄ la-
cerdotes egypti nō se
z̄p̄llī vēdere possē-
siones suas tempore
famis q̄r̄ eis victua-
lia p̄bēbāt ex horre-
is publicis qd̄ sequit̄.
pt̄z in lēa vīq̄ ibi.

c Au rex pone escas
sup mēsam aī bel et
vinū misce. i. tpa aq̄
fin modū illū. tēte i
q̄ p̄ter vini fornu/
dūne nō bibif sine aq̄
d Et clau(m)ixtōe,
de ostū signa anu-
lo tuo b̄ ei erat modū
figillādi antiq̄. vt
b̄ p̄ hēber. vīq̄. t̄ in a-
mūlo isto erat imago
regis sculpta. sequit̄.
e Contenebāt aut̄.
b̄ p̄ mībilo hēbāt fa-
cete tale obligationē
z̄ causa subdit̄.

f Quia fecerāt sub
mēa absconditū in/
trōtu ad quē venie-
bāt p̄ viā subterra/
neam de domibz i q̄
bus manebāt extra
templo qd̄ de leui
poterat fieri in cui-
tate babylonicaq̄ nō
erat hitata nisi vald̄
diffuse. q̄r̄ vt dictum
est. s. Daf. uq̄. ca. Quia s̄ babylonica tenebat. vīq̄. leu-
cas in qd̄trū. ita q̄ intra ciuitatē erat agri et vinee et silia.
in qd̄bō crecebāt tērenastēria d̄ qd̄lo poterat hōses diu-
niūre obſidionis tpe. g Factū est iſig. Idic ponit in
q̄s̄ti erroris innētō. h Quia postq̄ egressi sunt. s̄. Sa-
cerdotes de tēplo. i Precepit daniel pueris suis. i.
sermis. l Et attulerūt cinerē et p̄ totū templū cibra-
uit co. a rege. ad b̄ vt videret rex manifeste q̄ nulla vesti-
gia erat ibi q̄i exiuit de templo. et signatū est ostū et de-
p̄benderetur sacerdotes p̄ viā aliā intrasse qd̄ p̄t̄ in lēa
vīq̄ ibi. l Statimq̄ cū aperuit ostū intul̄ rex
mēiam. ad videndū si cibaria erat comesta. m Etla-
manū voce magna. ad laudandū dēs̄. suū. n Daf-
gim̄ est bel. in vīture q̄ tanta comedisti. ridit enī mens-
sum vacuū q̄ totū comedisset. o Et nō est ap̄t̄ te do-
lus quisq̄. nullā fraudulētia quā daniel affirmabat.

p Et nū daniel. ex regis simplicitate.

q Et tenuit regem ne ingrederef intro. donec vīdīset
vestigia illoꝝ q̄ de nocte intrabāt ad comedendū ea que
erant posita sup̄ mensam. ppter qd̄ sequitur.

r Et dicit. s. daniel regi. s Ecce paumentū. anima
adverte cuī vestigia. t. vestigia aut̄ infantium a vesti-
gīs viroꝝ distinguit p̄
dūtūtē pedis. q̄ mi-
nor est in pueris q̄ ī
viris. Vestigia aut̄
viroꝝ distinguunt p̄ figuraꝝ.
q̄ multietes hūt cal-
ciamēta alterī figū-
re qd̄ rū in terra illa
t Et iuratus est rex.
q̄ p̄ cuiq̄ signifi-
cavit s̄z falsitatem
sacerdotum.

v Tūc apprehēdit
rex sacerdotes tē. tā.
q̄ conjucros.

x Et considerāt ei ab-
scōdita ostia. q̄r̄ fuit
posita in qd̄ibz t tor-
mentis ad talia reue-
y. Occidit (landū).
ergo. b̄ p̄fir ponit
erroris inuenienti eti-
patio p̄ mortē sacer-
dotū t deſtructiōem
icoli t templū. b̄ est
qd̄ dī hic. Occidit ḡ
illos rex. i. occidi fec̄.
z Et tradidit bel in
prātem danielis. ad
faciēdū q̄qd̄ velet.

a Qui subuertit eum. i. idolum cōminuendo.

b Et templum eius. ip̄m deſtruendo.

c Et erat draco. idic os̄ditur danielis audacia in inna-
ſione draconis venenof. t diuiditur in duas p̄tes. quia
p̄mo ponit inuasionis rō. scđo ip̄a inuasio ibi. Tu aut̄
rex. nō aut̄ inuasionis fuit. q̄r̄ rex volebat vt daniel dra-
conem coleret. t hoc est qd̄ dicuntur hic.

d Et erat dracon. in illo loco. in babylone in quodam
templo in quo locus subterraneus erat ubi ille draco erat.

e Et colebant eum babyloni. quia sicut dictum est qd̄
homines videbant insolitū quid t mirabile excedens
hominis virtutem reputabant illud tamq̄ deum. dō
dus autem coleret vt dicunt ahqui erat per quedam in-
ſtrumenta ſc̄i decoro vitulino plena aq̄. t̄o dicebant by-
drilia. ab hydros qd̄ ē aq̄. Sacerdotes iſḡ t̄lī tēpli ga-
tiebāt illa hydriula vīḡ. t̄ sic regdebat ſonitū tremibilem.

Liber

ad quē excitat^o draco emittet aliquid sumū, aliquid igneū qd̄ hoīe vulgares videbāt istud reputabāt qd̄ sacrū, et sic inclinati ad terrā adorabāt qd̄ b̄ decepti erat qd̄ facēdōrū colētivū illū draconē ppter qd̄ sā spale quē inde re portabāt, et sūl̄ aliquid fit in ecclēsia maxima deceptō po puli i miraculū factus.

a sacerdotib⁹ vñ̄ eis adhēritib⁹, ppter lucru spale, et talia, sif extit pāda a bonis plantis sic ista extirpata s̄ a a. dixit danielē, rep̄ic, qd̄ iste nō ē deus viuēs, Adora ḡ eis excauare le danielē, vt rūs ē de adorante belis p b̄ qd̄ s̄ erat de viuēs, non poterat aut dicere de dra conē qn h̄ket ritam, b. dixit da.re, de me ador, qd̄ ipē ē de viuēs, No ei negant danielē draconē habe re virū similitudinē, sed ne gauis rūa vñā qd̄ so lus de ē vita p eēn, tuam a qd̄ ola alia vñi fican, vt. s. dicitur est, c. In aut. b (co.ca ponit ip̄i) draconis in uasio, et p̄ ip̄o daniel petu hui invasionsis lniaz di, Lu at da mi hi p̄tate, lniaz talē qd̄ null' me impeditas tūtūcīa draconē a b̄ gladio et fusce qd̄ vñ̄ possib⁹ le nūl̄ dīna brute, ppter b̄ sequit. d. Et aut rex do ribi, Lulit ḡ da, pi, et adi, et pilos, et ppter odore eni pinguedi nis calefacie libetē accepte, draco uile massiam illā sibi p̄teatā, e. Et dirup, ē dra, qd̄ cū momordist̄ massiam ulam dētes el̄ inuolunt sunt ppter p̄cē et pilos sic qd̄ nō pos tuit os agire et massiam illā mastica re, p̄t̄is nō potuit respirare et aīal valde calidū qd̄ pat̄ p̄fectū, qd̄ aliquid p̄ os emittit sumū aliquid igneū, tō rūp̄ e vēter eī ppter de fectū respirationis, f. Et dī, da, ecce qd̄ colebas, q. d. p̄ effectū p̄z qd̄ nō erat de nec aliqd̄ diuinū erat in eo, g. Qd̄ cā audis b̄ describit danielē p̄stāta insustentendo acuersa, et dividis duas pres, qd̄ p̄io describit magni tūdo pene sibi influite, scđo modis liberatiois dīne ibi Erat aut̄ abacuc, Cūca pāmū aduentē dīu p̄ duplex pena fuit inflicta danielē, una fuit pena mortis, qd̄ multus ē i la cū leonū, et ab ip̄o deuoraret, scđo fuit pena famis, qd̄ subtract̄ ē i oī cib⁹, vt si leones nō tangēret ēi saltes fame p̄cilitate, et b̄ qd̄ dī, b̄, g. Qd̄ ch au, ba, s, belus destructionē et draconis iterationē p̄ ip̄m danielē, h. Indigsum vehe, qd̄ fuerūt decepti et incitati p̄ sacer dores qd̄ p̄ illo cultu zelabāt, qd̄ inde viuebat, nec fuit mi tū si cito fuerūt indignati i danielē qd̄ erat alienigena et alteri legi, cā esset nātioe uideus, i. Et p̄gre, aduer, te gen, qd̄ facta ē sedatio et motio ppli i eū p̄dictis, k. Dixerūt, uide fac̄ est rex, q. d. apostata ē a lege, tē tu nō et regum p̄dentū, qd̄ pbant p̄ factū, l. Bel destru, dra, interie, qd̄ dedit p̄tēb̄ faciēt danielē, qd̄ erat uideus, sequit, m. Trade no, danielē sc̄z ut mo tiat, m. Alioqñ interficiet̄ do, cu, i, familiā tyam,

n. Evidit ḡ rex qd̄ utruerēt in eū vehemēter, qd̄ furor mītūtūris occitare ē valde irōnabilis et periculosis.

o. Necessitate ppter tradicēt̄ danielē, Non enī poterat rex ita cito ɔgregare exercitū ad cohībendū multitudinis occitare imp̄etu, et tō optebat qd̄ traderet eis danielē, vel

qd̄ moretur cum tota familia sua, Et viderat qd̄ ip̄o mori daniel non euaderet mortem, qd̄ ppter ip̄o insurgebat multū, do contra regem, Mi nra autem malū cu debat p̄ prima facie qd̄ solus daniel tradere tur mori qd̄ qd̄ ip̄o et rex et familia sua moreretur ideo tāq̄ nō nūs malū fm ultimā tionē tradidit eis danielē, et abacuc pp̄ba in iudea, et ip̄o coxerat pulmentū, et intruerat panes in alueolo, et ibat i cā pum, et ferrer messoribus, dixit angelo dīni ad abacuc, Et prandiu qd̄ h̄es i babylonē danielē qd̄ ē in lacu leonū, Et dixit abacuc, Domine babylonē nō vidi et la cū nescio, Et app̄pendit eū

p̄ enam noctem, et ibidem hic autem dicit fuisse in lacu qd̄ sex dies, sumiliter p̄t̄ hic alia de causa, qd̄ fuit positus in lacum tempore dāti, eo qd̄ fuit imposta sibi trans gressio regi edicti qd̄ et ibidem dicit posuerat edictū, et nullus peteret aliqd̄ a deo vel homine nisi a rege vñ̄ ad, xii, dies, Daniel autem infra istud tempus inuenitus, est adorare deum, ppter qd̄ missus fuit in lacum leonū, Daniel autem qd̄ hic dicit positus in lacum leonum est alia sc̄z destrutio belis et interfectio draconis.

q. Porro in lacu ic, dicit tangatur pena famis, Ministrus est in lacu per sex dies naturales sine cibo, et interim denegatus est leonibus cibus consuetus et cibus denarent danielē,

r. Erat aut̄ abacuc, Hic p̄it ponit ip̄i danielis libera

tio, p̄io ponit liberatio eius a pena famis, scđo a pena

missionis in lacu ibi, Genit ergo rex, In prima p̄dictio

sic, Erat aut̄ abacuc, p̄pheta in iudea, Hic est enī de, qd̄

prophetis et videtur h̄iero, sentire in plogo,

s. Et ip̄o coxerat pulmentū, et intruerat panes in al

ueolo tē, nomen est vasis faci ad reponendum cibos et

dicitur ex sumilitate alii, id est ventris vbi cibi reponi

tur et inde alimentum ad singula membra virtute calo

tis naturalis defertur,

t. Dixit angelus domini ad abacuc, Fer p̄andiu qd̄

habes in babylonem danielē, q. d. ip̄o indiget, cibos est ei denegatus,

v. Et dixit abacuc, Hic babylonem nō vidi et nō nescire

illuc ire, Et lacum nescio, tō dato qd̄ iam essem in

babylone, nescire danielē inuenire, Ita dixit se exp

equando, y. Ita p̄prehendit eum angelus domini

Danielis

in vertice eius. Angelus autem apparebat in corpe assunto pro. qui dicit apprehendisse caputque posuit manu scilicet caput a. Et portauit eum capillo capi. sicut ille est sic intellexit eius. ligendum quod virtus angelii solitudo tangenter capillos erat. et soni corpus fuit quod habebat. quod posuit manus super caput eius. et dicimus est.

b. Posuitque eum in babylone in lacu immunito spuma sua. ut vultus fuerit ex multis si amplexus portanterit hominem quod tamquam spaciū terret in modo tempore. quod a unius angelus euangelium orbem circulariter in uno die ad quem tota terra aperta non erat nisi quasi punctus. seq. c. Et ait daniel. Recordatus es mei deus. et non dereliquisti diligentes te. Surgens daniel comedit. Porro angelus domini restituit abacuc confessum in loco suo. Venit ergo rex die septimo. ut lugeretur danieli. et venit ad lacum et introspergit. et ecce daniel

angelus domini in vertice eius. et portauit eum capillo capiti sui posuitque eum in babylone super lacum in ipetu spuma sua. Et clamavit abacuc dicens Daniel serue dei tolle precium quod misit tibi deus. Et ait daniel. Recordatus es mei deus. et non dereliquisti diligentes te. Surgens daniel comedit. Porro angelus domini restituit abacuc confessum in loco suo. Venit ergo rex die septimo. ut lugeretur danieli. et venit ad lacum et introspergit. et ecce daniel

p. sed dies naturales. e. At lugeretur danieli. quod probabilius credebat ipsum mortuus f. Ecce daniel sedes viuis et sanus. g. Et exclamauit rex voce magna dices magnus es dominus danielis. visus ei miraculo magnificans diuinam potentiam. h. Et extirpat eum. Nam enim transierat sedatio populi. et maxime quod videbat per effectum virtutis dei ipsius. i. Porro illos quod predictos eius cum fuerat. incitato multitudine populi ad clamorem predictum. et sedi-

tionem. l. Intronsit in lacum. istud enim fuit iustitia suum legem talionis. et quod declarata fuit iusticia domini eius. l. Et devorati sunt in momero. quod apparet salutatio dantis melius magis miraculosa. l. Tunc rex ait. Pauca sunt habilitates vestrum. et also enim miraculo predico rex volunt magnificare divi-

mum potestiam non solam in babylone sed in toto regno sibi subditum est. et quod dicit hic paucent. et timeant blasphemare. Babiturates in vniuersitate terra. hypbole est. ad exponere diuinam magnitudinem sui regni quod non est terra erat sibi subiecta. Deus danieli. l. Et sit de oim. dicit tibi deus danielis per calum spalem tu quod ipsum danieli spaliter salvatur per euangelium mirabiliter. et hoc est quod subdatur. quod liberator et salvator facies signum id est opera supra naturam que hoies inducunt ad cognoscendum diuinam excellentiam. quod diuina potentia et misericordia cognita est in liberatione danielis. et sua misericordia in suorum accusatorum devoratione. et per hoc rex gentilis et populus ei subiectus fuit inductus ad laudandum deum qui est benidictus in secula seculorum. Amen.

Explicit postilla Nicolai de lyra super historias Susanna et belus et draconis.